

การพัฒนาเว็บไซต์พิพิธภัณฑ์ทหาร กองพลทหารราบที่ 6 บ้านโสกเชือก
ตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด

A Development of website on Military Museum at Camp 6 of
Ban Sokchurk, Tambon Pho Sai, Amphoe Si Somdet, Roi-ed
Province

อาทิตย์ พรหมจรรย์

โครงการสารสนเทศศาสตร์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสารสนเทศศาสตร์ คณะวิทยาการสารสนเทศ
ธันวาคม 2558
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

การพัฒนาเว็บไซต์พิพิธภัณฑ์ทหาร กองพลทหารราบที่ 6 บ้านโสกเชือก
ตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด

ศาสตราจารย์
อาทิตย์ พรหมจรรย์

โครงการสารสนเทศศาสตร์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสารสนเทศศาสตร์ คณะวิทยาการสารสนเทศ
ธันวาคม 2558
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ประกาศคุณูปการ

โครงการสารสนเทศศาสตร์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลือเป็นอย่างยิ่งจาก อาจารย์ ดร. ภาธร นิลอาธิ อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการ การพัฒนาเว็บไซต์ พิพิธภัณฑ์ทหาร กองพลทหารราบที่ 6 บ้านโสกเชือก ตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด และขอขอบคุณ อาจารย์ ผศ. ชุน เทียมทินกฤต อาจารย์ประจำภาควิชาโครงการสารสนเทศศาสตร์ ที่ได้ให้ข้อคิดคำปรึกษาและข้อเสนอแนะ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ

ด้วยความเอาใจใส่ตลอดมาตั้งแต่ต้นจนเสร็จเรียบร้อยผู้ศึกษาค้นคว้าขอขอบคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบคุณอาจารย์ประจำหลักสูตรสารสนเทศศาสตร์ทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอนและให้การช่วยเหลือเป็นอย่างดีเสมอ เพื่อนนิสิตสาขาสารสนเทศศาสตร์ทุกท่าน ที่เสียสละเวลาให้ความช่วยเหลือความร่วมมือในการศึกษาค้นคว้านี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี โครงการสารสนเทศศาสตร์ไม่สำเร็จลงได้หากปราศจากความรัก ความห่วงใย และกำลังใจจากครอบครัวผู้ที่เคารพรักยิ่ง ที่คอยสนับสนุนปัจจัยทุกด้านสำหรับการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้

คุณค่าและประโยชน์จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษาขอมอบเพื่อบูชาพระคุณบิดามารดาตลอดจนครูอาจารย์ทุกท่านที่มีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์พื้นฐานการศึกษาแก่ ผู้ศึกษาค้นคว้า เพื่อเป็นหนทางไปสู่ความสำเร็จ

อาทิตย์ พรหมจรรย์

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาเว็บไซต์พิพิธภัณฑ์ทหาร กองพลทหารราบที่ 6 บ้านโสกเชือก ตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด
ชื่อเรื่องภาษาอังกฤษ	A Development of website on Military Museum at Camp 6 of Ban Sokchurk, Tambon Pho Sai, Amphoe Si Somdet, Roi-ed Province
ผู้ศึกษาค้นคว้า	นายอาทิตย์ พรหมจารีย์
อาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์ ดร. ภาธร นิลอาธิ
ปริญญา	ศศ.บ. สาขาวิชาสารสนเทศศาสตร์
มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ปีที่พิมพ์ 2558.

บทคัดย่อ

โครงการสารสนเทศศาสตร์ฉบับนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาเว็บไซต์พิพิธภัณฑ์ทหาร กองพลทหารราบที่ 6 บ้านโสกเชือก ตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ดและศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้งานเว็บไซต์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้ ได้แก่ เจ้าหน้าที่ฝ่ายกิจการพลเรือนกองพลทหารราบที่ 6 จำนวน 11 คน โดยใช้แบบสอบถามออนไลน์ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าได้แก่ เว็บไซต์พิพิธภัณฑ์ทหาร กองพลทหารราบที่ 6 บ้านโสกเชือก ตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด และแบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อเว็บไซต์ จำนวน 5 ด้าน รวมทั้งหมด 16 ข้อ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อเว็บไซต์ระดับมาก คิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.22 และเมื่อจำแนกออกเป็นรายด้าน พบว่าผู้ใช้งานมีความพึงพอใจในด้านเนื้อหาโดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก คิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.31 และความพึงพอใจในด้านตัวอักษรโดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก คิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.27 และความพึงพอใจในด้านภาพโดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก คิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.13 และความพึงพอใจในด้านวิดีโอโดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก คิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.18 และความพึงพอใจในการใช้งานเว็บไซต์โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก คิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.22 แสดงให้เห็นว่าพัฒนาเว็บไซต์พิพิธภัณฑ์ทหาร กองพลทหารราบที่ 6 สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงและสามารถเป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับผู้สนใจเกี่ยวกับพิพิธภัณฑ์ทหาร กองพลทหารราบที่ 6

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษา	2
ขอบเขตของการศึกษา	2
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
นิยามศัพท์เฉพาะ	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
ประวัติความเป็นมาค่ายสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช	9
ประวัติความเป็นมาของพิพิธภัณฑสถาน กองพลทหารราบที่ 6	41
สถานที่ท่องเที่ยวภายในเขตทหารค่ายสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช	84
เส้นทางการเดินทางสู่พิพิธภัณฑสถาน กองพลทหารราบที่ 6	86
การพัฒนาเว็บไซต์	87
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	91
3 วิธีดำเนินการศึกษา	94
การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น	94
ขั้นตอนในการพัฒนาเว็บไซต์	98
การออกแบบเว็บไซต์	99
การประเมินผล	112
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	112
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	112
การเก็บรวบรวมข้อมูล	113
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	113

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	115
ผลการพัฒนาเว็บไซต์	115
ผลการวิเคราะห์	122
5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	127
สรุปผลการศึกษา	127
อภิปรายผล	128
ข้อเสนอแนะ	130
บรรณานุกรม	132
ภาคผนวก	135
ภาคผนวก ก แบบประเมินความพึงพอใจ	136
ภาคผนวก ข ค่าความเชื่อมั่น	139
ภาคผนวก ค เอกสารขอลงพื้นที่	140
ประวัติของผู้ศึกษาค้นคว้า	145

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1 ภาพพลตรี ธีรกร ธรรมวินทร เป็นผู้บังคับบัญชาการกองพลทหารราบที่ 6	10
2 ภาพปราสาทตาเมือนธม	34
3 ภาพแผนที่ สามจังหวัดชายแดนภาคใต้.....	38
4 การออกแบบโครงสร้างเนื้อหา (Site map)	100
5 การออกแบบขั้นตอนการทำงานของเว็บไซต์	101
6 การออกแบบหน้าแรกของเว็บไซต์	106
7 การออกแบบหน้าประวัติกองพลทหารราบที่ 6	103
8 การออกแบบหน้าประวัติหน่วยทหารราบที่ 6	104
9 การออกแบบหน้าเกียรติประวัติการรบกองพลทหารราบที่ 6	105
10 การออกแบบหน้าการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์กองพลทหารราบที่ 6	106
11 การออกแบบหน้าการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์กองพลทหารราบที่ 6	107
12 การออกแบบหน้าแหล่งท่องเที่ยวภายในกองพลทหารราบที่ 6	108
13 การออกแบบหน้าแผนที่การเดินทางสู่กองพลทหารราบที่ 6	109
14 การออกแบบหน้าแบบประเมินเว็บไซต์	110
15 แสดงหน้าแรกของเว็บไซต์	116
16 แสดงหน้าประวัติกองพลทหารราบที่ 6	117
17 แสดงหน้าประวัติหน่วยกองพลทหารราบที่ 6	117
18 แสดงหน้าเกียรติประวัติการรบกองพลทหารราบที่ 6	118
19 แสดงหน้าประวัติพิพิธภัณฑ์กองพลทหารราบที่ 6	118
20 แสดงหน้าการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์กองพลทหารราบที่ 6	119
21 แสดงหน้าแหล่งท่องเที่ยวภายในกองพลทหารราบที่ 6	120
22 แสดงหน้าแผนที่การเดินทางสู่กองพลทหารราบที่ 6	120
23 แสดงหน้าแบบประเมินเว็บไซต์	121

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงแบบโครงสร้างตารางการออกแบบโครงเรื่อง ประวัติกองพลทหารราบที่ 6 ที่จะนำมาประกอบในเว็บไซต์	111
2 แสดงแบบโครงสร้างตารางการออกแบบโครงเรื่อง การจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์ ที่จะนำมาประกอบในเว็บไซต์	111
3 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของรวมทั้ง 5 ด้าน	122
4 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านเนื้อหา	123
5 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านตัวอักษร	123
6 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านภาพ	124
7 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านวิดีโอ	125
8 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านการใช้งานเว็บไซต์	125

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ประวัติการจัดตั้งพิพิธภัณฑสถาน กองพลทหารราบที่ 6 เมื่อ ปี พ.ศ. 2539 ผบ.พล.ร.6 (พล.ต.สนั่น มะเร็งสิทธิ์) ในขณะนั้น ได้ดำริให้ จัดสร้างขึ้นเป็นอนุสรณ์สถาน และเป็นแหล่งรวบรวมความรู้ ด้าน ประวัติศาสตร์ และกิจกรรมทหาร เพื่อให้ทหาร และประชาชน พลเรือน ผู้ที่สนใจ ได้ศึกษาค้นคว้า ตลอดจน เผยแพร่ เกียรติ ประวัติ และผลงาน ให้กับผู้ที่เดินทาง มาเยี่ยมชมกิจการ ของหน่วยทุกระดับ และได้กำหนดให้เป็นโครงการ เถลิงพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ในพระราชวโรกาสทรงครองราชย์สมบัติครบ50ปี และจัดพิพิธภัณฑสถานสำหรับหน่วย ใช้ระยะเวลาการดำเนินการก่อสร้างทั้งสิ้น 1 ปี 11 เดือน โดยเริ่มดำเนินการตั้งแต่ พฤษภาคม พ.ศ. 2539 ถึง มีนาคม พ.ศ.2541 งบประมาณใน การดำเนินการ การก่อสร้างทั้งสิ้น จำนวน 4,9000,000 บาท โดยได้รับการสนับสนุนจาก พล.อ. เชษฐา ฐานะจาโร ขณะดำรงตำแหน่ง ผบ.ทบ. จำนวนเงิน 2,500,000 บาท ในการปรับปรุงสถานที่ ก่อสร้างอาคาร ตกแต่งภายนอก และสาธารณูปโภคขั้นต้น และจากกองทุนพระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช จำนวนเงิน 2,400,000 บาท ในการตกแต่งภายใน จัดแสดงพิพิธภัณฑสถานภายในอาคารและระบบเสียง พิพิธภัณฑสถาน พล.ร.6 ได้กระทำพิธีเปิด เมื่อวันศุกร์ที่ 10 เมษายน พ.ศ.2541 ซึ่ง พล.ต. วิวัฒน์ สาทรักษ์ ดำรงตำแหน่ง ผบ.พล.ร.6 ในขณะนั้น โดยมี พล.อ. เชษฐา ฐานะจาโร ขณะดำรงตำแหน่ง ผบ.ทบ. เป็นประธานในพิธี (ฝ่ายกิจการพลเรือนกองพลทหารราบที่6. 2557)

พิพิธภัณฑสถาน กองพลทหารราบที่ 6 สถานที่ตั้ง ณ บ้านโสกเชือก ตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นอาคารจัดแสดงประวัติค่ายสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช และการดำเนินงาน ของ พล.ร.6 ในอดีต โดยประกอบด้วย ประวัติ พล.ร.6 การดำเนินงาน ด้านการป้องกันประเทศ การต่อสู้เพื่อ เอาชนะคอมมิวนิสต์ การรักษาความสงบเรียบร้อย ภายในประเทศ และได้จัดแสดงเกียรติประวัติ ของอดีตผู้บังคับบัญชา ซึ่งสร้างคุณงามความดีแก่ประเทศชาติ รวมทั้งจัดแสดงอาวุธที่เคยใช้ในอดีต ทั้งของฝ่ายเรา และฝ่ายตรงข้าม (ฝ่ายกิจการพลเรือนกองพลทหารราบที่6. 2557)

เนื่องจากเว็บไซต์ในปัจจุบันเป็นแหล่งรวมของสารสนเทศและการบริการต่าง ๆ มากมายที่ผู้ใช้ทุกคนสามารถค้นคว้าข้อมูลที่ต้องการได้อย่างรวดเร็ว และให้ความรู้เรื่องต่างๆ โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายสูง จึงทำให้ปัจจุบันเว็บไซต์ได้กลายเป็นสื่อที่มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตประจำวันของทุกคน

จากการสอบถาม พ.ท. สุพล พลະสุ โดยวิธีการสัมภาษณ์ ผู้รับผิดชอบพิพิธภัณฑ์ทหาร กองพลทหารราบที่ 6 บ้านโสกเชือก ตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ทราบว่า ยังขาดการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารต่างๆ ผ่านเว็บไซต์ (สุพล พลະสุ. 2558) ด้วยวิธีสัมภาษณ์

เนื่องจากพิพิธภัณฑ์ทหาร กองพลทหารราบที่ 6 ไม่เปิดทำการทุกวัน ต้องติดต่อเข้าชมกับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ จึงทำให้ผู้เข้ามาเยี่ยมชมเป็นจำนวนน้อยและยังขาดการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารต่างๆ ผ่านช่องทางเว็บไซต์

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้ศึกษาจึงเห็นความสำคัญของการพัฒนาเว็บไซต์พิพิธภัณฑ์กองพลทหารราบที่ 6 บ้านโสกเชือก ตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและกิจกรรมต่างๆ รวมทั้งเชิญชวน ให้ผู้คนเข้ามาเยี่ยมชม

ความมุ่งหมายของการศึกษา

1. เพื่อพัฒนาเว็บไซต์พิพิธภัณฑ์ทหาร กองพลทหารราบที่ 6 บ้านโสกเชือก ตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เยี่ยมชมที่มีต่อเว็บไซต์พิพิธภัณฑ์กองพลทหารราบที่ 6 บ้านโสกเชือก ตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด

ขอบเขตของการศึกษา

1. ข้อมูลทั่วไปค่ายสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช
  - 1.1 ประวัติค่ายสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช
    - 1.1.2 เทิดพระเกียรติและยุทธศาสตร์พัฒนา
    - 1.1.3 หน่วยที่ขึ้นตรงกองกองพลทหารราบที่ 6
      - 1.1.3.1 กองพันทหารช่างที่ 6
      - 1.1.3.2 กองพันทหารสื่อสารที่ 6

- 1.1.3.3 กองพันทหารเสนารักษ์ที่ 6
- 1.1.3.4 กองสรรพาวุธเบา กองพลทหารราบที่ 6
- 1.1.3.5 กองทหารพลากิจการ กองพลทหารราบที่ 6
- 1.1.3.6 กองร้อยต่อสู้อากาศยานวิถึที่ 6
- 1.1.3.7 กองร้อยทหารม้าลาดตระเวนที่ 6
- 1.1.3.8 กองร้อยลาดตระเวนระยะไกลที่ 6
- 1.1.3.9 กองร้อยทหารสารวัตร กองพันทหารราบที่ 6
- 1.1.3.10 กองร้อยปืน กองพันทหารราบที่ 6

1.1.4 เกียรติประวัติการรบ

- 1.1.4.1 การรบที่ช่องพริก พ.ศ.2527
- 1.1.4.2 การรบที่ช่องพระพะลัย พ.ศ.2527
- 1.1.4.3 การรบที่ช่องอานม้า พ.ศ.2527
- 1.1.4.4 การรบที่ช่องโอบก พ.ศ.2528
- 1.1.4.5 การรบที่ช่องบ้านตาคุม พ.ศ.2528
- 1.1.4.6 การรบที่ช่องบก พ.ศ.2528
- 1.1.4.7 การรบที่ปราสาทพระวิหาร พ.ศ. 2554
- 1.1.4.8 การปฏิบัติการกิจ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

2. ข้อมูลทั่วไปของพิพิธภัณฑ์ทหาร กองพลทหารราบที่ 6 บ้านโสกเชือก ตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด (ฝ่ายกิจการพลเรือนกองพลทหารราบที่6. 2557)

- 2.1 ประวัติและความเป็นมาพิพิธภัณฑ์ทหาร กองพลทหารราบที่ 6
- 2.2 วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งพิพิธภัณฑ์ทหาร กองพลทหารราบที่ 6
- 2.3 ประโยชน์ของพิพิธภัณฑ์ทหาร กองพลทหารราบที่ 6

3 .การจัดแสดงการให้ความรู้ในพิพิธภัณฑ์ทหาร กองพลทหารราบที่ 6 บ้านโสกเชือก ตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด แบ่งออกเป็นทั้งหมด 9 ห้อง ดังนี้

3.1 ห้องที่ 1 ประวัติศาสตร์ชาติไทย

3.1.1 ประวัติศาสตร์ชาติไทยสามยุค

3.1.1.1 กรุงสุโขทัย

3.1.1.1.1 รูปแบบการปกครองแบบพ่อขุน หรือบิดากับบุตร

3.1.1.1.2 แนวคิดแบบธรรมราชา

3.1.1.1.3 สิทธิเสรีภาพของประชาชน

3.1.1.2 กรุงศรีอยุธยา

3.1.1.2.1 รูปแบบการปกครองแบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์

3.1.1.2.2 แนวคิดแบบเทวราชาผสมผสานกับธรรมราชา

3.1.1.2.3 ระบบการเมืองการปกครอง

3.1.1.3 กรุงธนบุรี

3.1.1.3.1 พระราชประวัติพระเจ้าตากสินมหาราช

3.1.1.3.2 พระราชประวัติพระยาพิชัยดาบหัก

3.1.1.3.3 การจัดระเบียบการปกครอง

3.1.1.4 วีรกรรมและพระราชประวัติบุคคลสำคัญชาติไทย

3.1.1.4.1 วีรกรรมชาวบ้านบางระจัน

3.1.1.4.2 สมเด็จพระนารายณ์มหาราช

3.1.1.4.3 สมเด็จพระนเรศวรมหาราช

3.1.1.4.4 สมเด็จพระสุริโยทัย

3.1.1.4.5 สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ

3.1.1.4.6 พระเจ้าอยู่ทอง

3.2 ห้องที่ 2 พระราชประวัติและพระราชกรณียกิจของรัชกาลที่ 1

3.2.1 พระราชประวัติรัชกาลที่ 1

3.2.2 พระราชกรณียกิจ

3.3 ห้องที่ 3 พระราชประวัติและพระราชกรณียกิจของรัชกาลที่ 2-8

3.3.1 รัชกาลที่ 2

3.3.1.1 พระราชประวัติรัชกาลที่ 2

3.3.1.2 พระราชกรณียกิจ

3.3.1.3 การจัดระเบียบการปกครอง

3.3.2 รัชกาลที่ 3

3.3.2.1 พระราชประวัติรัชกาลที่ 3

3.3.2.2 พระราชกรณียกิจ

3.3.2.3 การจัดระเบียบการปกครอง

3.3.3 รัชกาลที่ 4

3.3.3.1 พระราชประวัติรัชกาลที่ 4

3.3.3.2 พระราชกรณียกิจ

3.3.3.3 การจัดระเบียบการปกครอง

3.3.4 รัชกาลที่ 5

3.3.4.1 พระราชประวัติรัชกาลที่ 5

3.3.4.2 พระราชกรณียกิจ

3.3.4.3 การจัดระเบียบการปกครอง

3.3.5 รัชกาลที่ 6

3.3.5.1 พระราชประวัติรัชกาลที่ 7

3.3.6 รัชกาลที่ 7

3.3.6.1 พระราชประวัติรัชกาลที่ 8

3.3.7 รัชกาลที่ 8

3.3.7.1 พระราชประวัติรัชกาลที่ 8

3.4 ห้องที่ 4 พระราชประวัติและพระราชกรณียกิจพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชและสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ

3.4.1 พระราชประวัติ

3.4.2 พระราชกรณียกิจ

3.5 ห้องที่ 5 เกียรติประวัติ กองพลทหารราบที่ 6 และประวัติพระราชทานนามค่าย ประวัติกองกำลังสุรนารี

3.5.1 ประวัติและการจัดหน่วย

3.5.3 การพัฒนาเพื่อความมั่นคง

3.6 ห้องที่ 6 ประวัติกรมทหารราบที่ 6

3.6.1 ประวัติหน่วย

3.6.3 เกียรติประวัติของหน่วย

3.7 ห้องที่ 7 ประวัติกรมทหารราบที่ 16

3.7.1 ประวัติหน่วย

3.8 ห้องที่ 8 ประวัติกรมทหารราบที่ 23

3.8.1 ประวัติหน่วย

3.9 ห้องที่ 9 ประวัติกรมทหารปืนใหญ่ที่ 6

3.6.1 ประวัติหน่วย

4. สถานที่ท่องเที่ยวภายในเขตทหารค่ายสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช บ้านโสกเชือก ตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด (ฝ่ายกิจการพลเรือนกองพลทหารราบที่ 6. 2557)

4.1 แหล่งท่องเที่ยวประเภทโบราณสถาน

4.1.1 พระบรมราชานุสาวรีย์

4.1.2 พิพิธภัณฑสถาน กองพลทหารราบที่ 6

4.2 แหล่งท่องเที่ยวประเภททางด้านนันทนาการ

4.2.1 ค่ายกิจกรรมนันทนาการ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต

4.3 สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ

4.3.1 ศูนย์พัฒนากีฬาอีสปอร์ต

5. เส้นทางการเดินทางสู่พิพิธภัณฑสถาน กองพลทหารราบที่ 6 บ้านโสกเชือก ตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด

6. เครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนาเว็บไซต์

6.1 Hardware

6.1.1 คอมพิวเตอร์

6.1.2 กล้องถ่ายรูปดิจิทัล

6.2 Software

6.2.1 Adobe Photoshop cs6

6.2.2 Adobe Dreamweaver cs6

6.2.3 Adobe Flash cs6

6.2.4 Adobe After Effects cs6

6.2.5 Sony Vegas pro 10

7. ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

7.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ บุคคลทั่วไปที่สนใจเข้าชมเว็บไซต์

7.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้คือ เจ้าหน้าที่ฝ่ายกิจการพลเรือนและบุคคลภายในกองพลทหารราบที่ 6 จำนวน 11 คน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้เว็บไซต์แนะนำพิพิธภัณฑ์ทหาร กองพลทหารราบที่ 6 บ้านโสกเชือก ตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด
2. ได้ทราบความพึงพอใจของผู้ที่เข้ามาเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์ทหาร กองพลทหารราบที่ 6 บ้านโสกเชือก ตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. พิพิธภัณฑ์ทหาร กองพลทหารราบที่ 6 คือ พิพิธภัณฑ์ทหาร โดยประกอบด้วย ประวัติศาสตร์สมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช การดำเนินงาน ด้านการป้องกันประเทศ การต่อสู้เพื่อเอกราชคอมมิวนิสต์ การรักษาความสงบเรียบร้อย ภายในประเทศ และได้จัดแสดงเกียรติประวัติ ของอดีตผู้บังคับบัญชา ซึ่งสร้างคุณงามความดีแก่ประเทศชาติ รวมทั้งจัดแสดงอาวุธ ที่เคยใช้ในอดีต ทั้งของฝ่ายเรา และฝ่ายตรงข้าม
2. กองพลทหารราบที่ 6 (พล.ร.6) คือ หน่วยกำลังรบของกองทัพบก ขึ้นตรงกองทัพบก ที่ 2 มีภารกิจ 4 ประการคือ การป้องกันประเทศ รักษาความ มั่นคงภายใน รักษาความสงบเรียบร้อย ภายในประเทศ และพัฒนาประเทศ ในพื้นที่รับผิดชอบ 7 จังหวัด ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ได้แก่ จังหวัดอำนาจเจริญ จังหวัดอุบลราชธานี จังหวัดศรีสะเกษ จังหวัดสุรินทร์ จังหวัดบุรีรัมย์ จังหวัดยโสธร และ จังหวัดร้อยเอ็ด
3. เว็บไซต์ คือ เว็บไซต์พิพิธภัณฑ์ทหาร ประสัมพันธ์ข้อมูลต่างๆภายในค่ายและประวัติค่ายสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช การดำเนินงาน ด้านการป้องกันประเทศ การต่อสู้เพื่อ เอกราชคอมมิวนิสต์ การรักษาความสงบเรียบร้อย ภายในประเทศ และได้จัดแสดงเกียรติประวัติ ของอดีตผู้บังคับบัญชา ซึ่งสร้างคุณงามความดีแก่ประเทศชาติ รวมทั้งจัดแสดงอาวุธ ที่เคยใช้ในอดีต

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การทำโครงการสารสนเทศศาสตร์ เรื่อง การพัฒนาเว็บไซต์พิพิธภัณฑ์ทหาร กองพลทหารราบที่ 6 ครั้งนี้ได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับดังนี้

1. ค่ายสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช
2. พิพิธภัณฑ์ทหาร กองพลทหารราบที่6
3. การจัดการให้ความรู้ในพิพิธภัณฑ์ทหาร กองพลทหารราบที่6
4. สถานที่ท่องเที่ยวภายในเขตทหารค่ายสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช
5. เส้นทางการเดินทางสู่พิพิธภัณฑ์ทหาร กองพลทหารราบที่6
6. การพัฒนาเว็บไซต์
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ค่ายสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช

1. ประวัติความเป็นมา

กองพลทหารราบที่6 จัดตั้งตามคำสั่งกองทัพบก (เฉพาะ) ที่ 155/22 ลงวันที่ 11 ธันวาคม พ.ศ. 2522 ภายใต้สถานการณ์ที่กำลังมีความขัดแย้งเมื่อครั้งนั้นมีสถานการณ์ความไม่สงบตามแนวชายแดนที่บริเวณภูมิภาคอินโดจีน เป็นสงครามระหว่างกองทัพไทยกับกองทัพเวียดนามซึ่งควบคุมพื้นที่กัมพูชาในขณะนั้น โดยทางเวียดนามได้รุกร้าเข้ามาในพรมแดนไทย ซึ่งสุดท้ายกองทัพไทยสามารถขับไล่ทหารเวียดนามกลับไปได้ แต่ทหารเสียชีวิต 109 นาย และบาดเจ็บ 664 นายเหตุการณ์นี้ เกิดขึ้นในช่วงเดือน มกราคม พ.ศ. 2528 - เดือนธันวาคม พ.ศ. 2530

กองพลทหารราบที่ 6 มีที่ขึ้นต้นในค่ายสุรธรรมพิทักษ์ อ.เมือง จ.นครราชสีมา และได้ย้ายเข้าที่ตั้งปกติถาวรที่ บ.โสกเชือก ต.โพธิ์สัย อ.ศรีสมเด็จ จ.ร้อยเอ็ด ต่อมา พระสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดชมหาราชทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานชื่อค่ายทหารว่า

“ ค่ายสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ” เมื่อวันที่ 11 เมษายน พ.ศ.2527 (ฝ่ายกิจการพลเรือน

กองพลทหารราบที่6. 2557)

เมื่อปี พ.ศ.2524 กองทัพบกที่ 2 มอบให้ กองพลทหารราบที่6 รับผิดชอบการจัด
กำลังและการปฏิบัติงานของ กองกำลังสุรนารี กำหนดให้มีภารกิจและหน้าที่ดังนี้

- ป้องกันประเทศและรักษาความมั่นคงภายใน
- การรักษาความสงบเรียบร้อย
- การพัฒนาประเทศและช่วยเหลือประชาชน

ปัจจุบันค่ายสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช หรือกองพลทหารราบที่6
มีที่ตั้งปกติ ณ บ้านโสกเชือก ตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งปัจจุบันมี พลตรี ธรากร
ธรรมวินทร เป็นผู้บังคับบัญชาการกองพลทหารราบที่6

ภาพประกอบที่ 1 พลตรี ธรากร ธรรมวินทร เป็นผู้บังคับบัญชาการกองพลทหารราบที่6

กองพลทหารราบที่ 6 มีเนื้อที่ทั้งหมด จำนวน 2,838 ไร่ 1 งาน 36 ตร.ว. ซึ่งเป็น
สถานที่ราชการและสิ่งปลูกสร้าง ดังนี้

- สร้างศูนย์พัฒนากีฬาออลฟ	จำนวน 81 ไร่ 1 งาน 52 ตร.ว.
- สร้างกองรักษาการณ์	จำนวน 2 ไร่ งาน 31 ตร.ว
- โรงเรียนอนุบาลและศูนย์ฝึกเด็กเล็ก	จำนวน 9 ไร่
- โรงเรียนเฉลิมพระเกียรติฯ	จำนวน 33 ไร่ 2 งาน 49 ตร.ว.
- พื้นที่ฝึก	จำนวน 80 ไร่
- พื้นที่สวัสดิการ	จำนวน 82 ไร่

ภารกิจและการจัดหน่วย กองพลทหารราบที่6 เป็นหน่วยกำลังรบของกองทัพบก ขึ้นตรงต่อกองทัพภาคที่ 2 มีภารกิจ 4 ประเภคือ การป้องกันประเทศ รักษาความมั่นคงภายใน รักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ และพัฒนาประเทศ ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ 7 จังหวัด ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ได้แก่ จังหวัดอำนาจเจริญ จังหวัดอุบลราชธานี จังหวัดศรีสะเกษ จังหวัดสุรินทร์ จังหวัดบุรีรัมย์ จังหวัดยโสธร และจังหวัดร้อยเอ็ด

กองพลทหารราบที่6 มีหน่วยที่ขึ้นตรงทั้งหมดจำนวน 15 หน่วยได้แก่ กองบัญชาการและกองร้อยกองบัญชาการ กองพลทหารราบที่6 กรมทหารราบที่6 กรมทหารราบที่16 กรมทหารราบที่23 กรมทหารปืนใหญ่ที่6 มีกองพันและหน่วยบัญชาการกองพลทหารราบที่6 จำนวน 11 หน่วย ได้แก่ กองพันทหารช่างที่6 กองพันทหารสื่อสารที่6 กองพันทหารเสนารักษ์ที่6 กองสรรพาวุธเบา กองพลทหารราบที่6 กองทหารพลาธิการ กองพลทหารราบที่6 กองร้อยต่อสู้อากาศยานวิถึที่6 กองร้อยทหารม้าลาดตระเวนที่6 กองร้อยลาดตระเวนระยะไกลที่6 กองร้อยทหารสารวัตร กองพันทหารราบที่6 กองร้อยบิน กองพันทหารราบที่6

ในภารกิจการป้องกันประเทศและรักษาความมั่นคงภายในนั้น กองพลทหารราบที่6 เป็นหน่วยหลักรับผิดชอบจัดกำลังพลและยุทโธปกรณ์ สนับสนุนกองสุรนารี และกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในประเทศ 2 ส่วนแยก 2 ซึ่งมีที่ตั้ง อยู่ในค่ายวีรวัฒน์โยธิน จังหวัดสุรินทร์ โดยหน่วยบัญชาการกลยุทธวิธีในสนาม รับผิดชอบปฏิบัติการ ในพื้นที่อีสานตอนล่าง มีพื้นที่รับผิดชอบตามแนวชายแดนติดต่อกับรัฐประชาชนลาว 387 กิโลเมตร และราชอาณาจักรกัมพูชา 363 กิโลเมตร

นอกจากภารกิจ ป้องกันประเทศ การรักษาความมั่นคงภายในประเทศแล้วยังได้จัดกำลังพลในภารกิจการรักษาสันติภาพ สนับสนุนสหประชาชาติ ปีพุทธศักราช 2543 ได้จัดกำลังกองบัญชาการกองกำลัง 972 ไทย-ติมอร์ตะวันออก ผลัดที่ 2 ซึ่งประกอบได้ด้วย 1 กองบัญชาการจากกรมทหารราบที่6 และ 1 กองพันทหารราบ จากกองพันทหารราบที่1 กรมทหารราบที่6 ปฏิบัติรักษาสันติภาพ ณ ประเทศติมอร์ตะวันออก

ภารกิจการพัฒนาประเทศ กองพลทหารราบที่6 ได้ร่วมกับส่วนราชการอื่น เพื่อนพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ได้แก่ โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ของทุกพระองค์อย่างเต็มขีดความสามารถ โดยได้จัดตั้งสำนักงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาคที่ 2 ส่วนแยก 2 ขึ้นการดำเนินการ ของโครงการ มีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนและช่วยเหลือราษฎรผู้ด้อยโอกาส ซึ่งส่วนมากจะเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งน้ำ การ

พัฒนาคุณภาพชีวิต และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

โดยกองพลทหารราบที่6 ได้ให้การสนับสนุนกำลังพลและเครื่องมือ รวมทั้งจัดชุดติดต่อประสานงานประจำพื้นที่ คอยให้คำแนะนำช่วยเหลือราษฎรและประสานการปฏิบัติกับส่วนราชการท้องถิ่น ปัจจุบันมีการดำเนินตามโครงการต่างๆ ได้แก่โครงการส่งเสริมศิลปาชีพและโครงการฟาร์มตัวอย่าง ตามแนวทางพระราชดำริ ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างรวมทั้งสิ้น 24 โครงการ

จากการดำเนินงานของกองพลทหารราบที่6 นับตั้งแต่จัดตั้งหน่วยจนถึงปัจจุบัน ถือได้ว่ากองพลทหารราบที่6 เป็นหน่วยงานหลักในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ที่กระทรวงกลาโหมได้จัดตั้งและวางรากฐานไว้ เพื่อหน้าที่ป้องกันเอกราชอธิปไตยของชาติ และในปัจจุบันได้สนองแนวพระราชดำรินในโครงการต่างๆ อย่างต่อเนื่อง กำลังพลในกองพลทหารราบที่6 ทุกคนจึงมีความมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติงานตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายให้ บรรลุเป้าหมายที่กำหนดให้โดยเร็ว ทั้งนี้ เพื่อปกป้องเอกราชอธิปไตย และพัฒนาพื้นที่ตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ให้ประชาชนอยู่ดีมีสุข มีพื้นที่ ที่มีความอุดมสมบูรณ์ และมีความมั่นคงปลอดภัยอย่างถาวร (สุพล ฤกษ์สำราญ 2540 : 159)

2. หน่วยที่ขึ้นตรงกองกองพลทหารราบที่6

2.1 กองร้อยกองบัญชาการกองพลทหารราบที่6

ที่ตั้งหน่วย : ค่ายสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช อำเภอศรีสมเด็จ
จังหวัดร้อยเอ็ด

การจัดตั้งหน่วย : จัดตั้งเมื่อ 11 ธันวาคม 2522

ภารกิจ : สนับสนุนทางธุรการและบริการแก่กองบัญชาการกองพล

2.2 กองร้อยต่อสู้อากาศยานที่6

ที่ตั้งหน่วย : ค่ายสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช อำเภอศรีสมเด็จ
จังหวัดร้อยเอ็ด

การจัดตั้งหน่วย : จัดตั้งเมื่อ 17 ธันวาคม 2530

ภารกิจ : ต่อสู้อากาศยานให้กับหน่วยระดับกองพล

2.3 กองร้อยทหารม้า ลาดตระเวน ที่6

ที่ตั้งหน่วย : ค่ายสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช อำเภอศรีสมเด็จ
จังหวัดร้อยเอ็ด

การจัดตั้งหน่วย : จัดตั้งเมื่อ 25 มีนาคม 2524

ประวัติความเป็นมา : จัดตั้งครั้งแรกใช้นามหน่วยว่า กองลาดตระเวนที่ 7 ต่อมาเปลี่ยนนาม หน่วยเป็น

2.4 กองร้อย ลาดตระเวนที่6

ที่ตั้งหน่วย : ค่ายสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด

การจัดตั้งหน่วย : จัดตั้งเมื่อ 21 พฤษภาคม 2524

ประวัติความเป็นมา : เริ่มจัดตั้งครั้งแรก มีที่ตั้งชั่วคราวอยู่ที่ค่ายสุธรรมพิทักษ์ จังหวัดนครราชสีมาเมื่อ พฤศจิกายน 2527 ได้เคลื่อนย้ายเข้าที่ตั้งปกติถาวรในปัจจุบัน

ภารกิจ : ทำการลาดตระเวนระยะไกล เพื่อค้นหาข้าศึก ณ พื้นที่ที่คาดว่าข้าศึกจะหลบซ่อนหรือเป็นเส้นทางผ่าน แล้วเข้าทำลายหรือเกาะข้าศึกไว้ เพื่อบรรเทาภัยอันตรายให้ประชาชน ปฏิบัติการหรือทำการยิงทำลาย จากพื้นดินหรือการโจมตีจากทาง อากาศ

2.5 กองร้อย ลาดตระเวนระยะไกลที่6

ที่ตั้งหน่วย : ค่ายสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด

การจัดตั้งหน่วย : จัดตั้งเมื่อ 21 พฤษภาคม 2524

ประวัติความเป็นมา : เริ่มจัดตั้งครั้งแรก มีที่ตั้งชั่วคราวอยู่ที่ค่ายสุธรรมพิทักษ์ จังหวัดนครราชสีมา เมื่อ พฤศจิกายน 2527 ได้เคลื่อนย้ายเข้าที่ตั้งปกติถาวรในปัจจุบัน

ภารกิจ : ทำการลาดตระเวนระยะไกล เพื่อค้นหาข้าศึก ณ พื้นที่ที่คาดว่าข้าศึกจะหลบซ่อนหรือเป็นเส้นทางผ่าน แล้วเข้าทำลายหรือเกาะข้าศึกไว้ เพื่อบรรเทาภัยอันตรายให้ประชาชน ปฏิบัติการหรือทำการยิงทำลาย จากพื้นดินหรือการโจมตีจากทาง อากาศ

2.6 กองร้อยบินกองพลทหารราบที่6

ที่ตั้งหน่วย : ค่ายประเสริฐสงคราม อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด

การจัดตั้งหน่วย : จัดตั้งเมื่อ 7 มีนาคม 2528

ประวัติความเป็นมา : เริ่มจัดตั้งหน่วยครั้งแรกอาศัยโรงเก็บเครื่องบินกองร้อยบินกองพลทหารราบที่3 ค่ายสุรนารี จังหวัดนครราชสีมา เมื่อปี 2531 เคลื่อนย้ายหน่วยเข้าที่ตั้ง ปกติถาวรในปัจจุบัน

ภารกิจ : ปฏิบัติการบินสนับสนุนกองพลตลอดเขตพื้นที่ปฏิบัติการ ทั้งในการ

สนับสนุนการรบและสนับสนุนการช่วยรบ

2.7 กองร้อยทหารสารวัตร กองพลทหารราบที่6

ที่ตั้งหน่วย : ค่ายสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช อำเภอศรีสมเด็จ
จังหวัดร้อยเอ็ด

การจัดตั้งหน่วย : จัดตั้งเมื่อ 8 มิถุนายน 2524

ประวัติความเป็นมา : เริ่มจัดตั้งหน่วยครั้งแรกมีที่ตั้งชั่วคราวอยู่ที่ค่ายสุร
ธรรมพิทักษ์ จังหวัด นครราชสีมา เมื่อ มีนาคม 2526 ได้เคลื่อนย้ายเข้าที่ตั้งปกติถาวรในปัจจุบัน

ภารกิจ :

1. บังคับ (พลเรือน, ทหาร) ให้เป็นไปตามกฎหมาย คำสั่ง ระเบียบ
กฎข้อบังคับต่างๆ ของทางราชการทหาร
2. ควบคุมการจราจรในเขตยุทธบริเวณ
3. ควบคุมและดำเนินการวิธีต่อเชลยศึกและทหารพลัดหน่วย

2.8 กองทหารพลาธิการ กองพลทหารราบที่6

ที่ตั้งหน่วย : ค่ายสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช อำเภอศรีสมเด็จ
จังหวัดร้อยเอ็ด

การจัดตั้งหน่วย : จัดตั้งเมื่อ 15 กุมภาพันธ์ 2522

ประวัติความเป็นมา : เริ่มจัดตั้งหน่วยที่มีที่ตั้งชั่วคราวอยู่ที่ค่ายสุรธรรมพิทักษ์ จังหวัด
นครราชสีมา เมื่อ 10 มกราคม 2528 เคลื่อนย้ายเข้าที่ตั้งปกติถาวร ณ ที่ตั้งปัจจุบัน

ภารกิจ : สนับสนุนกองพล ในด้านการส่งกำลัง การซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์สาย
พลาธิการและบริการด้านศพ

2.9 กองสรรพวุฒเบา กองพลทหารราบที่6

ที่ตั้งหน่วย :

- กองบังคับการและหมวดซ่อมบำรุงส่วนหลัง : ค่ายสมเด็จพระพุทธยอดฟ้า
จุฬาโลกมหาราช อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด
- หมวดซ่อมบำรุงส่วนหน้า 1 : ค่ายสุรธรรมพิทักษ์ จังหวัดนครราชสีมา
- หมวดซ่อมบำรุงส่วนหน้า 2 : ค่ายสรรพสิทธิประสงค์ อำเภวารินชำราบ
จังหวัดอุบลราชธานี

- หมวดซ่อมบำรุงส่วนหน้า 3 : ค่ายดินเดชา อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร

การจัดตั้งหน่วย : จัดตั้งเมื่อ 26 พฤษภาคม 2524

ประวัติความเป็นมา : เริ่มจัดตั้งครั้งแรก มีที่ตั้งชั่วคราวอยู่ที่ค่ายสุรธรรมพิทักษ์ จังหวัดนครราชสีมา เมื่อ มกราคม 2528 ได้เคลื่อนย้ายหน่วยเข้าที่ตั้งปกติถาวร

ภารกิจ :

- สนับสนุนการส่งกำลังอาวุธยุทโธปกรณ์สายสรรพวุธ
- การซ่อมบำรุงสรรพวุธในสนาม (ชั้น 3 และ 4 โดยจำกัด)
- ให้ความช่วยเหลือทางเทคนิคแก่กองพล เมื่อปฏิบัติรวมกันเป็นหน่วย

หรือแยกเป็น 3 กรม

2.10 กองพันทหารม้าที่21

ที่ตั้งหน่วย : ค่ายสมเด็จพระพุทธิยออดฟ้าจุฬาโลกมหาราช บ้านโสกเชือก ตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด

การจัดตั้งหน่วย : จัดตั้งเมื่อ 8 เมษายน 2524

ประวัติความเป็นมา : เริ่มจัดตั้งหน่วย มีที่ตั้งชั่วคราวอยู่ในค่ายสรรพสิทธิประสงค์ อำเภวารินชำราบจังหวัดอุบลราชธานี ต่อมาในปี พุทธศักราช 2531 กองบังคับการกองพันกองร้อยกองบังคับการและกองร้อยรถถังที่ 3 ได้เคลื่อนย้ายจากที่ตั้ง ชั่วคราวเข้าที่ตั้งปกติถาวรในปัจจุบัน

ภารกิจ :

- เคลื่อนที่เข้าประชิดและทำลายกำลังข้าศึกโดยใช้อำนาจการยิง กลยุทธ์และอำนาจข่มขวัญ
- ปฏิบัติการร่วมกับทหารเหล่าอื่นหน่วยขึ้นตรง
- กองร้อยรถถังที่1 มีที่ตั้งปกติถาวรอยู่ที่ค่ายสรรพสิทธิประสงค์ อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี
- กองร้อยรถถังที่2 กองร้อยรถถังที่3 มีที่ตั้งปกติถาวรอยู่ที่ค่ายสมเด็จพระพุทธิยออดฟ้าจุฬาโลก มหาราช บ้านโสกเชือก ตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด

2.11 กองพันทหารช่างที่6

ที่ตั้งหน่วย : ค่ายสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช บ้านโสกเชือก

ตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด

การจัดตั้งหน่วย : จัดตั้งเมื่อ 11 ธันวาคม 2522

ประวัติความเป็นมา : จัดตั้งในปี 2522 ตามโครงการเสริมสร้างกำลังกองทัพช่วงที่3 (ปี 2520 - 2524)เริ่มจัดตั้งหน่วย มีที่ตั้งชั่วคราวอยู่ในค่ายสรรพสิทธิประสงค์ อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ต่อมาในปี พุทธศักราช 2531 กองบังคับการกองร้อยกองบังคับการ และ กองร้อยรถถังที่ ๓ ได้เคลื่อนย้ายจากที่ตั้ง ชั่วคราว เข้าที่ตั้งปกติถาวรในปัจจุบัน

ภารกิจ : เพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพการรบของกองพลทหารราบ โดยการปฏิบัติงานช่างทั่วไป

หน่วยขึ้นตรง :

- กองบังคับการและกองร้อยบังคับการและบริการ กองร้อยทหารช่างที่3 และ 4 มีที่ตั้งปกติ ถาวรอยู่ที่ค่ายสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด
- กองร้อยทหารช่างที่1 มีที่ตั้งปกติถาวรอยู่ที่ค่ายสรรพสิทธิประสงค์ อำเภวารินชำราบ จังหวัด อุบลราชธานี
- กองร้อยทหารช่างที่2 มีที่ตั้งปกติถาวรอยู่ที่ค่ายสุรธรรมพิทักษ์ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

2.12 กองพันทหารสื่อสารที่6

ที่ตั้งหน่วย : ค่ายสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช บ้านโสกเชือก

ตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด

การจัดตั้งหน่วย : จัดตั้งเมื่อ 11 มีนาคม 2523

ประวัติความเป็นมา : เริ่มแรกจัดตั้งหน่วย มีที่ตั้งชั่วคราว อยู่ ณ กองพันทหารสื่อสารที่ 22 ค่ายสุรนารี จังหวัดนครราชสีมา และต่อมาสรรพสิทธิประสงค์ อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ต่อมาได้เคลื่อนย้ายเข้าที่ตั้งปกติถาวร ในปัจจุบัน เมื่อ 22 กรกฎาคม 2526

ภารกิจ :

- ให้การสนับสนุนในการจัดตั้งศูนย์การสื่อสารให้แก่กองบัญชาการกองพล รวมทั้งติดตั้งระบบสื่อสารไปยังหน่วยต่างๆ ที่ปฏิบัติงานภายใต้การบังคับบัญชาของกองพลกับกองพล
- ให้การสนับสนุนในการวางระบบการสื่อสาร ณ ที่ตั้งปกติภายในค่ายสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬา โลกมหาราช

2.13 กองพันทหารเสนารักษ์ที่ 6

ที่ตั้งหน่วย : ค่ายสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช บ้านโสกเชือก ตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด

การจัดตั้งหน่วย : จัดตั้งเมื่อ 15 เมษายน 2524

ประวัติความเป็นมา : จัดตั้งกองบังคับการขั้นต้นที่ค่ายสุรธรรมพิทักษ์ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมาและได้เคลื่อนย้ายเข้าที่ตั้งปกติถาวร ในปี พุทธศักราช 2524

ภารกิจ : ให้การบริการเสนารักษ์ระดับกองพล โดยการส่งกลับผู้เจ็บป่วย การรักษาพยาบาล การซ่อมบำรุงเวชภัณฑ์ชั้นหน่วย และการส่งกำลังสิ่งอุปกรณ์สายแพทย์ให้แก่หน่วยเสนารักษ์ต่างๆในกองพล

3. เกียรติประวัติการรบ กองพลทหารราบที่6

3.1 การรบที่ช่องพริก พ.ศ.2527

ช่องพริก เป็นช่องทางสำคัญบริเวณเทือกเขาพนมดงรักชายแดนไทยและกัมพูชา ตั้งอยู่ทางทิศใต้บ้านตระเวง อำเภอบัวเขต จังหวัดสุรินทร์ ลักษณะภูมิประเทศเป็นที่สูงข่มบริเวณช่องทางเป็นป่าบนสันเขา มีลักษณะภูมิประเทศสำคัญทางทหาร คือ เนิน 424 เนิน 429 เนิน 448 และเนิน 454

เมื่อวันที่ พ.ศ. เมษายน พ.ศ. 2527 กองกำลังต่างชาติได้ทำการรุกไล่กองกำลังกลุ่มต่อต้านเข้ามาในเขตไทย จนถึงบริเวณบ้านตระเวง กองกำลังสุรนารีได้สั่งการให้กองกำลังร่วมกรมทหารราบที่ 13 นำกำลังเข้าสกัดกั้นข้าศึกบริเวณเนิน 424 และ เนิน 448 ให้ทำการผลักดันกองกำลังต่างชาติให้พ้นออกจากแนวชายแดนไทยให้ได้โดยเร็วที่สุด ครั้น

เมื่อ วันที่ 18 เมษายน พ.ศ. 2527 ชุดลาดตระเวนของฝ่ายเราเข้าทำการพิสูจน์ทราบข้าศึกที่เนิน 424 เมื่อชุดลาดตระเวนเคลื่อนที่ห่างจากกำลังส่วนใหญ่ ประมาณ 2 กิโลเมตร ได้ถูกโจมตีด้วยอาวุธปืนเล็ก และจรวดอาร์พีจีมายังฝ่ายเรา ชุดลาดตระเวน

เคลื่อนที่หลบเข้าที่กำบังบริเวณชายป่าได้เหยียบพุนระเบิดทำให้ฝ่ายเราบาดเจ็บสาหัส 6 นาย

จึงได้ถอนตัวและพยายามล่าเหยียดผู้บาดเจ็บเพื่อให้พ้นวิฤกระสุนและการไล่ติดตามของกำลังข้าศึก ขณะถอนตัวกำลังพลได้เหยียบพุนระเบิดอีก 1 นาย เสียชีวิตทันทีและเกิดการปะทะกันอย่างต่อเนื่อง จนกระทั่งเวลาค่ำมืด ส่วนชุดลาดตระเวนที่บาดเจ็บได้เสียชีวิต 4 นาย กำลังส่วนที่เหลือได้ทำการเล็ดลอดพร้อมด้วยอาวุธยุทโธปกรณ์และเครื่องมือสื่อสารกลับถึงที่ตั้งหน่วย ใช้เวลาเดินทาง 2 วัน โดยไม่ได้รับประทานอาหารและน้ำ ภายหลังชุดลาดตระเวนได้นำกำลังส่วนใหญ่กลับไปนำศพเพื่อนทหารที่เสียชีวิตออกจากพื้นที่การรบได้

เมื่อวันที่ 21 เมษายน พ.ศ. 2527

เมื่อวันที่ 5 พฤศจิกายน พ.ศ. 2527 เวลา 04.30 น. กองกำลังต่างชาติได้จัดกำลังเข้าตีต่อหมวดตำรวจตระเวนชายแดนที่ 239 ซึ่งวางกำลังยึดรักษาและเฝ้าตรวจบริเวณเนิน 424 ทำให้ฝ่ายเราเสียชีวิตบาดเจ็บและสูญหายจำนวนหนึ่ง กำลังส่วนที่เหลือได้ถอนตัวจากการปฏิบัติการกองกำลังสุรนารี ได้สั่งการให้กองกำลังรวบรวมกรมทหารราบที่ 23 เข้าทำการผลักดันกองกำลังต่างชาติบริเวณเนิน 424 ให้ออกนอกประเทศ โดยใช้กำลัง 3 กองร้อยทหารราบเข้าตีต่อที่หมายเนิน 424 ในวันที่ 5 พฤศจิกายน เวลา 23.00 น. จนกระทั่งถึงวันที่ 6 พฤศจิกายน พ.ศ. 2527 เวลา 16.00 น. กำลังฝ่ายเราสามารถผลักดันและทำลายกองกำลังต่างชาติประสบกับการสูญเสีย จนต้องถอนตัวจากเนิน 424 ออกนอกเขตประเทศไทย ฝ่ายเราจึงยึดที่หมายเนิน 424 ได้ในที่สุด (ฝ่ายกิจการพลเรือนกองพลทหารราบที่ 6. 2557)

ต่อมาเมื่อปี พุทธศักราช 2528-2529 สถานการณ์บริเวณพื้นที่ชายแดนไทย-กัมพูชา ได้ทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น ฝ่าย เวียดนาม-เฮงซัมริน ได้กวาดล้าง กลุ่มเขมรสามฝ่ายอย่างหนักและมีเจตนาจะรุกรานอธิปไตยของไทยเพื่อตัดการส่งกำลังบำรุง ที่ฝ่ายไทยสนับสนุนกลุ่มเขมรต่างๆ ที่ตั้งค่ายอพยพตามแนวชายแดน

เวียดนามใช้วิธีส่งยุทโธปกรณ์ต่างๆโดยใช้ ฮ. ลำเลียงขึ้นทางหน้าผาและยึดเขาพระวิหารเป็นคลังอาวุธ เวียดนามส่งกำลังเข้ายึดรักษาภูมิประเทศบริเวณช่องบก จ. อุบลราชธานี เนิน 382 เนิน 408 เนิน 436 เนิน 500 เนิน 689 บริเวณ จ. ศรีสะเกษช่องพระพลัย เนิน 642 ช่องกะบาลกระไบ เนิน 610 ที่ จ. สุรินทร์ ช่องพริก เนิน 400 อ.บัวเขต ช่องตาตุ่ม อ.สังขะ ที่ จ. บุรีรัมย์ ช่องโอบก เนิน 472 เนิน 538 ประมาณ 21 จุด บางจุดลึกเข้ามาในแดนไทยเกือบ 5 กม. เวียดนามทำการตัดแปลงฐานที่มั่น ด้วยการสร้างบังเกอร์เทซีเมนต์เสริมเหล็ก แนวคูเธรด 2 ชั้น ติดตั้งอาวุธหนักไว้โดยรอบ ป้องกันการบุกรุกจู่โจมจากหน่วยทหารราบ และปืนยิงต่อสู้อากาศยาน ป้องกันการโจมตีทาง

อากาศจากฝ่ายไทย รอบฐานเต็มไปด้วยกับระเบิดนาาชนิด รวมทั้งกับดักระเบิดรถถัง ป้องกันการบุกจากภาคพื้นดิน โดยมีปืนใหญ่สนับสนุน พัลลียิงไกล ซ่อนพรางอยู่ในป่าฝั่งกัมพูชา และสปป.ลาว ลำธารน้ำก็ถูกวางยาพิษ ป่าบางแห่งทหารเวียดนามใช้ฝนเหลือง(สารเคมีฆ่าหญ้าชนิดรุนแรง มรดก อเมริกันทิ้งไว้หลังถอนทหารกลับ)เพื่อกดดันกลุ่มเขมรที่แอบซ่อนอยู่ในป่าแนวชายแดน เนื่องด้วยป่าแถบนั้นยังคงสภาพป่าดงดิบจึงยากแก่การตรวจพบจากฝ่ายไทย โดยเวียดนามส่งชุดหาข่าวมีกำลังประมาณ 2-5 คน (SAPPER) แทรกซึมเข้าที่ตั้งของฝ่ายเรา พร้อมกับยิงปืนใหญ่เข้ามาตกในเขตชายแดนไทย ทำให้เกิดความเสียหายทั้งชีวิตและทรัพย์สินของราษฎรตามแนวชายแดน ฉก.ร.23 จึงส่งกำลังเข้าตี ตามคำท้าโดยส่งทหารราบ เข้าตีซึ่งเนินต่างๆ แต่ประสบความเสียหายอย่างหนัก ทหารราบบางส่วนถูกลวงเข้าพื้นที่สังหาร กระจายทั้งหน่วย ส่วนใหญ่ที่ตายเป็นทหารเกณฑ์และผบ.หมวด จบใหม่ ฝ่ายเราจึงถล่มจนกระสุนปืนใหญ่สำรองแทบหมดคลัง แต่เวียดนามก็ยังยึดครองที่มั่นไว้หนาแน่น ทหารเวียดนามกรำศึกมาหลายปี ความเชี่ยวชาญการรบและประสบการณ์จึงมากกว่า ทหารส่วนใหญ่เป็นทหารชำนาญการรบบนภูเขา และเป็นทหารฝีมือฉกาจ ฉกรรจ์ทุกนาย (กรกต เกตุแก้ว. 2555)

3.2 การรบที่ช่องพระพลัย พ.ศ.2527

เหตุปะทะชายแดนไทย-เวียดนามเกิดขึ้นเมื่อกำลังทหารเวียดนามบุกเข้ากัมพูชาเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม พ.ศ. 2521 เพื่อล้มล้างระบอบเขมรแดง กำลังทหารกัมพูชาส่วนใหญ่ได้อพยพมาอยู่ทางด้านตะวันตกและตะวันตกเฉียงเหนือของประเทศที่ติดกับชายแดนไทย โดยมีกลุ่มชาวกัมพูชาที่ต่อต้านการยึดครองของเวียดนามอยู่ 3 กลุ่ม คือ กลุ่มกัมพูชาประชาธิปไตย (Democratic Kampuchea) หรือกลุ่มเขมรแดงของพล พต และเขี้ยว สัมพันธ์ มีสมาชิกประมาณ 40,000 คน มีฐานที่ตั้งอยู่บริเวณพนมกระวันและบริเวณตะวันตกของจังหวัดพระตะบอง กลุ่มแนวร่วมปลดแอกแห่งชาติของประชาชนเขมร (Khmer People's National Liberation Front - KPNLE) ภายใต้การนำของซอนซาน มีสมาชิกประมาณ 4,000 คน และกลุ่มแนวร่วมแห่งชาติเพื่อเอกราช ความเป็นกลาง และสันติภาพในกัมพูชา (Front d'union national pour un Cambodge independant, pacifique et cooperatif - FUNCINPEC) ภายใต้การนำของสมเด็จจันโรตม สีหนุ การที่กลุ่มต่อต้านทั้งสามกลุ่มนี้มีฐานกองกำลังใกล้กับชายแดนไทยเพื่อเป็นง่ายต่อการหลบหนีเมื่อกำลังเวียดนามบุกเข้ามา กำลังกัมพูชาก็หลบหนีเข้าสู่ดินแดนไทย ในการนี้เวียดนามเห็นว่าไทยยินยอมให้ชาวกัมพูชาฝ่ายต่อต้านใช้พื้นที่เป็นที่หลบหนีและคุ้มกันการโจมตีของกำลังเวียดนามและกำลังของเฮง สัมริน

ขณะนั้นถือได้ว่ากองทัพไทยเมื่อเปรียบเทียบกับเวียดนามแล้วนั้นถือได้ว่าเทียบกันไม่ได้เนื่องจากกองกำลังทางทหารของฝ่ายไทยไม่เคยผ่านการรบมาก่อนหรือถ้าผ่านก็เป็นการรบแบบสมัยใหม่ซึ่งมีแนวการรบแบบสหรัฐอเมริกาซึ่งแตกต่างกับเวียดนามซึ่งกองกำลังของเวียดนามมีทักษะในการรบที่ดีกว่าและรู้วิธีการรบแบบกองโจร นอกจากนี้ทหารของเวียดนามก็ยังมีประสบการณ์รบจากสงครามเวียดนาม ขณะที่เวียดนามบุกกัมพูชานั้นกองกำลังทางทหารของเวียดนามมีจำนวน 875,000 คน โดยที่ยังไม่รวมกำลังทหารของฝ่ายเฮง สัมริน ที่ไม่ทราบจำนวนที่แน่นอน ด้วยการรบแบบกองโจรและการรบแบบสมัยใหม่ ขณะที่ฝ่ายไทยนั้นมีประสบการณ์เพียงเรื่องการปราบปรามกองโจรและมีทหารหน่วยที่ผ่านสงครามในลาวและเวียดนามซึ่งชำนาญการรบแบบหลักนิยมของสหรัฐอเมริกา ซึ่งต้องมีอำนาจการยิงที่เหนือกว่าจึงจะทำการรบได้ นอกจากนี้เวียดนามยังมีอาวุธที่เหลือจากสงครามเวียดนามอยู่มาก รวมทั้งในระหว่างปี พ.ศ. 2521 - 2531 นี้เวียดนามได้รับความช่วยเหลือทางทหารจากสหภาพโซเวียตเป็นจำนวนมากเพื่อพัฒนากองทัพให้ทันสมัยและเพื่อการปราบปรามฝ่ายต่อต้านในการกัมพูชา จึงกล่าวได้ว่าไทยมีขีดความสามารถที่ด้อยกว่าเวียดนามอยู่มาก (อรอนงค์ น้อยวงศ์. 2541 : 15)

3.3 การรบที่ช่องอานม้า พ.ศ.2527

ช่องอานม้า เป็นช่องทางสำคัญช่องทางหนึ่งในพื้นที่บริเวณ อ น้ำยีน จว.บ. มีลักษณะภูมิประเทศที่สำคัญทางการทหาร คือ เนิน 522 และเนิน 527

8 ธันวาคม 2527 บริเวณของฝ่ายเวียดนามเฮงสัมรินจากกองพล 307 ได้ทำการเข้าตีกองกำลังต่อต้านกลุ่มซอนซาน บริเวณช่องอานม้า ทำการรุกร้าเข้ามาในเขตแดนไทยและเข้ายึดพื้นที่ในประเทศไทยไว้เป็นจุดๆเพื่อไล่ต่อต้านของซอนซาน

9 ธันวาคม 2527 กกล.รบรวม ร 6 ได้จัดตั้งที่บัญชาการทางยุทธวิธีกองกำลังร่วมรบ ร. 6 เข้าควบคุมสถานการณ์พิสูจน์ทราบที่ตั้งกำลังฝ่ายข้าศึก ด้วยการผลักดันให้กองกำลังต่อต้านกลุ่มซอนซาน เข้าพิสูจน์ทราบในขั้นต้น

9-13 ธันวาคม 2527 ที่บัญชาการทางยุทธวิธีกองกำลังร่วม ร. 6 ดำรงการพิสูจน์ทราบที่ตั้งฝ่ายเวียดนามเฮงสัมรินที่ยึดอยู่แนวบริเวณชายแดนด้วย

14-16 ธันวาคม 2527 ที่บัญชาการทางยุทธวิธีกองกำลังร่วม ร. 6 วางแผนใช้กำลัง ร้อย ร.6031 ร้อย รพศ.4 เข้าผลักดันกองกำลังฝ่ายเวียดนามเฮงสัมรินประกอบด้วยทางโจมตีทางอากาศและการใช้ปืนใหญ่ยิงก่อนการเข้าตีสามารถผลักดันฝ่ายข้าศึกถอนตัวกลับเข้าไปในเขต

ของประเทศกัมพูชาได้สำเร็จ

3.4 การรบที่ช่องโอบก พ.ศ.2528

การรบที่ ช่องโอบก เนิน 538 จ.บุรีรัมย์ทางด้าน ร้อย.ลว.ระยะไกลจัดตั้ง หน่วยขนาดเล็ก ถูกส่งเข้าสู่แนวปะทะเพื่อเสริมการปฏิบัติทางปีกให้กับ ฉก.ร.8 โดยการจัดชุดปฏิบัติการ แทรกซึมเข้าพื้นที่หลังแนวข้าศึก เพื่อรบกวน ขัดขวางและสกัดกั้นการส่งกำลัง ซึ่งมีแผนการปฏิบัติดังนี้

นำกำลังแทรกซึมเข้าพื้นที่ทางด้านทิศใต้ บริเวณช่องจันทบเพชร ทำการ ลาดตระเวนค้นหา ฝ้าตรวจบริเวณพิกัด UA 0182 ผลการปฏิบัติสามารถปรับการยิงให้กับฝ่ายเรา สร้างความเสียหายให้กับข้าศึกได้ เป็นผลให้ไม่สามารถทำการยิง ปืนใหญ่เข้ามาในเขตไทย อย่างได้ผล *แทรกซึมเข้าพื้นที่ปฏิบัติการบริเวณอ่างเก็บน้ำห้วยเมฆา ทำการ ลาดตระเวนพิสูจน์ทราบ ค้นหาข้าศึก บริเวณทิศใต้เนิน 538 พร้อมกับพิจารณาจัดตั้งจุดตรวจการณ์ ผลการปฏิบัติสามารถตัดเส้นทางส่งกำลัง บำรุงของข้าศึกได้อย่างเด็ดขาด ทำให้ข้าศึกที่อยู่บนเนิน 538 ถูกตัดขาด และถูกกดดันอย่างหนักพร้อม กันนั้น ฉก.ร.8 ร่วมกับทหารพรานจู่โจมค่ายปึกธงชัย โดยการนำของ ผู้การ กิตติเทพ เจียรสมัย ผบ. หน่วย ซึ่งจัดตั้งหน่วยขนาดเล็กและอีกหนึ่งหน่วยกล้าตาย ใช้ชื่อรหัส"นินจา"โดย อส.ทพ. กรกต เกตุ แก้ว หัวหน้าหน่วยกล้าตาย ได้นำกำลังเข้าตีต่อที่ต่งเนิน 538 อย่างต่อเนื่องและสามารถเข้ายึดเนินต่างๆ ได้สำเร็จ โดยในวันเผด็จศึกเนิน 538 นั้น ใช้รถถัง ยิงจากเนิน472กดดันไม่ให้ฝ่ายเวียดนาม-เฮงสัมริน สามารถยิงตอบโต้ออกมาได้ ในขณะที่รถถังยังยิงใส่ฐานอยู่นั้น ทหารหาญทั้งหมดก็วิ่งฝ่าดงกระสุนรถถัง ฝ่ายเราเอง เข้าซาร์จฐานเวียดนามทันที ในขณะที่ ผู้การ กิตติเทพ ผบ.หน่วยโดนสะเก็ดระเบิดรถถัง เข้า บริเวณศรีษะต้องถอนตัวออกจากพื้นที่ปะทะ หน่วยกล้าตายเข้าไปได้เพียงคูหาตื้นนอก(คูหาตื้นในฐาน มีสองชั้นแต่ละชั้นห่างกันประมาณ30ม.)ข้าศึกไม่สามารถต้านทานการเข้าตีของฝ่ายเรา และได้ล่าถอย เข้าไปในด้านในฐาน ทพ.ขว้างระเบิดมือเข้าไปข้างในฐานปืนกล ร่างของทหารเวียดนามสองร่างกระจุย ทันทีตามแรงระเบิด ข้าศึกยิงสวนออกมาอย่างหนักเพื่อรักษาฐานและชีวิตตนเองไว้ แต่ด้วยความฉลาด ของทหารพรานค่ายปึกธงชัย อส.ทพ.โยนระเบิดควันสีเหลืองเข้าไปในฐาน โดยหวังว่าเวียดนามจะเข้าใจ ผิดคิดว่านั้นคือ ฝนเหลือง ปรากฏว่าได้ผลเกินคาด(เวียดนามเคยได้ลิ้มรสแล้วครั้งหนึ่ง) ทหารเวียดนาม-เฮงสัมริน แหกปากร้องโวยวายหนีไปหลังฐานซึ่งเป็นผาสูงชัน โดยที่ทหารพรานไทย วิ่งไล่ฟัน ไล่ยิงตาม เข้าไปในฐาน บางส่วนกระโดดลงผาไป ส่วนใหญ่ถูกยิงตายอยู่ด้านหลังฐานการรบสิ้นสุดลง ราวๆเดือน ธันวาคม พ.ศ. 2530 กองทัพไทยสามารถขับไล่ กองกำลังต่างชาติ ออกจากพรมแดนไทยได้ สำเร็จ (สุพล กฤษ์สำราญ 2540 : 176)

3.5 การรบที่ช่องบ้านตาคุม พ.ศ. 2528

บ้านตาคุม เป็นหมู่บ้านตั้งบริเวณชายแดนของประเทศไทยติดประเทศกัมพูชา อยู่ในพื้นที่ อ. สังขะ จ. สุรินทร์ มีช่องทางที่สำคัญตามแนวชายแดนคือ ช่องพรอน ช่องสวายจู และช่องระเนียมมีลักษณะภูมิประเทศที่ประกอบด้วยสภาพป่าไม้เบญจพรรณมีห้วยและน้ำไหลผ่าน ชาวกำพูชาและกองกำลังต่อต้านจึงได้ใช้พื้นที่แห่งนี้เป็นที่พักพิงและหลบหนีกวาดล้างของกำลังทหารฝ่ายรัฐบาลกัมพูชา หากคราวใดกำลังทหารฝ่ายรัฐบาลกัมพูชาใช้กำลังขนาดใหญ่เข้ากวาดล้างชาวกำพูชาและกองกำลังต่อต้านก็จะหลบหนีเข้ามายังเขตประเทศไทย(สุพล ฤทธิ์สำราญ 2540 : 180)

เมื่อวันที่ 5 มีนาคม 2527 กองกำลังต่างชาติประมาณ 1500 คน ได้เข้าโจมตีฐานปฏิบัติการร้อย ร. 2311 บริเวณเนิน 242 ร้อย.ร. 2332 บริเวณที่ตั้งของกองกำลังต่อต้านพร้อมกันโดยใช้ ปืนโคกและจรวดชนิดต่างๆทำการยิงเตรียมแล้วทำการเคลื่อนกำลังเข้าโจมตีที่มั่นของฝ่ายเรา

กองกำลังสุรนารี ได้สั่งการให้ กองกำลังรวบรวม ร . 23 เข้าคลี่คลายสถานการณ์และได้จัดส่งกำลังกองหนุนจาก พัน.ร.231 จำนวน 1 กองร้อย จากพัน ร.232 จำนวน 2 กองร้อย และเพิ่มกำลังยิง 1 ร้อย.ป เข้าทำการช่วยเหลือโดยทำการเข้าตีเพื่อทำลายต่อกองต่างชาติและเพิ่มเติมกำลังให้ฝ่ายเราบริเวณเนิน 361 เนิน 400 และเนิน 424 แต่ถูกต่อต้านอย่างหนักทำให้ฝ่ายเราบาดเจ็บและสูญเสียจำนวนหนึ่ง

ต่อมากองกำลังสุรนารี ได้เพิ่มกำลังเข้าสนับสนุนอีก 1 พัน.ร.จากพัน ร.603 เพื่อเพิ่มเติมกำลังให้กับ ร้อย ร.3211 บนเนิน 424 ทำการขับไล่กองกำลังต่างชาติและยึดพื้นที่คืนมาได้ รวมทั้งสามารถยึดรักษฐานปฏิบัติการเนินต่างๆไว้ได้

การปฏิบัติการรบอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ 5 มีนาคม – จนถึง 11 มีนาคม 2528 รวมระยะเวลากำลังฝ่ายเราได้ทำการอย่างเข้มแข็ง ยอมเสียสละชีวิต เพื่อบ้านบ้านกองกำลังต่างชาติเพื่อพิทักษ์รักษาปกป้องผืนแผ่นดินไทยไว้

3.6 การรบที่ช่องบก พ.ศ. 2528

ช่องบก อยู่ในเขต อ.น้ำยืน จว.อุ.บ เป็นพื้นที่ชายแดนซึ่งอาณาเขตติดต่อกัน 3 ประเทศ คือ ไทย ลาว และกัมพูชา โดยมีทิวเขาพนมดงรักเป็นแนวเขตแดนลักษณะภูมิประเทศเป็นป่ารกทึบ มีเส้นทางติดต่อกัน ยากแก่การตรวจการณ์ทั้งทางพื้นดินและทางอากาศ (สุพล ฤทธิ์สำราญ 2540 : 184)

หลังจากกองทัพเวียดนามเหนือเข้ายึดกรุงไซ่ง่อนได้ในวันที่ ปี 2513 เวียดนามเหนือและเวียดนามใต้ได้รวมเป็นประเทศเดียวกัน ไซ่ง่อนถูกเปลี่ยนชื่อเป็นโฮจิมินห์ ประชาชน

ชาวเวียดนามได้จำนวนมาก หนีออกนอกประเทศทางเรือมาที่ประเทศมาเลเซีย ฟิลิปปินส์ และไทย หลังจากนั้นปี 2519 กองทัพเขมรแดง ได้นำกำลังบุกยึดกรุงพนมเปญได้ ประชาชนชาวกัมพูชา พากัน ไซโยให้ร้องต้อนรับกองกำลังเขมรแดง ซึ่งพากันหวังว่าสงครามจะจบสิ้นกันเสียที แต่หลังจากนั้นไม่นาน ฝันร้ายของชาวกัมพูชาก็เริ่มขึ้น ทหารเขมรแดงปล่อยข่าวลวงว่าสหรัฐจะเอา ปี 52 มาทิ้งระเบิด เพื่อแก้แค้นเขมรแดง ให้ประชาชนทุกคนอพยพออกนอกกรุงพนมเปญโดยด่วน ประชาชนถูกพาออกไปเขตชนบท โดยมีแต่เพียงเสื้อผ้าติดตัวไปเพียงชุดเดียวเท่านั้น จากเหตุการณ์ครั้งนี้มีรายงานว่าประชาชนชาว กัมพูชาเสียชีวิตหลายล้านคนเนื่องจากนโยบายอันสุดกู่ของผู้นำเขมรแดงในตอนนั้น มีผู้นำเขมรแดงหลายคนไม่พอใจต่อนโยบายนี้ เพราะมวลชนเริ่มหมดความศรัทธาและเริ่มเกลียดชัง เขมรแดง นาย ฮุนเซ็น ซึ่งเป็นหนึ่งในผู้นำเขมรแดง แต่ฝึกไผ่เวียดนาม (กองกำลังเขมรแดงได้รับการ สนับสนุนจากจีน) จึงได้นำกองกำลังเวียดนามเข้ามาโค่นล้มอำนาจของเขมรแดงลง จนเป็นที่มาของ สงครามเวียดนามภาค 2 ต่อมา ซึ่งกินเวลาถึง 10 ปี ซึ่งเป็นสงครามที่ خونเืองนองที่สุดเท่าที่เคยมีมา สนามรบไม่ใช่เวียดนามเหนือกับเวียดนามใต้ แต่เป็นเวียดนามกับกองกำลังเฮงสัมริน และฝ่ายกัมพูชา ซึ่งประกอบด้วย ฝ่ายสีหนุ, ซอน ซาน, และเขมรแดง (เขี้ยว สัมพันธ์) ก่อนหน้านั้นเขมรฝ่ายต่าง ๆ ครอบ กั้นภายใน เพื่อแย่งชิงอำนาจกันอยู่แล้ว แต่คราวนี้หันหน้ามาร่วมมือกันชั่วคราวเพื่อขับไล่เวียดนาม ก่อนที่กองกำลังเวียดนามจะบุกกัมพูชานั้น รายงานข่าวจากหน่วยข่าวกรองของไทยแจ้งว่า ทางตอนใต้ ของเวียดนามมีการลำเลียงอาวุธและกระสุนจำนวนมากทางเรือมาจากต่างประเทศ และมีการ เคลื่อนย้ายกองกำลังรถถัง และหน่วยทหารที่ขึ้นชื่อว่าแข็งแกร่งที่สุดของเวียดนาม ซึ่งตามปกติ จะมีที่ตั้ง ใกล้เคียง ๆ กรุงเทพมหานครมาทางใต้ด้วย (ประมวล ธรรมวิจิตร 2530 : 32)

จากเหตุการณ์ครั้งนี้ ได้มีการประชุมด่วน ของหน่วยความมั่นคงของไทย และผู้นำทางการทหารระดับสูง เพื่อวิเคราะห์และเตรียมรับสถานการณ์ และนาวาตรี ประสงค์ สุ่นศิริ เลขาธิการความมั่นคงของไทยในสมัยนั้น ได้รายงานแจ้งไปยังสหรัฐอเมริกาเกี่ยวกับเรื่องนี้ว่า ทางเวียดนามกำลังเตรียมกำลังเข้าบุกกัมพูชาแน่นอน และขอการสนับสนุนด้านอาวุธเพื่อเตรียมการ รับมือกับสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้น แต่ทางสหรัฐกลับวิเคราะห์ว่า การเคลื่อนกำลังดังกล่าวเป็นเพียงการ สับเปลี่ยนและเพิ่มเติมกำลังเท่านั้น เพราะหลังจากที่เขมรแดงยึดพนมเปญได้ กองกำลังเขมรแดงได้รุก ล้ำและโจมตีชายแดนของเวียดนามด้านที่ติดกับเขมร และทางเวียดนามต้องการโจมตีเขมรแดงตามแนว ชายแดนเท่านั้น ไม่น่าจะบุกเข้ามาในกัมพูชา

หลังจากนั้นไม่นาน เหตุการณ์ที่ไทยคาดไว้ก็เป็นจริง เดือนมกราคม 2521 เวียดนามส่งเครื่องบินรบแบบเอฟ 5 ที่ยึดได้จากกองทัพอากาศเวียดนามใต้ เข้าโจมตีทิ้งระเบิดจุด

ยุทธศาสตร์สำคัญในกัมพูชา ตามด้วยเคลื่อนกำลังรถถังจำนวนมาก บุกเข้ามาที่เมืองสำคัญ ตั้งกองกำลัง และยึดไว้ จากนั้นค่อยกระจายจากเมืองนั้นไปเมืองนี้ที่ละเมือง ๆ ภายใต้อุทธการ ? ดอกบัวบาน ? ซึ่งทางไทยวิเคราะห์ว่า ประมาณ 15 วัน เวียดนามจะยึดกัมพูชาได้ทั่วประเทศ การบุกเข้ามาในกัมพูชาในครั้งนี้ใช้กำลังมากถึง 215 กองพล ทหารประมาณ 200,00 คน และรถถังจำนวนหลายร้อยคัน อีกทั้งส่งกำลังประมาณ 60,00 คนประจำการในลาวด้วย (ทำให้เกิดเหตุการณ์ต่อเนื่องเรื่อง บ้านร่มเกล้า)

ได้รับการต้านทานอย่างเบาบาง ต่อมาฝ่ายเวียดนาม ได้ทำการตีโต้ตอบ ระดมยิงด้วย ปืนใหญ่ เครื่องยิงลูกระเบิด และ ปืนไร้แรงสะท้อนถอยหลัง ใช้กำลังเข้าตีเป็นระลอก และต่อเนื่อง ฝ่ายไทยซึ่งมีเวลาจำกัดในการดัดแปลงที่มั่น ขาดความหนุ่เนื่อง ในการส่งกำลัง เส้นทาง ยากลำบาก ไม่สามารถต้านทานได้ จึงทำการถอนกำลังออกจากที่หมายเนินต่าง ๆ

ภายหลังจากการเข้าตีในครั้งนี้ ฝ่ายไทยได้พัฒนาแนวความคิดทางยุทธวิธี ในการเข้าสู่ที่หมาย ด้วยการใช้กำลังในลักษณะชุดปฏิบัติการขนาดเล็ก เคลื่อนที่แทรกซึมเข้าหลาย ทิศทาง ทำการ ลาดตระเวนซุ่มโจมตี เจาะเส้นทางเข้าหาที่มั่น และรื้อถอนกำลังฝ่ายตรงข้ามให้อ่อน กำลังลง ห้วง พ.ศ.-ม.ย. 2530 ฝ่ายไทยได้ใช้กำลังเป็นชุดปฏิบัติการขนาดเล็ก ทำการเข้าตีต่อที่หมาย เนินต่าง ๆ ในลักษณะการยุทธแบบป้อมค่าย สามารถยึดฐานที่มั่น ฝ่ายเวียดนามได้บางส่วน ชุดชุดติดต่อกัน เจาะเข้าหาฐานที่มั่น กดดันฝ่ายเวียดนามอย่างต่อเนื่อง จนกระทั่งฝ่ายเวียดนามได้ถอนกำลัง ออกจากที่หมายเนินต่าง ๆ และแนวเขตประเทศไทย ในปลายปี พ.ศ. 2530

การปฏิบัติการรบที่ช่องบก ตั้งแต่ ม.ค. 2528-2530 ฝ่ายไทยได้สูญเสีย กำลัง พล เสียชีวิต 109 นาย บาดเจ็บ 664 นาย

สถานการณ์ในช่วงแรกของการรบ เวียดนามเป็นฝ่ายได้เปรียบ การรุกของ ฝ่ายไทยทำได้อย่างจำกัดและยากลำบากเพราะเป็นป่าทึบ และเวียดนามได้วางกับระเบิดไว้จำนวนมาก นอกจากนั้นแหล่งน้ำบริเวณดังกล่าวยังถูกเวียดนามใส่สารพิษลงไป ซึ่งสารตัวนี้จะมีฤทธิ์ถึง 3 ปี ถึงแม้ น้ำจะแห้งไปแล้วก็ตาม ซึ่งได้มีการส่งตัวอย่างน้ำไปให้กรมวิทยาศาสตร์ทหารบก ทำการตรวจสอบและผล ยืนยันว่าน้ำทุกแหล่งที่ส่งมามีสารพิษเจือปน ปัญหาหนึ่งที่สร้างปัญหาให้กับทางไทยเป็นอย่างมากคือ เรื่องกับระเบิด ซึ่งเป็นชนิดใหม่ มีขนาดเล็ก ไม่ต้องใช้การฝังแบบปกติ แต่เป็นลูกเล็ก ๆ ซึ่งทางเวียดนาม จะส่งกองกำลังแทรกซึมเข้ามาเป็นชุดเล็กๆ นำระเบิดมาวางตามแนวป่า และพงหญ้า และถอนกำลังออกไปอย่างรวดเร็ว ระเบิดแบบนี้ไม่ทำให้ถึงตาย แต่ทำให้ทหารที่เหยียบขาขาดไปเกือบ ถึงหัวเข่า ซึ่งทหารที่บาดเจ็บส่วนมาก เนื่องมาจากกับระเบิด

จากรายงานของทหารบางหน่วยแจ้งมาว่าทางเวียดนามมีความสามารถใน

การรบกวนการติดต่อสื่อสารและเสียงระบบการสื่อสารของไทย พื้นที่ที่ทหารไทยติดต่อสังการกันทางวิทยุ ทหารเวียดนามจะยิงปืนใหญ่ใส่แหล่งกำลังเน็ดเสียงทันที ทำให้การสื่อสารเป็นไปอย่างลำบาก ซึ่งระบบนี้ เวียดนามน่าจะได้อาจมาจากโซเวียต ทำให้ทางไทยปรับกลยุทธ์ใหม่ ให้การติดต่อสื่อสารเป็นความลับมากขึ้น และลดการใช้วิทยุสื่อสารลง

ทางเวียดนามยังรุกรกลับด้วยการส่งกำลังเข้าตีฐานทหารไทยอย่างหนัก โดยใช้ฐานปืนใหญ่ในลาวและกัมพูชายิงสนับสนุน ซึ่งทำให้การรบที่ช่องบกนี้มีความรุนแรงมาก กำลังส่วนต่างๆ จากกองทัพภาคที่ 2 ของไทยถูกส่งเข้ามาในพื้นที่สู้รบอย่างต่อเนื่อง สนับสนุนด้วยกองกำลังทหารพรานจากค่ายปึกธงชัย และหน่วยรบพิเศษจากลพบุรี ถูกส่งเข้าไปในลาวและกัมพูชา เพื่อค้นหาฐานที่ตั้งปืนใหญ่ และทำลายระบบการส่งกำลังบำรุง ในช่วงแรกของการรบฝ่ายไทยเสียเปรียบในการรบมาก แนวคิดการรบแบบเดิม ๆ ที่ทุ่มกำลังทหารจำนวนมาก การยิงถล่มด้วยปืนใหญ่ และเครื่องบินทิ้งระเบิดใส่ข้าศึก ไม่ได้ผล เพราะทางฝ่ายเวียดนามมีการตั้งรับอย่างดี และได้ตอบกลับอย่างหนัก ถึงแม้ทางไทยจะสามารถตีฐานของเวียดนามแตก แต่ก็ไม่สามารถที่จะยึดฐานได้ ทำให้แนวคิดการรบแบบป้อมค่ายที่เคยใช้ได้ผลจากการรบที่เขาคือ ถูกนำมาใช้กับการรบที่ช่องบก โดยฝ่ายไทยใช้การวางกำลังและระบบส่งกำลังสนับสนุนในแนวหลังให้มั่นคง และต่อเนื่อง จากนั้นใช้ทหารพราน ลาดตระเวนซุ่มโจมตีและแทรกซึมเข้าหาฐานข้าศึกอย่างช้าๆ โดยชุดบังเกอร์เข้าเกาะติดข้าศึกรวมถึงการซุ่มโจมตีฝ่ายเวียดนามจากวิถีโอที่ทหารไทยบันทึกไว้ใน การเข้าตีฐานของทหารเวียดนามแห่งหนึ่งนั้น ซึ่งมีทหารเวียดนามประมาณ 1 กองพันครอบครองอยู่และเป็นทหารภูเขา ทหารพรานจะชุดบังเกอร์รุกเข้าหาฐานทหารเวียดนามอย่างต่อเนื่องและไม่ยิงปะทะโดยไม่จำเป็น เมื่อเข้าใกล้ในระดับหนึ่งจะหยุด แล้วส่งกำลังและอาวุธเข้ามา ตรึงกำลังแบบเผชิญหน้าไว้ แบบมองเห็นหน้ากันได้เลย ทำให้ฝ่ายเวียดนามสับสนและพะว้าพะวง เพราะไม่ทราบว่าทหารไทยจะเอาอย่างไร อีกทั้งยังอยู่ในระยะใกล้ฐาน ยากต่อการยิงปืนใหญ่ การเกาะติดฐานของทหารไทยโดยไม่เข้าโจมตี ทำให้ฝ่ายเวียดนามกดดันเป็นอย่างมาก ทางไทยได้ตั้งฐานปืนใหญ่สนับสนุนการเข้าตีซึ่งได้รับการพร่างเป็นอย่างดี และปืนใหญ่สำหรับการยิงถล่มตอบกลับฐานปืนใหญ่ของเวียดนาม เมื่อทางไทยพร้อม กลางดึก ได้ส่งยิงปืนใหญ่และเครื่องบินรบแบบเอฟ5 เอฟ เข้าทิ้งระเบิดอย่างหนัก และได้เข้าตีฐานในตอนใกล้รุ่งเช้า การสู้รบเป็นไปอย่างหนักหน่วง ฐานของทหารเวียดนามในเขตลาวถูกทางไทยตรวจพบ และถูกระดมยิงปืนใหญ่ถล่มอย่างหนัก ทำให้ฐานปืนใหญ่ของเวียดนามและคลังกระสุนถูกถล่มราบทั้งฐาน เปลวไฟจากการระเบิดของคลังกระสุนของเวียดนามมองเห็นได้จากระยะไกล ซึ่งการยิงถล่มครั้งนี้ทางไทยใช้เครื่อง แอล 19 ในการลาดตระเวนและรายงานการยิง ซึ่งเป็นไปได้อย่างแม่นยำ จากการตีฐานครั้งนี้ ยึดศพทหารเวียดนามได้ 445 ศพ จับได้อีก 12

คน ยึดอาวุธ ยุทธโศภณจำนวนมาก รวมทั้งจรวดแซมแบบยิงประทับบ่าด้วย ทหารเวียดนามแตกถอย กลับเข้าไปในกัมพูชา

หลังจากสูญเสียฐานหลายแห่ง ทหารเวียดนามเริ่มถอนทหารออกไปจากพื้นที่ กลับเข้าไปตั้งในกัมพูชา เนื่องจากการสูญเสีย และการส่งกำลังบำรุงที่ถูกรบกวนจากในเขตกัมพูชาเอง จากเขมรแดง และกองกำลังไม่ทราบฝ่าย กองกำลังเขมรแดงได้เข้าตีฐานของทหารเวียดนามที่ตั้งในเขต กัมพูชาอย่างต่อเนื่อง โดยได้รับการสนับสนุนการยิงปืนใหญ่จากฝั่งไทย ทำให้เวียดนามถูกตีจนราบ จึง ต้องถอนกำลังกลับเข้ามาในเขตกัมพูชาเหมือนเดิม หลังจากนั้นทางไทยได้เข้ามายึดและตั้งแนวป้องกัน เนินต่างๆ อย่างแน่นหนา เป็นอันสิ้นสุดของการรบอันดุเดือดที่สุด

การที่เวียดนามอาจหาญเข้ามายึดเขตแดนไทยในบริเวณช่องบกนี้ มี นายทหารเวียดนามบางส่วนที่ไม่เห็นด้วย เพราะถึงแม้ตำแหน่งที่ตั้งได้เปรียบทางยุทธศาสตร์ยากต่อการ เข้าตีของไทย แต่ด้านการส่งกำลังบำรุงด้านกัมพูชานั้น ยังไม่สามารถปราบกองกำลังเขมรแดงได้อย่าง สิ้นเชิง ซึ่งจะถูกรบกวนการส่งกำลังบำรุงได้ อีกทั้งในเขตลาวนั้น ก็ยังมีการเคลื่อนไหวของกอง กำลังลาวเสรีอยู่ ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติการของเวียดนามในลาวด้วย แต่ผู้นำทางการทหารของ เวียดนาม มั่นใจในความเข้มแข็งทางการทหาร และประสบการณ์รบของตน ข้อขัดค้านนี้จึงไม่เป็นผล แต่ก็เป็นจริงและเป็นที่ประจักษ์จากการรบในเวลาต่อมา

3.7 การรบที่ปราสาทพระวิหาร พ.ศ. 2554

ปราสาทพระวิหาร เป็นปราสาทหินตามแบบศาสนาฮินดูที่ตั้งอยู่บริเวณ เทือกเขาพนมดงรัก (ภาษาเขมรว่า พนมดงเร็ก หมายถึง ภูเขาไม้คาน) สูงจากระดับทะเลปานกลาง 657 เมตร ที่ตั้งของศาสนสถานแห่งนี้รู้จักกันในนาม พนมพระวิหาร หมายถึง บรรพตแห่งศาสนสถานอัน ศักดิ์สิทธิ์ อยู่ใกล้อุทยานแห่งชาติเขาพระวิหาร อำเภอกันทรลักษ์จังหวัดศรีสะเกษ ซึ่งเคยเป็นทางขึ้นสู่ ปราสาทที่สะดวกที่สุด

ปราสาทพระวิหารมีสถาปัตยกรรมแบบเขมร สร้างตามแนวเหนือใต้ซึ่งผิด แปลกไปจากปราสาทขอมส่วนใหญ่ ไทยและกัมพูชามีประวัติพิพาทเหนือตัวปราสาทเป็นเวลานานแล้ว ใน พ.ศ. 2505 ศาลยุติธรรมระหว่างประเทศพิพากษาให้กัมพูชามีอธิปไตยเหนือปราสาท (ดู คดีปราสาท พระวิหาร พ.ศ. 2505) และวันที่ 8 กรกฎาคม พ.ศ. 2551 องค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์ และ วัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลกในประเทศกัมพูชา

ความขัดแย้งไทย-กัมพูชา เป็นเหตุการณ์ที่เริ่มต้นในเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2551 เมื่อกรณีพิพาทพรมแดนพื้นที่ปราสาทพระวิหาร หลังจากนั้น ก็ได้มีการปะทะระหว่าง

กำลังทหารทั้งสองฝ่ายหลายครั้ง พร้อมกับการอ้างสิทธิ์ของแต่ละฝ่ายเหนือดินแดนพิพาทดังกล่าว
ลำดับเหตุการณ์

มกราคม พ.ศ. 2551 สภาสภาโหมของไทยมีมติประท้วงกัมพูชาในกรณีเสนอขึ้นทะเบียน
ปราสาทเขาพระวิหารเป็นมรดกโลกแต่ลำพังและกล่าวหาว่ากัมพูชาสร้างหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่
เป็นเท็จ ทั้งนี้ฝ่ายกองทัพได้แสดงท่าทีวิตกว่าอาจเกิดความรุนแรงในบริเวณชายแดนได้

พฤษภาคม พ.ศ. 2551 พล.ท.วิบูลย์ศักดิ์ หนีพาล แม่ทัพภาคที่ 2 ได้ประกาศ
พระราชบัญญัติกฎอัยการศึก พ.ศ. 2547 ครอบคลุมอำเภอ กันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ แม้ว่าพื้นที่
ดังกล่าวจะเคยเป็นพื้นที่ประกาศพระราชบัญญัติกฎอัยการศึก พ.ศ. 2547 ช่วงเหตุการณ์รัฐประหารใน
ประเทศไทย พ.ศ. 2549 ต่อมาได้ยกเลิกไปในวันที่ 17 เมษายน พ.ศ. 2551

ต่อมาเมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม พ.ศ. 2551 นพตล ปัทมะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
ต่างประเทศของไทย ได้หารือร่วมกับนายสก อาน ที่เกาะกง ประเทศกัมพูชา โดยฝ่ายกัมพูชาตกลงที่จะ
เปลี่ยนแผนที่ที่แนบในเอกสารคำขอขึ้นทะเบียนมรดกโลก โดยจดทะเบียนเฉพาะตัวปราสาทพระ
วิหารเท่านั้น ซึ่งตัวปราสาทนี้ศาลโลกได้พิพากษาตั้งแต่ พ.ศ. 2505 แล้วว่าเป็นของกัมพูชา

ทางกัมพูชาส่งแผนที่ที่ได้รับการปรับแก้ไขใหม่มาให้ฝั่งไทย เมื่อวันที่ 5 มิถุนายน กรมแผนที่
ทหารได้ตรวจสอบว่าแผนที่ใหม่ที่ส่งมานั้นไม่มีการล้ำเข้ามาในเขตไทย สภาความมั่นคงแห่งชาติจึงได้
พิจารณาเห็นชอบ และคณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบร่างคำแถลงการร่วม ต่อมาเมื่อวันที่ 18
มิถุนายน พ.ศ. 2551 นายพตล ปัทมะ ในฐานะรัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่างประเทศได้ลงนามคำ
แถลงการร่วมกับฝ่ายกัมพูชาและยูเนสโก

วันที่ 18 มิถุนายน พ.ศ. 2551 พันมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย เคลื่อนขบวนไปชุมนุม
หน้ากระทรวงการต่างประเทศเพื่อขับไล่พตล ปัทมะ ให้ออกจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวง
การต่างประเทศ และเพื่อยื่นหนังสือทวงถามกรณีข้อพิพาทเรื่องเขาพระวิหาร เนื่องจากไม่ยอมเปิดเผย
แผนที่ให้ประชาชนได้รับรู้ หลังจากตกลงร่วมกับประเทศกัมพูชาไปก่อนหน้านี้

วันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2551 นายสุวัตร อภัยภักดี นายสุริยะใส กตะศิลา ผู้ประสานงาน
พันธมิตรฯ และ คณะ รวม 9 คน เป็นตัวแทนพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ไปยื่นคำร้องต่อศาล
ปกครองกลาง ให้กระทรวงการต่างประเทศและคณะรัฐมนตรียุติการดำเนินการตามมติ ครม.
ที่รับรองการออกแถลงการณ์ร่วมไทย-กัมพูชาสนับสนุนให้กัมพูชาจดทะเบียนปราสาทเขาพระวิหารเป็น
มรดกโลก ไปจนกว่าคดีจะเป็นที่สิ้นสุด เนื่องจากพบว่า แผนที่ร่างโดยกัมพูชาล้ำเข้ามาในเขตแดนไทย

ไม่น้อยกว่า 4.6 ตารางกิโลเมตร ตามแผนที่ฝ่ายไทยที่ยึดถือตามมติคณะรัฐมนตรี พ.ศ. 2505 หลังคำตัดสินของศาลโลก และทั้งนี้จะสละสิทธิในข้อสงวนที่ไทยจะทวงปราสาทเขาพระวิหาร กลับคืนมาในอนาคต และการดำเนินการ ของผู้เกี่ยวข้องไม่ดำเนินตามขั้นตอนทางกฎหมาย

วันที่ 27 มิถุนายน พ.ศ. 2551 หม่อมหลวงวัลย์วิภา จรุงโรจน์ ผู้อำนวยการสถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พร้อมนักวิชาการ เดินทางมาพบ พล.ต.จำลอง ศรีเมือง แกนนำพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย เพื่อรับมอบรายชื่อผู้คัดค้านการขึ้นทะเบียนเขาพระวิหารเป็นมรดกโลก ซึ่งในส่วนของพันธมิตรฯ ได้มีการมอบรายชื่อให้กับทางสถาบันไทยคดีศึกษาไปแล้ว 6,000 รายชื่อ และวันที่ 27 มิถุนายน มอบให้อีก 3,488 รายชื่อ ซึ่งล่าสุดตัวเลขของผู้ที่คัดค้านการขึ้นทะเบียนเขาพระวิหารมีทั้งหมด 33,400 รายชื่อ ภายหลังจากที่มีการรับมอบรายชื่อจากแกนนำกลุ่มพันธมิตรแล้ว ม.ล.วัลวิภา ยังได้ไปยื่นหนังสือคัดค้านเรื่องนี้ ต่อนายจุลยุทธ หิรัณยสวัสดิ์ ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีที่ทำเนียบรัฐบาลด้วย

วันที่ 28 มิถุนายน พ.ศ. 2551 ศาลปกครองกลาง มีคำสั่งคุ้มครองชั่วคราว ให้กระทรวงการต่างประเทศและคณะรัฐมนตรียุติการดำเนินการตามมติครม.ที่รับรองการออกแถลงการณ์ร่วมไทย-กัมพูชาสนับสนุนให้กัมพูชาจดทะเบียนปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก ไปจนกว่าคดีจะเป็นที่สิ้นสุด หรือจนกว่าศาลจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น ทั้งนี้ศาลได้ไต่สวนฉุกเฉินคู่ความทั้ง 2 ฝ่ายเมื่อวันที่ 26 มิถุนายน และใช้เวลาไต่สวนกว่าสิบชั่วโมง จนมีคำสั่งคุ้มครองชั่วคราวเมื่อเวลา 02.00 น. ได้มีคำพิพากษาหรือคำสั่งดังนี้

ให้เพิกถอนการกระทำของนายพล ปัทมะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศที่เสนอร่างคำแถลงการณ์ร่วม ฯ ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาและมีมติคณะรัฐมนตรีเห็นชอบ

เพิกถอนมติคณะรัฐมนตรีวันที่ 17 มิถุนายน 2551 ที่มีมติเห็นชอบร่างคำแถลงการณ์ร่วม ฯ โดยมอบหมายให้นายพล ปัทมะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศเป็นผู้ลงนามในแถลงการณ์ร่วม ฯ ให้เพิกถอนการลงนามในคำแถลงการณ์ร่วม ฯ ของนายพล ปัทมะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศที่ลงนามเมื่อวันที่ 18 มิถุนายน 2551 มีคำสั่งให้นายพล ปัทมะ ยุติความผูกพันตามคำแถลงการณ์ร่วม ฯ ต่อประเทศกัมพูชาและองค์การยูเนสโก

ขณะเดียวกันพรรคประชาธิปัตย์ซึ่งเป็นพรรคการเมืองฝ่ายค้านได้ยื่นเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญตีความขัดแย้งกับกัมพูชาว่าเข้าข่ายเป็นหนังสือสัญญาหรือไม่ ต่อมาวันที่ 8 กรกฎาคม ศาลรัฐธรรมนูญได้ชี้ขาดว่าขัดแย้งดังกล่าวเป็นหนังสือสัญญาซึ่งจะต้องผ่านการเห็นชอบของรัฐสภาก่อน

เวลา 2.00 น. วันที่ 8 กรกฎาคม พ.ศ. 2551 (ตามเวลาประเทศไทย) ที่นครควิเบก ประเทศ

แคนาดา องค์การยูเนสโกประกาศขึ้นทะเบียนตามคำขอของกัมพูชาให้ตัวปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลกพร้อมกับสถานที่อื่นอีก 4 แห่ง

วันที่ 3 เมษายน พ.ศ. 2552 ประเทศกัมพูชาได้ปะทะกับประเทศไทยด้วยอาวุธเป็นครั้งแรก เหตุการณ์เริ่มตั้งแต่ช่วงเช้า และมีการปะทะกันรอบสองในวันเดียวกันซึ่งการปะทะกันรอบสอง กองทัพกัมพูชาได้ยิงจรวดอาร์พีจีเข้ามาในฝั่งไทย ส่งผลให้ทหารเสียชีวิตสองนาย

วันที่ 22-30 มิถุนายน พ.ศ. 2552 มีการประชุมคณะกรรมการมรดกโลกสมัยที่ 33 ที่เมืองเซบิญา ราชอาณาจักรสเปนประเทศไทย มีนายสุวิทย์ คุณกิตติ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นหัวหน้าคณะผู้แทนไทย ได้ยื่นหนังสือคัดค้านการปฏิบัติงานของคณะกรรมการมรดกโลก ว่าไม่เป็นไปตามธรรมนูญของสหประชาชาติ วันที่ 25 กันยายน พ.ศ. 2552 นายวีระ สมความคิด และ นายอิวัฒน์ บุญชาติ ได้นำพี่น้องมวลชนคนไทยผู้รักชาติ และ กลุ่มมวลชนพันธมิตร กว่า 1,000 คน พร้อมรถยนต์กว่าร้อยคัน เดินทางไปปราสาทพระวิหาร และ มีชาวบ้านภูมิจรอลซึ่งไม่เห็นด้วยกับการเคลื่อนไหวในครั้งนี้ ชุมนุมสกัดกั้นและมีการปะทะกันอย่างรุนแรงที่หน้าวัดภูมิจรอล

วันที่ 6 พฤศจิกายน พ.ศ. 2552 คณะรัฐมนตรีมีมติเรียนเอกอัครราชทูตไทยประจำประเทศกัมพูชากลับประเทศเพื่อประท้วงการแต่งตั้งอดีตนายกรัฐมนตรี พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตรเป็น ที่ปรึกษาทางเศรษฐกิจ และที่ปรึกษาส่วนตัวของนายกรัฐมนตรีประเทศกัมพูชา รวมถึงการปฏิเสธการส่งตัวให้ทางการราชอาณาจักรไทยในฐานะผู้ร้ายข้ามแดน โดยกระทรวงการต่างประเทศให้เหตุผลในแถลงการณ์ตอนหนึ่งว่า เนื่องจาก พ.ต.ท.ทักษิณ เป็นผู้หลบหนีคดีอาญา ตามหมายจับของศาล

แนวร่วมคนไทยรักชาติ ได้เคลื่อนไหวชุมนุมอย่างต่อเนื่อง ตามแนวชายแดน โดยมีการจัดตั้งเวทีปราศรัยที่ บริเวณศาลหลักเมืองกันทรลักษณ์ นำโดย นาย อิวัฒน์ บุญชาติ แกนนำเครือข่ายทวงคืนแผ่นดินแม่ และมีเหตุการณ์ขว้างระเบิดในที่ชุมนุม เมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม พ.ศ. 2553 มีผู้ได้รับบาดเจ็บ 1 คนแม่แบบ:ชาวไทยรัฐ 12 สิงหาคม พ.ศ. 2553 มีการจัดตั้ง ชุมชนบ้านสันปันน้ำ เป็นหมู่บ้านเชิงสัญลักษณ์ ที่ชายแดนพนมดงรัก สุรินทร์ - ปัจจุบัน. เวทีแนวร่วมคนไทยหัวใจรักชาติ จัดเวทีนับสิบครั้งในหลายจังหวัด และมาปิดเวทีสุดท้าย วันที่ 23 ตุลาคม พ.ศ. 2553 ที่เวทีลานหินชุมชนบ้านสันปันน้ำ พนมดงรักสุรินทร์ โดยมีการเคลื่อนมวลชนเดินทางไปยังปราสาทตาเมือนธม และ มีการปะทะกันระหว่างชาวบ้านหนองคันนา ก่อนที่ นาย วีระ สมความคิด จะพาคณะเดินทางกลับมาร่วมเวที เกาะติดปัญหาชายแดนไทย-กัมพูชา ที่ชุมชนบ้านสันปันน้ำ มีการถ่ายทอดสดผ่านทางช่องทีวีดาวเทียม FM.TV. ก่อนที่นายวีระ สมความคิด จะถูกทหารกัมพูชาจับในครั้งแรก

เหตุคนไทยถูกทหารกัมพูชาจับกุม พ.ศ. 2554

วันที่ 29 ธันวาคม พ.ศ. 2553 พนิช วิกิตเศรษฐ์ พร้อมกับพวกจำนวน 6 คน ซึ่งบางส่วนเป็นสมาชิกเครือข่ายคนไทยหัวใจรักชาติ ประกอบด้วยวีระ สมความคิด, กิษพลธรรณ ชุสนะเสวี, ร้อยตรี แซมดิน เลิศบุศย์, ตายแน มุ่งมาจน, นฤมล จิตรวะรัตน และราตรี พิพัฒนาไพบูรณ์ ขณะลงพื้นที่ตรวจสอบที่ได้รับเรื่องร้องเรียนว่าทหารกัมพูชาลักลอบเข้ามาในเขตไทย บริเวณอำเภอโคกสูง จังหวัดสระแก้ว ได้ข้ามแดนบริเวณหลักเขตแดนที่ 46 บ้านภูมิโงกเจย (บ้านโซคชัย) ตำบลโอบะเจียน อำเภอโงว จังหวัดบันเตียเมียนเจย และถูกทหารรักษาชายแดนที่ 503 ของกัมพูชาควบคุมตัว โดยศาลเขตพนมเปญได้ตั้งข้อหาพนิช และพวกในข้อหาเดินทางข้ามพรมแดนโดยผิดกฎหมาย และลักลอบเข้าเขตทหาร ได้ถูกนำตัวไปขังไว้ในเรือนจำเปญย์ ชาร์ นอกกรุงพนมเปญ ด้านกษิต ภิรมย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศได้เดินทางเข้าพบฮอว์ น้าง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศกัมพูชา เพื่อเจรจาในประเด็นดังกล่าว ฝ่ายไทยนายความเตรียมยื่นขอประกันตัวทันทีที่มีการพิจารณาคดี

การเข้าไปในพื้นที่ทับซ้อนไทย-กัมพูชาดังกล่าว มีรายงานว่า พนิชได้รับมอบหมายจากอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ให้ไปทำความเข้าใจกับพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย หลังจากที่มีการยืนยันว่าทหารกัมพูชาเข้ามาในดินแดนไทย แต่การกระทำดังกล่าวปราศจากการประสานความร่วมมือกับฝ่ายกัมพูชา จึงทำให้ถูกจับกุมในที่สุด ส่วนทางด้านประธานคณะกรรมการร่วมพิจารณานับที่การประชุมคณะกรรมการเขตแดนร่วมไทย-กัมพูชา รัฐสภาปฏิเสธว่าไม่ได้ส่งพนิชและคณะลงพื้นที่

ทางกลุ่มคนไทยหัวใจรักชาติ ได้เดินทางมายังสถานทูตกัมพูชาประจำประเทศไทย โดยมีการเผาโลงศพที่มีภาพพูน เช่น นายกรัฐมนตรีกัมพูชา ติดอยู่ที่ฝาโลง พร้อมกับพวงหรีด เป็นการประท้วงพร้อมทั้งเรียกร้องให้มีการปล่อยตัวคณะทั้งหมด โดยขั้นต่อไปอาจชุมนุมประท้วงต่อที่หน้าทำเนียบรัฐบาล

ปานเทพ พัวพงษ์พันธ์ โฆษกพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ได้เปิดเผยเอกสารสิทธิ์ที่ดินของเบ พูลสุข แสดงบริเวณที่บุคคลทั้งหมดถูกจับกุมตัว เป็นน.ส.3 ก ที่ออกโดยกรมที่ดิน ระบุวันที่ 16 ธันวาคม พ.ศ. 2517 ขณะที่ทางการกัมพูชานำวิดีโอหลักฐานมาเปิดดูปรากฏว่าคณะดังกล่าวรุกเข้าไปในเขตกัมพูชาจริง ชวนนท์ อินทรโกมาลย์สุต เลขาธิการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศกล่าวยอมรับว่า พนิชและคณะได้รุกล้ำอาณาเขตกัมพูชาจริง แต่ไม่น่าจะมีเจตนา โดยเป็นการกระทำจากความประมาท พร้อมทั้งเรียกร้องให้กลุ่มต่าง ๆ ยุติความเคลื่อนไหวเรียกร้องให้มีการปล่อยตัวพนิชเนื่องจากอาจทำให้ทางกัมพูชาไม่พอใจ และเป็นอุปสรรคต่อการช่วยเหลือ

ส่วนทางด้านพร้อมพงศ์ นพฤทธิ์ โฆษกพรรคเพื่อไทย กล่าวว่า การที่พนิชเดินทางไปยังพื้นที่ทับซ้อนโดยไม่มีการประสานงานกับกัมพูชาถือเป็นเรื่องที่ไม่เหมาะสม พร้อมเรียกร้องให้รัฐบาลออกมาชี้แจงการกระทำดังกล่าวถึงสาเหตุและที่มาของการเดินทางเข้าไปในพื้นที่ดังกล่าว และแสดงความเป็นห่วงที่ไร้ระ สมความคิดถูกจับกุมไปด้วย เกรงว่าอาจมีการปลุกกระแสทำให้ปัญหาบานปลาย สุนัย จุลพงศธร หนึ่งในคณะกรรมการธิการเขตแดนร่วมไทย-กัมพูชา เปิดเผยว่า ตนพร้อมจะนำประเด็นดังกล่าวมาหยิบยกเป็นหัวข้ออภิปรายไม่ไว้วางใจ ซึ่งหากนายกรัฐมนตรีเป็นผู้ส่งไปจริง ก็จะต้องมีการแสดงความรับผิดชอบด้วย

วันที่ 2 มกราคม พ.ศ. 2554 กลุ่มเครือข่ายประชาชนไทยหัวใจรักชาติ เดินทางยื่นหนังสือร้องเรียนต่อสหประชาชาติให้เข้ามาดูแลเรื่องดังกล่าว โดยเห็นว่าคณะเป็นคนไทย หากกระทำความผิดก็ต้องขึ้นศาลไทย เป็นการรุกรานและคุกคามสิทธิพลเมืองของชาติที่มีปัญหาชายแดนระหว่างกัน ขัดต่อข้อตกลงเจนีวา (พ.ศ. 2492) พร้อมทั้งแถลงข่าวว่า พื้นที่ที่ 7 คนไทยถูกจับอยู่ในเขตที่ดินของเบพลุสุข ราชฎราชชาวไทย เป็นพื้นที่ของไทยไม่ใช่ของเขมร ซึ่งสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติเคยจัดตั้งศูนย์อพยพชั่วคราวในพื้นที่ดังกล่าวเมื่อปี พ.ศ. 2520 แต่เมื่อเหตุการณ์สงบชาวกัมพูชาก็ไม่ยอมอพยพออกไปจากพื้นที่ วันเดียวกัน ทางกลุ่มมีแผนจะนำหลักฐานมาแถลงข่าวยังทำเนียบรัฐบาล พร้อมประกาศจะนำมวลชนไปยังบริเวณที่คณะถูกจับกุมในวันที่ 3 มกราคม

วันที่ 3 มกราคม พ.ศ. 2554 มีการรายงานว่ ภรรยาพนิช วิจิตเศรษฐ์ และเจ้าหน้าที่สถานทูตไทย ได้เข้าเยี่ยมคนไทยที่ถูกจับกุมทั้งเจ็ดคนแล้ว เพื่อดูแลเรื่องอาหารและเสื้อผ้า

วันที่ 5 มกราคม พ.ศ. 2554 ธาณี ทองภักดี อธิบดีกรมสารนิเทศ กระทรวงการต่างประเทศเปิดเผยว่า ศาลกัมพูชานัดไต่สวนคนไทยทั้งเจ็ดคนในวันรุ่งขึ้น เวลา 8.00 น. ซึ่งทางกระทรวงการต่างประเทศพร้อมให้ความช่วยเหลือทั้งเจ็ดคนโดยเท่าเทียมกัน ด้านพลตรี นพดล โชติศิริ รองเจ้ากรมแผนที่ทหาร กล่าวว่า หลังจากที่ได้มีการสั่งเจ้าหน้าที่ไปวัดพิกัดกำหนดจุดที่ถูกจับกุม ผลการวัดพบว่าคณะคนไทยรुक้าเข้าไปในดินแดนของกัมพูชาซึ่งเป็นพื้นที่ทับซ้อนอยู่ 55 เมตร ด้านวรวัจน์ เอื้ออภิญญกุล สมาชิกคณะกรรมการธิการเขตแดนร่วมไทย-กัมพูชา ระบุว่า อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ทราบอีกด้วยว่าคณะคนไทยดังกล่าวเข้าไปในเขตแดนกัมพูชา จึงอยากให้ออกมาแสดงความยอมรับผิด

วันที่ 7 มกราคม พนิชให้การต่อศาลว่าเดินทางเข้าไปในพื้นที่ เพื่อพบชาวบ้านที่อ้างว่าชาวกัมพูชาย้ายหลักหมุดบนดินแดนของไทย พร้อมกับให้การว่าเป็นการเดินทางเข้าไปโดยอุบัติเหตุ แต่เหมือนจะขัดแย้งกับคำกล่าวของพนิชในหลักฐานคลิปวิดีโอ ที่พนิชให้ผู้ติดตามเรียนอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะว่า คณะได้เข้ามาในฝั่งกัมพูชาแล้ว ด้านนายความเตรียมยื่นประกันตัวในวันที่ 10 มกราคม เพราะ

ศาลกัมพูชายังคงปิดทำการในวันหยุดราชการ โดยคณะคนไทยทั้งเจ็ดถูกนำตัวกลับไปคุมขัง

วันที่ 13 มกราคม มีรายงานว่า ศาลกัมพูชาให้ประกันตัวพนิช วิกิตเศรษฐ์ และนฤมล จิตระรัตน โดยยังคงอยู่ระหว่างสู้คดีในข้อหาเข้าเมืองผิดกฎหมายและเข้าไปในเขตทหารโดยไม่ได้รับอนุญาต ส่วนคนไทยที่เหลือยังไม่ได้รับการประกันตัว เงื่อนไขการประกันตัว ได้แก่ ห้ามเดินทางออกนอกประเทศ วางเงินประกันคนละ 1 ล้านบาท 10,000 บาท และต้องไปรายงานตัวตามนัดเรียก โดยขณะนี้ทั้งสองยังพำนักอยู่ที่สถานทูตไทย ด้าน ธาณี ทองภักดี อธิบดีกรมสารสนเทศ ระบุว่า ศาลกัมพูชาไม่ได้ให้เหตุผลที่ยอมให้ประกันตัวทั้งสอง แต่เห็นว่า น่าจะเป็นเพราะปัญหาด้านสุขภาพ ที่ทั้งสองป่วยเป็นโรคความดันโลหิตสูงและโรคไตเรื้อรังตามลำดับ ส่วนคนไทยที่เหลือ หมายความยื่นอุทธรณ์แล้วเมื่อวันที่ 14 มกราคม

วันที่ 19 มกราคม ศาลกัมพูชาให้ประกันตัวคนไทยเพิ่มอีก 4 คน เหลือเพียงวีระ สมความคิดเท่านั้น โดยให้เหตุผลว่าวีระถูกมองว่าเป็นภัยต่อความมั่นคงของกัมพูชา วันที่ 21 มกราคม ศาลกัมพูชาได้พิจารณาตัดสินคดี ซึ่งกำหนดเดิมคือ วันที่ 1 กุมภาพันธ์ เมื่อเวลา 19.35 น. ศาลกัมพูชาได้ตัดสินว่าคนไทยทั้ง 5 คน ได้แก่ พนิช กิซพลธรณ์ ร.ต.แซมดิน ตายแน และนฤมล มีความผิดฐานเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย โดยให้จำคุกคนละ 9 เดือน แต่ให้ลดเหลือ 8 เดือน และให้รอลงอาญาไว้ก่อน หลังจากการตัดสินดังกล่าว ทำให้คนไทยทั้ง 5 คนสามารถเดินทางกลับประเทศได้ทันที

เมื่อวันที่ 4 กุมภาพันธ์ ระหว่างการปะทะกันนานถึง 4-5 ชั่วโมง สำนักข่าวซินหัว รายงานว่า ทหารไทยเสียชีวิต 7 นาย ส่วนทหารกัมพูชาเสียชีวิต 1 นาย และได้รับบาดเจ็บ 4 นาย ส่วนหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์รายงานว่าทหารไทยได้รับบาดเจ็บ 2-3 นาย ทหารกัมพูชาเสียชีวิต 1 นาย และมีการจับกุมทหารไทยไป 5 นาย พลเรือนไทยคนหนึ่งเสียชีวิตจากกระสุนปืนใหญ่

วันที่ 5 กุมภาพันธ์ ทหารไทยและกัมพูชาปะทะกันอีกรอบ ทหารไทย 1 นาย ถูกจับกุมระหว่างการปะทะ

วันที่ 6 กุมภาพันธ์ CNN รายงานว่า ไทยได้ถล่มกัมพูชาด้วยปืนใหญ่ 155 มม. ไปทั่วแดนกัมพูชา ถนนและฐานทหารเสียหายมากมาย รถถังและรถหุ้มเกราะกัมพูชาเสียหายใช้การไม่ได้กว่าสามสิบคัน ส่วนรายชื่อผู้เสียชีวิตของทหารกัมพูชายังมีอาจประเมินได้เนื่องจากพื้นที่ไฟไหม้แต่คาดว่าไม่น่าจะต่ำกว่าหกร้อยนาย

วันที่ 7 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2554 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยประกาศ พื้นที่ตำบลเสาธงชัย หมู่ที่ 2 3 9 10 12 13 และตำบลรุ้ง หมู่ที่ 5 7 10 อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ เป็นพื้นที่ประสบภัยพิบัติ อันเนื่องมาจากกองกำลังจากนอกประเทศ พร้อมจัดตั้งศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจช่วยเหลือ

ผู้ประสพภัยจังหวัดศรีสะเกษ ณ ที่ว่าการอำเภอกันทรลักษณ์ ส่วนรัฐมนตรีกระทรวงต่างประเทศทำหนังสือชี้แจงถึงคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ

ทางการมีการประกาศให้ประชาชนเข้าไปในหลุมหลบภัย และมีการอพยพย้ายออกจากพื้นที่ของประชาชน เพื่อป้องกันการที่ฝ่ายกัมพูชาใช้อาวุธหนักยิงเข้ามา ด้าน พันเอกสรเสรีญ แก้วกำเนตโฆษกกองทัพบก ให้สัมภาษณ์ว่า การปะทะกันของทหารทั้ง 2 ฝ่ายเริ่มขึ้นเมื่อเวลา 18.40 น. เริ่มจากทางทหารกัมพูชายิงพลุส่องสว่างเข้ามาตกที่บริเวณภูมะเขือ อ.กันทรลักษณ์ หลังจากนั้นทหารกัมพูชายิงปืนใหญ่ของรถถังเข้ามาอีก ทำให้ทหารไทยต้องใช้มาตรการตอบโต้ โดยยิงเครื่องยิงลูกระเบิดสวนกลับไป

วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2554: ที่ประชุมคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (UNSC) ได้ลงความเห็นปฏิเสธข้อเรียกร้องของสมเด็จฮุน เซน นายกรัฐมนตรีกัมพูชา ที่ต้องการให้จัดประชุมฉุกเฉินประเทศสมาชิกคณะมนตรีฯ 15 ชาติและส่งกำลังทหารเข้ามารักษาความสงบในพื้นที่พิพาท โดยระบุว่าควรแก้ไขปัญหากันเองในระดับภูมิภาค วันเดียวกัน ไม่มีเหตุปะทะกันเพิ่มเติม แต่มีรายงานว่าทหารกัมพูชาได้ใช้ช่วงที่ยังหยุดยิงกันอยู่นี้ขุดที่ตั้งใหม่และจัดตั้งกระสอบทรายเพิ่มเติม ทหารไทยนายหนึ่งซึ่งได้รับบาดเจ็บจากการยิงปืนใหญ่เมื่อวันที่ 6 เสียชีวิตเนื่องจากพิษบาดแผลที่โรงพยาบาลสรรพสิทธิประสงค์

วันที่ 14 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2554 นายกษิต ภิรมย์ได้แถลงด้วยวาจาต่อประธานคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่นครนิวยอร์ก ในถ้อยแถลงการณ์ของรัฐมนตรีต่างประเทศระบุใจความตอนหนึ่งว่าฝ่ายกัมพูชาละเมิดข้อตกลงหยุดยิง ที่ได้ตกลงกันในวันที่ 5 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2554 ณ ช่องสะงำในจังหวัดศรีสะเกษ ที่ทั้งสองฝ่ายได้บรรลุข้อตกลงที่จะหยุดยิงทันที ผู้บังคับการทหารระดับภูมิภาคของไทยและฝ่ายกัมพูชา เป็นตัวแทนเจรจา

วันที่ 15 กุมภาพันธ์ ได้เกิดการปะทะกันรอบใหม่ขึ้น เหตุยิงกันดังกล่าวกินเวลาไม่กี่นาที ถึงแม้ว่าสื่อท้องถิ่นจะรายงานว่าทหารไทยได้รับบาดเจ็บ 5 นาย แต่กองทัพออกมาระบุว่ามีทหารได้รับบาดเจ็บ 1 นายจากการสู้รบ

วันที่ 16 กุมภาพันธ์ การปะทะกันทวีความรุนแรงขึ้น โดยมีการปะทะกันถึงสามครั้งในวันนี้ (5.00 น., 20.00 น., 22.00 น.) แต่ไม่มีรายงานผู้เสียชีวิตจากทั้งสองฝ่าย โฆษกกองทัพบก ไทย สรรเสรีญ แก้วกำเนต ระบุว่า ฝ่ายกัมพูชาเป็นผู้เริ่มโจมตีก่อน โดยใช้ปืนครกและอาร์พีจี ทำให้ฝ่ายไทยต้องทำการตอบโต้ อย่างไรก็ตาม ปาย สีพาน โฆษกคณะรัฐมนตรีกัมพูชาปฏิเสธว่ากัมพูชาเป็นฝ่ายเริ่มก่อน และกล่าวตรงกันข้าม กัมพูชาต้องการความช่วยเหลือจากนานาชาติเพื่อป้องกันมิให้มีการสู้รบ

เกิดขึ้นต่อไป ขณะที่ไทยกล่าวว่าปัญหาดังกล่าวควรได้รับการแก้ไขในระดับทวิภาคี ในวันเดียวกัน มีรายงานที่ไม่ได้รับการยืนยันว่ารถถังเวียดนามได้มุ่งหน้ามายังชายแดนไทย-กัมพูชา อย่างไรก็ตาม สุน เชน ปฏิเสธรายงานดังกล่าว

เมื่อวันที่ 7 เมษายน พ.ศ. 2554 ทางของไทยได้ยอมรับว่ามีการใช้กระสุนระเบิดหัวประสงค์ (DPICM) ระหว่างการปะทะกันจริง ซึ่งถูกระบุตามจากกลุ่มเครือข่ายความร่วมมือต่อต้านระเบิดลูก

ปราย (CMC) ว่าเป็นระเบิดลูกปรายประเภทหนึ่ง โดยอาวุธดังกล่าวประกอบด้วยระเบิดมือขนาดเล็กนับหลายร้อยลูก หรือลูกปราย ซึ่งกระจายไปกินอาณาบริเวณกว้าง และถูกห้ามโดยประเทศส่วนใหญ่ตามอนุสัญญาว่าด้วยระเบิดลูกปราย ประเทศไทยไม่ได้ลงนามในสนธิสัญญา แต่ได้ให้สัญญาอย่างเปิดเผยว่าจะไม่ใช้อาวุธดังกล่าว ทาง CMC กล่าวว่าเหตุการณ์ครั้งนี้เป็นการใช้ระเบิดลูกปรายที่ได้รับการยืนยันครั้งแรกนับตั้งแต่อนุสัญญาได้กลายมาเป็นกฎหมายระหว่างประเทศ

ภาพที่ 2 ปราสาทตาเมือนธม

วันที่ 22 เมษายน พ.ศ. 2554 ในช่วงเช้าได้เกิดการปะทะกันขึ้นบริเวณจังหวัดสุรินทร์ ด้าน

ปราสาทตาควาย ต.บักได อ.พนมดงรัก เรื่อยมาจนถึงปราสาทตาเมือนธมชุมชนบ้านสันปันน้ำ บ้านไทยนิยมพัฒนา และ ต.ตาเมียง อ.พนมดงรัก ทำให้ทหารไทยเสียชีวิต 4 นาย และบาดเจ็บอีก 14 นาย มีการพบลูกกระสุนปืนใหญ่ฝ่ายทหารเขมรยิงเข้าตกมายังฝั่งไทยที่บริเวณฝายน้ำล้น บ้านสายโท 12 ต.สายตะกู อ.บ้านกรวด จ.บุรีรัมย์ 1 ลูก พร้อมได้ยินเสียงปืนดังตลอดเวลาจึงต้องทำการอพยพ ชาวบ้านราว 2,500 คนออกจากพื้นที่ ทางกระทรวงต่างประเทศไทยส่งหนังสือประท้วงอย่างรุนแรงที่สุดผ่านเอกอัครราชทูตกัมพูชาประจำประเทศไทย หลังจากเกิดเหตุการณ์การปะทะผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์ได้ประกาศอำเภอบ้านกรวดเป็นพื้นที่ประสบภัยพิบัติภาวะสงครามทั้งอำเภอ ชวรัตน์ ชาญวีรกูล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ได้ประกาศให้ บริเวณปราสาทตาเมือนธม หมู่ที่ 8 ตำบลตาเมียง พื้นที่ หมู่ที่ 1-15 ตำบลนางมุด หมู่ที่ 1-14 ตำบลโคกตะเคียน หมู่ที่ 1-20 ตำบลกาบเชิง หมู่ที่ 1-18 ตำบลด่าน หมู่ที่ 1-9 ตำบลตะเคียน อำเภอปพนมดงรัก ในพื้นที่หมู่ที่ 1-20 ตำบลบักได หมู่ที่ 1-12

ตำบลตาเมียง หมู่ที่ 1-12 ตำบลจิกแดก หมู่ที่ 1-11 ตำบลโคกกลาง จังหวัดสุรินทร์ ทั้ง 2 ตำบล เป็นพื้นที่ประสบภัยพิบัติ อันเนื่องมาจากกองกำลังจากนอกประเทศ และพลเอก ทรงกิตติ จักกาบาตร์ ผู้บัญชาการทหารสูงสุดได้แถลงตอนหนึ่งว่า ในเวลานี้ไม่จำเป็นต้องเจรจากับใครหากชาติไทยถูกลุกล้ำหรือถูกภัยคุกคามประเทศ ก็พร้อมที่จะใช้กำลังตอบโต้จนถึงที่สุด และได้สั่งการเตรียมพร้อมยกระดับแผนป้องกันประเทศ

วันที่ 23 เมษายน พ.ศ. 2554 นายชวรัตน์ ชาญวีรกูล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้ประกาศให้ อำเภอกาบเชิง ยกเว้นอำเภอดุตัน อำเภอปราสาท บางอำเภอ จังหวัดสุรินทร์เป็นพื้นที่ประสบภัยพิบัติ อันเนื่องมาจากกองกำลังจากนอกประเทศและมีทหารไทยเสียชีวิตเพิ่ม 1 นาย ด้านกัมพูชามีการอพยพประชาชนราว 5,000 คนในจังหวัดบันเตียเมียนเจย โดยย้ายออกไป 30 กิโลเมตรจากเขตสู้รบ

วันที่ 24 เมษายน พ.ศ. 2554 ได้มีการปะทะกันเป็นวันที่สาม ทหารไทยเสียชีวิต 1 นาย ได้รับบาดเจ็บ 6 นาย

วันที่ 25 เมษายน พ.ศ. 2554 ได้มีการปะทะกันเป็นวันที่สี่ อาสาสมัครทหารพรานเสียชีวิต 1 นาย นายเสริม ไชยณรงค์ ผู้ว่าราชการจังหวัดสุรินทร์ ได้ประกาศให้พื้นที่ หมู่ที่ 1, 4, 6, 7, 9, 12, 13, 16, 18 ตำบลโคกสะอาด และหมู่ที่ 4, 12 ตำบลโซคนาสาม อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์เป็นพื้นที่ประสบภัยพิบัติ อันเนื่องมาจากกองกำลังจากนอกประเทศ พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้ชี้แจงผ่านสื่อมวลชนว่าการจะประกาศสงครามกับประเทศกัมพูชาจำเป็นต้องให้คณะรัฐมนตรีเห็นชอบก่อน กษัตริย์ รัฐมนตรีกระทรวงต่างประเทศของไทย ประกาศทบทวนนโยบายต่างประเทศกับประเทศกัมพูชาทั้งหมด โดยอ้างว่าทางการกัมพูชาไม่ต้องการการเจรจาจึงมีความจำเป็นต้องดำเนินการ

วันที่ 26 เมษายน พ.ศ. 2554 โฆษกกระทรวงกลาโหมของไทย ได้แถลงว่ากองทัพมีความพร้อมทางยุทธวิธีที่จะปกป้องอธิปไตยของประเทศและตอบโต้ตามความเหมาะสม กับปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้น ถ้อยแถลงนี้เกิดขึ้นมีขึ้นหลังจากการประชุมสภากระทรวงกลาโหมได้เสร็จสิ้นลง และหลังจากรัฐมนตรีต่างประเทศประกาศทบทวนนโยบายด้านการต่างประเทศกับประเทศกัมพูชาทั้งหมด ในขณะที่การปะทะได้ลุกลามออกไปที่จังหวัดศรีสะเกษ ตำบลเสาธงชัย อำเภอกันทรลักษ์ มีรายงานว่าจนถึงขณะนี้ ทหารไทยเสียชีวิต 5 นาย และได้รับบาดเจ็บมากกว่า 35 นาย ส่วนทหารกัมพูชาเสียชีวิต 7 นาย ได้รับบาดเจ็บ 17 นาย และอีก 1 นายหายสาบสูญ

วันที่ 27 เมษายน พ.ศ. 2554 ชาวบ้านอำเภอกาบเชิง เสียชีวิต 1 คน รัฐมนตรีกระทรวงกลาโหมของไทยเดินทางไปเยือนสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนจีน โดยเป็นไปตามคำ

เชิญของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมจีน ทั้งนี้คาดว่าจะเป็นการหาหรือเรื่องความขัดแย้งไทย-กัมพูชา เนื่องจากกองทัพกัมพูชาได้รับการสนับสนุนจากประเทศจีน ซึ่งจากเหตุการณ์ดังกล่าว ได้มีสื่อกัมพูชาบางแห่งรายงานว่ายไทยได้ยอมรับความพ่ายแพ้ที่เกิดขึ้น

วันที่ 28 เมษายน พ.ศ. 2554 มีการยืนยันว่าทหารไทยเสียชีวิตเพิ่มอีก 2 นาย ตั้งแต่วันที่ 20.20 น. ทหารกัมพูชายิงปืน ค.60 เข้ามาบริเวณปราสาทตาควาย 4 ลูก ส่งผลให้ทหารไทยได้รับบาดเจ็บ ส่วนประเทศกัมพูชาได้ยื่นคำร้องต่อศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ เพื่อขอให้ศาลตีความคำพิพากษาคดีปราสาทพระวิหาร พ.ศ. 2505 ที่ศาลได้ตัดสินเมื่อวันที่ 15 มิถุนายน 2505 และในวันเดียวกันประเทศกัมพูชาได้ยื่นคำร้องต่อศาลยุติธรรมระหว่างประเทศเพื่อขอให้ศาลระบุนาตราการคุ้มครองชั่วคราวเพื่อรักษาสถานะของกัมพูชาอย่างเร่งด่วน วันที่ 29 เมษายน พ.ศ. 2554 ทหารไทยเสียชีวิตเพิ่มอีก 1 คน โฆษกกองทัพไทยระบุว่าทหารไทยได้รับบาดเจ็บเพิ่มอีก 11 นาย รวมมีทหารได้รับบาดเจ็บรวม 58 นาย

วันที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2554 การสู้รบดำเนินต่อไปเป็นวันที่เก้า ยังไม่มีรายงานผู้เสียชีวิตหรือทหารไทยบาดเจ็บ 10 นาย วันเดียวกัน แม่ทัพภาคที่ 2 พลโท ธวัชชัย สมุทรสาคร ได้อาศัยอำนาจพระราชบัญญัติกฎอัยการศึก พ.ศ. 2547 ให้พื้นที่ตำบลเสาธงชัย อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษเป็นพื้นที่ภัยสงคราม นับเป็นครั้งแรกที่ทหารใช้อำนาจตามประกาศพระราชบัญญัติ กฎอัยการศึก พ.ศ. 2547 ซึ่งประกาศมาตั้งแต่วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2550 โดยขับไล่ประชาชนไม่อนุญาตให้อยู่ในพื้นที่และประกาศเป็นเขตภัยสงคราม พล.อ.ประวิตร วงษ์สุวรรณเดินทางกลับจากสาธารณรัฐประชาชนจีน

วันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2554 ทหารไทยได้รับบาดเจ็บสองนายจากการปะทะ ที่ บริเวณปราสาทตาควาย ต.บักได อ.พนมดงรัก จ.สุรินทร์ ประชาชนเสียชีวิตที่ศูนย์อพยพสองรายสาเหตุจากความเครียดจากการปะทะตามแนวชายแดน ฝ่ายกัมพูชามีทหารเสียชีวิต 1 นาย ทำให้เหตุการณ์ปะทะกันตั้งแต่เดือนเมษายนมีผู้เสียชีวิตแล้วรวม 17 คน แบ่งเป็นทหารกัมพูชา 9 นาย ทหารไทย 7 นาย และพลเรือนชาวไทยเสียชีวิต 1 คน ส่วนจำนวนผู้ได้รับบาดเจ็บนั้น ชาวไทยได้รับบาดเจ็บทั้งสิ้น 95 คน แบ่งเป็นทหาร 50 นาย และทหารกัมพูชาได้รับบาดเจ็บ 18 นาย ด้านโฆษกกองทัพไทย พันเอกประวิทย์ หุแก้ว ระบุว่า ทั้งสองฝ่ายได้ปะทะกันด้วยอาวุธปืนอัตโนมัติตลอดคืนวันดังกล่าว และทางการไทยอ้างว่าไม่มีทหารไทยคนใดเสียชีวิตในเหตุปะทะกันดังกล่าว ในช่วงบ่ายวันเดียวกัน รัฐมนตรีกระทรวงกลาโหมกัมพูชาออกแถลงการณ์ซึ่งประณามไทยจากเหตุปะทะกันนานสิบวัน มีใจความว่า "การรุกรานกัมพูชาของทหารไทยซ้ำแล้วซ้ำเล่าได้สร้างความเสียหายแก่กัมพูชาที่ละน้อย นี่เป็นพฤติกรรมที่ไม่อาจยอมรับได้"

วันที่ 2 พฤษภาคม พ.ศ. 2554 ผู้บัญชาการทหารบกสั่งเตรียมเคลื่อนย้ายกำลังกรมทหารราบที่ 31 รักษาพระองค์หน่วยพร้อมรบเคลื่อนที่เร็ว (อาร์ทีเอฟ) ของกองทัพบกนอกจากนี้ผู้บัญชาการทหารบกสั่งเตรียมเคลื่อนย้ายกำลังกองทัพอากาศที่ 3 โดยมีการสนธิกำลังจาก กองพลทหารราบที่ 4 (พล.ร. 4) จำนวน 1 กองพัน ทหารไทยเสียชีวิต 1 นาย

วันที่ 3 พฤษภาคม พ.ศ. 2554 รัฐมนตรีต่างประเทศของไทย นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เดินทางไปยัง กรุงเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ เพื่อหารือกับ คณะที่ปรึกษาทางกฎหมายต่างชาติ เพื่อต่อสู้คดี ภายหลังประเทศกัมพูชา ยื่นคำร้องต่อศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ

วันที่ 4 พฤษภาคม พ.ศ. 2554 ชาวบ้าน ต.บักได อ.พนมดงรัก จังหวัดสุรินทร์ทำการอพยพ หลังจากทราบข่าวว่ามีการเคลื่อนกำลังของกองทัพบก กัมพูชา บริเวณช่องกร่าง ซึ่งอยู่ตรงกลางระหว่าง ปราสาทตาควายกับปราสาทตาเมือนธม

วันที่ 10 พฤษภาคม พ.ศ. 2554 ชาวบ้าน ต.บักได อ.พนมดงรัก จังหวัดสุรินทร์ ได้รับการ แจ้งว่ากองทัพบก กัมพูชา กำลังทดสอบอาวุธปืนใหญ่ บริเวณชายแดนเพื่อปรับพิภคอาวุธปืน จึงได้ยินเสียง ปืนใหญ่เป็นระยะ ๆ ในวันเดียวกันแม่ทัพภาคที่สองสั่งให้ทำการปิดพรมแดน โดยกล่าวว่าการส่งออก น้ำมันและยุทโธปกรณ์ไปยังประเทศกัมพูชา

วันที่ 11 พฤษภาคม พ.ศ. 2554 และ วันที่ 12 พฤษภาคม พ.ศ. 2554 กองทัพบก กัมพูชา ทำ การทดสอบอาวุธปืนใหญ่เป็นวันที่สองและสามส่งผลให้ชาวบ้านได้ยินเสียงปืนใหญ่มาจากฝั่งชายแดน ประเทศกัมพูชาเป็นระยะๆ

วันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2554 อ.กันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ ชาวบ้านได้ยินเสียงปืนเอ็ม61 วัลแคนเอ็ม 16 ปืนสั้นดังมาจากบริเวณภูมูเขียวนานกว่า 6 นาทีสร้างความหวาดกลัวแก่ชาวบ้าน

หลังความขัดแย้งได้ทวีความรุนแรงมากขึ้น เมื่อวันที่ 28 เมษายน 2554 กัมพูชาได้ยื่นคำ ร้องต่อศาลยุติธรรมระหว่างประเทศเพื่อขอให้ศาลตีความคำพิพากษาคดีปราสาทพระวิหาร พ.ศ. 2505 และในวันเดียวกันประเทศกัมพูชาได้ยื่นคำร้องต่อศาลเดียวกันเพื่อขอให้ศาลระบุนมาตรการคุ้มครอง ชั่วคราวเพื่อรักษาสิทธิของกัมพูชาอย่างเร่งด่วน ปัจจุบันคดีดังกล่าวยังอยู่ในระหว่างกระบวนการพิจารณา ของศาล

3.8 การปฏิบัติการกิจ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ สถานการณ์ความไม่สงบในภาคใต้ของประเทศไทย หรือมักเรียกว่า ไฟใต้ เป็นเหตุการณ์รุนแรงที่เกิดขึ้นในสี่จังหวัดภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส และสี่อำเภอของจังหวัดสงขลา ได้แก่ อำเภอจะนะ อำเภอนาทวี อำเภอเทพา และอำเภอสะบ้าย้อย ต่อมาเมื่อปีพ.ศ. 2556 ได้เพิ่มอีกหนึ่งอำเภอได้แก่อำเภอสะเตาะ ซึ่งเกิดมาจากปัญหาความขัดแย้งในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยมีเหตุการณ์ลอบทำร้าย วางเพลิง วางระเบิด และจลาจลเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ถึงแม้ว่าจะมีความเคลื่อนไหวในลักษณะต้องการแบ่งแยกดินแดนบริเวณปัตตานีมาเป็นเวลาหลายทศวรรษ แต่ความไม่สงบดังกล่าวเริ่มบานปลายขึ้นหลัง พ.ศ. 2547

ภาพประกอบที่ 3 แผนที่การปฏิบัติการกิจ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

เมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม พ.ศ. 2548 นายกรัฐมนตรีทักษิณ ชินวัตรได้ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินตามพระราชกำหนดการบริหารราชการแผ่นดินในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 เพื่อรับมือกับสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดยะลา จังหวัดนราธิวาสและจังหวัดปัตตานี ในเดือนกันยายน พ.ศ. 2549 พลเอก สนธิ บุญยรัตกลิน อดีตผู้บัญชาการทหารบก ได้รับอำนาจบริหารเพิ่มขึ้นอย่างมากเพื่อรับมือกับสถานการณ์ดังกล่าว วันที่ 19 เดือนเดียวกัน คณะทหารได้ก่อรัฐประหารซึ่งทำให้ทักษิณพ้นจากตำแหน่ง แต่แม้ว่าจะมีท่าทีปรองดองจากคณะผู้ยึดอำนาจก็ตาม สถานการณ์ก็ยังคงดำเนินต่อไปและทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น ยอดผู้เสียชีวิตเพิ่มขึ้นจาก 1,400 ศพ

ลักษณะของสถานการณ์

กลุ่มกองโจรปัตตานีเริ่มต้นสร้างสถานการณ์ความไม่สงบขึ้นอีกครั้งในปี พ.ศ. 2544 เอกลักษณ์ของผู้ก่อการที่ต้องการผลักดันให้เกิดความขัดแย้งขึ้นนั้นยังคงคลุมเครือเสียเป็นส่วนใหญ่ ผู้เชี่ยวชาญในระดับท้องถิ่นและภูมิภาคได้แสดงให้เห็นว่า สถานการณ์ดังกล่าวเกี่ยวข้องกับกลุ่มแบ่งแยกดินแดนดั้งเดิมในภูมิภาค อย่างเช่น พุโล ปิอาร์เอ็นและจีเอ็มไอพี และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ปิอาร์เอ็น โคออดิเนต (อันเป็นสาขาหนึ่งของปิอาร์เอ็น) และกลุ่มติดอาวุธที่ถูกกล่าวหาว่ามีส่วนเกี่ยวข้องกับปิอาร์เอ็น คือ รันดา คัมปูรัน คีซิล ส่วนคนอื่นเสนอแนะว่าความรุนแรงดังกล่าวเกิดขึ้นภายใต้อิทธิพลของกลุ่มอิสลามต่างชาติ อาทิ อัลกออิดะห์และญะมาอะห์ อิสลามียะห์ แต่ด้วยวิธีการทำงานของกองโจรในภาคใต้ ซึ่งโจมตีคลังอาวุธทหารและโรงเรียน ไม่เหมือนกับวิธีการปฏิบัติของกลุ่มอื่นซึ่งโจมตีเป้าหมายชาติตะวันตก มุมมองที่ว่ากองโจรในภูมิภาคมีส่วนเกี่ยวข้องกับกลุ่มต่างชาตินั้นจึงอ่อน

ในตอนแรก รัฐบาลมองว่าการสร้างสถานการณ์ดังกล่าวเป็นฝีมือของโจร และอันที่จริงแล้ว ผู้สังเกตการณ์ภายนอกจำนวนมากก็เชื่อว่า กลุ่มท้องถิ่น คู่แข่งทางธุรกิจหรืออาชญากรรมมีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานการณ์ในภูมิภาคดังกล่าว เมื่อเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2545 หลังจากตำรวจเสียชีวิตไป 14 นาย ในการโจมตีหลายครั้งซึ่งเกิดขึ้นในช่วงเวลานานเจ็ดเดือน อดีตนายกรัฐมนตรีนายทักษิณ ชินวัตร ได้ปฏิเสธถึงบทบาทของศาสนาในการโจมตีดังกล่าว เพราะตำรวจที่เสียชีวิตไปหลายคนนั้นเป็นมุสลิมด้วย[16]

ในปีเดียวกัน ทักษิณกล่าวว่า "ไม่มีการแบ่งแยกดินแดน ไม่มีผู้ก่อการร้ายอุดมการณ์ มีแต่โจรกระโจน" แต่ในปี พ.ศ. 2547 เขาได้เปลี่ยนท่าที และจัดว่าสถานการณ์ดังกล่าวเป็นสงครามต่อต้านการก่อการร้ายในประเทศ มีการประกาศกฎอัยการศึกในจังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาสในเดือนมกราคม พ.ศ. 2547

รัฐบาลทักษิณ 1 (พ.ศ. 2544-48) มีสมาชิกรัฐสภาเป็นมุสลิมหลายสิบคน สภากลางในจังหวัดชายแดนมีสมาชิกส่วนใหญ่เป็นมุสลิม และเทศบาลหลายแห่งในภาคใต้มีนายกเทศมนตรีเป็นมุสลิม มุสลิมเริ่มมีสิทธิมีเสียงในทางการเมืองอย่างเปิดเผยมากขึ้นและได้รับเสรีภาพในการนับถือศาสนามากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม เมื่อรัฐบาลทักษิณยุบศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ และแทนที่ด้วยการกำลังตำรวจที่มีเรื่องฉาวโฉ่ในด้านการคอร์รัปชัน ซึ่งได้เริ่มการปราบปรามอย่างกว้างขวางในทันที การปรึกษาหารือกับผู้นำชุมชนท้องถิ่นก็ได้ถูกยกเลิกไปด้วย ความไม่พอใจต่อการละเมิดดังกล่าวได้นำไปสู่ความรุนแรงที่เพิ่มมากขึ้นระหว่าง พ.ศ. 2547 และ 2548

หลังจากรัฐประหารในปี พ.ศ. 2549 ซึ่งทำให้ทักษิณพ้นจากตำแหน่ง รัฐบาลไทยได้มีท่าทีปรองดองกับสถานการณ์มากขึ้น โดยหลีกเลี่ยงการใช้อำนาจเกินควรและเริ่มต้นเจรจากับกลุ่มแบ่งแยกดินแดนที่เป็นที่รู้จักกันดี อย่างไรก็ตาม สถานการณ์กลับทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น ซึ่งข้อเท็จจริงดังกล่าวน่าจะเป็นการสนับสนุนการยืนยันที่ว่ามีกลุ่มหลายกลุ่มมีส่วนเกี่ยวข้องในการสร้างสถานการณ์ และมีกลุ่มจำนวนน้อยที่ส่งผลจากการเปลี่ยนยุทธศาสตร์ของรัฐบาล ก่อนหน้านั้น ในปี พ.ศ. 2539 ได้เกิดเหตุการณ์รุนแรงทั้งหมด 42 ครั้ง และเพิ่มเป็น 83 ครั้งในปี พ.ศ. 2540 และ 139 ครั้งในปี พ.ศ. 2541 ส่วนในปี พ.ศ. 2545 เกิดเหตุการณ์รุนแรงขึ้น 82 ครั้ง และ 84 ครั้งในปี พ.ศ. 2546

ปัจจัยทางเศรษฐกิจ

มีการอ้างว่าความยากจนและปัญหาเศรษฐกิจเป็นปัจจัยหนึ่งเบื้องหลังการก่อการกำเริบด้วยจังหวัดชายแดนยังมีรายได้เฉลี่ยต่ำสุดเมื่อเทียบกับจังหวัดภาคใต้ด้วยกัน แม้ว่าสมรรถนะของเศรษฐกิจชายแดนภาคใต้พัฒนาขึ้นอย่างเห็นได้ชัดในช่วงทศวรรษหลัง ๆ ระหว่างปี 2526 ถึง 2546 รายได้ต่อหัวของจังหวัดปัตตานีเพิ่มขึ้นจาก 9,340 บาท เป็น 57,621 บาท ขณะที่รายได้ต่อหัวของจังหวัดยะลาและนราธิวาสก็เพิ่มขึ้นจาก 14,987 บาท เป็น 52,737 บาท และจาก 10,340 บาท เป็น 38,553 บาท ตามลำดับ กระนั้น

การขาดประสิทธิภาพการจัดการทรัพยากรเพื่อพัฒนาท้องถิ่นเป็นปัจจัยหนึ่งของความไม่สงบ เอกชนมักไม่มีส่วนร่วมในการลงทุนเพราะพื้นที่อยู่ภายใต้หน่วยงานความมั่นคงของรัฐ คณะกรรมการสมานฉันท์แห่งชาติรายงานว่า โครงสร้างการพัฒนาเศรษฐกิจของภาคใต้มีปัญหา เพราะมีประชากรยากจนสูง และมีการแย่งชิงทรัพยากร กระนั้น นักวิเคราะห์ทางสังคมกลับมองว่า ความยากจนเองมิใช่ปัญหาทั้งหมด แต่เป็นการไม่ได้รับความยุติธรรมมากกว่า และในการแก้ปัญหาความรุนแรง รัฐควรแก้ปัญหาแรงจูงใจทางการเมือง

ปัจจัยการศึกษา

ในระบบโรงเรียนปอเนาะ (Pondok) ของไทย พบว่ามีบางโรงเรียนที่มีเป้าหมายการแบ่งแยกดินแดนหรือการทำสงครามศักดิ์สิทธิ์ เพื่อตอบโต้รัฐบาลไทยที่ชาวมุสลิมมาเลยในพื้นที่เชื่อว่ากดขี่ข่มเหงพวกเขาชัดเจน ระบบโรงเรียนดังกล่าวถูกกลุ่มแบ่งแยกดินแดนแทรกซึมแล้วเผยแพร่ลัทธิอุดมการณ์ ซึ่งหน่วยข่าวกรองกองทัพระบุว่า โรงเรียนสอนศาสนากลายเป็นแหล่งบ่มเพาะสมาชิกใหม่ของกลุ่ม

ต่าง ๆ และหัวหน้ากลุ่มแบ่งแยกดินแดนนั้นก็สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนปอเนาะ

พิพิธภัณฑสถาน กองพลทหารราบที่ 6

1. ประวัติความเป็นมาของพิพิธภัณฑสถาน กองพลทหารราบที่ 6 สถานที่ตั้ง ณ บ้านโสกเชือก ตำบลโพธิ์สัย อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นอาคารจัดแสดงประวัติค่ายสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช และการดำเนินงาน ของ พล.ร.6 ในอดีต โดยประกอบด้วย ประวัติ พล.ร.6 การดำเนินงาน ด้านการป้องกันประเทศ การต่อสู้เพื่อ เอาชนะคอมมิวนิสต์ การรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ และได้จัดแสดงเกียรติประวัติ ของอดีตผู้บังคับบัญชา ซึ่งสร้างคุณงามความดีแก่ประเทศชาติ รวมทั้งจัดแสดงอาวุธ ที่เคยใช้ในอดีต ทั้งของฝ่ายเรา และฝ่ายตรงข้าม (ฝ่ายกิจการพลเรือน กองพลทหารราบที่ 6. 2557)

ประวัติการจัดตั้งพิพิธภัณฑสถาน กองพลทหารราบที่ 6 เมื่อ ปี พ.ศ. 2539 ผบ.พล.ร.6 (พล.ต.สนั่น มะเร็งสิทธิ์) ในขณะนั้น ได้ดำริให้ จัดสร้างขึ้นเป็นอนุสรณ์สถาน และเป็นแหล่งรวบรวมความรู้ ด้าน ประวัติศาสตร์ และกิจกรรมทหาร เพื่อให้ทหาร และประชาชน พลเรือน ผู้ที่สนใจ ได้ ศึกษา ค้นคว้า ตลอดจน เผยแพร่ เกียรติ ประวัติ และผลงาน ให้กับผู้ที่เดินทาง มาเยี่ยมชมกิจการ ของ หน่วยทุกระดับ และได้กำหนดให้เป็นโครงการ เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ในพระราชวโรกาสทรงครองราชย์สมบัติครบ 50 ปี และจัดพิพิธภัณฑสถานสำหรับหน่วย ใช้ระยะเวลาการดำเนินการก่อสร้างทั้งสิ้น 1 ปี 11 เดือน โดยเริ่มดำเนินการตั้งแต่ พฤษภาคม พ.ศ. 2539 ถึง มีนาคม พ.ศ. 2541 งบประมาณใน การดำเนินการ การก่อสร้างทั้งสิ้น จำนวน 4,900,000 บาท โดยได้รับการสนับสนุนจาก พล.อ. เชษฐา ฐานะจาโร ขณะดำรงตำแหน่ง ผบ.ทบ. จำนวนเงิน 2,500,000 บาท ในการปรับปรุงสถานที่ ก่อสร้างอาคาร ตกแต่งภายนอก และสาธารณูปโภคขั้นต้น และจากกองทุนพระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช จำนวนเงิน 2,400,000 บาท ในการตกแต่งภายใน จัดแสดงพิพิธภัณฑสถานภายในอาคารและระบบเสียง พิพิธภัณฑสถาน พล.ร.6 ได้กระทำพิธีเปิด เมื่อวันที่ 10 เมษายน พ.ศ. 2541 ซึ่ง พล.ต. วิวัฒน์ สาทรรักษ์ ดำรงตำแหน่ง ผบ.พล.ร.6 ในขณะนั้น โดยมี พล.อ. เชษฐา ฐานะจาโร ขณะดำรงตำแหน่ง ผบ.ทบ. เป็นประธานในพิธี (ฝ่ายกิจการพลเรือน กองพลทหารราบที่ 6. 2557)

2. วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งพิพิธภัณฑสถาน กองพลทหารราบที่ 6

2.1 เพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในวโรกาสทรงครองสิริราชสมบัติครบ 50 ปี

2.2 เพื่อเก็บรักษา รวบรวมและจัดแสดงยุทธโศปกรณ์ วัตถุโบราณ และเครื่องมือ
เครื่องใช้เกี่ยวกับกิจกรรมทหารของ กองพลทหารราบที่ 6

2.3 เพื่อแสดงประวัติความเป็นมาของหน่วยกองพลทหารราบที่ 6 ตั้งแต่เริ่มก่อตั้งและ
วิวัฒนาการจนถึงปัจจุบัน

2.4 เพื่อจัดแสดงเกียรติประวัติการรบของกองพลทหารราบที่ 6 ในภารกิจป้องกัน
ประเทศและการจดกำลังรบในสมรภูมิต่างๆในอดีตที่ผ่านมา

2.5 เพื่อแสดงประวัติและแนวทางการต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์ของ พล.ร.6 ที่
สามารถยุติสงครามปฏิวัติของคอมมิวนิสต์ เพื่อเป็นเกียรติประวัติและแนวทางในการศึกษาของอนุชนรุ่น
หลังต่อไป

2.6 เพื่อจัดแสดงเกียรติประวัติ และกิจกรรมการรักษาความสงบเรียบร้อย
ภายในประเทศของพล.ร.6

2.7 เพื่อเผยแพร่ผลงานและกิจกรรมที่เกี่ยวกับโครงการพัฒนาเพื่อความมั่นคง ในพื้นที่
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ที่ได้ดำเนินงานมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

2.8 เป็นอนุสรณ์สถาน และแหล่งรวบรวมความรู้ด้านประวัติศาสตร์ และกิจการทหาร
เพื่อให้ทหารและประชาชนพลเรือนผู้ที่สนใจได้ศึกษาค้นคว้าตลอดจนเผยแพร่เกียรติประวัติและผลงาน
ให้กับผู้ที่เดินทางมาเยี่ยมชมกิจการของหน่วยทุกระดับ

3. ประโยชน์ของพิพิธภัณฑ์มีชีวิต กองพลทหารราบที่ 6

3.1 เป็นพิพิธภัณฑ์ และอนุสรณ์สถานที่สำคัญของ พล.ร.๖ และกองทัพบก เพราะ
เป็นแหล่งรวบรวมประวัติศาสตร์ การทหารในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ตั้งแต่อดีตจนถึง
ปัจจุบัน

3.2 เป็นแหล่งศึกษาค้นคว้า สำหรับนักเรียน นักศึกษา ทั้งทหารและพลเรือน
ตลอดจนประชาชนผู้ที่สนใจประวัติศาสตร์การทหาร ซึ่งจะเป็นการเสริมความรู้ความเข้าใจ ตลอดจน
สร้างจิตสำนึกให้กับเยาวชน ให้เห็นความสำคัญของการเสียสละ เกิดความรักและหวงแหนแผ่นดิน และ
มีความรู้สึกที่ดีต่อกิจการของทหาร

3.3 เป็นสื่อเผยแพร่ชื่อเสียง เกียรติประวัติ และผลงานของหน่วย และกองทัพบก
ให้กับบุคคลหรือคณะบุคคล ทั้งทหารและพลเรือนที่เดินทางมาเยี่ยมชมกิจการของ พล.ร.6
การจัดแสดงการให้ความรู้ในพิพิธภัณฑ์ทหาร กองพลทหารราบที่ 6 แบ่งออกเป็นทั้งหมด 9 ห้อง ดังนี้

3.1 ห้องที่ 1 ประวัติศาสตร์ชาติไทย

3.1.1 ประวัติศาสตร์ชาติไทยสามยุค

3.1.1.1 กรุงสุโขทัย

ชุมชนดั้งเดิม

บริเวณพื้นที่ภาคเหนือตอนล่างหรือบริเวณพื้นที่ตอนล่างของกลุ่มแม่น้ำปิง ยม และน่าน
ก่อนที่จะเกิดเป็นบ้านเมืองในเครือข่ายของแคว้นสุโขทัย ได้พบร่องรอยหลักฐานการตั้งหลักแหล่งเป็น
ชุมชนขนาดเล็กบนเส้นทางคมนาคมติดต่อกันระหว่างรัฐหรืออาณาจักรโบราณที่มีความเป็นปึกแผ่น
ทางการเมือง มีความก้าวหน้าทางเทคนิควิทยา มีอารยธรรม มีการนับถือศาสนาต่าง ๆ รัฐใหญ่
ดังกล่าว (ไพฑูรย์ มีกุล 2532 : 69)

ได้แก่อาณาจักรพุกามทางทิศตะวันตกและตะวันตกเฉียงเหนือ แคว้นหริภุญไชยในเขตจังหวัด
ลำพูนและลำปาง แคว้นละโว้หรือลพบุรีและแคว้นนครชัยศรีในพื้นที่ราบลุ่มแม่น้ำภาคกลาง แคว้นศรีจ
นาตะในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และอาณาจักรกัมพูชา ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้สภาพของชุมชนเล็ก
ๆ คงเป็นอยู่เช่นนี้มาจนกระทั่งเข้าสู่ประมาณพุทธศตวรรษที่ 18 ที่ชุมชนบางแห่งได้มีการรวมตัวกัน
อย่างหนาแน่นจนถึงกับเป็นชุมชนในระดับเมือง แลพบพื้นที่จังหวัดสุโขทัยที่พบหลักฐานชุมชนโบราณใกล้
กับเมืองสุโขทัยเก่า ได้แก่

แหล่งโบราณคดีบ้านวังหาด

ตำบลตลิ่งชัน อำเภอบ้านด่านลานหอย ซึ่งพบหลักฐานเครื่องมือเครื่องใช้ที่ทำจากโลหะ เช่น
หอก มีด เครื่องประดับที่เป็นกำไลสำริด ลูกปัดแก้ว ลูกปัดหิน อาเกต ลูกปัดหินคานิลเลียน เหริยบุตรา
ดวงอาทิตย์ และเศษภาชนะดินเผา นับเป็นแหล่งโบราณคดีลุ่มแม่น้ำยมที่มีพัฒนาการทางด้านโลหะ
กรรม โดยเฉพาะความถนัดในการถลุงเหล็กที่มีอายุประมาณ 2500 ปี มาจนถึงสมัยทวารวดี

ชุมชนบริเวณปราสาทเขาปู่จ่า

บ้านนาเชิงคีรี ตำบลนาเชิงคีรี อำเภอกีรีมาศ บึงเขาเล็ก ๆ เชิงเขาหลวงซึ่งสูงจากระดับพื้นดิน
ประมาณ 40 – 50 เมตร มีปราสาทก่อด้วยอิฐลักษณะศิลปะร่วมสมัยศิลปะเขมรแบบบาปวน ประมาณ

พุทธศตวรรษที่ 17 เป็นโบราณสถานอิทธิพลเขมรที่เก่าแก่ที่สุดในเขตจังหวัดสุโขทัย ชุมชนโบราณที่บริเวณปราสาทเขาปู่จาแสดงถึงพัฒนาการในการแปลงบ้านเป็นเมืองเล็ก ๆ ตรงเชิงเขาซึ่งตำแหน่งที่ตั้งไม่ไกลจากเขาหลวงอันเป็นแหล่งแร่ธาตุและสมุนไพรจากป่า มีการติดต่อกับชุมชนภายนอกเป็นสังคมที่ไม่โดดเดี่ยว

กำเนิดเมืองสุโขทัย

หลักฐานทางโบราณคดีต่าง ๆ ได้แสดงให้เห็นว่าได้มีชุมชนในบริเวณเมืองสุโขทัยมาก่อนแล้ว และมีพัฒนาการจากชุมชนเล็ก ๆ กลายเป็นชุมชนใหญ่ จนพัฒนาเป็นบ้านเมืองจากหลักฐานทางโบราณคดีทำให้ทราบว่าชุมชนนี้มีการสร้างบ้านเรือนด้วยไม้ มีการล่าสัตว์หาของป่า เลี้ยงสัตว์ประเภทวัวควาย มีการทำภาชนะดินเผาขึ้นใช้เอง รู้จักการหลอมโลหะ มีความสัมพันธ์ติดต่อกับชุมชนที่อยู่ใกล้เคียงและที่อยู่ห่างไกล

ในราวกลางพุทธศตวรรษที่ 18 วัฒนธรรมเขมรได้เข้ามาอิทธิพลอย่างเด่นชัด ดังหลักฐานทางด้านสถาปัตยกรรมและประติมากรรม เช่น ศาลาตามาแดง ก่อด้วยศิลาแลงซึ่งส่วนยอดได้พังทลายลงแล้ว ประติมากรรมหินทรายทั้งที่เป็นเทวรูปและเทวนารีรวมทุกรูป เทียบรูปแบบได้กับศิลปะเขมรแบบบาเยน ตรงกับรัชกาลพระเจ้าชัยวรมันที่ 7 ของเขมร อีกแห่งหนึ่งคือ ปรางค์ 3 องค์ ก่อด้วยศิลาแลงที่วัดพระ-พายหลวง เรียงในแนวเหนือใต้ สร้างขึ้นตามคติมหายาน

ประมาณช่วงครึ่งหลังของพุทธศตวรรษที่ 18 หลักฐานที่ปรากฏในศิลาจารึกหลักที่ 2 (ศิลาจารึกวัดศรีชุม) ได้กล่าวว่าพ่อขุนศรีนาวนำถมเป็นกษัตริย์เสวยราชย์ในกรุงสุโขทัยและศรีสขนาลัย ซึ่งพระองค์คงจะมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับราชสำนักเขมรกล่าวคือพ่อขุนผาเมืองผู้เป็นโอรสและครองเมืองราดได้พระราชธิดาของกษัตริย์เขมรเป็นมเหสี พร้อมได้รับราชทินนาม กมรเตงอัญศรีอินทรบดินทราทิตย์ และพระขรรค์ชัยศรีจากกษัตริย์เขมรด้วย

อิทธิพลของวัฒนธรรมเขมรในสุโขทัยเสื่อมถอยลงภายหลังสิ้นรัชกาลพระเจ้าชัยวรมันที่ 7 ในราว พ.ศ. 1760 ซึ่งในช่วงระยะเวลาดังกล่าวนั้นมีผู้นำชาวไทยคือพ่อขุนผาเมืองกับพ่อขุนบางกลางหาวได้ร่วมกันกำจัดอำนาจและขับไล่ขอมสบาดโขลญลำพงออกไปจากเมืองสุโขทัยได้สำเร็จในราว พ.ศ. 1782 จากนั้นพ่อขุนผาเมืองได้ถวายพระนามกมรเตงอัญศรีอินทรบดินทราทิตย์และพระขรรค์ชัยศรี อันเป็นสัญลักษณ์แห่งกษัตริย์ให้แก่พ่อขุนบางกลางหาว มีอำนาจในเมืองสุโขทัยแทนราชวงศ์พ่อขุนศรีนาวนำถม

สุโขทัยภายใต้ราชวงศ์พระร่วง

พ่อขุนบางกลางหาว หรือพระนามเมื่ออภิเษกเป็นกษัตริย์สุโขทัยว่า “ศรีอินทราทิตย์” หรือที่รู้จักในนาม พ่อขุนศรีอินทราทิตย์ นับเป็นปฐมกษัตริย์ราชวงศ์พระร่วงที่ครองราชอาณาจักรสุโขทัยสืบต่อกันมา สำหรับปีที่พ่อขุนศรีอินทราทิตย์อภิเษกเป็นกษัตริย์ครองกรุงสุโขทัย อยู่ในราวปลายพุทธศตวรรษที่ 18

ข้อความในศิลาจารึกสุโขทัยหลักที่ 1 ช่วยให้ทราบประวัติศาสตร์สุโขทัยได้มากขึ้นว่าเมื่อพ่อขุนศรีอินทราทิตย์ขึ้นครองราชย์แล้ว ได้สู้รบกับคนไทยด้วยกันคือ พ่อขุนสามชน เจ้าเมืองฉอด แสดงว่าในระยะนั้นยังมีกลุ่มคนไทยปกครองนครรัฐต่าง ๆ โดยไม่ขึ้นต่อกัน

ในศิลาจารึกหลักที่ 1 ยังได้บรรยายความเจริญรุ่งเรือง ของอาณาจักรสุโขทัยในรัชสมัยพ่อขุนรามคำแหงว่า มีอาณาเขตกว้างใหญ่ไพศาล ทางใต้ลงไปถึงนครศรีธรรมราช แลหมมลายู ทางตะวันตกถึงหงสาวดี ทางเหนือจดแพร่ น่าน ถึงฝั่งหลวงพระบาง ในการแผ่อำนาจของพ่อขุนรามคำแหงนั้น คงจะไม่ใช้การแผ่อำนาจทางแสนยานุภาพ แต่คงใช้นโยบายทางการเมือง ให้หัวเมืองใหญ่น้อยเข้ามารวมอยู่ในแคว้นสุโขทัย ที่สำคัญอีกประการหนึ่งในสมัยพ่อขุนรามคำแหงคือ ทรงประดิษฐ์อักษรไทยขึ้นในปี พ.ศ. 1826 และยังคงใช้สืบต่อมาจนทุกวันนี้

หลักฐานความเจริญรุ่งเรืองทางด้านศาสนา สถาปัตยกรรม ยังปรากฏแจ้งชัดจากหลักฐานโบราณวัตถุ ศิลปวัตถุและโบราณสถาน โดยเฉพาะพุทธศาสนาเถรวาทแบบลังกาวงศ์ได้เจริญรุ่งเรืองในราชอาณาจักรสุโขทัย

เมื่อพระเจ้าอู่ทอง หรือสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 ได้สถาปนากรุงศรีอยุธยาขึ้นเป็นราชธานี เมื่อ พ.ศ. 1893 กรุงสุโขทัยได้เสื่อมอำนาจลงเป็นลำดับ และต้องอ่อนน้อมต่อกรุงศรีอยุธยาในปี พ.ศ. 1921 แต่ยังมีกษัตริย์สืบราชวงศ์ต่อมา จนถึง พ.ศ. 1981 จึงรวมเป็นอาณาจักรเดียวกับกรุงศรีอยุธยา

3.1.1.1.1 รูปแบบการปกครองแบบพ่อขุน หรือบิดากับบุตร

อาณาจักรสุโขทัย หรือ รัฐสุโขทัย เป็นอาณาจักร หรือรัฐในอดีตรัฐหนึ่ง ตั้งอยู่บนที่ราบลุ่มแม่น้ำยม เป็นชุมชนโบราณมาตั้งแต่ยุคเหล็กตอนปลาย จนกระทั่งสถาปนาขึ้นราวพุทธศตวรรษที่ 18 ในฐานะสถานียการค้าของรัฐละโว้ หลังจากนั้นราวปี 1800 พ่อขุนบางกลางหาวและพ่อขุนผาเมือง ได้ร่วมกันกระทำการยึดอำนาจจากขอมสบาดโขลญลำพง ซึ่งทำการเป็นผลสำเร็จและได้สถาปนาเอกราชให้สุโขทัยเป็นรัฐอิสระ และมีความเจริญรุ่งเรืองตามลำดับและเพิ่มถึงขีดสุดในสมัยพ่อขุนรามคำแหงมหาราช ก่อนจะค่อย ๆ ตกต่ำ และประสบปัญหาทั้งจากปัญหาภายนอกและภายใน จนต่อมาถูกรวมเป็นส่วนหนึ่งของอาณาจักรอยุธยาไปในที่สุด

ในระยะแรกสุโขทัยมีการปกครองแบบพ่อปกครองลูก พระมหากษัตริย์เรียกว่า "พ่อขุน" ซึ่งเปรียบเสมือนพ่อที่จะต้องดูแลคุ้มครองลูก ในสมัยพ่อขุนรามคำแหงมหาราช โปรดให้สร้างกระดิ่งแขวนไว้ที่หน้าประตูพระราชวัง เมื่อประชาชนมีเรื่องเดือดร้อนก็ให้ไปสั่นกระดิ่งร้องเรียน พระองค์ก็จะเสด็จมารับเรื่องราวร้องทุกข์ และโปรดให้สร้างพระแท่นมนังคศิลาอาสน์ใต้กลางดงตาล ในวันพระจะนิมนต์พระสงฆ์มาเทศน์สั่งสอนประชาชน หากเป็นวันธรรมดาพระองค์จะเสด็จออกให้ประชาชนเข้าเฝ้าและตัดสินคดีความด้วยพระองค์เอง การปกครองแบบนี้ปรากฏในสมัยกรุงสุโขทัยตอนต้น

3.1.1.1.2 แนวคิดแบบธรรมราชา

การปกครองแบบธรรมราชา หมายถึง พระมหากษัตริย์ผู้ทรงธรรม ในสมัยของพระมหาธรรมราชาที่ 1 มีกำลังทหารที่ไม่เข้มแข็ง ประกอบกับอาณาจักรอยุธยาที่ก่อตั้งขึ้นใหม่ได้แผ่อิทธิพลมากขึ้น พระองค์ทรงเกรงภัยอันตรายจะบังเกิดแก่อาณาจักรสุโขทัย หากใช้กำลังทหารเพียงอย่างเดียว พระองค์จึงทรงนำหลักธรรมมาใช้ในการปกครอง โดยพระองค์ทรงเป็น แบบอย่างในด้านการปฏิบัติธรรม ทำนุบำรุงพระพุทธศาสนา นอกจากนั้นพระมหาธรรมราชาที่ 1 ทรงพระราชนิพนธ์วรรณกรรมเรื่อง ไตรภูมิพระร่วง ที่ปรากฏแนวคิดแบบธรรมราชาไว้ด้วย การปกครองแบบนี้ใช้ในสมัยกรุงสุโขทัยตอนปลาย ตั้งแต่พระมหาธรรมราชาที่ 1 – 4 ด้านการปกครองส่วนย่อยสามารถแยกกล่าวเป็น 2 แนว ดังนี้

ในแนวราบ

จัดการปกครองแบบพ่อปกครองลูก กล่าวคือผู้ปกครองจะมีความใกล้ชิดกับประชาชน ให้ความเป็นกันเองและความยุติธรรมกับประชาชนเป็นอย่างมาก เมื่อประชาชนเกิดความเดือดร้อนไม่ได้รับความเป็นธรรม สามารถร้องเรียนกับพ่อขุนโดยตรงได้ โดยไปสั่นกระดิ่งที่แขวนไว้ที่หน้าประตูที่ประทับ

ตั้งข้อความในศิลาจารึกปรากฏว่า "...ในปากประตูมีกระดิ่งอันหนึ่งไว้ให้ ไพร่ฟ้าหน้าใส..." นั่นคือเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถมาสั่นกระดิ่งเพื่อแจ้งข้อร้องเรียนได้ในแนวดิ่ง

ได้มีการจัดระบบการปกครองขึ้นเป็น 4 ชั้น คือพ่อขุน เป็นชนชั้นผู้ปกครอง อาจเรียกชื่ออย่างอื่น เช่น เจ้าเมือง พระมหากษัตริย์ หากมีโอรสก็จะเรียก "ลูกเจ้า" ลูกขุน เป็นข้าราชการ บริหาร ข้าราชการที่มีตำแหน่งหน้าที่ช่วงปกครองเมืองหลวง หัวเมืองใหญ่น้อย และภายในราชอาณาจักร เป็นกลุ่มคนที่ใกล้ชิดและได้รับการไว้วางใจจากเจ้าเมืองให้ปฏิบัติหน้าที่บำบัดทุกข์บำรุงสุขแก่ไพร่ฟ้าไพร่หรือสามัญชน ได้แก่ราษฎรทั่วไปที่อยู่ในราชอาณาจักร (ไพร่ฟ้า) ทาส ได้แก่ชนชั้นที่ไม่มีอิสระในการดำรงชีวิตอย่างสามัญชนหรือไพร่ (อย่างไรก็ตามประเด็นทาสนี้ยังคงถกเถียงกันอยู่ว่ามีหรือไม่)

3.1.1.1.3 สิทธิเสรีภาพของประชาชน

เมื่อปี พ.ศ. 2127 หลังจากชนะศึกที่แม่น้ำสะโตงแล้ว พระนเรศวรโปรดให้เทครัวเมืองเหนือทั้งปวง (เมืองพระพิษณุโลกสองแคว เมืองสุโขทัย เมืองพิษยี่เมืองสวรรค์โลก เมืองกำแพงเพชร เมืองพิจิตร และเมืองพระบาง) ลงมาไว้ที่อยุธยา เพื่อเตรียมรับศึกใหญ่ พิษณุโลกและหัวเมืองเหนือทั้งหมดจึงกลายเป็นเมืองร้าง หลังจากเทครัวไปเมืองได้ จึงสิ้นสุดการแบ่งแยกระหว่างชาวเมืองเหนือ กับชาวเมืองใต้ และถือเป็นการสิ้นสุดของรัฐสุโขทัยโดยสมบูรณ์ เพราะหลังจากนี้ 8 ปี พิษณุโลกได้ถูกฟื้นฟูอีกครั้ง แต่ถือเป็นเมืองเอกในราชอาณาจักร มิใช่ราชธานีฝ่ายเหนือ

ในด้านวิชาการ มีนักวิชาการหลายท่านได้เสนอเพิ่มว่า เหตุการณ์อีกประการอันทำให้ต้องเทครัวเมืองเหนือทั้งปวงโดยเฉพาะพิษณุโลกนั้น อยู่ที่เหตุการณ์แผ่นดินไหวครั้งใหญ่ บนรอยเลื่อนวังเจ้า ในราวพุทธศักราช 2127 แผ่นดินไหวครั้งนี้ส่งผลให้ตัวเมืองพิษณุโลกราบคาบสูญ แม้แต่แม่น้ำแควน้อยก็เปลี่ยนเส้นทางไม่ผ่านเมืองพิษณุโลก แต่ไปบรรจบกับแม่น้ำโพ (ปัจจุบันคือแม่น้ำน่าน) ที่เหนือเมืองพิษณุโลกขึ้นไป และยังส่งผลให้พระศรีรัตนมหาธาตุพิษณุโลก หักพังทลายในลักษณะที่บูรณะคืนได้ยาก ในการฟื้นฟูจึงกลายเป็นการสร้างพระปรางค์แบบอยุธยาครอบทับลงไปแทน ทั้งหมด

3.1.1.2 กรุงศรีอยุธยา

3.1.1.2.1 รูปแบบการปกครองแบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์

อาณาจักรอยุธยา เป็นอาณาจักรของชนชาติไทยในลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาในช่วง พ.ศ. 1893 ถึง พ.ศ. 2310 มีกรุงศรีอยุธยาเป็นศูนย์กลางอำนาจหรือราชธานี อาณาจักรอยุธยานับว่าเจริญรุ่งเรืองจนอาจถือได้ว่าเป็นอาณาจักรที่รุ่งเรืองมั่งคั่งที่สุดในภูมิภาคสุวรรณภูมิ ทั้งยังมีความสัมพันธ์ทางการค้ากับหลายชาติ จนถือได้ว่าเป็นศูนย์กลางการค้าในระดับ รวมทั้งชาติตะวันตก เช่น

โปรตุเกส สเปน ดัตช์ (ฮอลันดา) และฝรั่งเศส ซึ่งในช่วงเวลาหนึ่งเคยสามารถขยายอาณาเขตประเทศราชถึงรัฐฉานของพม่า อาณาจักรล้านนา มณฑลยูนนาน อาณาจักรล้านช้าง อาณาจักรขอม และคาบสมุทรมลายูในปัจจุบัน (ไพฑูรย์ มีกุล : 2532: 109)

การกำเนิดอาณาจักรอยุธยาที่ได้รับการยอมรับกว้างขวางที่สุดนั้น อธิบายว่า ประเทศไทยซึ่งมีศูนย์กลางอยู่ที่กรุงศรีอยุธยาในลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา เจริญขึ้นมาจากราชอาณาจักรละโว้ (ซึ่งขณะนั้นอยู่ใต้การควบคุมของขะแมร์) และอาณาจักรสุพรรณภูมิ แหล่งข้อมูลหนึ่งระบุว่า กลางคริสต์ศตวรรษที่ 14 เพราะภัยโรคระบาดคุกคามสมเด็จพระเจ้าอู่ทองจึงทรงย้ายราชสำนักลงไปทางใต้ ยังที่ราบลุ่มน้ำท่วมถึงอันอุดมสมบูรณ์ของแม่น้ำเจ้าพระยา บนเกาะที่ล้อมรอบด้วยแม่น้ำ ซึ่งในอดีตเคยเป็นนครท่าเรือเดินทะเล ชื่อ อโยธยา (Ayothaya) หรือ อโยธยาศรีรามเทพนคร นครใหม่นี้ถูกขนานนามว่า กรุงเทพวรวดีศรีอยุธยา ซึ่งภายหลังมักเรียกว่า กรุงศรีอยุธยา แปลว่า นครที่ไม่อาจทำลายได้

พระบริหารเทพธานี อธิบายว่า ชาวไทยเริ่มตั้งถิ่นฐานบริเวณตอนกลาง และตอนล่างของลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยามาตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ 18 แล้ว ทั้งยังเคยเป็นที่ตั้งของเมืองสังขบุรี อโยธยา เสนาราชนคร และกัมโพชนคร ต่อมา ราวปลายพุทธศตวรรษที่ 19 อาณาจักรขอมและสุโขทัยเริ่มเสื่อมอำนาจลง พระเจ้าอู่ทองทรงดำริจะย้ายเมืองและก่อสร้างเมืองขึ้นมาใหม่โดยส่งคณะช่างก่อสร้างไปยังอินเดียและได้ลอกเลียนแบบผังเมืองอโยธยามาสร้างและสถาปนาให้มีชื่อว่า กรุงศรีอยุธยา

แหล่งข้อมูลอื่นระบุว่า สมเด็จพระเจ้าอู่ทองเป็นพ่อค้าเชื้อสายจีนที่ร่ำรวยจากเพชรบุรี นครชายฝั่งทางใต้ ผู้ซึ่งย้ายมาแสวงหาโชคความในนครอโยธยา ชื่อของนครซึ่งถึงอิทธิพลของศาสนาฮินดูในภูมิภาค มีการเชื่อว่า นครแห่งนี้มีความเกี่ยวข้องกับมหากาพย์รามเกียรติ์ ซึ่งดัดแปลงมาจากมหากาพย์รามายณะของฮินดู

3.1.1.2.2 แนวคิดแบบเทวราชาผสมผสานกับธรรมราชาการผสมผสานแนวคิดเทวราชาและธรรมราชาโดยไม่มีข้อขัดแย้งกันสืบเนื่องมาจากเหตุผล 2 ประการคือ

1. คนไทยนับถือศาสนาพุทธ แต่ก็มีอิทธิพลของพราหมณ์ ปนอยู่ด้วย ดังนั้น แม้ว่ากษัตริย์ ฐานะเป็นเทพเจ้า แต่ก็สามารถมองเห็นเป็นพระโพธิสัตว์ ผู้คนยอมให้ความเคารพ
2. ทั้งเทวราชาและธรรมราชาล้วนมีกุศโลบายที่จะเสริมสร้างพระราชอำนาจของกษัตริย์ ความคิดเทวราชาแบบไทยเดิมอยู่ในอินเดีย ต่อมาเมื่ออินเดียติดต่อกับเอเชียอาคเนย์ ความคิดดังกล่าวจึงแพร่ขยายเข้ามาในชาวและอาณาจักรโบราณต่าง ๆ ในแหลมอินโดจีน ไทยอาจรับมาจากเขมร โดยตรงก็ได้หรืออาจจรับจากวัฒนธรรมของพื้นเมืองเดิมในบริเวณลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาโดยตรงก็ได้

ลักษณะแนวคิดเทวราชาของไทยไม่ได้เคร่งครัดเหมือนของเขมรแต่ก็ไม่ได้เป็นคณาธรรมดาสัมัญแบบพ่อขุนของสุโขทัย ทั้งนี้เพราะคนไทยยึดถือครอบครัวเป็นหลักในการดำรงชีวิตจึงทำให้ถือกษัตริย์เป็นเหมือนผู้นำครอบครัว

แม้กษัตริย์จะมีฐานะเหมือนเทพเจ้าแต่ก็ทรงนับถือพระรัตนตรัยเช่นเดียวกับประชาชนทั่วไป ความรู้สึกจึงถือว่ากษัตริย์เป็นอันเดียวกันกับตน คือ ทั้งเคารพทั้งกลัว พระมหากษัตริย์ผู้ที่จะมีอำนาจจริง ๆ ต้องมีคุณสมบัติหลายประการ เช่น มีฝีมือในการรบ มีความสามารถในการบริหารราชการแผ่นดิน มีพระชนมายุที่ยั่งยืนนาน ตัวอย่างเช่น ราชวงศ์สุพรรณภูมิ สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ ครองราชย์ 40 ปี และสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 2 ครองราชย์ 38 ปี ส่วนที่มีบุญญาธิการน้อย เช่น สมเด็จพระอาทิตย์วงศ์ แห่งราชวงศ์สุโขทัย (พระร่วง) ครองราชย์ 30 วัน ราชวงศ์สุพรรณภูมิ พระเจ้าทองหล่อ ครองราชย์ 7 วัน และราชวงศ์บ้านสวนพลู สมเด็จพระเจ้าอู่ทองพร ครองราชย์ 19 วัน ความคิดทางการเมืองแบบเทวราชาสามารถผสมผสานกับความคิดกับธรรมราชาได้โดยไม่ก่อให้เกิดผลเสียหายต่อกันเพราะเหตุผล 2 ประการ

1. คนไทยมักนับถือศาสนาพุทธโดยมีศาสนาพราหมณ์เจือปนอยู่ด้วย

2. ทั้ง 2 แนวความคิดล้วนแต่มีกุศโลบายที่จะเสริมสร้างราชอาณาจักร ความชอบธรรม และสิทธิธรรมทางการเมืองของพระมหากษัตริย์จึงสามารถให้การเกื้อกูลกันได้

3.1.1.2.3 ระบบการเมืองการปกครอง

ช่วงแรกมีการปกครองคล้ายคลึงกับในสมัยสุโขทัย พระมหากษัตริย์มีสิทธิปกครองโดยตรงในราชธานี หากทรงใช้อำนาจผ่านข้าราชการและขุนนางเช่นกัน นอกจากนี้ยังมีระบบการปกครองภายในราชธานีที่เรียกว่า จตุสดมภ์ ตามการเรียกของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยาดำรงราชานุภาพ อันได้แก่ กรมเวียง กรมวัง กรมคลัง และกรมนา

การปกครองนอกราชธานี ประกอบด้วย เมืองหน้าด่าน เมืองชั้นใน เมืองพระยามหานคร และเมืองประเทศราช โดยมีรูปแบบกระจายอำนาจออกจากศูนย์กลางค่อนข้างมาก เมืองหน้าด่าน ได้แก่ ลพบุรี นครนายก พระประแดง และสุพรรณบุรี ตั้งอยู่รอบราชธานีทั้งสี่ทิศ ระยะเดินทางจากราชธานีสองวัน พระมหากษัตริย์ทรงส่งเชื้อพระวงศ์ที่ไว้วางพระทัยไปปกครอง แต่รูปแบบนี้นำมาซึ่งปัญหาการแย่งชิงราชสมบัติอยู่บ่อยครั้ง เมืองชั้นในทรงปกครองโดยผู้รั้ง ถัดออกไปเป็นเมืองพระยามหานครหรือหัวเมืองชั้นนอก ปกครองโดยเจ้าเมืองที่สืบเชื้อสายมาแต่เดิม มีหน้าที่จ่ายภาษีและเกณฑ์ผู้คนใน

ราชการสงคราม และสุดท้ายคือเมืองประเทศราช พระมหากษัตริย์ปล่อยให้ปกครองกันเอง เพียงแต่ต้องส่งเครื่องบรรณาการมาให้ราชธานีทุกปี

ต่อมา สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ (ครองราชย์ พ.ศ. 1991-2031) ทรงยกเลิกระบบเมืองหน้าด่านเพื่อจัดปัญหาการแย่งชิงราชสมบัติ และขยายอำนาจของราชธานีโดยการกลืนเมืองรอบข้างเข้าเป็นส่วนหนึ่งของราชธานี สำหรับระบบจตุสดมภ์ ทรงแยกกิจการพลเรือนออกจากกิจการทหารอย่างชัดเจน ให้อยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของสมุหนายกและสมุหกลาโหมตามลำดับ นอกจากนี้ยังมีการเปลี่ยนชื่อกรมและชื่อตำแหน่งเสนาบดี แต่ยังคงไว้ซึ่งหน้าที่ความรับผิดชอบเดิม

ส่วนการปกครองส่วนภูมิภาคมีลักษณะเปลี่ยนไปในทางการรวมอำนาจเข้าสู่ศูนย์กลางให้มากที่สุด โดยให้เมืองชั้นนอกเข้ามาอยู่ภายใต้อำนาจของราชธานี มีระบบการปกครองที่ลอกมาจากราชธานีมีการลำดับความสำคัญของหัวเมืองออกเป็นชั้นเอก โท ทรี สำหรับหัวเมืองประเทศราชนั้นส่วนใหญ่ไม่

ค่อยมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองมากนัก หากแต่พระมหากษัตริย์จะมีวิธีการควบคุมความจงรักภักดีต่อราชธานีหลายวิธี เช่น การเรียกเจ้าเมืองประเทศราชมาปรีถยาราชการ หรือมาร่วมพระราชพิธีบรมราชาภิเษกหรือถวายพระเพลิงพระบรมศพในราชธานี การอภิเษกสมรสโดยการให้ส่งราชธิดามาเป็นสนม และการส่งข้าราชการไปปกครองเมืองใกล้เคียงกับเมืองประเทศราชเพื่อคอยส่งข่าว ซึ่งเมืองที่มีหน้าที่ดังกล่าว เช่น พิษณุโลกและนครศรีธรรมราช

ในรัชสมัยสมเด็จพระเพทราชา (ครองราชย์ พ.ศ. 2231-2246) ทรงกระจายอำนาจทางทหารซึ่งเดิมขึ้นอยู่กับสมุหกลาโหมแต่ผู้เดียวออกเป็นสามส่วน โดยให้สมุหกลาโหมเปลี่ยนไปควบคุมกิจการทหารในราชธานี กิจการทหารและพลเรือนของหัวเมืองทางใต้ ให้สมุหนายกควบคุมกิจการพลเรือนในราชธานี กิจการทหารและพลเรือนของหัวเมืองทางเหนือ และพระโกษาธิบดี ให้อำนวยการทหารและพลเรือนของหัวเมืองตะวันออก ต่อมา สมัยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ (2275-2301) ทรงลดอำนาจของสมุหกลาโหมเหลือเพียงที่ปรีถยาราชการ และให้หัวเมืองทางใต้ไปขึ้นกับพระโกษาธิบดีด้วย

นอกจากนี้ ในสมัยสมเด็จพระมหาธรรมราชาธิราช (ครองราชย์ พ.ศ. 2112-2133) ยังได้จัดกำลังป้องกันราชธานีออกเป็นสามวัง ได้แก่ วังหลวง มีหน้าที่ป้องกันพระนครทางเหนือ วังหน้า มีหน้าที่ป้องกันพระนครทางตะวันออก และวังหลัง มีหน้าที่ป้องกันพระนครทางตะวันตก ระบบดังกล่าวใช้มาจนถึงสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

3.1.1.3 กรุงธนบุรี

3.1.1.3.1 พระราชประวัติพระเจ้าตากสินมหาราช

สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช หรือ สมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรี ทรงมีพระนามเดิมว่า “สิน” (ชื่อจีนเรียกว่า “เซิ่นเซิ่นซิน) พระราชสมภพเมื่อวันอาทิตย์ที่ 17 เมษายน พ.ศ. 2277 พระราชบิดาเป็นชาวจีนแต้จิ๋ว ชื่อ “นายไหฮอง” ได้สมรสกับหญิงไทยชื่อ “นางนกเอี้ยง” ในช่วงรัชสมัยพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ (สมเด็จพระธรรมราชาธิราชที่ 3) ซึ่งเจ้าพระยาจักรีได้ขอไปอุปการะเป็นบุตรบุญธรรมตั้งแต่ครั้งเยาว์วัย ครั้นอายุ 5 ปี เจ้าพระยาจักรีได้นำไปฝากเรียนกับพระอาจารย์ทองดี วัดโกษาवास (วัดคลัง) ทรงศึกษาหนังสือขอมและหนังสือไทยจนจบบริบูรณ์ ตลอดจนศึกษาพระไตรปิฎกจนแตกฉาน ต่อมาเมื่ออายุครบ 13 ปี เจ้าพระยาจักรีได้นำตัวเด็กชายสิน ไปถวายตัวเป็นมหาดเล็ก ในสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ และได้ทรงโปรดเกล้าฯ ให้ทำราชการกับหลวงศักดิ์นายเวร ซึ่งเป็นบุตรของเจ้าพระยาจักรี เมื่อมีเวลาว่างจะศึกษาหาความรู้ กับอาจารย์ชาวจีน อาจารย์ชาวญวน และอาจารย์ชาวแขก จนเชี่ยวชาญและสื่อสารได้อย่างคล่องแคล่วทั้ง 3 ภาษา

ครั้นเมื่ออายุครบ 21 ปี ได้อุปสมบท ณ วัดโกษาवास ทรงดำรงอยู่ในสมณเพศได้ 3 พรรษา จึงลาสิกขา และกลับมารับราชการตามเดิม ด้วยความฉลาด รอบรู้ขนบธรรมเนียมตลอดจนภารกิจต่างๆ อย่างดี สามารถทำงานต่างพระเนตรพระกรรณได้ จนได้รับพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เป็นมหาดเล็กรายงานราชการทั้งหลายในกรมมหาดไทย และ กรมวังศาลหลวง

ครั้น พ.ศ. 2301 สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศเสด็จสวรรคต สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอู่ทองพรเสด็จขึ้นครองราชย์ได้ ๓ เดือนเศษ ก็ถวายราชสมบัติแก่สมเด็จพระเชษฐาธิราช “สมเด็จพระบรมราชาที่ 3” (สมเด็จพระเจ้าเอกทัศ) สมเด็จพระเจ้าเอกทัศทรงโปรดเกล้าฯ ให้นายสินมหาดเล็กรายงาน เป็นข้าหลวงเชิญท้องตราพระราชสีห์ไปชำระความที่หัวเมืองฝ่ายเหนือ ซึ่งปฏิบัติราชการได้รับความดีความชอบมาก จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เป็นหลวงยกกระบัตร เมืองตาก ช่วยราชการพระยาตาก ครั้นพระยาตากถึงแก่กรรม ก็ทรงโปรดให้เลื่อนเป็น “พระยาตาก ปกครองเมืองตาก”

ในปี พ.ศ. 2307 พม่ายกกองทัพมาตีหัวเมืองปักษ์ใต้ของไทย โดยมีมังมหานรธาเป็นแม่ทัพ เมืองทางใต้ได้อย่างง่ายดาย ตีเรื่อยตลอดหัวเมืองทางใต้จนถึงเมืองเพชรบุรี จนกรุงศรีอยุธยาได้ส่งกองทัพไทย มีพระยาโกษาธิบดีกับพระยาตากไปรักษาเมืองเพชรบุรีไว้ จนตีพม่าแตกถอยไปทางด่านสิงขร

ต่อมาปี พ.ศ. 2308 พม่ายกกองทัพมาตีไทยอีก พระยาตากได้มาช่วยรักษาพระนครไว้ได้ จึงได้ปูนบำเหน็จความดีความชอบ ได้รับโปรดเกล้าให้เลื่อนเป็น “พระยาวชิรปราการ เจ้าเมืองกำแพงเพชร” แต่ยังไม่ทันได้ปกครองเมืองกำแพงเพชร ก็เกิดศึกกับพม่าครั้งสำคัญ จึงถูกเรียกตัวให้เข้ารับราชการในกรุง เพื่อป้องกันพระนคร จนถึงปี พ.ศ. 2309 ขณะที่ไทยกับพม่ากำลังรบกันอย่างดุเดือด พระยาวชิรปราการ เกิดท้อแท้ใจหลายประการคือ

1. พระยาวชิรปราการ คุมทหารออกไปรบนอกเมืองจนได้ชัยชนะยึดค่ายพม่าได้ แต่ทางผู้รักษาพระนครไม่ส่งกำลังไปหนุน ทำให้พม่าสามารถยึดค่ายกลับคืนได้

2. ขณะที่ยกทัพเรือออกรบร่วมกับพระยาเพชรบุรี พระยาวชิรปราการ เห็นว่าพมามีกำลังมากกว่าจึงห้ามมิให้พระยาเพชรบุรีออกรบ แต่พระยาเพชรบุรี ฝืนออกรบ จนพ่ายแพ้แก่พม่าจนตัวตายในสนามรบ พระยาวชิรปราการ ถูกกล่าวหาว่าทอดทิ้งให้พระยาเพชรบุรีเป็นอันตราย

4. ก่อนเสียกรุง 3 เดือน พม่ายกทัพเข้าปล้นพระนคร ทางด้านที่พระยาวชิรปราการรักษาอยู่ เห็นจวนตัว จึงยิงปืนใหญ่ขัดขวาง โดยมีได้ขออนุญาตจากศาลาลูกขุน จึงถูกฟ้องชำระโทษภาคทัณฑ์

ด้วยสาเหตุดังกล่าว พระยาวชิรปราการเห็นว่าขึ้นอยู่ช่วยป้องกันพระนครต่อไป ก็ไม่มีประโยชน์อันใด และเชื่อว่ากรุงศรีอยุธยาต้องเสียแก่พม่าในครั้งนี้เป็นแน่ ดังนั้นในช่วงพลบค่ำวันเสาร์ ขึ้น 4 ค่ำ เดือนยี่ ปีมะแม อัฐศก (พ.ศ. 2309) พระยาวชิรปราการได้พาเหล่าทหารเอกคือ พระเชียงเงิน หลวงพรหมเสนา หลวงพิชัยราชา (ต่อมาเป็นพระพิชัยดาบหัก) หลวงราชเสน่หา ขุนอภัยภักดี พร้อมสมัครพรรคพวกประมาณ 500 นาย ตีฝ่าวงล้อมออกจากค่ายพิชัยมุ่งออกไปจากทิศตะวันออกเฉียงใต้ ตีออกมาทางบ้านหันตรา (ทุ่งหัตตรา อำเภอบึงสามพัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในปัจจุบัน) กองทัพพม่าบางส่วนได้ไล่ติดตามมาจนถึงบ้านข้าวเม่า บ้านส้มปัดทิด (ในเขตอำเภอบึงสามพัน) และต่อสู้กันจนถึงเที่ยงคืนพม่าก็ถอยทัพกลับไป พระยาวชิรปราการจึงพากองกำลังเข้าเลียบชายทะเลด้านตะวันออกเพื่อเกลี้ยกล่อมชาวบ้านให้เข้าร่วมในกองกำลังเข้าโจมตี และผ่านมาที่บ้านนาเรียง (เขตอำเภอบ้านนา) แขวงเมืองนครนายก ข้ามแม่น้ำมาที่บ้านกงเจ๊ะ ด้านเมืองปราจีนบุรี พวกพม่าทราบข่าวได้ตั้งกำลังต่อต้านอยู่ที่ปากน้ำเจ้าโล้ (ไหลลงแม่น้ำบางปะกง อำเภอบางคล้า) แขวงเมืองฉะเชิงเทรา จึงเกิดการปะทะกันทั้งสองฝ่ายในวันอังคาร ขึ้น 14 ค่ำ เดือนยี่ ปีมะแม อัฐศก (พ.ศ. 2309)

หลังจากพระยาวชิรปราการได้รับชัยชนะที่ปากน้ำเจ้าโล้แล้ว ได้เดินทางมาทางบ้านหัวทองหลาง สะพานทอง (อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดชลบุรี) ล่องเข้ามาในเมืองชลบุรี บริเวณบ้านบางปลา

สร้อย และเดินทัพมายังบ้านนาเกลือ แขวงเมืองบางละมุง นายกลม (หรือฉบับพระราชหัตถเลขาชื่อว่า นายกล้า) เป็นนายช่องสุ่มไพร่พลหัวหน้า ต่อมาในวันอาทิตย์ แรม 6 ค่ำ เดือนยี่ ปีก่อ อัฐศก (พ.ศ. 2309) นายกลมได้นำกำลังของพระยาวชิรปราการมาค้างแรมที่ “ทัพพระยา” (บางฉบับเรียกว่าพิทยา) รุ่งขึ้นไปที่บ้านนาจอมเทียน พุงโก่เตี้ย สัตหีบ ประทับแรมหนึ่งคืน แล้วเดินทัพตามชายทะเลไปถึงตำบล หิงโขง และบ้านน้ำเก่า แขวงเมืองระยอง เมื่อถึงเมืองระยอง มีพระยาระยอง (บุญเมือง) เป็นเจ้าเมือง ไม่ยอมสวามิภักดิ์ พระยาวชิรปราการ จึงทำการตีเมืองระยองได้ และปะทะกับกลุ่มของขุนรามหมื่นช่อง ที่บ้านประแส แขวงเมืองจันทบุรี บ้านไร่ บ้านกล้าเมืองแกลง จนได้รับชัยชนะ มุ่งหน้ายึดจันทบุรีซึ่งเป็น เมืองใหญ่เพื่อใช้เป็นฐานที่มั่น เจ้าเมืองจันทบุรีมียอมสวามิภักดิ์ พระยาตาก (พระยาวชิรปราการ) จึง ต้องใช้จิตวิทยาในการรบมาใช้กับแม่ทัพนายกอง พันพู่ขวัญกำลังใจของไพร่พล เพื่อต้องการรบให้ ชนะ โดยสั่งให้ทุบ หม้อข้าวหม้อแกง พร้อมเปล่งวาทะ

“เราจะตีเมืองจันทบุรีในค่ำวันนี้ เมื่อกองทัพพุ่งเข้าเยื้องกินเสร็จแล้ว ทั้งนายไพร่ให้ทิ้งอาหารที่เหลือ และต่อหม้อเสียให้หมดหมายไปกินข้าวเข้าด้วยกันที่ในเมืองเอาพรุ่งนี้ ถ้าตีเอาเมืองไม่ได้ในค่ำวันนี้ก็จะ ตายเสียด้วยกันให้หมดทีเดียว”

ครั้นถึงเวลาค่ำ พระยาตากจึงได้สั่งให้ทหารไทยจีนลอบเข้าไปอยู่ ตามสถานที่ที่ได้วางแผนไว้ แล้วให้คอยฟังสัญญาณเข้าตีเข้าเมืองพร้อมกัน มิให้ส่งเสียงจนกว่าจะเข้าเมืองได้ พอได้ฤกษ์เวลา 3 นาฬิกา พระเจ้าตากก็ขึ้นคอช้างพังศรีบุญชูพร้อมยิงปืนสัญญาณ แจ้งแก่เหล่าทหารเข้าตีเมืองพร้อมกัน ทรงไล่ช้างเข้าพังประตูเมือง จนยึดเมืองได้สำเร็จ

ครั้นถึง พ.ศ. 2310 พม่าก็ยกทัพตีพระนคร นับเป็นเวลาที่พม่าล้อมค่ายอยู่ถึง 1 ปี 2 เดือน กรุงศรีอยุธยาจึงเสียแก่พม่า ในรัชสมัยพระเจ้าเอกทัศ ถือเป็นพระมหากษัตริย์องค์สุดท้ายของ กรุงศรีอยุธยา

หลังจากเสียกรุงศรีอยุธยาแล้ว บ้านเมืองเกิดแตกแยก หัวเมืองต่างๆ ตั้งตัวเป็นใหญ่ต่างคนต่าง รวมสมัครพรรคพวกตั้งเป็นก๊กต่างๆ ได้แก่ ก๊กสุกี้พระนายกอง ก๊กพระยาพิษณุโลก ก๊กพระเจ้าฝาง ก๊ก เจ้าพระยานครศรีธรรมราช และก๊กเจ้าพิมาย พระยาวชิรปราการได้จัดเตรียมกองทัพอยู่เป็นเวลา 3 เดือน ก็ยกกองทัพเรือเข้ามาทางปากน้ำเจ้าพระยา จนตีเมืองธนบุรีแตก จับนายทองอินประหาร แล้ว เลยกองทัพไปตีค่ายโพธิ์สามต้น แดกย่นเย็น สุกี้พระนายกองตายในที่รบ ขับไล่พม่าออกไปพ้นแผ่นดินไทย สำเร็จ ในปี พ.ศ.2310 ซึ่งใช้เวลากู้เอกราชกลับคืนจากพม่า ภายในเวลา 7 เดือนเท่านั้น

จากนั้น พระยาตาก (พระยาวชิรปราการ) จึงยกทัพกลับมากรุงธนบุรี ทรงสถาปนากรุงธนบุรี เป็นราชธานี และปราบดาภิเษกขึ้นเป็นพระมหากษัตริย์ เมื่อวันที่ 28 ธันวาคม พ.ศ. 2311 ทรงพระนาม ว่า “สมเด็จพระบรมราชาที่ 4” แต่ประชาชนนิยมเรียกพระนามว่า “พระเจ้าตากสิน” จากนั้นทรงยก กองทัพไปปราบปรามก๊กต่างๆ จนราบคาบ ทรงใช้เวลารวบรวมอาณาเขตอยู่ 3 ปี คือตั้งแต่ พ.ศ. 2311 – พ.ศ. 2313 จนกอบกู้เอกราช รวมเป็นพระราชอาณาจักรเดิยดังเดิม

สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ทรงครองราชย์เป็นเวลา 15 ปี จึงทรงสวรรคตเมื่อ วันเสาร์ เดือน 5 แรม 9 ค่ำ จศ. 1144 ปีชวด ตรงกับวันที่ 6 เมษายน พ.ศ. 2325 สิริพระชนมายุได้ 48 พรรษา พระองค์ทรงเป็นพระมหากษัตริย์ที่ทรงพระปรีชาสามารถ กอบกู้ประเทศชาติให้เป็นเอกราชอิสรภาพ ตราบเท่าทุกวันนี้

3.1.1.3.2 พระราชประวัติพระยาพิชัยดาบหัก

พระยาพิชัยดาบหัก เดิมชื่อ จ้อย เกิดที่บ้าน ห้วยคา อำเภอพิชัย จังหวัด อุตรดิตถ์ เมื่อปี พ.ศ. 2284 ในสมัยปลายกรุงศรีอยุธยา ศึกษาอยู่กับท่านพระครูวัดมหาธาตุหรือวัดใหญ่ เมืองพิชัย ภายหลัง จ้อยได้เปลี่ยนชื่อใหม่เป็นทองดี หรือ ทองดีพันขาว มีความสามารถทั้งทางเชิงมวย และเชิงดาบ

เข้ารับราชการกับสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรี ตั้งแต่ครั้งดำรงตำแหน่งเป็นพระยาตาก ต่อมานาย ทองดีได้รับแต่งตั้งเป็นองครักษ์มีบรรดาศักดิ์เป็น "หลวงพิชัยอาสา" เมื่อรับราชการมีความดีความชอบ จึงได้รับแต่งตั้งเป็น เจ้าหมื่นไวยวรนาถ พระยาสิทธิราชเดโช และพระยาพิชัย ผู้สำเร็จราชการครองเมือง พิชัย ซึ่งรับพระราชทานเครื่องยศเสมอเจ้าพระยาสุรสีห์ ตามลำดับ

เด็กชายจ้อยมีนิสัยชอบชกมวยมาตั้งแต่เยาว์วัย บิดาได้พร่ำสอนเสมอ ถ้าจะชกมวยให้เก่งต้อง ขยันเรียนหนังสือด้วย เมื่ออายุได้ 14 ปี บิดานำไปฝากกับท่านพระครูวัดมหาธาตุ เมืองพิชัย จ้อย สามารถอ่านออกเขียนได้จนแตกฉานเพราะเป็นคนขยันและเอาใจใส่ในตำราเรียนคอยรับใช้อาจารย์ และซ่อมมวย ไปด้วย ทั้งหมด เข้า ศอก และสามารถเตะได้สูงถึง 4 ศอก ในขณะที่เป็นเด็กวัดนั้นเขามักจะถูกกลั่นแกล้งจากเด็กที่โตกว่าเสมอ แต่ในระยะหลังเขาก็สามารถปราบเด็กวัดได้ทุกคนด้วยชั้นเชิง มวย

ต่อมาเจ้าเมืองพิชัยได้นำบุตร (ชื่อเจ็ด) มาฝากที่วัดเพื่อรับเรียนวิชา เจ็ดกับพวกมักหาทาง ทะเลาะวิวาทกับจ้อยเสมอ เขาจึงตัดสินใจหนีออกจากวัดขึ้นไปทางเหนือโดยมิได้บอกพ่อแม่และ

อาจารย์ เดินตามลำน้ำนานไปเรื่อยๆ เมื่อเหนื่อยก็หยุดพักตามวัด ที่วัดบ้านแก่ง จ้อย ได้พบกับครูฝึกมวยคนหนึ่งชื่อ เทียง จึงฝากตัวเป็นศิษย์แล้วเปลี่ยนชื่อใหม่เป็นทองดี ครูเทียงรักนายทองดีมากและมักเรียกนายทองดีว่านายทองดี ฟันขาว (เนื่องจากท่านไม่เคยหวมากพลุดังคนสมัยนั้น) ด้วยความสุภาพเรียบร้อย และขยันขันแข็งเอาใจใส่การฝึกมวยช่วยการงานบ้านครูเทียงด้วยดีเสมอมา ทำให้ลูกหลานครูเทียงอิจฉานายทองดีมาก จนหาทางกลั่นแกล้งต่างๆ นานา นายทองดี ฟันขาว เห็นว่าอยู่บ้านแก่งต่อไปคงลำบาก ประกอบครูเทียงก็ถ่ายทอดวิชามวยให้จบหมดสิ้นแล้วจึงกราบลาครูขึ้นเหนือต่อไป

เมื่อเดินถึงบางโพได้เข้าพักที่วัดวังเตาหม้อ (ปัจจุบันคือวัดท่าถนน) พอดีกับมีการแสดงงิ้ว จึงอยู่ดูอยู่เจ็ดวันเจ็ดคืน นายทองดี ฟันขาว สนใจงิ้วแสดง ท่าทางหกคะเมน จึงจดจำไปฝึกหัดจนจดจำท่างิ้วได้ทั้งหมดสามารถกระโดดข้ามศีรษะคนยืนได้อย่างสบายจากนั้นก็ลาพระสงฆ์วัดวังเตาหม้อขึ้น ไปทำเสา ขอสมัครเป็นลูกศิษย์ครูเมฆ ซึ่งมีชื่อเสียงในการสอนมวยมาก ครูเมฆรักนิสัยใจคอจึงถ่ายทอดวิชาการชกมวยให้จนหมดสิ้น ขณะนั้นนายทองดี ฟันขาว อายุได้ 18 ปี ต่อมาได้มีโอกาสชกมวยในงานไหว้พระแท่นศิลาอาสน์ กับนายถึก ศิษย์เอกของครูนิล นายถึกไม่สามารถป้องกันได้ ถูกเตะสลบไปนานประมาณ 10 นาที ครูนิลอับอายมากจึงทำครูเมฆชกกัน นายทองดี ฟันขาว ได้กราบอ้อนวอนขอรับรอง ขอชกแทนครูเมฆ และได้ตลุยเตะต่อจนครูนิลฟันหลุดถึง 4 ซี่ เลือดเต็มปากสลบอยู่เป็นเวลานาน ชื่อเสียงนายทองดี ฟันขาว กระฉ่อนไปทั่วเมืองทุ่งยั้ง ลับแล พิชัย และเมืองฝาง นายทองดีอยู่กับครูเมฆประมาณ 2 ปี ก็ขอลาไปศึกษา การฟันดาบ ที่เมืองสวรรคโลก ด้วยความฉลาดมีไหวพริบ เขาใช้เวลาเพียง 3 เดือน ก็เรียนฟันดาบสำเร็จเป็นที่พิศวงต่อครูผู้สอนยิ่งนัก หลังจากนั้น ก็ไปเที่ยวเมืองสุโขทัย และเมืองตากระหว่างทางได้รับศิษย์ไว้ 1 คน ชื่อบุญเกิด (หมื่นหาญณรงค์) โดยเมื่อครั้งที่บุญเกิดถูกเสือคาบไปนั้น ทองดีได้ช่วยบุญเกิดไว้โดยการแทงมิดที่ปากเสือ จนเป็นที่ร่ำลือไปทั่ว

3.1.1.3.4 การจัดระเบียบการปกครอง

หลังจากที่กรุงศรีอยุธยาแตก กฎหมายบ้านเมืองกระจัดกระจายสูญหายไปมาก จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ทำการสืบเสาะ ค้นหารวบรวมไว้ได้ประมาณ 1 ใน 10 และโปรดฯ ให้ชำระกฎหมายเหล่านั้น ฉบับใดยังเหมาะสมแก่กาลสมัยก็โปรดฯ ให้คงไว้ ฉบับใดไม่เหมาะสมก็โปรดฯ ให้แก้ไขเพิ่มเติมก็มี ยกเลิกไปก็มี ตราขึ้นใหม่ก็มี และเป็นการแก้ไขเพื่อราษฎรได้รับผลประโยชน์มากขึ้น เช่น โปรดฯ ให้แก้ไขกฎหมายว่าด้วยการพนันให้อำนาจการตัดสินลงโทษขึ้นแก่ศาลแทนนายตราสิทธิขาด และยังห้ามนายตรานายบ่อนออกเงินทดลองให้ผู้เล่น เกาะกุมผูกมัดจำจองเร่งรัดผู้เล่น กฎหมายพิกัฎาษาอารักก็เกือบไม่มี เพราะผลประโยชน์แผ่นดินได้จากการค้าสำเภามากพอแล้ว

กฎหมายว่าด้วยการจุกช่องล้อมวงก็ยังไม่ตรารึขึ้น เปิดโอกาสให้ราษฎรได้เฝ้าเห็นตามรายทาง โดยไม่มีพนักงานตำรวจเฝ้าป็นคอยยิงราษฎร ซึ่งแม้แต่ชาวต่างประเทศก็ยังชื่นชมในพระราชอัธยาศัยนี้ เช่น มองเซนเยอร์ เลอบอง ได้บรรยายไว้ในจดหมายถึงผู้อำนวยการคณะต่างประเทศว่า

3.1.1.4 วีรกรรมและพระราชประวัติบุคคลสำคัญชาติไทย

3.1.1.4.1 วีรกรรมชาวบ้านบางระจัน

บางระจัน เป็นค่ายป้องกันตัวเองของชาวบ้านเมืองสิงห์บุรี และเมืองต่าง ๆ ที่พากันมาหลบภัยกองทัพพม่าที่บางระจัน ในคราวการเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่สอง สามารถต้านทานการเข้าตีของกองทัพพม่าได้หลายครั้ง จนได้ชื่อว่า "เข้มแข็งกว่ากองทัพของกรุงศรีอยุธยาในสมัยนั้น" และมีกิตติศัพท์เลื่องลือในด้านวีรกรรมความกล้าหาญในประวัติศาสตร์ไทย โดยมีอนุสาวรีย์สร้างขึ้นเพื่อรำลึกถึงวีรกรรมในครั้งนี้ในจังหวัดสิงห์บุรี

พ.ศ. 2307 กองทัพพม่าภายใต้การนำของเนเมียวสีหบดียกมาจากพม่า ซึ่งแต่เดิมแล้วมีภารกิจที่จะปราบปรามกบฏต่ออาณาจักรพม่าเท่านั้น แต่เนื่องจากความอ่อนแอของอาณาจักรอยุธยา เนเมียวสีหบดีจึงตั้งเป้าหมายที่จะเข้าตีกรุงศรีอยุธยาไปด้วย

ต้นเดือนมกราคม พ.ศ. 2308 กองทัพของเนเมียวสีหบดีรุกเข้าสู่อาณาจักรอยุธยาจากทางเหนือ ได้มาหยุดอยู่ที่เมืองวิเศษชัยชาญ และจัดให้ทหารพม่ากองหนึ่งเที่ยวกวาดต้อนทรัพย์สินและผู้คนทางเมืองวิเศษชัยชาญ ราษฎรต่างพากันโกรธแค้นต่อการกดขี่ข่มเหงของทหารพม่า จึงแอบคบคิดกันต่อสู้ในเดือน 3 พวกชาวเมืองวิเศษชัยชาญ เมืองสิงห์บุรี เมืองสรรคบุรี และชาวบ้านใกล้เคียงพากันคบคิดอุบายเพื่อล่อลวงทหารพม่า ทั้งรวบรวมผู้คนไว้เพื่อทำการต่อไป ในบรรดาชาวบ้านที่ร่วมกันอยู่นี้มีหัวหน้าที่สำคัญคือ นายแท่น นายโชติ นายอิน นายเมือง ซึ่งได้หลอกลวงทหารพม่าไปหาทรัพย์สินของที่ต้องการ ทหารพม่าหลงเชื่อตามไป ก็ถูกนายโชติและพรรคพวกข่มขู่บุกเข้ามาฆ่าฟันพม่าตายประมาณ 20 คน แล้วจึงพากันหนีไปยังบางระจัน

3.1.1.4.2 สมเด็จพระนารายณ์มหาราชพระราชสมภพ

สมเด็จพระนารายณ์มหาราช เสด็จพระบรมราชสมภพ เมื่อวันจันทร์ เดือนยี่ ปีมอก พ.ศ. 2175 เป็นพระราชโอรสในสมเด็จพระเจ้าปราสาททองกับพระนางศรีริดา ต่อมาภายหลังยกเป็นพระราชเทวี และมีพระชนิษฐาร่วมพระมารดาคือสมเด็จพระเจ้าฟ้าศรีสุพรรณ กรมหลวงโยธาเทพ หรือพระราชกัลยาณี

พระราชบิดาและพระราชมารดาเป็นเครือญาติกัน หม่อมหลวงมานิจ ชุมสายระบุว่า พระมารดาของพระนารายณ์เป็น "...พระชนิษฐาต่างมารดาของพระเจ้าปราสาททอง" แต่งงานเขียนของนิโคลาส์ เดอ แชรแวส ระบุว่า มารดาเป็นพระราชธิดาในสมเด็จพระเจ้าทรงธรรม ส่วนพระราชบิดาคือ สมเด็จพระเจ้าปราสาททอง ฟาน ฟลิต ระบุว่า เป็นลูกของน้องชายพระราชมารดาในสมเด็จพระเจ้าทรงธรรม

พระองค์มีพระนามที่คอยอุปถัมภ์อำรุงมาแต่ยังทรงพระเยาว์ คือ เจ้าแม่วัดดุสิต ซึ่งเป็นญาติห่าง ๆ ของพระเจ้าปราสาททองเช่นกัน กับอีกท่านหนึ่งคือพระนมเปรม ที่ฟร็องซัว อ็องรี ตูร์แปง (François Henry Turpin) ระบุว่า เป็นเครือญาติของสมเด็จพระนารายณ์

สมเด็จพระนารายณ์มหาราช เป็นพระอนุชาต่างพระมารดาในสมเด็จพระเจ้าฟ้าไชย และยังมีพระอนุชาต่างพระมารดาอีก ได้แก่ เจ้าฟ้าอภัยทศ (เจ้าฟ้าง่อย), เจ้าฟ้าน้อย, พระไตรภูวนาทิตยวงศ์, พระองค์ทอง และพระอินทราชา

ในพระราชพงศาวดารกรุงศรีอยุธยาเล่าว่าเมื่อแรกเสด็จพระบรมราชสมภพนั้น พระญาติเห็นพระโอรสมีสิกร พระราชบิดาจึงโปรดเกล้าฯ พระราชทานนามว่า "พระนารายณ์ราชกุมาร" ส่วนในคำให้การชาวกรุงเก่าและคำให้การขุนหลวงหาวัด เล่าว่าเมื่อเพลิงไหม้พระที่นั่งมิ่งมงคลภิเษก พระโอรสเสด็จไปช่วยดับเพลิง ผู้คนเห็นเป็นสิกร จึงพากันขนานพระนามว่า พระนารายณ์ พระราชประวัติของสมเด็จพระนารายณ์นั้นเกี่ยวกับเรื่องปาฏิหาริย์อยู่มาก แสดงให้เห็นถึงอิทธิพลของพราหมณ์ เมื่อเทียบกับกษัตริย์องค์ก่อน ๆ ด้วยเหตุนี้เองพระราชประวัติของพระองค์จึงกล่าวถึงปาฏิหาริย์มหัศจรรย์ตามลำดับ คือเมื่อพระนารายณ์มีพระชนมได้ 5 พรรษา ขณะเล่นน้ำ พระองค์ทรงถูกอสุนีบาต พวกพี่เลี้ยง นางนม สลบหมดสิ้น แต่พระองค์ไม่เป็นไรแม้แต่รอยเมื่อพระนารายณ์มีพระชนมได้ 9 พรรษา พระองค์ทรงถูกอสุนีบาตที่พระราชวังบางปะอิน แต่พระองค์ก็ปลอดภัยดีสมเด็จพระนารายณ์ทรงรับการศึกษาจากพระโหราธิบดี ซึ่งเป็นข้าราชการระดับสูงในพระราชวัง และพระอาจารย์พรหม พระพิมลธรรม รวมทั้งสมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์และพระสงฆ์ที่มีสมณศักดิ์ระดับสูงในพระนคร

3.1.1.4.3 สมเด็จพระนเรศวรมหาราช

สมเด็จพระนเรศวรมหาราช หรือ สมเด็จพระสรรเพชญ์ที่ 2 มีพระนามเดิมว่า พระองค์ดำ เป็นพระราชโอรสในสมเด็จพระมหาธรรมราชาและพระวิสุทธิกษัตริย์ (พระราชธิดาของสมเด็จพระศรีสุริโยทัยและสมเด็จพระมหาจักรพรรดิ) เสด็จพระราชสมภพเมื่อ พ.ศ. 2098 ที่พระราชวัง

จันทร์ เมืองพิษณุโลกมีพระเชษฐภคินีคือ พระสุพรรณกัลยา มีพระอนุชาคือ สมเด็จพระเอกาทศรถ (องค์ขาว) และเป็นพระราชนัดดาของสมเด็จพระศรีสุริโยทัยพระนามของพระองค์ปรากฏในลายลักษณ์อักษรหลายฉบับ เช่น พระนเรศ วรราชาธิราช, พระนเรศส, องค์ดำ จึงยังไม่สามารถสรุปได้ว่าพระนามนเรศวรได้มาจากที่ใด สันนิษฐานเบื้องต้นว่า เพี้ยนมาจาก สมเด็จพระนเรศ วรราชาธิราช มาเป็น สมเด็จพระนเรศวร วรราชาธิราช เสด็จขึ้นครองราชเมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม พ.ศ. 2133 สิริรวมการครองราชสมบัติ 15 ปี เสด็จสวรรคตเมื่อวันที่ 25 เมษายน พ.ศ. 2148 รวมพระชนมพรรษา 50 พรรษา

ราชการสงครามในสมเด็จพระนเรศวรมหาราช เป็นเหตุการณ์ที่ยิ่งใหญ่และสำคัญยิ่งของชาติไทย พระองค์ได้กู้อิสรภาพของไทยจากการเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งแรก และได้ทรงแผ่อำนาจของราชอาณาจักรไทย อย่างกว้างใหญ่ไพศาล นับตั้งแต่ประเทศพม่าตอนใต้ทั้งหมด นั่นคือ จากฝั่งมหาสมุทรอินเดียทางด้านตะวันตก ไปจนถึงฝั่งมหาสมุทรแปซิฟิกทางด้านตะวันออก ทางด้านทิศใต้ตลอดไปถึงแหลมมลายู ทางด้านทิศเหนือก็ถึงฝั่งแม่น้ำโขงโดยตลอด และยังรวมไปถึงรัฐไทใหญ่บางรัฐ

3.1.1.4.4 สมเด็จพระสุริโยทัย

สมเด็จพระสุริโยทัยสืบเชื้อสายมาจากราชวงศ์พระร่วง[ต้องการอ้างอิง] ดำรงตำแหน่งพระอัครมเหสีในสมเด็จพระมหาจักรพรรดิ ในขณะที่สมเด็จพระมหาจักรพรรดิ ขึ้นครองราชสมบัติกรุงศรีอยุธยาต่อจากขุนรวงศาธิราชได้เพียง 7 เดือน เมื่อ พ.ศ. 2091 พระเจ้าตะเบ็งซเวตี้และมหาอุปราชบุเรงนองยกกองทัพมาเข้ามัล้อมกรุงศรีอยุธยาครั้งแรก โดยผ่านมาทางด้านด่านพระเจดีย์สามองค์ จังหวัดกาญจนบุรีและตั้งค่ายล้อมพระนคร การศึกครั้งนั้นเป็นที่เลื่องลือถึงวีรกรรมของสมเด็จพระศรีสุริโยทัย ซึ่งไสช้างพระที่นั่งเข้าขวางพระเจ้าแปรด้วยเกรงว่า สมเด็จพระมหาจักรพรรดิ พระราชสวามี จะเป็นอันตราย จนถูกพระแสงของ้าวฟันพระอังสาขาดสะพายแล่งสิ้นพระชนม์อยู่บนคอช้าง เพื่อปกป้องพระราชสวามีไว้ เมื่อวันอาทิตย์ ขึ้น 6 ค่ำ เดือน 4 ปีจุลศักราช 910 ตรงกับวันเดือนปีทางสุริยคติ คือ วันที่ 3 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2092 เมื่อสงครามยุติลง สมเด็จพระมหาจักรพรรดิได้ทรงปลงพระศพของพระนางและสถาปนาสถานที่ปลงพระศพขึ้นเป็นวัด ขนานนามว่า 'วัดสบสวรรค์' หรือวัดสวนหลวงสบสวรรค์

3.1.1.4.5 สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ

สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ พระราชสมภพที่อยุธยา แต่เติบโตและมีชีวิตในวัยเยาว์ที่พิษณุโลก พระองค์ทรงครองราชย์เป็นเวลานานที่สุดในบรรดากษัตริย์อยุธยา โดยเป็น

พระโอรสในพระเจ้าสามพระยาและก็ยังเป็นพระนัดดาในสมเด็จพระอินทราชา มีพระราชมารดาเชื้อสายราชวงศ์พระร่วง พระนามมีความหมายถึง "พระพุทธเจ้า" หรือ "พระอิศวร" มีผู้ที่เข้าใจว่าเป็นพระสหายมาตั้งแต่วัยเยาว์ชื่อ "ยุทธิษฐิระ" ซึ่งตอนหลังกลายมาเป็นผู้ชักนำศึกเข้ามา หลังการขึ้นครองราชย์แล้ว ก็เสด็จมาประทับที่อยุธยาในช่วงแรกของการครองราชย์ อีกครั้งหนึ่งเสด็จมาประทับที่พิษณุโลก เชื่อว่าคงเป็นไปเพื่อการควบคุมดูแลหัวเมืองทางด้านเหนือ และคานอำนาจของอาณาจักรทางเหนือ คือ อาณาจักรล้านนา ซึ่งกำลังมีความเข้มแข็งและต้องการแผ่อำนาจลงมาทางใต้ ในยุคของพระเจ้าติโลกราช

สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถเสด็จสวรรคต เมื่อปี พ.ศ. 2031 เมื่อพระชนมายุ 57 พรรษา ทรงครองราชย์ได้ 40 ปี ยาวนานที่สุดของอาณาจักรอยุธยา และเป็นลำดับ 3 ของพระมหากษัตริย์ไทย ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน พระองค์ประทับอยู่ที่กรุงศรีอยุธยาประมาณ 20 ปี ที่เหลือทรงประทับที่เมืองพิษณุโลกตลอดรัชกาล

3.1.1.4.6 พระเจ้าอู่ทองสมเด็จพระรามาริบัติที่ 1 หรือ พระเจ้าอู่ทอง องค์นี้ เป็นพระโอรสของพระเจ้าศิริชัย หรือ ศรีวิชัย สมภพ เมื่อ (จากหมายเหตุโหร) วันจันทร์ ขึ้น 8 ค่ำ เดือน 5 จ.ศ. 676 พ.ศ.1857 (ตรงกับวันจันทร์ที่ 25 มีนาคม พ.ศ.1856)เวลารุ่งเช้า ปลายรัชกาลของพ่อขุนรามคำแหงแห่งอาณาจักรสุโขทัย

เรื่องราวของพระเจ้าอู่ทองนั้น มีความสันนิษฐานสรุปไว้เบื้องต้นว่า พระเจ้าไชยศิริ กษัตริย์จากแคว้นโยนกเชียงแสน ซึ่งครองเมืองชัยปราการ (เมืองฝาง) นั้นได้พาครอบครัวและเชื้อพระวงศ์ทั้งเมืองอพยพหนี เนื่องจากพวกมอญได้ยกทัพมาตีและเข้าเผาทำลายบ้านเมืองจนราบรื้อเผาไฟพรุผลและเชื้อพระวงศ์ที่อพยพลงมาจากตอนใต้นั้น ได้พากันแยกย้ายไปตั้งเมืองของตนอยู่ในแคว้นต่าง ๆ ในดินแดนสุวรรณภูมิ กล่าวคือ ขณะนั้นได้มีคนไทยชาวอพยพ พากันลงมามาหากิน อยู่ตามเมืองต่าง ๆ มากแล้ว เมืองที่คนไทยมาอาศัยอยู่นั้นมีเมืองใหญ่ 2 แห่ง คือ เมืองโอโยธยา ในแคว้นละโว้ และเมืองอู่ทอง ในแคว้นสุวรรณภูมิ ต่อมาพวกขอมได้ขยายอำนาจเข้ามาปกครองดินแดนแถบลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา สมัยอาณาจักรทวารวดี จึงตั้งศูนย์กลางดูแลอยู่ที่ เมืองละโว้ จึงทำให้บรรดาคนไทยที่อยู่ในเมืองโอโยธยา เมืองละโว้ ดังกล่าวนั้นอยู่ในความดูแลของพวกขอม ที่ครองเมืองละโว้ไปด้วย

3.2 ห้องที่ 2 พระราชประวัติและพระราชกรณียกิจของรัชกาลที่ 1

3.2.1 พระราชประวัติรัชกาลที่ 1

พระบาทสมเด็จพระปรมิโรราชมหากัจจิมหาราช พระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก (20 มีนาคม พ.ศ. 2279 — 7 กันยายน พ.ศ. 2352) พระมหากษัตริย์ไทยพระองค์แรกในราชวงศ์จักรี เสด็จพระราชสมภพเมื่อ วันพุธ เดือน 4 แรม 5 ค่ำ ปีมะโรงอัฐศก เวลา 3 ยาม ตรงกับวันที่ 20 มีนาคม พุทธศักราช 2279 พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชปราบดาภิเษกขึ้นครองราชย์ เป็นปฐมกษัตริย์แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ เมื่อวันที่ 6 เมษายน พ.ศ. 2325 ขณะมีพระชนมายุได้ 46 พรรษา และทรงย้ายราชธานีจากฝั่งธนบุรีมาอยู่ฝั่งพระนคร และโปรดเกล้าฯ ให้สร้างพระบรมมหาราชวังเป็นที่ประทับ

3.2.2 พระราชกรณียกิจ

พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ทรงสถาปนากรุงเทพมหานคร (หรือกรุงรัตนโกสินทร์) เป็นราชธานี และทรงสถาปนาราชวงศ์จักรีปกครองราชอาณาจักรไทยเมื่อ พ.ศ. 2325 ภายหลังการเสด็จเสวยราชย์แล้ว พระองค์ทรงมีพระราชกรณียกิจที่สำคัญยิ่ง คือ การป้องกันราชอาณาจักรให้ปลอดภัยและทรงฟื้นฟูวัฒนธรรมไทยอันเป็นมรดกตกทอดมาตั้งแต่สมัยสุโขทัยและอยุธยา การที่ไทยสามารถปกป้องการรุกรานของข้าศึกจนประสบชัยชนะทุกครั้ง แสดงให้เห็นถึงความเข้มแข็งของพระองค์ในการบัญชาการรบอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสงครามกับพม่าใน พ.ศ. 2328 ที่เรียกว่า "สงครามเก้าทัพ" นอกจากนี้พระองค์ยังพบว่ากฎหมายบางฉบับที่ใช้มาตั้งแต่สมัยอยุธยาไม่มีความยุติธรรม จึงโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้มีการตรวจสอบกฎหมายที่มีอยู่ทั้งหมด เสร็จแล้วให้เขียนเป็นฉบับหลวง 3 ฉบับ ประทับตราราชสีห์ คชสีห์ และบัวแก้วไว้ทุกฉบับ เรียกว่า "กฎหมายตราสามดวง" สำหรับใช้เป็นหลักในการปกครองบ้านเมือง

3.3 ห้องที่ 3 พระราชประวัติและพระราชกรณียกิจของรัชกาลที่ 2-8

3.3.3 รัชกาลที่ 2

3.3.3.1 พระราชประวัติรัชกาลที่ 2

พระบาทสมเด็จพระบรมราชพงษเชษฐมเหศวรสุนทร พระพุทธเลิศหล้านภาลัย (24 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2310-21 กรกฎาคม พ.ศ. 2367 ครองราชย์ 7 กันยายน พ.ศ. 2352 - 21 กรกฎาคม พ.ศ. 2367) พระมหากษัตริย์ไทยพระองค์ที่ 2 ในราชวงศ์จักรี มีพระนามเดิมว่า ฉิม (สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้ากรมหลวงอิศรสุนทร) พระราชสมภพเมื่อ วันพุธ ขึ้น 7 ค่ำ เดือน

4 ปีกุน เวลาเช้า 5 ยาม ซึ่งตรงกับวันที่ 24 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2310 เป็นพระราชโอรสพระองค์ที่
4 พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช เสวยราชสมบัติ เมื่อปีมะเส็ง ปีพ.ศ. 2352 - 2367
ขณะมีพระชนมายุได้ 42 พรรษา

3.3.3.2 พระราชกรณียกิจ

ระยะแรก ของ การก่อตั้งกรุงรัตนโกสินทร์ พม่าก็ยังคง
รุกรานประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย จึงทรงโปรดเกล้าฯ ให้สร้าง
เมืองและป้อมปราการต่างๆ ขึ้นเพื่อให้เป็นเมืองหน้าด่านคอยป้อมป้องกันข้าศึกที่จะยกเข้ามาทางทะเล
ที่เมืองสมุทรปราการ และที่เมือง ปากลัด (ปัจจุบันคือ อ.พระประแดง จ.สมุทรปราการ) โดยมีพระราช
บัญชาให้กรมพระราชวังบวรมหาเสนาบดี เป็นแม่กองก่อสร้างเมืองนครเขื่อนขันธ์ขึ้นที่ปากลัด พร้อม
ป้อมปี่สาธิต ป้อมราหู และป้อมศัตรูพิฆาตแล้วโปรดเกล้าฯ ให้อพยพครอบครัวชาวเมืองจากปทุมธานี
มาอยู่ที่นครเขื่อนขันธ์

นอกจากนี้ พระองค์ ยังทรงให้กรมหมื่นเจษฎาบดินทร์เป็น
แม่กองจัดสร้างป้อมผีเสื้อสมุทร ป้อมประโคนชัย ป้อมนารายณ์ปราบศึก ป้อมปราการ ป้อมกายสิทธิ์
ขึ้นที่เมืองสมุทรปราการ และโปรดเกล้าฯ ให้พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหมื่นศักดิ์พลเทพไปคุมงาน
ก่อสร้างป้อมเพชรหึงส์เพิ่มเติมที่เมือง นครเขื่อนขันธ์ การสร้างเมืองหน้าด่านและป้อมปราการต่าง ๆ
ขึ้นมามากมาย เพื่อป้องกันไม่ให้ข้าศึกเข้ามาถึงพระนครได้โดยง่าย ถือว่าพระองค์มีสายพระเนตรที่ยาว
ไกลยิ่งนัก

3.3.3.3 การจัดระเบียบการปกครอง

พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ทรงบริหาร
บ้านเมืองโดยให้เจ้านายรับหน้าที่ในการบริหารงานราชการในกรมกองต่างๆ เท่ากับเป็นการให้เสนาบดี
ได้มีการปรึกษาข้อราชการก่อนจะนำความขึ้นกราบบังคมทูล ทั้งยังโปรดเกล้าฯ ให้ผ่อนผันการเข้ารับ
ราชการของพลเมืองชายเหลือเพียงปีละ ๓ เดือน (เข้ารับราชการ ๑ เดือน แล้วไปพักประกอบอาชีพ
ส่วนตัวอีก ๓ เดือน สลับกันไป) นอกจากนี้ยังทรงรวบรวมพลเมืองให้เป็นปึกแผ่นมีหน่วยราชการสังกัด
แน่นอน โดยพระราชทานโอกาสให้ประชาชนสามารถเลือกหน่วยราชการที่สังกัดได้

พระองค์ได้ทรงส่งเสริมข้าราชการที่มีความรู้ความสามารถ
ให้มีโอกาสปฏิบัติหน้าที่ต่อนัด ในรัชกาลนี้จึงปรากฏพระนามและนามข้าราชการที่มีชื่อเสียงหลายท่าน
เช่น สมเด็จพระบวรราชเจ้ามหาเสนานุรักษ์ เจ้าฟ้ากรมหลวงพิทักษ์มนตรี กรมหมื่นเจษฎาบดินทร์
เจ้าพระยาศรีธรมาโคกราช (น้อย ณ นคร) ขุนสุนทรโวหาร (ภู่) เป็นต้น และด้วยความที่

พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยมีพระราชประสงค์ให้พลเรือนของพระองค์เป็นคนดี จึงได้ทรงออกพระราชบัญญัติเรื่อง ห้ามเลี้ยงไก่ นก ปลา กัด ไว่ชน กัด หรือทำการอื่นๆ เพื่อการพนัน และออกพระราชกำหนดห้ามสูบบุหรี่ ขายเป็น ชื้อฝิ่น พร้อมทรงกำหนดบทลงโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืน ทำให้ประเทศไทยไม่เกิดสงครามฝิ่นแบบต่างชาติ

3.3.4 รัชกาลที่ 3

3.3.4.1 พระราชประวัติรัชกาลที่ 3

พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวเป็นพระราชโอรสพระองค์ใหญ่ในพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย และพระองค์แรกที่ประสูติแต่เจ้าจอมมารดาเรียม เสด็จพระราชสมภพเมื่อ วันจันทร์ แรม 10 ค่ำ เดือน 4 ปีมะแม เวลา 10.30 นาฬิกา (สี่ทุ่มครึ่ง) ตรงกับวันที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2330 ซึ่งภายหลังพระราชชนนีได้รับการสถาปนาเป็นกรมสมเด็จพระศรีสุลาลัย พระองค์เสวยราชสมบัติเมื่อวันอาทิตย์ เดือน 9 ขึ้น 7 ค่ำ ปีวอก ซึ่งตรงกับวันที่ 21 กรกฎาคม พ.ศ. 2367 รวมสิริดำรงราชสมบัติได้ 27 ปีทรงมีเจ้าจอมมารดา และเจ้าจอม 5 พระองค์ มีพระราชโอรส-ราชธิดา ทั้งสิ้น 51 พระองค์ เสด็จสวรรคต เมื่อวันพุธ เดือน 5 ขึ้น 1 ค่ำ ปีกุน โทศก จุลศักราช 1212 เวลา 7 ทุ่ม 5 บาท ตรงกับวันที่ 2 เมษายน พ.ศ. 2394 รวมพระชนมพรรษา 64 พรรษา

3.3.4.2 พระราชกรณียกิจ

พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จขึ้นครองราชย์สมบัติ เป็นเวลาที่ประเทศไทยตกอยู่ในภาวะยากจนเป็นอย่างมาก เนื่องจากเมื่อครั้งสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์ต้องใช้เงินจำนวนมากเพื่อทำนุบำรุงบ้านเมืองขึ้นมาใหม่ ประกอบกับการที่กรุงศรีอยุธยาสูญเสียทรัพยากรจากการพ่ายแพ้สงคราม พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวจึงทรงตั้งระบบการเก็บภาษีขึ้นหลายอย่างเพื่อหาเงินเข้าท้องพระคลังหลวง เช่น จังกอบ อากร ฤชา ส่วย ภาษีเงินค่าราชการจากไพร่ เงินค่าผูกปี่ข้อมือเงิน เป็นต้น

การเก็บภาษีอากรนี้ทรงตั้งระบบการเก็บภาษีโดยให้เอกชนประมูลรับเหมาผูกขาดไปเรียกเก็บภาษีจากราษฎรเอง เรียกว่า เจ้าภาษีหรือนายอากร ซึ่งส่วนใหญ่ชาวจีนจะเป็นผู้ประมูลได้ การเก็บภาษีด้วยวิธีนี้ทำให้เกิดผลดีหลายประการ กล่าวคือนอกจากจะสามารถเก็บเงินเข้าพระคลังได้สูงแล้วยังส่งผลดีด้านการเมือง คือทำให้ชาวจีนที่เป็นเจ้าภาษีนายอากรนั้น มีความจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์และมีความผูกพันกับแผ่นดินไทยมากขึ้น

3.3.4.3 การจัดระเบียบการปกครอง

ด้านการปกครองที่สำคัญของพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว คือ ทรงโปรดเกล้าฯ ให้นำกลองใบใหญ่ที่เจ้าพระยาพระคลังนำมาถวายไปตั้งไว้ที่พิมานกรมวังชั้นญวน พระราชทานนามว่า “วินิจฉัยเกร์” สำหรับให้ประชาชนที่ต้องการร้องทุกข์ถวายฎีกา มาตี แล้วกรมวังก็จะไขกุญแจให้ เมื่อตีกลองแล้วตำรวจเวรก็ จะรับตัวมาสอบถามเรื่องราวแล้วนำความขึ้นกราบบังคมทูล จากนั้นจึงมอบหมายให้ขุนนางคอยดูแลข้าราชการ และคอยสอบถามอยู่เสมอมิให้ขาด ทำให้ขุนนางไม่อาจหลีกเลี่ยงต่อหน้าที่ได้ ประชาชนจึงได้รับผลประโยชน์เป็นอย่างมาก

3.3.5 รัชกาลที่ 4

3.3.5.1 พระราชประวัติรัชกาลที่ 4

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระอัฐมรามาธิบดินทร พระนามเดิมว่า "เจ้าฟ้ามงกุฎ สมมติเทววงศ์พงษพัชรอศรัย" เสด็จพระราชสมภพในวันพฤหัสบดี ขึ้น 14 ค่ำ เดือน 11 ปีชวด ตรงกับวันที่ 18 ตุลาคม พ.ศ. 2347 ในสมัยรัชกาลที่ 1 ณ นิवासสถานในพระราชนิเวศน์เดิม ด้านใต้ของวัดอรุณราชวราราม[1] เป็นพระราชโอรสองค์ที่ 43 และเป็นลำดับที่ 2 ในพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยและสมเด็จพระศรีสุริเยนทราบรมราชินี

พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเสวยราชสมบัติในวันพุธ เดือน 5 ขึ้น 1 ค่ำ ปีกุน ยังเป็นโศก พ.ศ. 2394 รวมดำรงสิริราชสมบัติ 16 ปี 6 เดือน และมีพระราชโอรส - พระราชธิดารวมทั้งสิ้น 82 พระองค์ พระองค์เสด็จสวรรคตเมื่อวันพฤหัสบดี เดือน 11 ขึ้น 15 ค่ำ ปีมะโรง เวลาพุ่มเสาชะ ตรงกับวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2411 รวมพระชนมพรรษา 64 พรรษา วัดประจำรัชกาล คือ วัดราชประดิษฐสถิตมหาสีมารามราชวรวิหาร

3.3.5.2 พระราชกรณียกิจ

ด้วยเหตุที่ทรงสนพระทัยในวิทยาการตะวันตกมาตั้งแต่ก่อนขึ้นครองราชย์ จึงทรงคุ้นเคยกับชาวตะวันตกโดยเฉพาะอังกฤษเป็นอย่างมาก ทั้งยังเกี่ยวข้องกับเสนาบดีสกุลขุนนางเช่นพระยาศรีสุริยวงศ์ (ช่วง บุนนาค) ผู้กราบบังคมทูลเชิญเสด็จขึ้นครองราชย์นั้นก็เป็นผู้สนิสนิยมและนิยมอังกฤษ เช่นนี้ในรัชสมัยของพระองค์จึงเปิดความสัมพันธ์กับประเทศตะวันตกอย่างกว้างขวาง มีการทำสัญญากับต่างประเทศถึง 10 ประเทศ ทรงยึดนโยบาย "ผ่อนสั้น ผ่อนยาว" มาใช้กับประเทศมหาอำนาจเป็นพระองค์แรกในสมัยรัตนโกสินทร์ อันทำให้ไทยสามารถดำรงเอกราชอยู่ได้จนทุกวันนี้ พระองค์ได้ส่งคณะทูตไทยโดยมีพระยามนตรีสุริยวงศ์เป็นราชทูต เจ้าหมื่นสรรเพ็ชร์ภักดีเป็นอุปทูต

หมื่นมณเฑียรพิทักษ์เป็นตรีทูต นำพระราชสาส์นไปถวายสมเด็จพระราชินีนาถวิกตอเรียแห่งอังกฤษ นับเป็นความคิดริเริ่มให้มีการเดินทางออกนอกประเทศได้ เนื่องจากแต่เดิมกฎหมายห้ามมิให้ เจ้านาย พระราชวงศ์ ข้าราชการผู้ใหญ่เดินทางออกจากพระนคร เว้นเสียแต่ไปในการสงครามกับกองทัพ

พระองค์โปรดเกล้าให้ชาวต่างประเทศรับราชการเป็นกงสุล ไทย เช่น เซอร์ จอห์น เบาริง อัครราชทูตของสมเด็จพระราชินีนาถวิกตอเรียแห่งสหราชอาณาจักร สมเด็จพระราชินีนาถวิกตอเรียแห่งประเทศอังกฤษ เข้ามาทำสนธิสัญญากับประเทศไทยเป็นชาติแรก เมื่อ พ.ศ. 2398 ได้พระราชทานบรรดาศักดิ์เป็น "พระยาสยามานุรักษ์ สยามมิตร์มหายศ" เป็นกงสุล ไทยประจำกรุงลอนดอน

3.3.5.3 การจัดระเบียบการปกครอง

ในรัชกาลนี้ ได้มีการปฏิรูปการปกครองเฉพาะในด้าน ประเพณีที่มีมาแต่เดิมๆ อย่างเช่น ปรับปรุงประเพณีการเข้าเฝ้า มีพระบรมราชโองการให้ทุกคนสวมเสื้อ เข้าเฝ้า โปรดให้ราษฎรเข้าเฝ้าอย่างใกล้ชิด และถวายฎีการ้องทุกข์ทุกวันโกนเดือนละ 4 ครั้ง โดย พระองค์ท่านจะเสด็จออกมารับการร้องทุกข์นั้น

3.3.6 รัชกาลที่ 5

3.3.6.1 พระราชประวัติรัชกาลที่ 5

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราช สมภพเมื่อวันที่ 20 กันยายน พ.ศ. 2396 เป็นพระราชโอรสในพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ที่ ประสูติแต่กรมสมเด็จพระเทพศิรินทราบรมราชินี (ในรัชกาลที่ 6 ได้มีการเปลี่ยนแปลงพระนามเจ้านายฝ่าย ในตามราชประเพณีนิยมเป็น สมเด็จพระเทพศิรินทราบรมราชินี) ได้รับพระราชทานนามว่า สมเด็จพระ เจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้ามหาลงกรณ์ บดินทรเทพมหามงกุฎ บวรยศรัตนราชวรวงศ์วรุตมพงศบริพัตร สิริวัฒน ราชกุมาร ซึ่งคำว่า "จุฬาลงกรณ์" นั้นแปลว่า เครื่องประดับผม อันหมายถึง "พระเกี้ยว" ที่มีรูปเป็นส่วน ยอดของพระมหามงกุฎหรือยอดชฎา

พระองค์มีพระชนิษฐาและพระอนุชารวม 3 พระองค์ ได้แก่ สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าจันทรมณฑล กรมหลวงวิสุทธิกระษัตริย์ สมเด็จพระเจ้าบรม วงศ์เธอ เจ้าฟ้าจาดุรนต์รัศมี กรมพระจักรพรรดิพงษ์ และ สมเด็จพระราชปิตุลาบรมพงศาภิมุข เจ้าฟ้า ภาณุรังษีสว่างวงศ์ กรมพระยาภาณุพันธุวงศ์วรเดช

3.3.6.2 พระราชกรณียกิจ

พระราชกรณียกิจที่สำคัญของรัชกาลที่ 5 ได้แก่ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้มีเลิกทาส การป้องกันการเป็นอาณานิคมของฝรั่งเศส และจักรวรรดิอังกฤษ ได้มีการประกาศออกมาให้มีการนับถือศาสนาโดยอิสระในประเทศ โดยบุคคลศาสนาคริสต์และศาสนาอิสลามสามารถปฏิบัติศาสนกิจได้อย่างอิสระ นอกจากนี้ได้มีการนำระบบจากทางยุโรปมาใช้ในประเทศไทย ได้แก่ระบบการใช้ธนบัตรและเหรียญบาท ใช้ระบบเขตการปกครองใหม่ เช่น มณฑลเทศาภิบาล จังหวัดและอำเภอ และได้มีการสร้างรถไฟ สายแรก คือ กรุงเทพฯ ถึง เมืองนครราชสีมา ลงวันที่ 1 มีนาคม ร.ศ.109 ซึ่งตรงกับ พุทธศักราช 2433 นอกจากนี้ได้มีงานพระราชนิพนธ์ ที่สำคัญ การก่อตั้งการประปา การไฟฟ้า ไปรษณีย์โทรเลข โทรศัพท์ การสื่อสาร การรถไฟ ส่วนการคมนาคม ให้มีการขุดคลองหลายแห่ง เช่น คลองประเวศบุรีรมย์ คลองสำโรง คลองแสนแสบคลองนครเนื่องเขต คลองรังสิตประยูรศักดิ์ คลองเปรมประชากร และ คลองทวีวัฒนา ยังทรงโปรดเกล้าฯ ให้ขุดคลองส่งน้ำประปา จากเชียงราก สู่สามเสน อำเภอดุสิต จังหวัดพระนคร ซึ่งคลองนี้ส่งน้ำจากแหล่งน้ำดิบเชียงราก ผ่านอำเภอสามโคก อำเภอเมืองปทุมธานี อำเภอคลองหลวง อำเภอธัญบุรีและอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี, อำเภอปากเกร็ด และ อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี และ เขตสายไหม เขตบางเขน เขตดอนเมือง เขตหลักสี่ เขตจตุจักร เขตบางซื่อ เขตดุสิต เขตพญาไท และ เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร

3.3.6.3 การจัดระเบียบการปกครอง

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงตระหนักถึงการคุกคามจากจักรวรรดินิยมตะวันตกที่มีต่อประเทศในแถบเอเชีย โดยมักอ้างความชอบธรรมในการเข้ายึดครองดินแดนแถบนี้ว่าเป็นการทำให้บ้านเมืองเจริญก้าวหน้าอันเป็น "ภาระของคนขาว" ทำให้ต้องทรงปฏิรูปบ้านเมืองให้ทันสมัย โดยพระราชกรณียกิจดังกล่าวเริ่มขึ้นตั้งแต่ พ.ศ. 2416

ประการแรก ทรงตั้งสภาที่ปรึกษาขึ้นมาสองสภา ได้แก่ สภาที่ปรึกษาราชการแผ่นดิน (เคาน์ซิลออฟสเตต) และสภาที่ปรึกษาในพระองค์ (ปรีวีเคาน์ซิล) ในปี พ.ศ. 2417 และทรงตั้งขุนนางระดับพระยา 12 นายเป็น "เคาน์ซิลเลอร์" ให้มีอำนาจขัดขวางหรือคัดค้านพระราชดำริได้ และทรงตั้งพระราชวงศานวงศ์ 13 พระองค์ และขุนนางอีก 36 นาย ช่วยถวายนความคิดเห็นหรือเป็นกรรมการดำเนินการต่าง ๆ แต่สมเด็จพระเจ้าพระยาบรมมหาศรีสุริยวงศ์ขุนนางตระกูลขุนนาคน และกรมพระราชวังบวรวิไชยชาญ เห็นว่าสภาที่ปรึกษาเป็นความพยายามดึงพระราชอำนาจของพระบาทสมเด็จพระ

จุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทำให้เกิดความขัดแย้งที่เรียกว่า วิกฤตการณ์วังหน้า วิกฤตการณ์ดังกล่าวทำให้การปฏิรูปการปกครองชะงักลงกระทั่ง พ.ศ. 2428

พ.ศ. 2427 ทรงปรึกษากับพระองค์เจ้าปฤษฎางค์ อัครราชทูตไทยประจำอังกฤษ ซึ่งพระองค์เจ้าปฤษฎางค์ พร้อมเจ้านายและข้าราชการ 11 นาย ได้กราบทูลเสนอให้เปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นแบบราชาธิปไตยภายใต้รัฐธรรมนูญ แต่พระองค์ทรงเห็นว่ายังไม่พร้อม แต่ก็โปรดให้ทรงศึกษาแบบการปกครองแบบประเทศตะวันตก และ พ.ศ. 2431 ทรงเริ่มทดลองแบ่งงานการปกครองออกเป็น 12 กรม (เทียบเท่ากระทรวง)

พ.ศ. 2431 ทรงตั้ง "เสนาบดีสภา" หรือ "ลูกขุน ณ ศาลา" ขึ้นเป็นฝ่ายบริหาร ต่อมาใน พ.ศ. 2435 ได้ตั้งองคมนตรีสภา เดิมเรียกสภาที่ปรึกษาในพระองค์ เพื่อวินิจฉัยและทำงานให้สำเร็จ และรัฐมนตรีสภา หรือ "ลูกขุน ณ ศาลาหลวง" ขึ้นเพื่อพิจารณาราชการแผ่นดินที่เกี่ยวกับกฎหมาย นอกจากนี้ยังทรงจัดให้มี "การประชุมเสนาบดี" อันเป็นการประชุมปรึกษาราชการที่มุขกระสัน พระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท

ด้วยความพอพระทัยในผลการดำเนินงานของกรมทั้งสิบสองที่ได้ทรงตั้งไว้เมื่อ พ.ศ. 2431 แล้ว พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวจึงทรงประกาศตั้งกระทรวงขึ้นอย่างเป็นทางการจำนวน 12 กระทรวง เมื่อวันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2435 อันประกอบด้วย

3.3.7 รัชกาลที่ 6

3.3.7.1 พระราชประวัติรัชกาลที่ 7

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปกฯ

พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็นพระมหากษัตริย์ในราชวงศ์จักรี ลำดับที่ 7 แห่งราชอาณาจักรสยาม พระองค์เสด็จพระราชสมภพเมื่อวันพุธ แรม 14 ค่ำ เดือน 11 ปีมะเส็ง เวลา 12.25 นาฬิกา หรือตรงกับวันที่ 8 พฤศจิกายน พ.ศ. 2436 พระองค์เป็นพระราชโอรสองค์ที่ 76 ในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็นปีที่ 9 ใน สมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนี พระพันปีหลวง สมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ขึ้นเสวยราชสมบัติเป็นพระมหากษัตริย์ เมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน พ.ศ. 2468 และทรงสละราชสมบัติเมื่อวันที่ 2 มีนาคม พ.ศ. 2477 (นับศักราชแบบเก่า) รวมดำรงสิริราชสมบัติ 9 ปี เสด็จสวรรคต เมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม พ.ศ. 2484 รวมพระชนมพรรษา 47 พรรษา

พระองค์ปฏิบัติพระราชกรณียกิจที่สำคัญหลายด้าน เช่น ด้านการปกครอง โปรดให้ตั้งสภากรมการองคมนตรี ทรงตรากฎหมายเพื่อควบคุมการค้าขายที่เป็นสาธารณูปโภคและการเงิน

ระบบเทศบาล ด้านการศาสนา การศึกษา ประเพณีและวัฒนธรรมนั้น พระองค์โปรดให้สร้างหอพระสมุด ทรงปฏิรูปการศึกษาระดับมหาวิทยาลัย นอกจากนี้ มีการปรับปรุงการศึกษาจนยกระดับมาตรฐานถึงปริญญาตรี ทรงตั้งราชบัณฑิตยสภา โปรดให้จัดพิมพ์พระไตรปิฎกฉบับพิมพ์อักษรไทยสมบูรณ์ ชื่อว่า “พระไตรปิฎกสยามรัฐ” เป็นต้น

3.3.7.2 พระราชกรณียกิจ

เศรษฐกิจ สืบเนื่องจากผลของสงครามโลกครั้งที่หนึ่ง ประเทศทั่วโลกประสบปัญหาภาวะเศรษฐกิจ ตกต่ำ ซึ่งมีผลกระทบกระเทือนมาสู่ประเทศไทย พระองค์ได้ทรงพยายามแก้ไขปัญหาดังกล่าวด้วยวิธีต่าง ๆ เช่น การควบคุมงบประมาณ ดัดทอนรายจ่าย ลดอัตราเงินเดือนข้าราชการ รวมถึงการลดจำนวนข้าราชการ ปรับปรุงระบบภาษี การเก็บภาษีเพิ่มเติม ยุบรวมจังหวัด เลิกมาตรฐานทองคำเปลี่ยนไปผูกกับค่าเงินของอังกฤษ เป็นต้น รวมทั้งส่งเสริมกิจการสหกรณ์ให้ประชาชนได้มีโอกาสร่วมกันประกอบกิจการทางเศรษฐกิจ โดยทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2471 ขึ้น

การสุขาภิบาลและสาธารณสุขปโภค โปรดให้ปรับปรุงงานสุขาภิบาลทั่วราชอาณาจักรให้ทัดเทียมอารยประเทศ ด้านการสื่อสารและการคมนาคมนั้น ได้มีการอัญเชิญกระแสพระราชดำริของพระองค์จากพระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย พระบรมมหาราชวัง ถ่ายทอดเสียงทางวิทยุเป็นครั้งแรกของประเทศไทยในพิธีเปิดสถานีวิทยุกรุงเทพฯ ที่พระราชวังพญาไท ในส่วนกิจการรถไฟ ขยายเส้นทางรถไฟทางทิศตะวันออกจากทางจังหวัดปราจีนบุรี จนกระทั่งถึงต่อเขตแดนเขมร ในปี พ.ศ. 2475 เป็นวาระที่กรุงเทพมหานครมีอายุครบ 150 ปี ทรงจัดงานเฉลิมฉลองโดยทำนุบำรุงบูรณปฏิสังขรณ์สิ่งสำคัญอันเป็นหลักของกรุงเทพมหานครหลายประการ คือ บูรณะวัดพระศรีรัตนศาสดาราม พระบรมมหาราชวัง, สร้างปฐมบรมราชานุสรณ์และสะพานพระพุทธยอดฟ้าเชื่อมฝั่งกรุงเทพมหานครและฝั่งธนบุรีเพื่อเป็นการขยายเขตเมืองให้กว้างขวาง เป็นต้น สำหรับในเขตหัวเมือง ทรงได้จัดตั้งสภาจัดบำรุงสถานที่ชายทะเลทิศตะวันตกขึ้น เพื่อทำนุบำรุงหัวหินและใกล้เคียงให้เป็นสถานที่ตากอากาศชายทะเล

3.3.7.3 การจัดระเบียบการปกครอง

พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระราชปรารภจะพระราชทานรัฐธรรมนูญ แต่ถูกหักท้วงจากพระบรมวงศ์ชั้นผู้ใหญ่จึงได้ระงับไปก่อน ซึ่งหม่อมเจ้าพูนพิทยมัย ดิศกุล มีดำรัสถึงเรื่องนี้ว่า "ส่วนพระเจ้าอยู่หัวเองนั้น [พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว]

ทรงรู้สึกยิ่งขึ้นทุกทีว่าการปกครองบ้านเมืองในสมัยเช่นนี้ เป็นการเหลือกำลังของพระองค์ที่จะทรงรับผิดชอบได้โดยลำพังแต่ผู้เดียว พระองค์ทรงรู้ว่า ทรงอ่อนทั้งในทาง physical และ mental จึงมีพระราชปรารภจะพระราชทานรัฐธรรมนูญให้ช่วยกันรับผิดชอบให้เต็มที่อยู่เสมอ"

แต่ก็เกิดเหตุการณ์ปฏิวัติโดยคณะราษฎร ในวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2475 โดยพระองค์ทรงยินยอมสละพระราชอำนาจ และเป็นพระมหากษัตริย์ภายใต้รัฐธรรมนูญ ทรงให้ตรวจตราด้วยบทกฎหมายรัฐธรรมนูญที่จะเป็นหลักในการปกครองอย่างถาวร

ทรงแก้ไขกฎหมายองคมนตรี ด้วยการออกพระราชบัญญัติองคมนตรี เมื่อปี พ.ศ. 2470 โดยให้สภากรรมการองคมนตรีมีอำนาจหน้าที่ในการให้คำปรึกษาในการร่างกฎหมาย โดยมีพระราชดำริให้สภาองคมนตรีเป็นที่ปรึกษาประชุมแบบรัฐสภา กรรมการสภาองคมนตรีอยู่ในตำแหน่งวาระละ 3 ปี ทรงตราพระราชบัญญัติควบคุมการค้าขายอันกระทบถึงความปลอดภัยหรือความผาสุกแห่งสาธารณชน พ.ศ. 2471 เพื่อคุ้มครองสวัสดิการของปวงชนชาวไทย โดยมีขอบเขตครอบคลุมการค้าขายที่เป็นสาธารณูปโภคและการเงิน เช่น การประปา การไฟฟ้า การรถไฟ การเดินอากาศ การชลประทาน การออสิน และการประกันภัย อันเป็นรากฐานของระเบียบปฏิบัติ ที่ใช้กันมาจนทุกวันนี้

3.3.8 รัชกาลที่ 7

3.3.3.1 พระราชประวัติรัชกาลที่ 8

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปกฯ

พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็นพระมหากษัตริย์ในราชวงศ์จักรี ลำดับที่ 7 แห่งราชอาณาจักรสยาม พระองค์เสด็จพระราชสมภพเมื่อวันพุธ แรม 14 ค่ำ เดือน 11 ปีมะเส็ง เวลา 12.25 นาฬิกา หรือตรงกับวันที่ 8 พฤศจิกายน พ.ศ. 2436 พระองค์เป็นพระราชโอรสองค์ที่ 76 ในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็นปีที่ 9 ใน สมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนี พระพันปีหลวง สมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ขึ้นเสวยราชสมบัติเป็นพระมหากษัตริย์ เมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน พ.ศ. 2468 และทรงสละราชสมบัติเมื่อวันที่ 2 มีนาคม พ.ศ. 2477 (นับศักราชแบบเก่า) รวมดำรงสิริราชสมบัติ 9 ปี เสด็จสวรรคต เมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม พ.ศ. 2484 รวมพระชนมพรรษา 47 พรรษา

พระองค์ปฏิบัติพระราชกรณียกิจที่สำคัญหลายด้าน เช่น ด้านการปกครอง โปรดให้ตั้งสภากรรมการองคมนตรี ทรงตรากฎหมายเพื่อควบคุมการค้าขายที่เป็นสาธารณูปโภคและการเงิน ระบบเทศบาล ด้านการศาสนา การศึกษา ประเพณีและวัฒนธรรมนั้น พระองค์โปรดให้สร้างหอพระสมุด ทรงปฏิรูปการศึกษาระดับมหาวิทยาลัย นอกจากนี้ มีการปรับปรุงการศึกษาจนยกระดับมาตรฐานถึงปริญญาตรี

ทรงตั้งราชบัณฑิตยสภา โปรดให้จัดพิมพ์พระไตรปิฎกฉบับพิมพ์อักษรไทยสมบูรณ์ ชื่อว่า “พระไตรปิฎกสยามรัฐ” เป็นต้น

สำหรับชีวิตส่วนพระองค์นั้น พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงอภิเษกสมรสกับ สมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินี (หม่อมเจ้าหญิงรำไพพรรณี สวัสดิวัตน์) ไม่มีพระราชโอรสและพระราชธิดา แต่มีพระราชโอรสบุญธรรม คือ พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าจิรศักดิ์สุประภาต

3.3.3.2 พระราชกรณียกิจ

เศรษฐกิจ สืบเนื่องจากผลของสงครามโลกครั้งที่หนึ่ง

ประเทศทั่วโลกประสบปัญหาภาวะเศรษฐกิจ ตกต่ำ ซึ่งมีผลกระทบกระเทือนมาสู่ประเทศไทย พระองค์ได้ทรงพยายามแก้ไขปัญหาดังกล่าวด้วยวิธีต่าง ๆ เช่น การควบคุมงบประมาณ ตัดทอนรายจ่าย ลดอัตราเงินเดือนข้าราชการ รวมถึงการลดจำนวนข้าราชการ ปรับปรุงระบบภาษี การเก็บภาษีเพิ่มเติม ยุบรวมจังหวัด เลิกมาตรฐานทองคำเปลี่ยนไปผูกกับค่าเงินของอังกฤษ เป็นต้น รวมทั้งส่งเสริมกิจการสหกรณ์ให้ประชาชนได้มีโอกาสร่วมกันประกอบกิจการทางเศรษฐกิจ โดยทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2471 ขึ้น

การสุขภาพและสาธารณสุข โปรตให้ปรับปรุงงานสุขภาพทั่วราชอาณาจักรให้ทัดเทียมอารยประเทศ ด้านการสื่อสารและการคมนาคมนั้น ได้มีการอัญเชิญกระแสพระราชดำรัสของพระองค์จากพระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย พระบรมมหาราชวัง ถ่ายทอดเสียงทางวิทยุเป็นครั้งแรกของประเทศไทย ในพิธีเปิดสถานีวิทยุกรุงเทพฯ ที่พระราชวังพญาไท[35] ในส่วนกิจการรถไฟ ขยายเส้นทางรถทางทิศตะวันออกจากทางจังหวัดปราจีนบุรี จนกระทั่งถึงต่อเขตแดนเขมร

ในปี พ.ศ. 2475 เป็นวาระที่กรุงเทพมหานครมีอายุครบ 150 ปี ทรงจัดงานเฉลิมฉลองโดยทำนุบำรุงบูรณปฏิสังขรณ์สิ่งสำคัญอันเป็นหลักของกรุงเทพมหานครหลายประการ คือ บูรณวัดพระศรีรัตนศาสดาราม พระบรมมหาราชวัง, สร้างปฐมบรมราชานุสรณ์และสะพานพระพุทธยอดฟ้าเชื่อมฝั่งกรุงเทพมหานครและฝั่งธนบุรีเพื่อเป็นการขยายเขตเมืองให้กว้างขวาง[36][37] เป็นต้น สำหรับในเขตหัวเมือง ทรงได้จัดตั้งสภาจัดบำรุงสถานที่ชายทะเลทิศตะวันตกขึ้น เพื่อทำนุบำรุงหัวหินและใกล้เคียงให้เป็นสถานที่ตากอากาศชายทะเล

3.3.3.3 การจัดระเบียบการปกครอง

พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระราชปรารภจะพระราชทานรัฐธรรมนูญ แต่ถูกหักท้วงจากพระบรมวงศานุวงศ์ผู้ใหญ่จึงได้ระงับไปก่อน ซึ่งหม่อมเจ้าพูนพิศมัย ดิศกุล มีดำรัสถึงเรื่องนี้ว่า "ส่วนพระเจ้าอยู่หัวเองนั้น [พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว] ทรงรู้สึกยิ่งขึ้นทุกทีว่าการปกครองบ้านเมืองในสมัยเช่นนี้ เป็นการเหลือกำลังของพระองค์ที่จะทรงรับผิดชอบได้โดยลำพังแต่ผู้เดียว พระองค์ทรงรู้ว่า ทรงอ่อนทั้งในทาง physical และ mental จึงมีพระราชปรารภจะพระราชทานรัฐธรรมนูญให้ช่วยกันรับผิดชอบให้เต็มที่อยู่เสมอ

แต่ก็เกิดเหตุการณ์ปฏิวัติโดยคณะราษฎร ในวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2475 โดยพระองค์ทรงยินยอมสละพระราชอำนาจและเป็นพระมหากษัตริย์ภายใต้รัฐธรรมนูญ ทรงให้ตราจตุสดมภ์กฎหมายรัฐธรรมนูญที่จะเป็นหลักในการปกครองอย่างถาวร

ทรงแก้ไขกฎหมายของคณะราษฎร ด้วยการออกพระราชบัญญัติของคณะราษฎร เมื่อปี พ.ศ. 2470 โดยให้สภากรรมการของคณะราษฎรมีอำนาจหน้าที่ในการให้คำปรึกษาในการร่างกฎหมาย โดยมีพระราชดำริให้สภาของคณะราษฎรเป็นที่ฝึกการประชุมแบบรัฐสภา กรรมการสภาของคณะราษฎรอยู่ในตำแหน่งวาระละ 3 ปี ทรงตราพระราชบัญญัติควบคุมการค้าขายอันกระทบถึงความปลอดภัยหรือความผาสุกแห่งสาธารณชน พ.ศ. 2471 เพื่อคุ้มครองสวัสดิการของปวงชนชาวไทย โดยมีขอบเขตครอบคลุมการค้าขายที่เป็นสาธารณูปโภคและการเงิน เช่น การประปา การไฟฟ้า การรถไฟ การเดินอากาศ การชลประทาน การออมสิน และการประกันภัย อันเป็นรากฐานของระเบียบปฏิบัติ ที่ใช้กันมาจนทุกวันนี้

มีพระราชดำริให้จัดระเบียบการปกครองรูปแบบเทศบาลขึ้น เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นรู้จักเลือกตัวแทนเข้าไปบริหารและจัดการงานต่าง ๆ ของชุมชน โดยโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติเทศบาล ขึ้นแต่มีได้เป็นไปตามพระราชประสงค์เนื่องจากเกิดการปฏิวัติสยาม พ.ศ. 2475

3.3.9 รัชกาลที่ 8

3.3.9.1 พระราชประวัติรัชกาลที่ 8

การสวรรคตของพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล (ชื่อที่เรียกกันทั่วไปคือ "กรณีสวรรคตของรัชกาลที่ 8") เป็นเหตุการณ์ที่พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระอัฐมรามาธิบดินทร เสด็จสวรรคตด้วยต้องพระแสงปืนในวันที่ 9 มิถุนายน พ.ศ. 2489 อย่างมีเงื่อนไข ก่อให้เกิดผลสะท้อนต่อการเมืองไทยอย่างรุนแรง[ต้องการอ้างอิง]

และนำไปสู่การเฉลิมฉลองราชสมบัติของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช และการ
หมดบบาททางการเมืองของปรีดี พนมยงค์ (รวมทั้งกลุ่มการเมืองสายปรีดี) อย่างสมบูรณ์หลัง
รัฐประหาร พ.ศ. 2490 โดยกลุ่มจอมพล ป. พิบูลสงคราม ทุกวันนี้กรณีดังกล่าวยังคงมีการถกเถียงกัน
อยู่และได้รับความสนใจในหมู่ผู้ศึกษาประวัติศาสตร์การเมืองไทยสมัยใหม่ แต่ไม่เป็นประเด็นสาธารณะ
เพราะกรณีดังกล่าวพาดพิงถึงสถาบันพระมหากษัตริย์โดยตรง

3.4.1 ห้องที่ 4 พระราชประวัติและพระราชกรณียกิจพระบาทสมเด็จพระ
เจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชและสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ

3.4.1.1 พระราชประวัติ

ทรงพระราชสมภพ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพล
อดุลยเดชทรงพระนามเดิมว่า “พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าภูมิพลอดุลยเดช” ทรงเป็นพระราชโอรสใน
สมเด็จพระเจ้าฟ้ามหิตลอดุลยเดช กรมหลวงสงขลานครินทร์ (ต่อมาได้รับการเฉลิมพระนามาภิไธยเป็น
สมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก) และหม่อมสังวาลย์

ต่อมาได้รับการเฉลิมพระนามาภิไธยเป็นสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี)

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชทรงเสด็จพระราชสมภพ เมื่อวันที่ 5 ธันวาคม พ.ศ. 2470
ณ โรงพยาบาลเมาท์ออเบิร์น (MOUNT AUBURN) รัฐแมสซาชูเซตส์ (MASSACHUSETTS) ประเทศ
สหรัฐอเมริกา

การศึกษา

เมื่อพระชนมายุได้ 5 พรรษา ทรงเข้ารับการศึกษาที่โรงเรียนมาแตร์เดอี กรุงเทพมหานคร
ต่อจากนั้นทรงเสด็จไปศึกษาต่อ ณ ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ในชั้นประถมศึกษา ที่โรงเรียนเมียร์มองต์
(MERRIMENT) เมืองโลซานน์ (LASAGNA) ในปี พ.ศ. 2478 ได้ทรงเข้าศึกษาต่อที่ CEDE NOUBELLE
DE LA SUES ROMANCE CHILLY ซึ่งเป็นโรงเรียนเอกชนที่รับนักเรียนนานาชาติและทรงได้รับ
ประกาศนียบัตร บาเซอเลีย เอ แลทร์ จากการศึกษาดังกล่าว ทรงรอบรู้หลายภาษา ได้แก่ อังกฤษ
ฝรั่งเศส เยอรมัน และ ละติน ในระดับอุดมศึกษาทรงเข้าศึกษาใน แผนกวิทยาศาสตร์ และ
วิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเมืองโลซานน์ ต่อมาในปี พ.ศ. 2481 ได้เสด็จนิวัติกลับประเทศไทยพร้อม
ด้วยพระบรมเชษฐาธิราช พระบรมราชชนนี และสมเด็จพระนางเจ้าพี่นางเธอ

ครองราชย์

ขณะที่พระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้าภูมิพลอดุลยเดช พระชนมพรรษา 18 พรรษา รัฐบาลได้กราบบังคมทูลอัญเชิญขึ้นครองราชย์เป็นพระมหากษัตริย์ รัชกาลที่ 9 แห่งพระบรมราชจักรีวงศ์ เมื่อวันที่ 9 มิถุนายนนั้น ทรงเฉลิมพระปรมาภิไธยว่า สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช และรัฐบาลได้แต่งตั้งผู้สำเร็จราชการ บริหารราชการแผ่นดินแทนพระองค์ เนื่องจากยังทรงพระเยาว์ และต้องทรงศึกษาต่อ ณ ต่างประเทศ

เมื่อวันที่ 19 สิงหาคม 2489 ได้เสด็จพระราชดำเนินกลับไปทรงศึกษาต่อ ณ กรุงโลซานน์ แม้พระองค์จะทรงโปรดวิชาวิศวกรรมศาสตร์ แต่เพื่อประโยชน์ในการปกครองประเทศได้ทรงเปลี่ยนมาศึกษาวิชาการปกครองแทน เช่น วิชากฎหมาย อักษรศาสตร์ รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ ภูมิศาสตร์ นอกจากนี้ ทรงศึกษา และฝึกฝนการดนตรีด้วยพระองค์เองด้วย

ใน พ.ศ. 2491 ระหว่างทรงศึกษาอยู่ ณ ประเทศสวิตเซอร์แลนด์นั้น สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ได้ทรงขั้รยยนต์ไปทรงร่วมงานที่สถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงปารีส ได้ทรงพบและมีพระราชหฤทัยสนทนหาในหม่อมราชวงศ์สิริกิติ์ กิติยากร ธิดาของหม่อมเจ้านักขัตรมงคล กิติยากร เอกอัครราชทูตไทยประจำกรุงปารีส

ในปีเดียวกันนี้สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงประสบอุบัติเหตุทางรถยนต์อย่างรุนแรง ทรงบาดเจ็บที่พระพักตร์ พระเนตรขวา และพระเศียร ทรงเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลมอร์เชส โปรดฯ ให้หม่อมราชวงศ์สิริกิติ์มาเฝ้าฯ ถวายการดูแลอย่างใกล้ชิดพระสัมพันธภาพจึงแน่นแฟ้นขึ้น และต่อมาได้ทรงหมั้นหม่อมราชวงศ์สิริกิติ์ เมื่อวันที่ 12 สิงหาคม 2492 โดยได้พระราชทานพระธำมรงค์วงที่สมเด็จพระบรมราชชนกหมั้นสมเด็จพระราชชนนี

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชทรงได้รับการอภิบาลอย่างดียิ่งจากสมเด็จพระราชชนนี จึงมีพระปรีชาสามารถปราดเปรื่องและมีพระจริยวัตรเปี่ยมด้วยคุณธรรมทุกประการ ซึ่งน้อมนำให้พระองค์เป็นพระมหากษัตริย์ผู้ทรงดำรงสิริราชสมบัติเพียบพร้อมด้วยทศพิธราชธรรม จักรวรรดิวัตรธรรม และราชสังคหวัตถุ ทรงเจริญด้วยพระเกียรติคุณบุญญาธิการเจิดจรัส ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจทั้งปวงเพื่อประโยชน์สุขของปวงชน เป็นที่แซ่ซ้องสรรเสริญทุกทิศานุทิศในเวลาต่อมาตราจนปัจจุบัน

พระราชพิธีราชาภิเษกสมรส

เมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2493 สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชเสด็จพระราชดำเนินกลับประเทศไทย โปรดเกล้าฯให้ตั้งการพระราชพิธีถวายพระเพลิง พระบรมศพพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอาณันทมหิตล ระหว่างวันที่ 28-30 มีนาคม 2493 และเมื่อวันที่ 28 เมษายน 2493 ทรงประกอบพิธีราชาภิเษกสมรส กับ หม่อมราชวงศ์สิริกิติ์ กิติยากร ที่วังสระปทุม โดยสมเด็จพระศรีสวรินทิราบรมราชเทวี พระพันวัสสาอัยยิกาเจ้า พระราชทานหลังน้ำพระมหาสังข์ ทรงจดทะเบียนสมรสตามกฎหมายเช่นเดียวกับประชาชน และได้ทรงสถาปนาหม่อมราชวงศ์สิริกิติ์ ขึ้นเป็น สมเด็จพระราชินีสิริกิติ์

หลังจากนั้น ได้เสด็จไปประทับพักผ่อน ณ พระราชวังไกลกังวล หัวหิน และที่นี่เป็นแหล่งเกิดโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริโครงการแรกคือ พระราชทาน “ถนนสายห้วยมงคล” ให้แก่ “ลุง รวย” และชาวบ้านที่มาช่วยกันเข็นรถพระที่นั่งขึ้นจากห่มดิน ทั้งนี้เพราะแม่ “ห้วยมงคล” จะอยู่ห่างอำเภอสัตหีบ เพียง 20 กิโลเมตร แต่ไม่มีถนนหนทาง ชาวบ้านได้รับความเดือดร้อนในการดำรงชีวิตมาก ถนนสายห้วยมงคลนี้จึงเป็นถนนสายสำคัญที่นำไปสู่โครงการในพระราชดำริ เพื่อบำบัดทุกข์ บำรุงสุขแก่พสกนิกรอีกจำนวนมากกว่า 2,000 โครงการในปัจจุบัน

พระบรมราชาภิเษก

วันที่ 5 พฤษภาคม 2493 สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชได้ทรงประกอบพระราชพิธีบรมราชาภิเษกตามโบราณขัตติยราชประเพณี ณ พระที่นั่งไพศาลทักษิณ ในพระมหาราชวัง เสด็จพระราชดำเนินไปทรงประกอบพิธีในพระสุพรรณบัฏว่า

“พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหิตลาธิเบศร รามาธิบดี จักรีนฤพดินทรสยามินทราธิราช บรมนาถบพิตร” และได้พระราชทานพระปฐมบรมราชโองการเป็นสัจจาว่า “เราจะครองแผ่นดินโดยธรรมเพื่อประโยชน์สุขของมหาชนชาวสยาม”

ในการนี้ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ สถาปนาเฉลิมพระเกียรติยศ สมเด็จพระราชินีสิริกิติ์ พระอัครมเหสีเป็น สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินี

วันที่ 5 มิถุนายน 2493 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้เสด็จพร้อมด้วย สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินี ไปยังสวิตเซอร์แลนด์อีกครั้งเพื่อทรงรักษาพระสุขภาพ และเสด็จพระราชดำเนินนิวัติพระนคร

ทั้งสองพระองค์มีพระราชธิดา และพระราชโอรส 4 พระองค์ดังนี้

1. สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าอุบลรัตน์ราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี ประสูติเมื่อ 5 เมษายน 2494 ณ โรงพยาบาลมงชัวนี โลซานน์
2. สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้าวชิราลงกรณ์ฯ ประสูติเมื่อ 28 กรกฎาคม 2495 ณ พระที่นั่งอัมพรสถาน ต่อมา ทรงได้รับสถาปนาเป็น สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาวชิราลงกรณ์ สยามมกุฎราชกุมาร เมื่อ 28 กรกฎาคม 2515
3. สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้าสิรินธรเทพรัตนสุตา กิติวัฒนาอุบลราชธานี ประสูติเมื่อ 2 เมษายน 2498 ณ พระที่นั่งอัมพรสถาน ภายหลังทรงได้รับสถาปนาเป็น สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา เจ้าฟ้ามหาจักรีสิรินธร รัฐสีมาคุณากรปิยชาติ สยามบรมราชกุมารี เมื่อวันที่ 5 ธันวาคม 2520
4. สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี ประสูติเมื่อ 4 กรกฎาคม 2500 ณ พระที่นั่งอัมพรสถาน

3.4.2 พระราชกรณียกิจ

พระราชกรณียกิจ

ตั้งแต่พุทธศักราช 2502 เป็นต้นมา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ ได้เสด็จพระราชดำเนินไปทรงกระชับสัมพันธไมตรีกับประเทศต่าง ๆ ทั้งในยุโรป อเมริกา ออสเตรเลีย และ เอเชีย และได้เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎรในภูมิภาคต่างๆ ทุกภาคทรงประจักษ์ในปัญหาของราษฎรในชนบทที่ดำรงชีวิตด้วยความยากจน ลำเค็ญและด้อยโอกาส ได้ทรงพระวิริยะอุตสาหะหาทางแก้ปัญหาตลอดมา ตราบจนปัจจุบัน อาจกล่าวได้ว่า ทุกหนทุกแห่งบนผืนแผ่นดินไทยที่รอยพระบาทได้ประทับลง ได้ทรงขจัดทุกข์ยากนำความสุขและทรงยกฐานะความเป็นอยู่ของราษฎร ให้ดีขึ้นด้วยพระบุญญาธิการและพระปรีชาสามารถปราดเปรื่อง พร้อมด้วยสายพระเนตรอันยาวไกล ทรงอุทิศพระองค์เพื่อประโยชน์สุขของราษฎร และเพื่อความเจริญพัฒนาของประเทศชาติตลอดระยะเวลาโดยมิได้ทรงคำนึงประโยชน์สุขส่วนพระองค์เลย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานโครงการนันทนาการมากกว่า 2,000 โครงการ ทั้งการแพทย์สาธารณสุข การเกษตร การชลประทาน การพัฒนาที่ดิน การศึกษา การพระศาสนา การ

สังคมวัฒนธรรม การคมนาคม ตลอดจนการเศรษฐกิจเพื่อประโยชน์สุขของพสกนิกรในชนบท ทั้งยังทรง
จัดปัญหาทุกข์ยากของประชาชนในชุมชนเมือง เช่น ทรงแก้ปัญหาการจราจรรถกักและปัญหาน้ำเน่า
เสียในปัจจุบัน ได้ทรงริเริ่มโครงการการช่วยสงเคราะห์ และอนุรักษ์ช้างของไทยอีกด้วย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงตรากตรำพระวรกายทรงงานอย่างมีทรงเหน็ดเหนื่อย แม้ใน
ยามทรงพระประชวร ก็มิได้ทรงหยุดยั้งพระราชดำริเพื่อขจัดความทุกข์ผดุงสุขแก่พสกนิกร กลางแดด
แผดกล้าพระเสโทหลังชุ่มพระพักตร์ และพระวรกายหยาดตดต้องผืนปฐพีประดุจน้ำทิพย์มณฑล
แผ่นดินแล้งร้าง ให้กลับคืนความอุดมสมบูรณ์นับแต่เสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัติมาจนปัจจุบัน

แม้ในยามประเทศประสบภาวะเศรษฐกิจ ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2539 เป็นต้นมา ก็ได้พระราชทาน
แนวทางดำรงชีพแบบ “เศรษฐกิจพอเพียง” และ “ทฤษฎีใหม่” ให้ราษฎรได้พึ่งตนเอง ใช้ผืนแผ่นดินให้
เกิดประโยชน์สูงสุดประกอบอาชีพอยู่กินตามอัตภาพซึ่งราษฎรได้ยึดถือปฏิบัติเป็นผลดีอยู่ในปัจจุบัน

3.5 ห้องที่ 5 กองพลทหารราบที่ 6 / กองกำลังสุรนารี

3.5.2.1 ประวัติกองพลทหารราบที่ 6 / กองกำลังสุรนารี

กองพลทหารราบที่ 6 จัดตั้งตามคำสั่งกองทัพบก (เฉพาะ) ที่
155/22 ลงวันที่ 11 ธันวาคม พ.ศ. 2522 ภายใต้สถานการณ์ที่กำลังมีความขัดแย้งเมื่อครั้งนั้นมี
สถานการณ์ความไม่สงบตามแนวชายแดนที่บริเวณภูมิภาคอินโดจีน เป็นสงครามระหว่างกองทัพไทย
กับกองทัพเวียดนามซึ่งควบคุมพื้นที่กัมพูชาในขณะนั้น โดยทางเวียดนามได้รุกร้าเข้ามาในพรมแดนไทย
ซึ่งสุดท้ายกองทัพไทยสามารถขับไล่ทหารเวียดนามกลับไปได้ แต่ทหารเสียชีวิต 109 นาย และบาดเจ็บ
664 นายเหตุการณ์นี้ เกิดขึ้นในช่วงเดือนมกราคม พ.ศ. 2528 - เดือนธันวาคม พ.ศ. 2530

กองพลทหารราบที่ 6 มีที่ขึ้นต้นในค่ายสุรธรรมพิทักษ์ อ.เมือง จ.นครราชสีมา และได้ย้ายเข้า
ที่ตั้งปกติถาวรที่ บ.โสกเชือก ต.โพธิ์สัย อ.ศรีสมเด็จ จ.ร้อยเอ็ด ต่อมา พระสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพล
อดุลยเดชมหาราชทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานชื่อค่ายทหารว่า
“ ค่ายสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ” เมื่อวันที่ 11 เมษายน พ.ศ.2527 (ฝ่ายกิจการพลเรือน
กองพลทหารราบที่ 6. 2557)

3.5.3 การพัฒนาเพื่อความมั่นคง

ความเป็นมาของโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ด้วยความ
ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงห่วงใยในทุกข์สุขของพสกนิกรชาวไทย ทำให้พวกเราชาวไทยได้เห็น

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จฯ ไปเยี่ยมเยียนราษฎรในพื้นที่ต่างๆ อยู่เสมอ โดยเฉพาะในพื้นที่ ยากจน ห่างไกล และทุรกันดาร ซึ่งพระองค์จะทรงใช้เวลาประทับอยู่ตามเขตภูมิภาคมากกว่าใน กรุงเทพฯ ทั้งนี้ เพราะพระองค์ทรงมีพระราชประสงค์ที่จะหาข้อมูลที่แท้จริงจากผู้ที่อยู่ในพื้นที่ เกี่ยวกับ ปัญหาต่างๆ ในแต่ละภูมิภาค นอกจากนี้ พระองค์ยังทรงสังเกตการณ์ และสำรวจสภาพทางภูมิศาสตร์ ไปพร้อมๆ กัน เพื่อจะได้รวบรวมข้อมูลทั้งหมดไว้สำหรับการพระราชทานแนวทางเพื่อการดำเนินงาน โครงการตามพระราชดำริต่อไป

พระมหากษัตริย์คุณที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ได้พระราชทานแก่ปวง ราษฎรไทยทั้งหลายในระยะต้นแห่งการเสด็จขึ้นเถลิงถวัลยราชสมบัตินั้น เป็นพระราชดำริด้าน การแพทย์และงานสังคมสงเคราะห์เป็นส่วนใหญ่ เพราะในช่วงเวลาดังกล่าว กิจกรรมด้านการแพทย์ของ ไทยยังไม่เจริญก้าวหน้าเท่าที่ควร อีกทั้งการบริการสาธารณสุขในชนบท ก็ยังมีได้แพร่หลาย 0 พระราช กรณียกิจในระยะช่วงแรก ช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2493 - 2505 จะเป็นการช่วยเหลือเฉพาะหน้า ยังไม่ได้ เป็นโครงการเต็มรูปแบบอย่างในปัจจุบัน

พระราชดำริเริ่มแรกที่เป็นโครงการช่วยเหลือประชาชนเริ่มขึ้นในปี พ.ศ. 2494 ทรงพระ กรุณาโปรดเกล้าฯ ให้กรมประมงนำพันธุ์ปลาหมอเทศจากปักษ์ ซึ่งได้รับจากผู้เชี่ยวชาญด้านการประมง ขององค์การอาหาร และการเกษตร แห่งสหประชาชาติ เข้าไปเลี้ยงในสระน้ำของพระที่นั่งอัมพรสถาน และเมื่อวันที่ 7 พฤศจิกายน พ.ศ. 2496 ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพันธุ์ปลาหมอเทศนี้แก่ กำนันผู้ใหญ่บ้านทั่วประเทศ เพื่อจะได้นำไปเลี้ยงเผยแพร่ขยายพันธุ์แก่ราษฎรในหมู่บ้านของตน เพื่อจะ ได้มีอาหารโปรตีนเพิ่มขึ้น

โครงการพระราชดำรินับได้ว่าเป็นโครงการพัฒนาชนบทโครงการแรก เกิดขึ้นในปี พ.ศ. 2479 โดยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานรถบูลโดเซอร์ ให้หน่วยตำรวจตระเวนชายแดนค่ายนเรศวร ไปสร้างถนนเข้า ไปยังบ้านห้วยมงคล ตำบลหินเหล็กไฟ อำเภอหัวหินจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เพื่อให้ราษฎรสามารถสัญจรไปมา และนำผลผลิตออกมาจำหน่าย ยังชุมชนภายนอกได้สะดวกขึ้น

การดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ให้เป็นไปตามแนวพระราชดำริ และ บรรลุวัตถุประสงค์ มีหลักการสำคัญ ดังนี้

1. การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า

โครงการของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มุ่งช่วยเหลือ แก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า ที่ราษฎร กำลังประสบอยู่ในขณะนั้น ซึ่งเป็นการแก้ไขอย่างรีบด่วน เช่น กรณีเขตพื้นที่อำเภอ ละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่ง เป็นเขตติดต่อกับประเทศกัมพูชาและเป็นพื้นที่ยากจนในเขตอิทธิพลของ ผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ ที่ขบวนการพัฒนาของ รัฐบาลยังไม่ถึง ในช่วงระยะเวลานั้น ภายหลังจากมี โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เข้าไปดำเนินการแล้ว ปัญหาความมั่นคงที่เคยมีอยู่ก็ลดน้อยถอย ลง และหมดสิ้นไปในที่สุด แม้กระทั่งปัจจุบัน โครงการที่แก้ไขปัญหายาเสพติด และจะมีผลระยะ ยาว ต่อไปคือ การแก้ไขปัญหายาเสพติด และการป้องกันน้ำท่วมในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นต้น

2. การพัฒนาต้องเป็นไปตามขั้นตอน

พระองค์ทรงเน้นการพัฒนาที่สร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน ในลักษณะของการพึ่งตนเอง โดย ทรงมีพระราชประสงค์ที่จะช่วยเหลือราษฎรตามความจำเป็นและเหมาะสมกับสภาพ เมื่อราษฎร สามารถพึ่งตนเองได้ ก็จะสามารถออกมาสู่สังคมภายนอกอย่างไม่ลำบาก

3. การพึ่งตนเอง

เมื่อแก้ไขปัญหายาเสพติดได้แล้ว ก็จะเป็นการพัฒนาเพื่อให้ประชาชนอยู่ในสังคมได้ตาม สภาพ ในลักษณะของการพึ่งตนเอง ตัวอย่างโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำรินี้เน้นหลัก "การ พึ่งตนเอง" เพื่อพัฒนาแก้ไข ปัญหาความยากจนของราษฎร เช่น โครงการธนาคารข้าว โครงการ ธนาคารโค-กระบือ และโครงการพัฒนาที่ดินตาม พระราชประสงค์ "หุบกระพง" อำเภอชะอำ จังหวัด เพชรบุรี ซึ่งดำเนินการเพื่อให้ประชา ชนมีที่อยู่อาศัยทำกิน และรวมตัวกันในรูปของกลุ่มสหกรณ์ เพื่อ แก้ไขปัญหาของชุมชน และการทำมาหากินร่วมกัน เป็นต้น นอกจากนั้น โครงการพัฒนาอันเนื่องมาจาก พระราช ดำริ ในระยะหลังก็ล้วนแต่เพื่อให้ประชาชนสามารถช่วยตัวเองได้ เพราะเป็นโครงการ ที่ สนับสนุนให้ประชาชนสามารถประกอบอาชีพให้ได้ผล และมีประสิทธิภาพ เช่น การ พัฒนาแหล่งน้ำ เพื่อการเกษตร การให้การอบรมความรู้สาขาต่าง ๆ ทั้งด้านการเกษตร และศิลปาชีพพิเศษ เป็นต้น

4. การส่งเสริมความรู้ และเทคนิควิชาการสมัยใหม่ที่เหมาะสม

ด้วยพระราชประสงค์ที่ต้องการให้ราษฎรได้รับในสิ่งที่ขาดแคลน และต้องมีตัวอย่างของ ความสำเร็จ จึงทรงพระราชทานพระราชดำริให้จัดตั้ง ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ในทุกภูมิภาคของประเทศ เพื่อใช้เป็นสถานที่ศึกษา ทดลอง วิจัย และแสวงหาความรู้สมัยใหม่ที่ราษฎร

รับได้ และนำไปดำเนินการเองได้ โดยต้องเป็นวิธีการที่ประหยัด เหมาะสม และสอดคล้องกับสภาพแวดล้อม

5. การอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ

จากการพัฒนาประเทศในช่วงที่ผ่านมา ส่งผลให้ทรัพยากรธรรมชาติเสื่อมโทรมลงโดยมิได้มีการฟื้นฟูขึ้นมา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจึงทรงสนพระราชหฤทัยในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติเป็นอย่างยิ่ง เพราะมีผลโดยตรงต่อการพัฒนาการเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร ของราษฎรในพื้นที่ต่างๆ

6. การส่งเสริมและปรับปรุงคุณภาพสิ่งแวดล้อม

จากการที่โครงสร้างทางเศรษฐกิจของประเทศได้เปลี่ยนไป สู่การผลิตที่มีภาคอุตสาหกรรมและบริการเป็นหลัก ทำให้สังคมไทยเริ่ม เปลี่ยนจากสังคมชนบท สู่ความเป็นสังคมเมืองมากขึ้น ปัญหาที่เกิดขึ้นตามมามีปัญหาทางด้านความเสื่อมโทรมของสภาพแวดล้อม พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราชดำริที่จะแก้ไขปัญหานี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของการ กำจัดน้ำเสีย ใน กรุงเทพมหานคร และในเมืองหลัก ในต่างจังหวัดด้วยวิธีการต่าง ๆ

โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จะมีชื่อเรียกที่แตกต่างกันออกไป ดังนี้

โครงการตามพระราชประสงค์

คือโครงการที่ทรงศึกษา ทดลอง ปฏิบัติเป็นการส่วนพระองค์ จนเมื่อทรงแน่พระราชหฤทัยว่าโครงการนั้น จะเป็นผลดีและเกิดประโยชน์กับประชาชน จึงจะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้รัฐบาลเข้ามารับงานต่อไป

โครงการหลวง

พื้นที่ดำเนินการของโครงการหลวงส่วนใหญ่ จะอยู่ในเขตภาคเหนือ เนื่องจากเป็นถิ่นที่อยู่ของชาวไทยภูเขา ซึ่งพระองค์ทรงพระกรุณาที่จะพัฒนาความเป็นอยู่ของชาวไทยภูเขาให้อยู่ดี กินดี เลิกการปลูกฝิ่น และการทำไร่เลื่อนลอย อีกทั้งยังทรงมุ่งมั่นที่จะพัฒนาและบำรุงรักษาต้นน้ำลำธารบริเวณป่าเขา เพื่อบรรเทาอุทกภัยในเขตที่ลุ่มด้านล่าง ซึ่งการพัฒนาต่างๆ กว่าจะเกิดผล ล้วนแต่กินเวลานานนับสิบปี ซึ่งชาวไทยภูเขาเหล่านี้ ได้มีความจงรักภักดีในพระองค์ท่าน พร้อมทั้งเรียกขานพระองค์ท่านว่า "พ่อหลวง" และเรียกสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถว่า "แม่หลวง" รวมถึงเรียกโครงการของทั้งสองพระองค์ว่า "โครงการหลวง"

โครงการในพระบรมราชานุเคราะห์

โครงการในพระบรมราชานุเคราะห์ คือโครงการที่พระองค์ทรงพระราชทานข้อแนะนำ หรือแนวพระราชดำริให้ไปดำเนินการ ซึ่งโครงการประเภทนี้ จะดำเนินการโดยหน่วยงานเอกชน เช่น โครงการพัฒนาหมู่บ้านสหกรณ์เนินดินแดง อำเภอทับสะแก จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งสโมสรโรตารีแห่งประเทศไทย เป็นผู้จัด และดำเนินงานตามแนวพระราชดำริ โครงการพจนานุกรม โครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน เป็นต้น

โครงการตามพระราชดำริ

จะเป็นโครงการที่พระองค์ทรงวางแผนพัฒนา และทรงเสนอแนะให้รัฐบาลร่วมดำเนินการตามแนวพระราชดำริ ปัจจุบัน โครงการตามพระราชดำรินี้ เรียกว่า "โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ" มีลักษณะเป็นโครงการพัฒนาในด้านต่างๆ ทั้งเพื่อการศึกษา ค้นคว้าทดลองและงานวิจัย โดยโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำรินี้ มีทั้งที่เป็นโครงการระยะสั้น และโครงการระยะยาว

ในการดำเนินการโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำรินี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จะทรงศึกษาข้อมูลต่างๆ อย่างเป็นขั้นเป็นตอน ทั้งการศึกษาข้อมูลจากเอกสารและการศึกษาข้อมูลจากการลงพื้นที่จริงก่อนจะลงมือปฏิบัติอย่างจริงจัง ทั้งนี้พระองค์มีพระราชดำรัสเกี่ยวกับการดำเนินการอยู่เสมอว่า แนวพระราชดำริของพระองค์ เป็นเพียงข้อเสนอแนะ ซึ่งหน่วยงานที่รับผิดชอบ ควรจะต้องนำพิจารณา วิเคราะห์ และถ่วงถ่วงตามหลักวิชาการ หากมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ และเกิดประโยชน์คุ้มค่า จึงจะลงมือปฏิบัติต่อไป แต่หากไม่เกิดประโยชน์ ไม่เหมาะสมที่จะดำเนินการ ก็สามารถล้มเลิกได้

หน่วยงานที่มีหน้าที่ประสานงานและประสานแผนต่างๆ เพื่อให้แต่ละหน่วยงานที่รับโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริไปปฏิบัติ คือสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ หรือ สำนักงาน กปร. ซึ่งนอกจากการประสานงานในแต่ละขั้นตอนแล้ว สำนักงาน กปร. ยังจะได้ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานเป็นระยะๆ ทั้งนี้ ที่ผ่านมา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จะเสด็จฯ ไปทอดพระเนตรโครงการต่างๆ เหล่านั้นเมื่อมีโอกาสดำเนินการ ทอดพระเนตรความก้าวหน้า และติดตามผลงานต่างๆ ด้วยพระองค์เอง

โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ในปีงบประมาณ 2524 – 2546 มีจำนวน 3,298 โครงการ แยกออกเป็นประเภทต่าง ๆ ได้ 8 ประเภท คือ

1. การเกษตร

แนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในด้านการพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตทางการเกษตร จะทรงเน้นในเรื่องของการค้นคว้า ทดลอง และวิจัยหาพันธุ์พืชใหม่ๆ ทั้งพืชเศรษฐกิจ พืชสมุนไพร รวมถึงการศึกษาเกี่ยวกับแมลงศัตรูพืช และพันธุ์สัตว์ต่างๆ ที่เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นนั้นๆ ซึ่งแต่ละโครงการจะเน้นให้สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง มีราคาถูก ใช้เทคโนโลยีง่าย ไม่สลับซับซ้อน เกษตรกรสามารถดำเนินการเองได้ นอกจากนี้ ยังทรงพยายามไม่ให้เกษตรกรยึดติดกับพืชผลทางการเกษตรเพียงอย่างเดียว เพราะอาจเกิดปัญหาอันเนื่องมาจากความแปรปรวนของสภาพดินฟ้าอากาศ หรือความแปรปรวนทางการตลาด แต่เกษตรกรควรจะมีรายได้จากด้านอื่นนอกเหนือไปจากการเกษตรเพิ่มขึ้นด้วย เพื่อจะได้พึ่งตนเองได้ในระดับหนึ่ง

2. สิ่งแวดล้อม

ปัญหาสิ่งแวดล้อม ถือเป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องได้รับการดำเนินการแก้ไขควบคู่ไปกับการพัฒนาความเจริญก้าวหน้า เพราะยิ่งมีความเจริญก้าวหน้า ย่อมหมายถึงปัญหาสิ่งแวดล้อมยิ่งก่อตัวและทวีความรุนแรงมากขึ้นเป็นเงาตามกันไป ซึ่งโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จะเป็นวิธีการที่จะทำนุบำรุง และปรับปรุงสภาพทรัพยากร และสิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้นในด้านต่างๆ เช่น การอนุรักษ์ และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ ดิน น้ำ และป่าไม้

3. การสาธารณสุข

โครงการที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทาน ให้กับประชาชนในระยะแรก ๆ ล้วนแต่เป็นโครงการ ด้านสาธารณสุข เพราะพระ องค์ทรงเห็นว่า หากประชาชนมีร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรง จะนำไปสู่สุขภาพจิตที่ดี และส่งผลให้การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมดีไปด้วย พระองค์จึงทรงให้ความสำคัญกับงานด้านสาธารณสุขเป็นอย่างมาก

3. การส่งเสริมอาชีพ

โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เมื่อได้ดำเนินการบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการแล้ว จะเกิดการส่งเสริมอาชีพแก่ราษฎรในพื้นที่ใกล้เคียง โดยเฉพาะศูนย์ศึกษาการพัฒนาทั้งหลายนั้น จัดตั้งขึ้นมาเพื่อให้มีการศึกษา ค้นคว้า ทดลอง วิจัย เพื่อแสวงหาแนวทาง และวิธีการพัฒนาด้านต่างๆ ที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม และการประกอบอาชีพของราษฎรในภูมิภาคนั้นๆ เพื่อให้ราษฎรนำไปปฏิบัติได้อย่างจริงจัง ส่วนโครงการประเภทการส่งเสริมอาชีพโดยตรงนั้นก็มีจำนวนไม่น้อย ทั้งนี้ เพื่อเป็นการช่วยเหลือ ให้ประชาชนสามารถพึ่งตนเองได้ จึงได้มีโครงการเกี่ยวกับประเภทการส่งเสริมอาชีพโดยตรง

4. การพัฒนาแหล่งน้ำ

การพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเพาะปลูกหรือการชลประทาน นับว่า เป็นงานที่มีความสำคัญ และมีประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับประชาชน ส่วนใหญ่ของประเทศ เพราะเกษตรกรจะสามารถทำการเพาะปลูกได้อย่างสมบูรณ์ตลอดปี เนื่องจากพื้นที่เพาะปลูกในปัจจุบันส่วนใหญ่เป็นพื้นที่นอกเขตชลประทาน ซึ่งต้องอาศัยเพียงน้ำฝน และน้ำจากแหล่งน้ำธรรมชาติเป็นหลัก ทำให้พืชได้รับน้ำไม่สม่ำเสมอ และไม่เพียงพอ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงให้ความ สนพระราชหฤทัย เกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งน้ำ มากกว่าโครงการพัฒนาอันเนื่องมาจาก พระราชดำริประเภทอื่น

5. การคมนาคมสื่อสาร

โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ด้านคมนาคมสื่อสาร ส่วนใหญ่ จะเป็นโครงการเกี่ยวกับปรับปรุงถนนหนทาง การก่อสร้างถนนเพื่อการ สัญจรไปมาได้สะดวกและทั่วถึง การคมนาคมเป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญของการนำความเจริญไปสู่ชนบท การสื่อสาร ติดต่อกับที่ดียังผล สำคัญทำให้ เศรษฐกิจของราษฎรในพื้นที่ดีขึ้น ราษฎรก็มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

6. สวัสดิการสังคม

โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ด้านสวัสดิการสังคม จะเป็นโครงการเพื่อช่วยเหลือ ราษฎรให้ที่อยู่อาศัย ที่ทำกิน และได้ รับสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานที่จำเป็น ในการดำรงชีวิต ซึ่งจะทำให้ราษฎรมีชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้น สามารถดำรงชีวิตอยู่ด้วยความผาสุก

7. อื่นๆ

โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริประเภทอื่นๆ ได้แก่ โครงการ อันเนื่องมาจากพระราชดำรินอกเหนือจากโครงการทั้ง ๗ ประเภท ที่ ระบุมาแล้วข้างต้น เช่น โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริทั้งหลาย โครงการก่อสร้างเขื่อนป้องกันน้ำทะเลกัดเซาะอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดเพชรบุรี นอกจากนั้นยัง รวมถึงโครงการด้านการศึกษา การวิจัย การจัดและพัฒนาที่ดิน เป็นต้น

3.6 ห้องที่ 6 ประวัติกรมทหารราบที่ 6

3.6.1 ประวัติหน่วย

หน่วย ร.6 พัน.2 จัดตั้งขึ้น เมื่อ 13 มิ.ย. 2484 ในนาม หน่วยกองพันทหารราบที่ 26 กรมทหารราบที่ 23

- พ.ศ. 2488 แปรสภาพเป็น กองพันทหารราบที่ 2 กรมทหารราบที่ 23
- พ.ศ. 2522 แปรสภาพเป็นกองพันทหารราบที่ 2 กรมทหารราบที่ 6 ขึ้นการบัญชาการกองพลที่ 3
- พ.ศ. 2523 โอนการบังคับบัญชาขึ้นกับกองพลที่ 6
- พ.ศ. 2525 ขึ้นการบังคับบัญชาด้วยกองพลทหารราบที่ 6 จนถึงปัจจุบัน

3.6.2 การกิจและการจัดการหน่วย

กรมทหารราบที่ 6 มีริกรรมเกียรติประวัติ ดังนี้

1. พ.ศ. 2484 - 2488 ได้ปฏิบัติราชการในสงครามเอเชียบูรพา ร่วมกับสหรัฐอเมริกาในนามของกองพันทหารราบที่ 25 และ 27 กองพลที่ 4 สามารถยึดเมืองเชียงคัง เมืองมะนิลาในรัฐฉานได้รวมปฏิบัติราชการ 4 ปี
2. พ.ศ. 2496 ปฏิบัติราชการสนามที่ จ. มุกดาหาร จ. นครพนม เพื่อสกัดกั้นสถานการณ์ฉุกเฉินกรณีทหารเวียดนามเข้าโจมตีป้อม เตียน เปียน พู ที่ฝรั่งเศสยึดครองอยู่ จนกระทั่งสงบ
3. พ.ศ. 2524 ได้ส่งกำลังเข้าร่วมปราบปรามผู้ก่อความไม่สงบในกรุงเทพฯ จนกระทั่งเห็นการสงบลงพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทาน "เหรียญกล้าหาญ" ให้แก่หน่วย
4. พ.ศ. 2527 หน่วยได้ส่งกำลังเข้าปฏิบัติสนามตามแผนการป้องกันประเทศพื้นที่ภาคอีสานตอนล่าง
5. พ.ศ. 2548-2549 หน่วยได้ส่งกำลังเข้าพื้นที่ สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

6. นอกจากนั้น กองพันทหารราบที่ 2 กรมทหารราบที่ 6 ยังได้ส่งกำลังร่วมรบนอกประเทศ เช่น ประเทศเกาหลี เวียดนาม และลาว รวมทั้งออกปฏิบัติราชการสนามตามคำสั่ง ทภ.2 และกอง.รณ.ภาคที่ 2 ในพื้นที่ภาคอีสานตอนล่างและตอนบนเพื่อนปราบปรามผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ จนกระทั่งเหตุการณ์สงบ และผู้ก่อการร้ายได้ทยอยเข้ามาปรับตัวกับทางการและเป็นผู้ร่วมพัฒนาไทยจนถึงปัจจุบัน

3.7 ห้องที่ 7 ประวัติกรมทหารราบที่ 16

3.7.1 ประวัติหน่วย

กรมทหารราบที่ 16 มีที่ตั้งปกติอยู่ที่ ค่ายบดินทร์เดชา บ้านเดิด ต.เดิด อ.เมือง จ.ยโสธร รหัสไปรษณีย์ 35000 กรมทหารราบที่ 16 ค่ายบดินทร์เดชา จัดตั้งเมื่อ 2 พฤศจิกายน 2526 ตามคำสั่ง ทบ. ที่ 314/2526ลง 2 พ.ย. 26 โดยกำหนดให้มีที่ตั้งชั่วคราวอยู่ที่ ร.๒๓ พัน 5 อ.เมือง จ.ร้อยเอ็ด และที่ตั้งปกติถาวรอยู่ที่ อ.เมือง จ.ยโสธร เป็นหน่วยในอัตราของ กองพลทหารราบที่ 6 มีหน่วยขึ้นตรงและหน่วยรอง ดังนี้

3.8 ห้องที่ 8 ประวัติกรมทหารราบที่ 23

3.8.1 ประวัติหน่วย

ประวัติความเป็นมาค่ายสุรธรรมพิทักษ์ การจัดตั้งหน่วยครั้งแรกเป็นหน่วยขึ้นตรงของกองพลทหารปืนใหญ่ต่อสู้อากาศยานมีนามว่ากรมผสมที่ 23 ต่อมาในปี พ.ศ.2522 ได้แปรสภาพจากกรมผสมที่ 23 เป็นกรมทหารราบที่ 23 จนถึงปัจจุบันได้รับชื่อพระราชทาน นามว่า ค่ายสุรธรรมพิทักษ์ เมื่อวันที่ 23 เมษายน 2522

3.9 ห้องที่ 9 ประวัติกรมทหารปืนใหญ่ที่ 6

3.6.1 ประวัติหน่วย

ประวัติความเป็นมากรมทหารปืนใหญ่ที่ 6 จัดตั้งหน่วยครั้งแรก มีที่ตั้งชั่วคราวอยู่ที่ค่ายสรรพสิทธิประสงค์ อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี มีนามว่า ทหารปืนใหญ่ที่ 6 ต่อมาเมื่อ 14 กรกฎาคม 2523 ได้เปลี่ยนนามหน่วยเป็น กรมทหารราบที่ 6

สถานที่ท่องเที่ยวภายในเขตทหารค่ายสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช

1 แหล่งท่องเที่ยวประเภทโบราณสถาน

1.1 พระบรมราชานุสาวรีย์

พระบรมราชานุสาวรีย์ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ตั้งอยู่ทางด้านทิศเหนือของอาคาร กองบัญชาการกองพลทหารราบที่ 6 ค่ายสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช เพื่อศึกษาพระราชประวัติพระมหากษัตริย์องค์ท่านที่มีต่อประเทศไทย และเพื่อสักการะเป็นสิริมงคลในชีวิตแก่ผู้เข้ามาท่องเที่ยวและเยี่ยมชมวิถีทัศน์ที่สวยงามอยู่รอบค่ายฯ (สุพล กฤษ์สำราญ 2540 : 69)

ตามที่ กองพลทหารราบที่ 6 ได้รับพระราชทานนามค่ายทหารว่า “ ค่ายสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ” นั้นผู้บังคับบัญชาตั้งแต่อดีตจนปัจจุบัน ได้มีความเห็นชอบและมีมติร่วมกันว่าเห็นสมควรดำเนินการก่อสร้างพระบรมราชานุสาวรีย์ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ประดิษฐานไว้ ณ หน้ากองบัญชาการกองพลทหารราบที่ 6 เพื่อเป็นการเทิดทูนพระเกียรติคุณพระมหากษัตริย์องค์ปฐมบรมราชจักรีวงศ์ ที่ทรงพระปรีชาสามารถในราชการสงคราม และเป็นการแสดงออกถึงความจงรักภักดีต่อพระองค์ท่าน ตลอดจนเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของข้าราชการ ทหาร ครอบครัวและประชาชนทั่วไป

การดำเนินการโครงการก่อสร้างพระบรมราชานุสาวรีย์ฯ กองพลทหารราบที่ 6 ได้ขอพระราชทานกราบบังคมทูลเชิญ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จฯ พระราชดำเนินเป็นองค์ประธานในพิธีวางศิลาฤกษ์ ณ กองบัญชาการกองพลทหารราบที่ 6 เมื่อ 27 มีนาคม 2538 และได้เชิญ พระบรมราชานุสาวรีย์ฯ ไปประดิษฐานชั่วคราว ณ หน้าศาลากลางจังหวัดร้อยเอ็ด ในห้วงวันที่ 4 -16 เมษายน 2540 เพื่อให้ข้าราชการ และประชาชนทั่วไปได้น้อมรำลึกพระมหากรุณาธิคุณของพระองค์ท่าน รวมทั้งได้ถวายสักการะและเมื่อ 17 เมษายน 2540 ได้เชิญพระบรมราชานุสาวรีย์ฯ ไปประดิษฐาน ณ หน้ากองบัญชาการกองพลทหารราบที่ 6 ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ พลเอกสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เสด็จพระราชดำเนินแทนพระองค์ทรงเปิดพระบรมราชานุสาวรีย์ฯ เมื่อ 7 พฤษภาคม 2540 เพื่อเป็นมิ่งขวัญศูนย์รวมทางจิตใจและเป็นที่สักการะของเหล่าทหารหาญและประชาชนทั่วไป สามารถเยี่ยมชมและสักการะได้ด้วยตนเองโดยไม่มีค่าใช้จ่าย

1.2 พิพิธภัณฑ์ทหาร กองพลทหารราบที่ 6

ประวัติความเป็นมาของพิพิธภัณฑ์ทหาร กองพลทหารราบที่ 6 สถานที่ตั้ง ณ บ้านโสกเชือก ตำบลโพธิ์สัย อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นอาคารจัดแสดงประวัติค่ายสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช และการดาเนินงาน ของ พล.ร.6 ในอดีต โดยประกอบด้วย ประวัติ พล.ร.6 การดาเนินงาน ด้านการป้องกันประเทศ การต่อสู้เพื่อ เอาชนะคอมมิวนิสต์ การรักษาความสงบเรียบร้อย ภายในประเทศ และได้จัดแสดงเกียรติประวัติ ของอดีตผู้บังคับบัญชา ซึ่งสร้างคุณงามความดีแก่ประเทศชาติ รวมทั้งจัดแสดงอาวุธ ที่เคยใช้ในอดีต ทั้งของฝ่ายเรา และฝ่ายตรงข้าม (ฝ่ายกิจการพลเรือนกองพลทหารราบที่6. 2557)

2 แหล่งท่องเที่ยวประเภททางด้านนันทนาการ

2.1 ค่ายกิจกรรมนันทนาการ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต กองพลทหารราบที่6

ค่ายกิจกรรมนันทนาการ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต กองพลทหารราบที่ 6 ตั้งอยู่ทางด้านทิศตะวันออกของอาคาร กองบัญชาการกองพลทหารราบที่ 6 ค่ายสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช เป็นสถานที่สำหรับเยาวชนและประชาชนทั่วไป เพื่อเป็นการปลูกฝังลักษณะอุปนิสัยให้เป็นผู้ที่มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบ เสียสละ สามัคคี มีความรักชาติ และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีสุขภาพแข็งแรง อันจะเป็นผลทำให้ชาติบ้านเมือง มีความเจริญก้าวหน้า รวมทั้งเพื่อให้เข้าใจบทบาทและหน้าที่ของทหารมากขึ้น โดยหน่วยได้สอดแทรกเรื่องเศรษฐกิจแบบพอเพียง เรื่องการรณรงค์การต่อต้านยาเสพติด การดำรงชีวิตอย่างเหมาะสมให้กับเยาวชนผู้เข้ารับการฝึกอบรม รวมทั้งส่วนราชการต่างๆ เป็นค่ายกิจกรรมเป็นกลุ่ม/หมู่คณะ มีสนามทดสอบกำลังใจ จำนวน 17 สถานี เพื่อเป็นประโยชน์ต่อกำลังพลของหน่วย, ลูกเสือ, เนตรนารี, เยาวชน และประชาชนทั่วไปที่เข้ารับการฝึกได้ใช้ในการทดสอบกำลังใจเสริมสร้างความมีระเบียบวินัย และเกิดความสามัคคีในหมู่คณะ การติดต่อให้ติดต่อได้ที่ ร้อย.ลว.ไกล 6 (สุพล กฤษ์สำราญ 2540 : 96)

3 สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ

3.1 ศูนย์พัฒนากีฬากอล์ฟ

ศูนย์พัฒนากีฬากอล์ฟ กองพลทหารราบที่ 6 สำหรับฝึกซ้อม สัมผัสกับสนามที่ได้มาตรฐานระดับสากลสนามกอล์ฟ 9 หลุมมาตรฐาน ที่สวยงามแบบลงตัวของหน่วย กองพลทหารราบที่ 6 สำหรับฝึกซ้อม สัมผัสกับสนามที่ได้มาตรฐานระดับสากลสนามกอล์ฟ 9 หลุมมาตรฐาน ที่

สวยงามแบบลงตัวของหน่วย กองพลทหารราบที่ 6 ประกอบด้วย (ฝ่ายกิจการพลเรือนกองพลทหารราบที่6. 2557)

สิ่งอำนวยความสะดวก มีห้องแต่งตัว / ห้องอาบน้ำ ร้านอาหารไว้บริการในราคาถูก และร้านจำหน่ายอุปกรณ์กอล์ฟ ตลอดจนที่พักแรมบริเวณใกล้เคียงรอบๆ ค่ายๆ จำนวน 4 – 5 แห่ง ลักษณะเด่นเป็นสนามกอล์ฟ 9 หลุมมาตรฐาน ระดับสากลที่สวยงามแบบลงตัว สนุกสนานท้าทายเป็นสนามกอล์ฟแห่งเดียวที่บำรุงรักษาด้วยจุลินทรีย์ที่มีประสิทธิภาพไร้สารเคมีทุกประเภท บนถนนแจ้งสนิท เส้นทางกึ่งกลางระหว่าง จังหวัดร้อยเอ็ด – จังหวัดมหาสารคาม

4. เส้นทางการเดินทางสู่พิพิธภัณฑสถาน กองพลทหารราบที่ 6 บ้านโสกเชือก ตำบลโพธิ์สัย อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดร้อยเอ็ด

พิพิธภัณฑสถานกองพลทหารราบที่6 ตั้งอยู่ที่ บ้านโสกเชือก ตำบลโพธิ์สัย อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดร้อยเอ็ด 4580 พิพิธภัณฑสถานกองพลทหารราบที่6 เปิดให้บริการหน่วยและส่วนราชการต่าง ๆ ติดต่อขอเข้าชมเป็นหมู่คณะได้ ทหารใหม่และญาติทหารใหม่สามารถเข้าชมเป็นหมู่คณะในห้วงการฝึกทหารใหม่ เปิดให้เยี่ยมชมตามวันเวลาราชการ จันทร์ - ศุกร์ : 08.30 – 16.00 น. สามารถติดต่อสอบถามได้ที่เบอร์ โทรศัพท์.043-563050-1 ต่อ 25515 กรุณาแจ้งให้ทราบก่อนล่วงหน้า 3 วัน

การพัฒนาเว็บไซต์

1. ความหมายของเว็บไซต์

เว็บไซต์ คือคำที่ใช้เรียกกลุ่มของเว็บเพจตั้งนั้นภายในเว็บจะประกอบไปด้วยหน้าโฮมเพจและเว็บเพจโดยเรามักเรียกเว็บที่มีขนาดใหญ่และมีการจดทะเบียนชื่อเว็บไซต์นั้นๆไว้แล้ว domain name (ฐิตารัตน์ รัชตะวรรณ. 2547)

(วิทยา เรื่องพรวิสุทธิ. 2559) ได้ให้ความหมายของเว็ลด์ไวด์เว็บหรือเว็บไซต์ไว้ว่า หมายถึง บริการข้อมูลในรูปแบบหนึ่งบนอินเทอร์เน็ต โดยการเชื่อมต่อเครือข่ายใช้ในการค้นหาข้อมูลจากแหล่งหนึ่งไปยังอีกแหล่งหนึ่ง ที่มีการเข้าถึงและการค้นหาข้อมูลผ่านเว็บเพจในลักษณะสื่อผสม

โฮมเพจ คือคำที่ใช้เรียกหน้าแรกของเว็บไซต์ ซึ่งประกอบไปด้วยเมนูต่างๆและเรื่องราวต่างๆมากมายคล้ายกับหน้าปกนิตยสารบ้านเรา ดังนั้นหากเราออกแบบหน้าโฮมเพจให้สวยงามและน่าสนใจ โอกาสที่ผู้ชมจะแวะเข้ามาเยี่ยมชมโฮมเพจของเรา ก็จะยิ่งมากตามไปด้วย

เว็บเพจ คือ คำที่ใช้เรียกหน้าเอกสารต่างๆ ที่อยู่ในรูปแบบไฟล์ HTML (Hyper Text Markup Language) เปรียบเสมือนหน้ากระดาษแต่ละหน้าที่มีเรื่องราวต่างๆมากมายบรรจุอยู่ในนิตยสาร แต่แตกต่างกันตรงที่มีการเชื่อมโยง (Link) ซึ่งเราสามารถคลิกไปที่หน้าใดของโฮมเพจก็ได้

2. องค์ประกอบของเว็บไซต์

เว็บไซต์โดยทั่วไปมีองค์ประกอบดังนี้ (ประเวศน์ วงษ์คำชัย. 2550 : 65-69)

2.1 Domain Name: ชื่อและที่อยู่ของเว็บไซต์ในการเรียกข้อมูลเว็บไซต์ของท่านมาแสดงผล เช่น www.yourcompany.com เป็นต้น ปัจจุบันมักจดชื่อ domain name ให้เป็นชื่อที่สื่อถึงสินค้าหรือบริการหรือเป็นชื่อองค์กร และอาศัยการทำประชาสัมพันธ์ผ่าน Search Engine และ Web Directory การเลือกใช้ชื่อเว็บไซต์ที่เหมาะสมก็มีส่วนในการทำให้เว็บไซต์ของคุณประสบความสำเร็จเช่นกัน

2.2 Design & Development: การออกแบบและจัดทำเว็บไซต์ โดยทั่วไปแล้วสำหรับเว็บไซต์ประชาสัมพันธ์องค์กร การออกแบบเว็บไซต์ เป็นเพียงส่วนที่ทำหน้าที่นำเสนอข้อมูลขององค์กร หรือบริษัทให้แก่ผู้เยี่ยมชมได้อย่างสะดวก และด้วยการออกแบบที่ดีที่จะสื่อถึงความเป็นเอกลักษณ์ขององค์กร หรือบริษัทจะนำมาซึ่งความน่าเชื่อถือให้เกิดแก่ผู้เข้าชมได้

2.3 Content: เนื้อหาของเว็บไซต์ ถือว่าเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในองค์ประกอบของเว็บไซต์ เพราะคือสิ่งที่ผู้เยี่ยมชมค้นหา โดยปกติแล้วเราสามารถใส่เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับสินค้า หรือบริการขององค์กรของเราได้โดยละเอียด อีกทั้งจำต้องนำเสนออย่างชัดเจนอีกด้วย เช่น รูปภาพของ

สินค้า หรือสถานให้บริการ เป็นต้น จึงจะทำให้ผู้เข้าเยี่ยมชมได้ประโยชน์จากการเข้าชมเว็บไซต์อย่างแท้จริง อันนำมาซึ่งผลประโยชน์ทางธุรกิจในอนาคตได้

2.4 Hosting: พื้นที่จัดวางและติดตั้งเว็บไซต์ เป็นองค์ประกอบที่สำคัญมากไม่น้อยกว่าเนื้อหาของเว็บไซต์ (Content) เพราะการเลือกผู้ให้บริการโฮสติ้งที่ดี มีการซัพพอร์ตลูกค้าที่ดีและรวดเร็ว เซิร์ฟเวอร์มีความเสถียรภาพสูง สามารถติดต่อเจ้าหน้าที่ดูแลเซิร์ฟเวอร์ได้ตลอดเวลา คือหัวใจสำคัญในการเลือกผู้ให้บริการด้านนี้ นอกจากความพร้อมในการออกแบบและจัดทำเว็บไซต์แล้ว เรายังมีความพร้อมอย่างยิ่งในการให้บริการโฮสติ้งแก่ลูกค้าเราเป็นอย่างดีอีกด้วย ซึ่งทำให้เว็บไซต์และอีเมลของลูกค้าสามารถเข้าถึงได้ตลอดเวลา อันส่งผลให้ธุรกิจของลูกค้ามีความต่อเนื่องในการทำงานอยู่เสมอ

2.5 Web Hostihg พื้นที่ติดตั้งเว็บไซต์เป็นองค์ประกอบที่สำคัญส่วนหนึ่งเพราะการเลือกผู้ให้บริการโฮสติ้งที่ดี มีการซัพพอร์ตลูกค้าที่รวดเร็วสามารถติดต่อเจ้าหน้าที่ได้ตลอดเวลา เซิร์ฟเวอร์ที่มีความเสถียรสูง จะทำให้เว็บไซต์และอีเมลของบริษัทสามารถเข้าถึงได้ตลอดเวลาอันส่งผลให้ธุรกิจของลูกค้ามีความต่อเนื่องในการทำงานอยู่เสมอ

2.6 Promotion : การทำประชาสัมพันธ์เว็บไซต์ เป็นองค์ประกอบที่สำคัญมากอีกอย่างหนึ่ง เมื่อเราได้จัดทำเว็บไซต์เสร็จแล้ว จะต้องอาศัยการประชาสัมพันธ์เว็บไซต์ เพื่อให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายมากที่สุด โดยอาศัยวิธีการต่างผ่านช่องทางอินเทอร์เน็ต เช่น Search Engine Submission, Registration Web Directory, Mailing List, Banner Link Exchange เหล่านี้เป็นต้น นอกเหนือจากนี้อาจใช้ในการประชาสัมพันธ์เว็บไซต์ผ่านสื่ออื่น ๆ เช่น ในนามบัตร, ใบปลิวหรือ โบรชัวร์ของบริษัท เป็นต้น

3. การออกแบบเว็บไซต์

การออกแบบเว็บไซต์ที่ดีนั้น สิ่งที่สำคัญควรกำหนดสิ่งที่ต้องทำเป็นเป้าหมายของเว็บไซต์ที่เราต้องการออกแบบก่อน เพราะจะเป็นตัวกำหนดขอบเขตและการทำงานของเว็บไซต์โดยผู้สร้าง เว็บไซต์นั้นจะแบ่งเป้าหมายเป็นระยะคือ เป้าหมายระยะสั้น และ เป้าหมายระยะยาว ซึ่งจะมีประโยชน์จากการศึกษาเบื้องต้นสอดคล้องกับทฤษฎีการออกแบบเว็บไซต์ (ชลิตา ไวรักษ์ 2550 : 7) โดยแบ่งออกเป็น 6 ส่วน ดังนี้

3.1 ความเรียบง่าย (Simplicity) หมายถึง การจำกัดองค์ประกอบเสริมให้เหลือเฉพาะองค์ประกอบหลัก กล่าวคือในการสื่อสารเนื้อหากับผู้ใช้นั้น เราต้องเลือกเสนอสิ่งที่เราต้องการนำเสนอจริง ๆ ออกมาในส่วนของกราฟิก สี สัน ตัวอักษรและภาพเคลื่อนไหว ต้องเลือกให้พอเหมาะ ถ้าหากมี

มากเกินไปจะรบกวนสายตาและสร้างความรำคาญต่อผู้ใช้ตัวอย่างเว็บไซต์ที่ได้รับการออกแบบที่ดี ได้แก่ เว็บไซต์ของบริษัทใหญ่ ๆ อย่างเช่น Apple Adobe Microsoft หรือ Kokia ที่มีการออกแบบเว็บไซต์ในรูปแบบที่เรียบง่าย ไม่ซับซ้อน และใช้งานอย่างสะดวก

3.2 แบ่งว่าส่วนใดมีความสำคัญมากกว่า และ ควรพัฒนาในจุดใดก่อนการกำหนดเป้าหมายของการสร้างเว็บไซต์ อาจจะได้มาจากคนเพียงคนเดียวแต่มาจากบุคคลหลายฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องซึ่งเป้าหมายที่ได้จากแต่ละฝ่ายนั้นอาจมีเยอะมากดังนั้นเราต้องนำเป้าหมายที่รวบรวม

3.3 กำหนดกลุ่มผู้ชม

เว็บไซต์ที่จะสร้างขึ้นนั้น มีกลุ่มผู้ชมที่ต้องการเน้นคนวัยใด เพศใดความต้องการอย่างไร ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะบอกได้ว่าเราควรออกแบบเว็บไซต์ในรูปแบบใดเช่น จะสร้างเว็บไซต์ที่น่าเสนอข่าวสาร ที่เป็นคนวัยทำงานมีความเร่งรีบ มีเวลาจำกัด การออกแบบก็จะเน้นเรียบง่าย เน้นเนื้อหา สรุปข่าวที่น่าสนใจ และสามารถชมรายการย้อนหลังได้

3.4 การเตรียมเนื้อหาและภาพประกอบนำเสนอ

3.1.1 เนื้อหาถือได้ว่าเป็นส่วนสำคัญอย่างมากในการสร้างความน่าสนใจให้กับเว็บไซต์ โดยสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภทดังนี้

3.1.2 เนื้อหาหลัก เป็นเนื้อหาที่ต้องการสื่อให้ผู้ชมเว็บไซต์ทราบ อาจได้มาจากสื่อต่างๆ อาทิเช่น แผ่นซีดี หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ หรือแผ่นพับต่างๆ ซึ่งจะต้องนำเนื้อหาเหล่านั้นมาถั่นกรองและเรียบเรียง เพื่อให้ผู้ใช้ได้ประโยชน์สูงสุด ในขั้นตอนนี้จะต้องมีความระมัดระวังในการใส่เนื้อหาด้านความถูกต้องและครบถ้วน

3.1.3 เนื้อหาเสริม โดยมีการอัปเดตข้อมูลทุกวัน หรือทุกสัปดาห์ หรือมีข้อมูลต่างๆที่เสริมประโยชน์ เพื่อให้ผู้ชมสามารถนำไปใช้ได้ เช่น รูปภาพ เกมต่างๆหรือเนื้อหาสอดแทรกความบันเทิง เป็นต้น

3.5 ระบบเนวิเกชั่น (User-Friendly Navigation) เป็นส่วนประกอบที่มีความสำคัญต่อเว็บไซต์มาก เพราะจะช่วยไม่ให้เกิดความสับสนระหว่างดูเว็บไซต์ ระบบเนวิเกชั่นจึงเปรียบเสมือนป้ายบอกทาง ดังนั้นการออกแบบเนวิเกชั่น จึงควรให้เข้าใจง่าย ใช้งานได้สะดวก ถ้ามีการใช้กราฟิกก็ควรสื่อความหมาย ตำแหน่งของการวางเนวิเกชั่นก็ควรวางให้สม่ำเสมอ เช่น อยู่ตำแหน่งบนสุดของทุกหน้า เป็นต้น

3.6 ความคงที่ของการทำงาน (Function Stability) ระบบการทำงานต่าง ๆ ในเว็บไซต์ควรมีความถูกต้องแน่นอน ซึ่งต้องได้รับการออกแบบสร้างสรรค์และตรวจสอบอยู่เสมอ ตัวอย่างเช่น ลิงค์ต่าง ๆ ในเว็บไซต์ ต้องตรวจสอบว่ายังสามารถลิงค์ข้อมูลได้ถูกต้องหรือไม่ เพราะเว็บไซต์อื่นอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา ปัญหาที่เกิดจากลิงค์ ก็คือ ลิงค์ขาด ซึ่งพบได้บ่อยเป็นปัญหาที่สร้างความรำคาญกับผู้ใช้เป็นอย่างมาก

โปรแกรมพัฒนาเว็บไซต์

โปรแกรมที่จะใช้ในการพัฒนาเว็บไซต์ครั้งนี้คือ โปรแกรม Adobe Dreamweaver cs6

Dreamweaver เป็นโปรแกรมสำเร็จรูปที่ช่วยในการสร้างงานเว็บไซต์ได้อย่างง่าย โดยเราสามารถนำภาพและข้อความที่ต้องการมาประกอบเป็นหน้าเว็บอีกทั้งยังสามารถเพิ่มลูกเล่นทางด้านเสียง ภาพเคลื่อนไหว การติดต่อกับฐานข้อมูลซึ่งถือว่าเป็นเรื่องที่ยาก แต่กลับสามารถทำได้ง่าย ๆ ผ่านทางโปรแกรมนี้ โดยไม่ต้องเสียเวลากับการเขียนโปรแกรมด้วยภาษา HTML อีกต่อไป

นอกจากนั้น Dreamweaver ยังเป็นโปรแกรมแบบ What You See Is What You Get คือเราจัดวางภาพ หรือข้อความแบบไหน โปรแกรมจะทำการเขียนโค้ดให้อัตโนมัติตามการจัดวาง ทำให้ผู้ออกแบบหน้าเว็บไซต์สามารถมีส่วนเข้ามาพัฒนาเว็บไซต์ด้วยตนเองมากขึ้นแม้จะไม่ถนัดด้านการเขียนโค้ดก็ตาม ส่งผลให้เว็บไซต์ในปัจจุบันนี้มีความสวยงามน่าสนใจมากกว่าในยุคเริ่มแรก

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กิดานันท์ มลิทอง (2542 : 23) ให้ข้อเสนอแนะว่าหลักการพื้นฐานในการออกแบบเว็บไซต์ โดยทั่วไปนั้นไม่ควรมีข้อความและรูปภาพมากเกินไป ควรจะออกแบบเว็บไซต์เพื่อนำเสนอได้อย่างน่าสนใจทั้งในเรื่องของสี สัน ตัวอักษร รูปภาพ การจัดหน้า และความคมชัดเมื่อนำเสนอบนหน้าจอ เป็นต้น เพราะหากมีการให้หลักการออกแบบที่ดีเข้ามาช่วยในการพัฒนาเว็บไซต์แล้ว การที่จะออกแบบพัฒนาเว็บไซต์จะมีความน่าสนใจ และสามารถดึงดูดผู้เข้าชมให้กลับมาเยี่ยมชมใหม่ได้

ยุภาพร ธัญวิวัฒน์กุล (2544 : 151) ศึกษาเรื่องการออกแบบเว็บไซต์เพื่อการศึกษาวัฒนธรรม ทวารวดีสำหรับพิพิธภัณฑ์ในประเทศไทยว่า เว็บไซต์แห่งนี้สร้างโดยโปรแกรม Microsoft FrontPage 2000 และเผยแพร่ผ่านแหล่งบริการพื้นที่ฟรีบนอินเทอร์เน็ตการประเมินผลเว็บไซต์แบ่งออกเป็น 3 ส่วน โดยส่วนที่ 1 เป็นการประเมินความสำเร็จของการประชาสัมพันธ์เว็บไซต์ ส่วนที่ 2 เป็นการประเมินประสิทธิภาพของเว็บไซต์ และส่วนที่ 3 เป็นการประเมินความพึงพอใจในกลุ่มตัวอย่าง 30 คน ซึ่งเป็นนักเรียน 2 กลุ่มที่มีทักษะและไม่มีทักษะในการใช้อินเทอร์เน็ต ผลการวิจัยพบว่าผู้เข้าชมเว็บไซต์มากขึ้น หลังจากที่มีการประชาสัมพันธ์ผ่านแหล่งสืบค้นข้อมูลต่างๆ ส่วนประสิทธิภาพของเว็บไซต์ควรปรับปรุงขนาดของไฟล์รูปภาพ เพื่อแก้ไขปัญหาการถ่ายโอนข้อมูลช้า และผลการประเมินความพึงพอใจในกลุ่มตัวอย่าง สรุปได้ว่า ผู้ใช้พอใจในการออกแบบและได้รับความรู้เพิ่มเติมจากเว็บไซต์แต่ควรปรับปรุงขนาดตัวอักษรให้มีขนาดอ่านง่ายขึ้น

ทศพร ภาวะพรม (2550 : 44-45) ได้พัฒนาเว็บไซต์ให้ความรู้เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์การออกแบบเว็บไซต์การให้ความรู้เรื่องคอมพิวเตอร์เบื้องต้นเพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์เบื้องต้นในแต่ละบทจะมีการทดสอบสำหรับผู้เข้าได้ทดสอบความรู้ของผู้เข้าชมก่อนและหลังชมเว็บไซต์ในแต่ละการทดสอบโปรแกรมกลุ่มตัวอย่างจำนวน 15 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อโปรแกรมในระดับมากคิดเป็น 73.34% ได้แก้ด้านรูปแบบของเว็บไซต์ ความน่าสนใจของเว็บไซต์ความเข้าใจเนื้อหาความสะดวกในการเข้าใช้เว็บไซต์ เนื้อหาและข้อมูลรูปภาพในเว็บไซต์ ความเร็วในการเข้าชมเว็บไซต์

มณีวัลย์ เอมะอร (2550 : 16) ได้กล่าวไว้ว่าองค์ประกอบอื่นที่ใช้ดึงดูดความสนใจในเว็บไซต์ หมายถึง ลูกเล่นที่ใช้ดึงดูดความสนใจของผู้ใช้บริการ ช่วยสร้างบรรยากาศในการนำเสนอข้อมูลที่น่าสนใจ ที่นิยมใช้คือ วิดีโอขนาดสั้น เป็นการนำเสนอข้อมูลที่เหมาะกับเว็บไซต์ที่เกี่ยวกับข่าว โฆษณา หรือการบรรยายต่างๆ วิดีโอที่นำเสนอบนเว็บไซต์ควรมีความยาวไม่เกิน 5 นาที

สุรศักดิ์ ้วยคุณา (2549 : 25) ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการจัดตั้งพิพิธภัณฑ์ทหารแห่งชาติมีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาความคิดเห็น ของข้าราชการทหาร ที่มีต่อแนวทางในการจัดตั้งพิพิธภัณฑ์ทหารแห่งชาติ และเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการทหารจำแนกตามตัวแปร เพศ อัตราชั้นยศ อายุ ระดับการศึกษา ภูมิลำเนา ความสนใจในประวัติศาสตร์และพิพิธภัณฑ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นข้าราชการในสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม (ในศาลว่าการกลาโหม) จำนวน 295 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ความถี่ (frequency) ร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) การทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวน แบบทางเดียว (One-way ANOVA) ผลการพบว่า ข้าราชการทหารในสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าแนวทางในการจัดพิพิธภัณฑ์ทหารแห่งชาติ ทั้งในด้านโครงสร้างกายภาพของอาคารในด้านองค์ประกอบทางเทคนิคของอาคาร และในพื้นที่ให้บริการในระดับเหมาะสมมาก สำหรับการเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการทหาร (ในศาลว่าการกลาโหม) พบว่า ข้าราชการทหาร (ในศาลว่าการกลาโหม) ที่มีเพศ ชาย ยศ อายุ การศึกษา ภูมิลำเนา และความสนใจในประวัติศาสตร์พิพิธภัณฑ์แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อแนวทางในการจัดตั้งพิพิธภัณฑ์ทหารแห่งชาติไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ข้าราชการทหาร (ในศาลว่าการกลาโหม) ที่มีความสนใจในการอ่านประวัติศาสตร์ ความสนใจในการจัดแสดง ความสนใจในการจัดทำพิพิธภัณฑ์ที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อแนวทางในการจัดตั้งพิพิธภัณฑ์แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทาง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การจัดทำโครงงานสารสนเทศศาสตร์เรื่อง พืชภัณฑ์ทหาร กองพลทหารราบที่ 6 บ้านโสกเชือก ตำบลโพธิ์สัย อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดร้อยเอ็ด ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาและรวบรวมข้อมูล
2. ขั้นตอนในการพัฒนาเว็บไซต์
  - 2.1 การออกแบบเว็บไซต์
    - 2.1.1 การออกแบบแผนผังเว็บไซต์
    - 2.1.3 การออกแบบหน้าเว็บไซต์
3. การประเมินความพึงพอใจในการใช้งานเว็บไซต์
  - 3.1 ประชากรกลุ่มตัวอย่าง
  - 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน
4. การวิเคราะห์ผลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น

การพัฒนาเว็บไซต์ในครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากการลงพื้นที่สอบถามข้อมูลจาก พ.ท. สุพล พลະสุ โดยวิธีการสัมภาษณ์ ผู้รับผิดชอบพืชภัณฑ์ทหาร กองพลทหารราบที่ 6 บ้านโสกเชือก ตำบลโพธิ์สัย อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดร้อยเอ็ด สามารถนำมาสร้างเนื้อหาในการนำเสนอได้ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปค่ายสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช
  - 1.1 ประวัติค่ายสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช
    - 1.1.3 หน่วยที่ขึ้นตรงกองพลทหารราบที่ 6
      - 1.1.2.1 กองพันทหารช่างที่ 6
      - 1.1.2.2 กองพันทหารสื่อสารที่ 6
      - 1.1.2.3 กองพันทหารเสนารักษ์ที่ 6

1.1.2.4 กองสรรพาวุธเบา กองพลทหารราบที่ 6

1.1.2.5 กองทหารพลาธิการ กองพลทหารราบที่ 6

1.1.2.6 กองร้อยต่อสู้รถถังอาวุธนำวิถีที่ 6

1.1.2.7 กองร้อยทหารม้าลาดตระเวนที่ 6

1.1.2.8 กองร้อยลาดตระเวนระยะไกลที่ 6

1.1.2.9 กองร้อยทหารสารวัตร กองพันทหารราบที่ 6

1.1.2.10 กองร้อยปืน กองพันทหารราบที่ 6

1.1.3 เกียรติประวัติการรบ

1.1.3.1 การรบที่ช่องพริก พ.ศ.2527

1.1.3.2 การรบที่ช่องพระพลัย พ.ศ.2527

1.1.3.3 การรบที่ช่องอานม้า พ.ศ.2527

1.1.3.4 การรบที่ช่องโอบก พ.ศ.2528

1.1.3.5 การรบที่ช่องบ้านตาคุม พ.ศ.2528

1.1.3.6 การรบที่ช่องบก พ.ศ.2528

1.1.3.7 การรบที่ปราสาทพระวิหาร พ.ศ. 2554

1.1.3.8 การปฏิบัติภารกิจ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

2. ข้อมูลทั่วไปของพิพิธภัณฑ์ทหาร กองพลทหารราบที่ 6 บ้านโสกเชือก ตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด (ฝ่ายกิจการพลเรือนกองพลทหารราบที่6. 2557)

2.1 ประวัติและความเป็นมาพิพิธภัณฑ์ทหาร กองพลทหารราบที่ 6

2.2 วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งพิพิธภัณฑ์ทหาร กองพลทหารราบที่ 6

2.3 ประโยชน์ของพิพิธภัณฑ์ทหาร กองพลทหารราบที่ 6

3 .การจัดแสดงการให้ความรู้ในพิพิธภัณฑ์ทหาร กองพลทหารราบที่ 6 บ้านโสกเชือก ตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด แบ่งออกเป็นทั้งหมด 9 ห้อง ดังนี้

3.1 ห้องที่ 1 ประวัติศาสตร์ชาติไทย

3.1.1 ประวัติศาสตร์ชาติไทยสามยุค

3.1.1.1 กรุงสุโขทัย

3.1.1.1.1 รูปแบบการปกครองแบบพ่อขุน หรือบิดากับบุตร

- 3.1.1.1.2 แนวคิดแบบธรรมราชา
- 3.1.1.1.3 สิทธิเสรีภาพของประชาชน
- 3.1.1.2 กรุงศรีอยุธยา
  - 3.1.1.2.1 รูปแบบการปกครองแบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์
  - 3.1.1.2.2 แนวคิดแบบเทวราชาผสมผสานกับธรรมราชา
  - 3.1.1.2.3 ระบบการเมืองการปกครอง
- 3.1.1.3 กรุงธนบุรี
  - 3.1.1.3.1 พระราชประวัติพระเจ้าตากสินมหาราช
  - 3.1.1.3.2 พระราชประวัติพระยาพิชัยดาบหัก
  - 3.1.1.3.3 การจัดระเบียบการปกครอง
- 3.1.1.4 วีรกรรมและพระราชประวัติบุคคลสำคัญชาติไทย
  - 3.1.1.4.1 วีรกรรมชาวบ้านบางระจัน
  - 3.1.1.4.2 สมเด็จพระนารายณ์มหาราช
  - 3.1.1.4.3 สมเด็จพระนเรศวรมหาราช
  - 3.1.1.4.4 สมเด็จพระสุริโยทัย
  - 3.1.1.4.5 สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ
  - 3.1.1.4.6 พระเจ้าอยู่ทอง
- 3.2 ห้องที่ 2 พระราชประวัติและพระราชกรณียกิจของรัชกาลที่ 1
  - 3.2.1 พระราชประวัติรัชกาลที่ 1
  - 3.2.2 พระราชกรณียกิจ
- 3.3 ห้องที่ 3 พระราชประวัติและพระราชกรณียกิจของรัชกาลที่ 2-8
  - 3.3.1 รัชกาลที่ 2
    - 3.3.1.1 พระราชประวัติรัชกาลที่ 2
    - 3.3.1.2 พระราชกรณียกิจ
    - 3.3.1.3 การจัดระเบียบการปกครอง
  - 3.3.2 รัชกาลที่ 3
    - 3.3.2.1 พระราชประวัติรัชกาลที่ 3
    - 3.3.2.2 พระราชกรณียกิจ

3.3.2.3 การจัดระเบียบการปกครอง

3.3.3 รัชกาลที่ 4

3.3.3.1 พระราชประวัติรัชกาลที่ 4

3.3.3.2 พระราชกรณียกิจ

3.3.3.3 การจัดระเบียบการปกครอง

3.3.4 รัชกาลที่ 5

3.3.4.1 พระราชประวัติรัชกาลที่ 5

3.3.4.2 พระราชกรณียกิจ

3.3.4.3 การจัดระเบียบการปกครอง

3.3.5 รัชกาลที่ 6

3.3.5.1 พระราชประวัติรัชกาลที่ 7

3.3.6 รัชกาลที่ 7

3.3.6.1 พระราชประวัติรัชกาลที่ 8

3.3.7 รัชกาลที่ 8

3.3.7.1 พระราชประวัติรัชกาลที่ 8

3.4 ห้องที่ 4 พระราชประวัติและพระราชกรณียกิจพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชและสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ

3.4.1 พระราชประวัติ

3.4.2 พระราชกรณียกิจ

3.5 ห้องที่ 5 เกียรติประวัติ กองพลทหารราบที่ 6 และประวัติพระราชทานนามค่าย ประวัติกองกำลังสุรนารี

3.5.1 ประวัติและการจัดหน่วย

3.5.3 การพัฒนาเพื่อความมั่นคง

3.6 ห้องที่ 6 ประวัติกรมทหารราบที่ 6

3.6.1 ประวัติหน่วย

3.6.3 เกียรติประวัติของหน่วย

3.7 ห้องที่ 7 ประวัติกรมทหารราบที่ 16

3.7.1 ประวัติหน่วย

3.8 ห้องที่ 8 ประวัติกรรมทหารราบที่ 23

3.8.1 ประวัติหน่วย

3.9 ห้องที่ 9 ประวัติกรรมทหารปืนใหญ่ที่ 6

3.6.1 ประวัติหน่วย

4. สถานที่ท่องเที่ยวภายในเขตทหารค่ายสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช บ้านโสกเชือก ตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด(ฝ่ายกิจการพลเรือนกองพลทหารราบที่ 6. 2557)

4.1 แหล่งท่องเที่ยวประเภทโบราณสถาน

4.1.1 พระบรมราชานุสาวรีย์

4.1.2 พิพิธภัณฑ์ทหาร กองพลทหารราบที่ 6

4.2 แหล่งท่องเที่ยวประเภททางด้านนันทนาการ

4.2.1 ค่ายกิจกรรมนันทนาการ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต

5. เส้นทางการเดินทางสู่พิพิธภัณฑ์ทหาร กองพลทหารราบที่ 6 บ้านโสกเชือก ตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด

ขั้นตอนในการพัฒนาเว็บไซต์

ในขั้นตอนในการพัฒนาเว็บไซต์พิพิธภัณฑ์ทหาร กองพลทหารราบที่ 6 ครั้งนี้ผู้ศึกษาได้รวบรวมข้อมูลและนำเอาข้อมูลรวมทั้งเนื้อหาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับพิพิธภัณฑ์ทหาร กองพลทหารราบที่ 6 นำมาใส่และจัดรูปแบบของเว็บไซต์รวมถึงการนำเว็บไซต์ไปเผยแพร่ มีขั้นตอนการพัฒนาเว็บไซต์ดังนี้

1. วางแผนการออกแบบโดยปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาในการออกแบบการกำหนดวัตถุประสงค์ว่ามีรายละเอียดส่วนใดบ้างที่ต้องเพิ่มเติมเนื้อหาหรือมีโครงสร้างแบบใด

2. เตรียมข้อมูลในการจัดทำเว็บไซต์ และการทำการศึกษาจากเว็บไซต์ เพื่อใช้เป็นแนวคิดในการออกแบบ

3. ศึกษาเอกสารต่างๆที่เกี่ยวกับเว็บไซต์

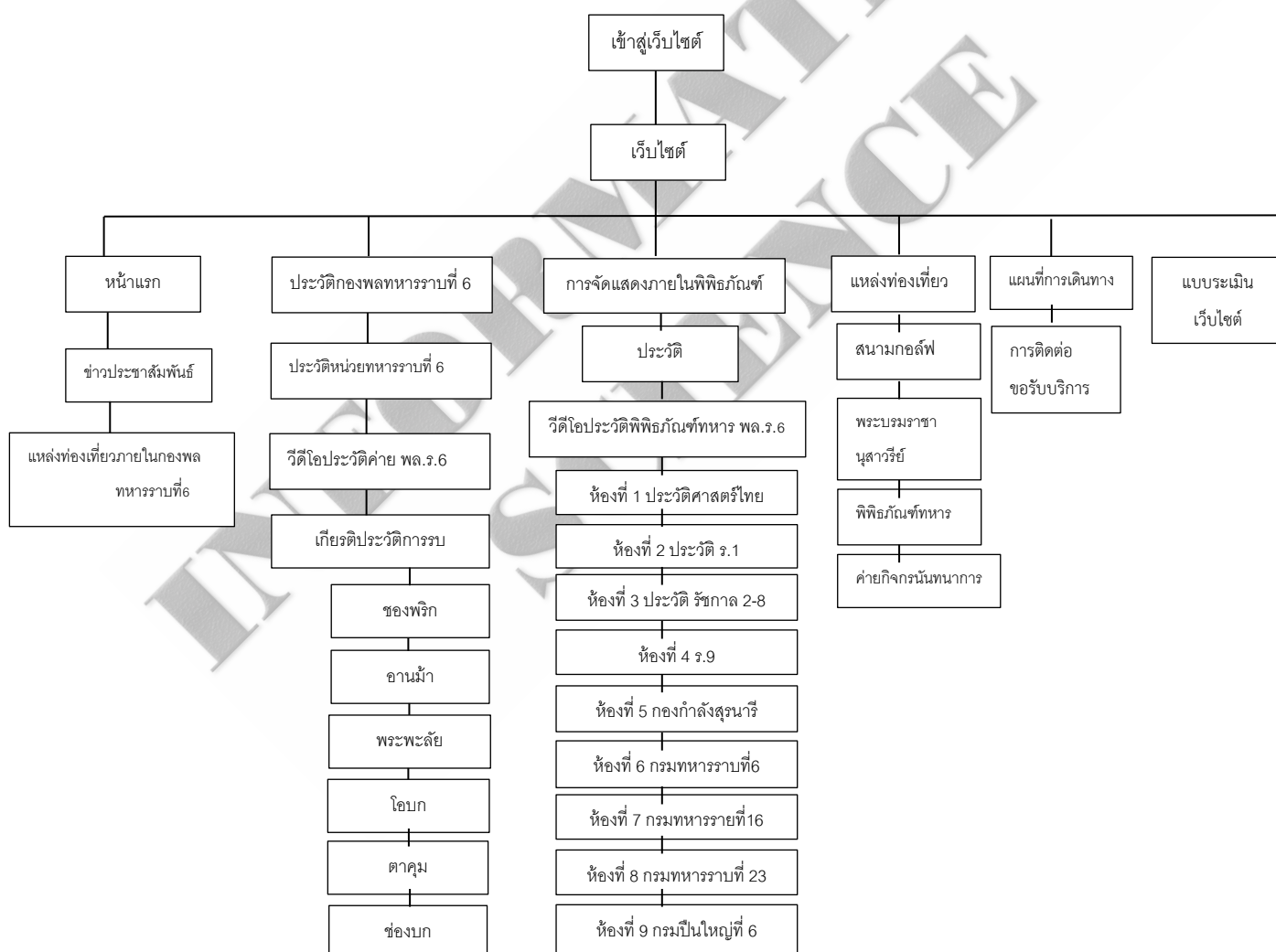
4. ขั้นตอนการปฏิบัติงานเขียนภาษาสคริปต่างๆให้กับแต่ละฟังก์ชัน ตกแต่งส่วนต่างๆของเว็บไซต์ ทำการทดสอบความถูกต้องของเนื้อหา

5. ขั้นตอนการเผยแพร่ข้อมูล นำเว็บไซต์ที่สร้างเสร็จแล้ว ทำการอัปโหลดขึ้นสู่ระบบอินเทอร์เน็ตเพื่อให้สามารถใช้งานได้จริง

1. การออกแบบเว็บไซต์

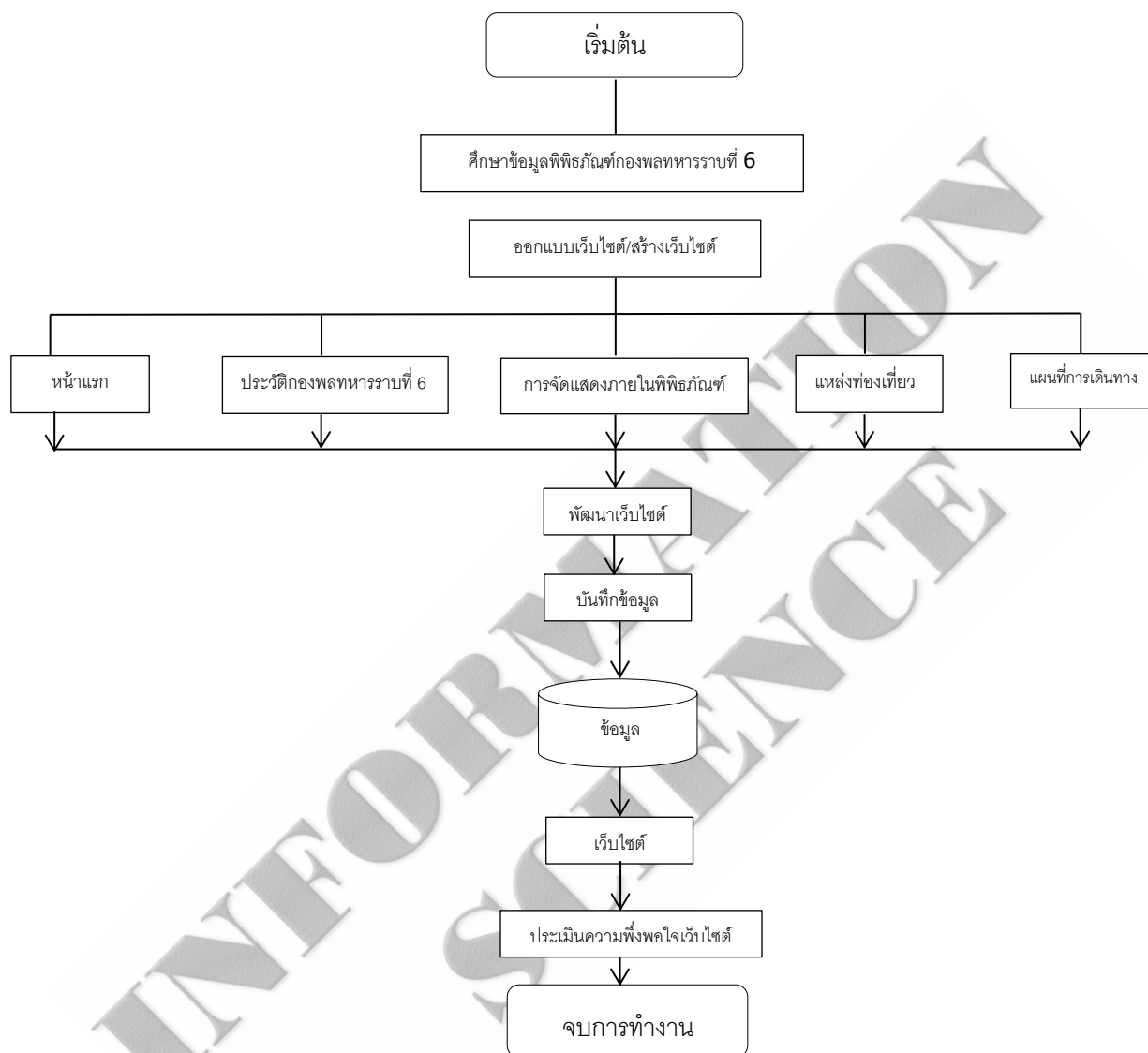
1.1 การออกแบบแผนผังเว็บไซต์ เป็นการวางแผนผังของเว็บไซต์ทั้งหมดเพื่อเป็นการบ่งบอกถึงเส้นทางของการเชื่อมต่อของหน้าเว็บเพจในแต่ละหน้า ซึ่งจะทำให้เกิดความเข้าใจง่ายต่อการใช้งานจากรูปแบบขั้นตอนการพัฒนาเว็บไซต์ ผู้พัฒนาได้มีการออกแบบเว็บไซต์ เพื่อเชื่อมโยงหน้าเว็บเพจของแต่ละหน้า โดยมีการแบ่งเป็นส่วนดังนี้

1. การออกแบบโครงสร้างเนื้อหา (Site map) ในการพัฒนาเว็บไซต์ครั้งนี้ได้แบ่งโครงสร้างออกมาดังภาพ

ภาพประกอบที่ 4 การออกแบบโครงสร้างเนื้อหา (Site map)

2. การออกแบบขั้นตอนการทำงานของเว็บไซต์

ภาพประกอบที่ 5 การออกแบบขั้นตอนการทำงานของเว็บไซต์

3. การออกแบบหน้าจอ (Screen Design)

หัวเว็บไซต์ พิพิธภัณฑ์กองพลทหารราบที่6					
ภาพข่าวงานประชาสัมพันธ์ภายในกองพลทหารราบที่6					
หน้าแรก	ประวัติพล.ร.6	การจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์	แหล่งท่องเที่ยว	แผนที่การเดินทาง	แบบสอบถามเว็บไซต์
เนื้อหา					
ลิงค์ไปกองพลทหารราบที่6 ลิงค์ไปกองทัพบก	ลิงค์เมนูรองจากเมนูหลัก			แผนที่การเดินทาง	

ภาพประกอบที่ 6 การออกแบบหน้าแรกของเว็บไซต์

การออกแบบหน้าจอส่วนหน้าแรก จะประกอบด้วยส่วนต่างๆ ดังนี้

ส่วนหัวเว็บ : ออกแบบเพื่อให้เข้ากับความเป็นทหารและเข้ากับเว็บไซต์ ชื่อ qb1 , qb2 .jpg

ส่วนการประชาสัมพันธ์ : การอัปเดตข่าวประชาสัมพันธ์ภายในกองพลทหารราบที่

ส่วนเมนูหลัก : ประกอบด้วยเมนู หน้าแรก ประวัติกองพลทหารราบที่ 6 การจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์แหล่งท่องเที่ยว แผนที่การเดินทาง แบบประเมินเว็บไซต์

ส่วนเนื้อหา : ส่วนของเนื้อหาจะมีเพียงส่วนเดียว แบ่งออกเป็น 95% ของพื้นที่ส่วนเนื้อ ส่วนแรกเป็นส่วนการอัปเดตเรื่องราวใหม่ๆ ใช้พื้นที่หลังเป็นสีดำ

ส่วนท้าย : ลิงค์เว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย เว็บไซต์กองพลทหารราบที่6 และเว็บไซต์กองทัพบกและลิงค์เมนูรองลงจากเมนูหลัก และแผนที่การเดินทาง

ฉากหลัง : เป็นรูปภาพออกแบบเพื่อให้เข้ากับความเป็นทหารและเข้ากับเว็บไซต์ ชื่อ e6.jpg

3.2 การออกแบบหน้าประวัติกองพลทหารราบที่ 6 ประกอบด้วยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการก่อตั้งกองพลทหารราบที่ 6 และปุ่มเมนูสองปุ่ม ประกอบด้วย ประวัติหน่วยกองพลทหารราบที่ 6 เกียรติประวัติการรบ

หัวเว็บไซต์					
พิพิธภัณฑ์กองพลทหารราบที่ 6					
ภาพข่าวงานประชาสัมพันธ์ภายในกองพลทหารราบที่ 6					
หน้าแรก	ประวัติพล.ร.6	การจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์	แหล่งท่องเที่ยว	แผนที่การเดินทาง	แบบสอบถามเว็บไซต์
ประวัติหน่วยทหารราบที่ 6	เกียรติประวัติการรบ	วิดีโอ เนื้อหา			
ลิงค์ไปกองพลทหารราบที่ 6 ลิงค์ไปกองทัพบก		ลิงค์เมนูรองจากเมนูหลัก		แผนที่การเดินทาง	

ภาพประกอบที่ 7 การออกแบบหน้าประวัติกองพลทหารราบที่ 6

การออกแบบหน้าจอส่วนให้ความรู้กับกองพลทหารราบที่ 6 ประกอบด้วยดังนี้

ส่วนเนื้อหา : เป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการก่อตั้งกองพลทหารราบที่ 6 และปุ่มเมนูสองปุ่ม ประกอบด้วย ประวัติหน่วยกองพลทหารราบที่ 6 เกียรติประวัติการรบ วิดีโอประวัติกองพลทหารราบที่ 6

3.3 การออกแบบหน้าประวัติหน่วยทหารราบที่6 ประกอบด้วยข้อมูลประวัติหน่วยต่างๆภายในกองพลทหารราบที่6 ประกอบด้วย กองบัญชาการและกองร้อยกองบัญชาการ กองพลทหารราบที่6 กรมทหารราบที่6 กรมทหารราบที่16 กรมทหารราบที่23 กรมทหารปืนใหญ่ที่6 มีกองพันและหน่วยบัญชาการกองพลทหารราบที่6 จำนวน 11 หน่วย ได้แก่ กองพันทหารช่างที่6 กองพันทหารสื่อสารที่6 กองพันทหารเสนารักษ์ที่6 กองสรรพาวุธเบา กองพลทหารราบที่6 กองทหารพลาธิการ กองพลทหารราบที่6 กองร้อยต่อสู้รถถังอาวุธนำวิถีที่6 กองร้อยทหารม้าลาดตระเวนที่6 กองร้อยลาดตระเวนระยะไกลที่6 กองร้อยทหารสารวัตร กองพันทหารราบที่6 กองร้อยบิน กองพันทหารราบที่6

หัวเว็บไซต์					
พิพิธภัณฑ์กองพลทหารราบที่6					
ภาพข่าวงานประชาสัมพันธ์ภายในกองพลทหารราบที่6					
หน้าแรก	ประวัติพล.ร.6	การจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์	แหล่งท่องเที่ยว	แผนที่การเดินทาง	แบบสอบถามเว็บไซต์
ประวัติหน่วยทหารราบที่6	เกียรติประวัติการรบ	เนื้อหา			
ลิงค์ไปกองพลทหารราบที่6 ลิงค์ไปกองทัพบก		ลิงค์เมนูรองจากเมนูหลัก		แผนที่การเดินทาง	

ภาพประกอบที่ 8 การออกแบบหน้าประวัติหน่วยทหารราบที่6

การออกแบบหน้าจอเมนูส่วนของประวัติหน่วยทหารราบที่6 ประกอบด้วย ดังนี้

ส่วนเนื้อหา : เป็นส่วนเนื้อหาของประวัติหน่วยทหารราบที่6 มีหน่วยที่ขึ้นตรงทั้งหมดจำนวน

15 หน่วย

3.4 การออกแบบหน้าเกียรติประวัติการรบบกองพลทหารราบที่6 ประกอบด้วยข้อมูลที่เกี่ยวข้องดังนี้ การรบที่ช่องพริก การรบที่ช่องพระพะลัย การรบที่ช่องอานม้า การรบที่ช่องโอบก การรบที่ช่องบ้านดาคุมการรบที่ช่องบก การรบที่ปราสาทพระวิหาร

หัวเว็บไซต์					
พิพิธภัณฑ์กองพลทหารราบที่6					
ภาพข่าวงานประชาสัมพันธ์ภายในกองพลทหารราบที่6					
หน้าแรก	ประวัติพล.ร.6	การจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์	แหล่งท่องเที่ยว	แผนที่การเดินทาง	แบบสอบถามเว็บไซต์
ประวัติหน่วยทหารราบที่6	เกียรติประวัติการรบ	เนื้อหา			
ลิงค์ไปกองพลทหารราบที่6 ลิงค์ไปกองทัพบก		ลิงค์เมนูรองจากเมนูหลัก		แผนที่การเดินทาง	

ภาพประกอบที่ 9 การออกแบบหน้าเกียรติประวัติการรบบกองพลทหารราบที่6

การออกแบบหน้าจอเมนูเกียรติประวัติการรบบกองพลทหารราบที่6 ประกอบด้วย ดังนี้

ส่วนเนื้อหา : เป็นส่วนของเนื้อหาเกี่ยวกับประวัติการรบในอดีตจนถึงการรบในปัจจุบันรวมถึงภารกิจที่สำคัญต่างๆ

3.5 การออกแบบหน้าการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์กองพลทหารราบที่6 ประกอบด้วย
ข้อมูลประวัติการก่อตั้งพิพิธภัณฑ์กองพลทหารราบที่ 6

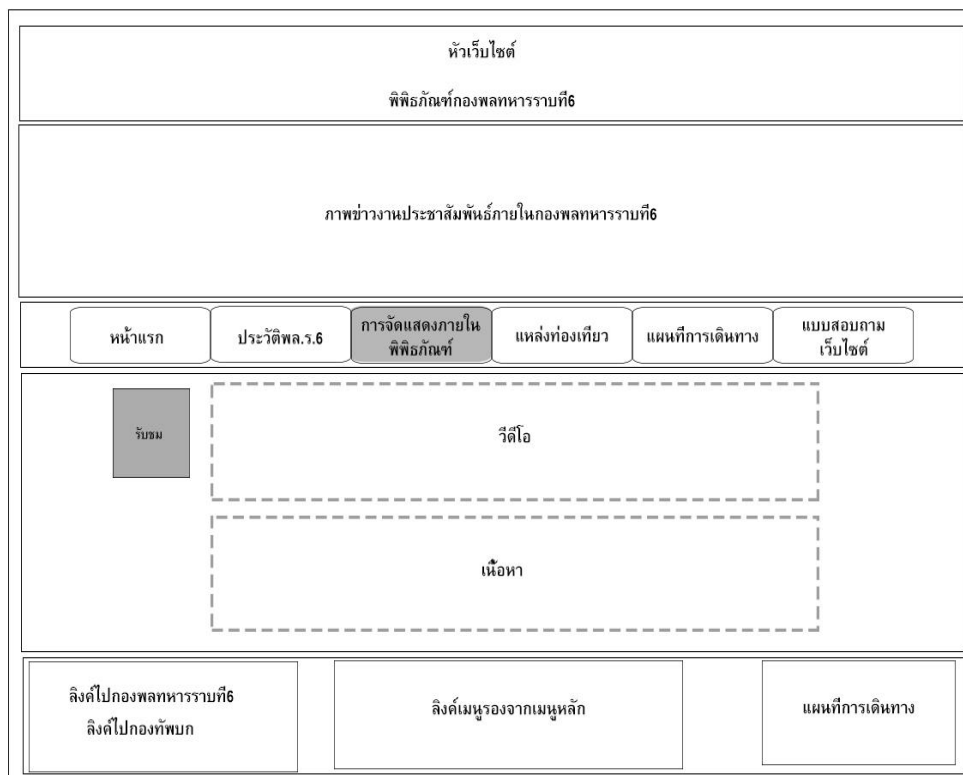
หัวเว็บไซต์					
พิพิธภัณฑ์กองพลทหารราบที่6					
ภาพข่าวงานประชาสัมพันธ์ภายในกองพลทหารราบที่6					
หน้าแรก	ประวัติพล.ร.6	การจัดแสดงภายใน พิพิธภัณฑ์	แหล่งท่องเที่ยว	แผนที่การเดินทาง	แบบสอบถาม เว็บไซต์
วิดีโอ เนื้อหา					
ลิงค์ไปกองพลทหารราบที่6 ลิงค์ไปกองทัพบก		ลิงค์เมนูรองจากเมนูหลัก		แผนที่การเดินทาง	

ภาพประกอบที่ 10 การออกแบบหน้าการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์กองพลทหารราบที่6

การออกแบบหน้าจอเมนูการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์กองพลทหารราบที่6 ประกอบด้วย ดังนี้

ส่วนเนื้อหา : เป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการก่อพิพิธภัณฑ์กองพลทหารราบที่6 และปุ่มเมนูหนึ่ง
ปุ่ม ประกอบด้วย ปุ่มรับชม เป็นปุ่มที่จะนำพาไปสู่หน้าการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์กองพลทหารราบ
ที่6 และ วิดีโอประวัติพิพิธภัณฑ์กองพลทหารราบที่6

3.6 การออกแบบหน้าการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์กองพลทหารราบที่6 ประกอบด้วยข้อมูลการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์กองพลทหารราบที่6 มีทั้งหมดจำนวน 9 ห้อง

ภาพประกอบที่ 11 การออกแบบหน้าการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์กองพลทหารราบที่6

การออกแบบหน้าจอเมนูการรับชม ประกอบด้วยดังนี้

ส่วนเนื้อหา : ข้อมูลการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์กองพลทหารราบที่6 มีทั้งหมดจำนวน 9 ห้อง และวิดีโอแนะนำพิพิธภัณฑ์กองพลทหารราบที่6

3.7 การออกแบบหน้าจอแหล่งท่องเที่ยวภายในกองพลทหารราบที่6 ประกอบด้วยข้อมูลดังนี้
พระบรมราชานุสาวรีย์ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช พิพิธภัณฑ์ทหาร
กองพลทหารราบที่6 ศูนย์พัฒนากีฬากองพล กองพลทหารราบที่6

หัวเว็บไซต์					
พิพิธภัณฑ์กองพลทหารราบที่6					
ภาพข่าวงานประชาสัมพันธ์ภายในกองพลทหารราบที่6					
หน้าแรก	ประวัติพล.ร.6	การจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์	แหล่งท่องเที่ยว	แผนที่การเดินทาง	แบบสอบถามเว็บไซต์
เนื้อหา					
ลิงค์ไปกองพลทหารราบที่6 ลิงค์ไปกองทัพบก		ลิงค์เมนูรองจากเมนูหลัก		แผนที่การเดินทาง	

ภาพประกอบที่ 12 การออกแบบหน้าจอแหล่งท่องเที่ยวภายในกองพลทหารราบที่6

การออกแบบหน้าจอเมนูแหล่งท่องเที่ยวภายในกองพลทหารราบที่6 ประกอบด้วยดังนี้
ส่วนเนื้อหา : ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวต่างๆภายในค่าย พล.ร.6

3.8 การออกแบบหน้าแผนที่การเดินทางสู่กองพลทหารราบที่6 ประกอบด้วยข้อมูลดังนี้
 กองพลทหารราบที่6 ตั้งอยู่บ้านโสกเชือก ตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด 45280
 และข้อมูลด้านการบริการติดต่อขอเข้าชมได้ที่ กองพลทหารราบที่ 6 ค่ายสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬา
 โลกมหาราช โทร.043-563050-1 ต่อ 25515 กรุณาแจ้งให้ทราบก่อนล่วงหน้า 3 วัน

หน้าเว็บไซต์					
พิพิธภัณฑ์กองพลทหารราบที่6					
ภาพข่าวงานประชาสัมพันธ์ภายในกองพลทหารราบที่6					
หน้าแรก	ประวัติพล.ร.6	การจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์	แหล่งท่องเที่ยว	แผนที่การเดินทาง	แบบสอบถามเว็บไซต์
เนื้อหา					
ลิงค์ไปกองพลทหารราบที่6 ลิงค์ไปกองทัพบก		ลิงค์เมนูรองจากเมนูหลัก		แผนที่การเดินทาง	

ภาพประกอบที่ 13 การออกแบบหน้าแผนที่การเดินทางสู่กองพลทหารราบที่6

การออกแบบหน้าจอเมนูแผนที่การเดินทางสู่กองพลทหารราบที่6 ประกอบด้วยดังนี้

ส่วนเนื้อหา : ข้อมูลเกี่ยวกับการเดินทางสู่กองพลทหารราบที่6 ที่ตั้งบ้านโสกเชือก ตำบลโพธิ์สัย
 อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด 45280

3.9 การออกแบบหน้าแบบประเมินเว็บไซต์

หัวเว็บไซต์					
พิพิธภัณฑ์กองพลหาราบที่6					
ภาพข่าวงานประชาสัมพันธ์ภายในกองพลหาราบที่6					
หน้าแรก	ประวัติพล.ร.6	การจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์	แหล่งท่องเที่ยว	แผนที่การเดินทาง	แบบสอบถามเว็บไซต์
เนื้อหาการประเมินเว็บไซต์					
ลิงค์ไปกองพลหาราบที่6 ลิงค์ไปกองทัพบก		ลิงค์เมนูรองจากเมนูหลัก		แผนที่การเดินทาง	

ภาพประกอบที่ 14 การออกแบบหน้าแบบประเมินเว็บไซต์

การออกแบบหน้าจอเมนูหน้าแบบประเมินเว็บไซต์ ประกอบด้วยดังนี้

ส่วนเนื้อหา : เป็นการแสดงข้อมูลการประเมินเว็บไซต์ทั้งหมด โดยมีปุ่มข้มมิติและปุ่มยกเลิก
เพื่อทำการยกเลิกการประเมิน ใช้สีขาวเป็นพื้นหลัง

4. การออกแบบโครงเรื่อง (Story Board)

ตารางที่ 1 แสดงแบบโครงสร้างตารางการออกแบบโครงเรื่อง ประวัติกองพลทหารราบที่6 ที่จะนำมาประกอบในเว็บไซต์

รายการ	คำอธิบาย
วิดีโอ	วิดีโอ ประวัติกองพลทหารราบที่6 ไฟล์เสียง รูปภาพ ตัวอักษร

ตารางที่ 2 แสดงแบบโครงสร้างตารางการออกแบบโครงเรื่อง การจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์ ที่จะนำมาประกอบในเว็บไซต์

รายการ	คำอธิบาย
วิดีโอ	วิดีโอ การจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์ ไฟล์เสียง รูปภาพ ตัวอักษร

5. การประเมินผล

ในการศึกษาจัดทำโครงการสารสนเทศศาสตร์เรื่อง การพัฒนาเว็บไซต์พิพิธภัณฑ์ทหาร กองพลทหารราบที่ 6 ในครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ทำการกำหนดประชากรและกลุ่มเป้าหมายเพื่อศึกษาความพึงพอใจของโครงการ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ บุคคลทั่วไปที่สนใจเข้าชมเว็บไซต์

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้คือ เจ้าหน้าที่ฝ่ายกิจการพลเรือนและบุคคลภายในกองพลทหารราบที่ 6 จำนวน 11 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน

2.1 เว็บไซต์พิพิธภัณฑ์ทหาร กองพลทหารราบที่ 6

2.2 แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ใช้ที่มีต่อเว็บไซต์พิพิธภัณฑ์ทหาร กองพลทหารราบที่ 6

เกณฑ์การกำหนดระดับความพึงพอใจของกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่จะนำมาใช้ในการศึกษา โดยใช้มาตราส่วนการวัดแบบประมาณค่า (Rating Scale) โดยกำหนดระดับความพึงพอใจออกเป็น 5 ระดับ ดังต่อไปนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2532 : 69-71)

ระดับ 1 หมายถึง น้อยที่สุด

ระดับ 2 หมายถึง น้อย

ระดับ 3 หมายถึง ปานกลาง

ระดับ 4 หมายถึง มาก

ระดับ 5 หมายถึง มากที่สุด

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำมาแปลความหมาย หาค่าเฉลี่ยความพึงพอใจเปรียบเทียบกับเกณฑ์ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจ ระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง มีความพึงพอใจ ระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง มีความพึงพอใจ ระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง มีความพึงพอใจ ระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง มีความพึงพอใจ ระดับน้อยที่สุด

3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจะเก็บตามแบบสอบถามซึ่งเป็นเครื่องวัดความพึงพอใจต่อผู้เข้าใช้เว็บไซต์ ซึ่งเป็นแบบวัดความพึงพอใจของผู้ใช้ที่มีต่อเว็บไซต์การใช้เพื่อการศึกษา มี 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ความพึงพอใจของผู้ใช้ที่มีต่อเว็บไซต์พิพิธภัณฑ์กองพลทหารราบที่ 6

อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด

1. ด้านตัวอักษร
2. ด้านภาพ
3. ด้านวิดีโอ
4. ด้านการใช้งานเว็บไซต์

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ใช้ที่มีต่อเว็บไซต์พิพิธภัณฑ์

กองพลทหารราบที่ 6 อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่นำมาใช้

การวิเคราะห์ข้อมูลทำได้โดยการ นำข้อมูลที่ได้จากการเก็บข้อมูลแบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่าง มาทำการวิเคราะห์หาค่าความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อภาพรวมของการพัฒนาเว็บไซต์พิพิธภัณฑ์ทหาร กองพลทหารราบที่ 6 เพื่อการศึกษา โดยสถิติที่ใช้ในการหาคือ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.1 ค่าเฉลี่ย (Mean) ใช้คำนวณหาค่ากลางของระดับความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่าง

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ	$\bar{x}$	แทน ค่าเฉลี่ย
	$\sum x$	แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม
	N	แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

4.2 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ใช้คำนวณหาค่าความแตกต่างภายในกลุ่มของข้อมูล เป็นค่าเฉลี่ยของข้อมูลแต่ละตัวที่กระจายออกมาจากค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง

$$S.D. = \sqrt{\frac{n \sum x^2 - (\sum x)^2}{n - (n - 1)}}$$

เมื่อ $S.D.$	แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
x	แทน คะแนนของประชากร
n	แทน จำนวนคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม
$\sum x^2$	แทน ผลรวมทั้งหมดของกลุ่มยกกำลังสอง

4.3 ความถี่ (frequency) คือจำนวนของคะแนนดิบที่มีอยู่ในค่าหนึ่งๆ หรือจำนวนคะแนนที่เกิดซ้ำกันในกลุ่มหนึ่งๆ ใช้สัญลักษณ์

บทที่4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้เป็นการพัฒนาเว็บไซต์พิพิธภัณฑ์กองพลทหารราบที่6 บ้านโสกเชือก ตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้ศึกษาได้เสนอการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ผลการพัฒนาเว็บไซต์พิพิธภัณฑ์กองพลทหารราบที่6 อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจของผู้ใช้ที่มีต่อเว็บไซต์พิพิธภัณฑ์กองพลทหารราบที่6 บ้านโสกเชือก ตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อความเข้าใจที่ตรงกันในการแปลความหมายผลวิเคราะห์ข้อมูล ได้กำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

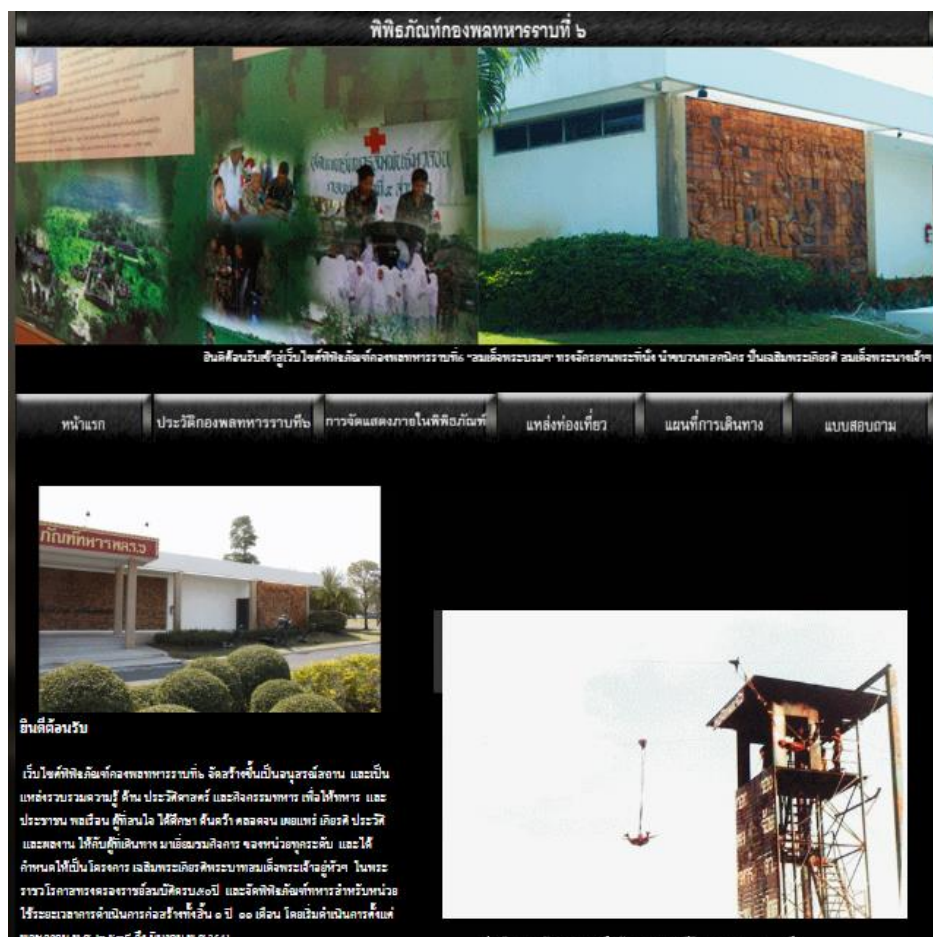
$\bar{x}$ แทน ค่าเฉลี่ย

S.D แทน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการพัฒนาเว็บไซต์พิพิธภัณฑ์กองพลทหารราบที่6 บ้านโสกเชือก อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด

การพัฒนาเว็บไซต์พิพิธภัณฑ์กองพลทหารราบที่6 บ้านโสกเชือก ตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ดโดยใช้ภาษา HTML ในการตกแต่งภาพใช้โปรแกรม Adobe Photoshop CS6 ในการตัดต่อวิดีโอใช้โปรแกรม Sony vegas Pro 12 ในการออกแบบเว็บเพจ ซึ่งเว็บไซต์พิพิธภัณฑ์กองพลทหารราบที่6 บ้านโสกเชือก ตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ประกอบด้วยส่วนต่างๆ ดังนี้

1. หน้าแรกของเว็บไซต์ สามารถเข้าเว็บไซต์ได้ที่ URL <http://armyat6.esy.es>
 ดังภาพประกอบที่

ภาพประกอบที่ 15 แสดงหน้าแรกของเว็บไซต์

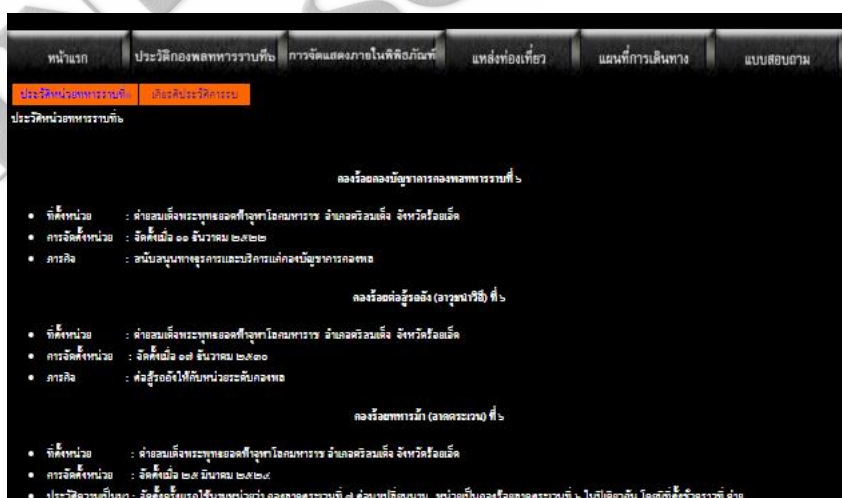
2. หน้าเว็บประวัติกองพลทหารราบที่6 มีหัวข้อดังต่อไปนี้

หน้าเว็บเพจประวัติกองพลทหารราบที่6 จะแบ่งย่อยตามหัวข้อ ดังนี้ วิดีโอแนะนำค่าย
ค่ายสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชและหน่วยที่ขึ้นตรงต่อ กองพลทหารราบที่6 ข้อมูลประวัติ
ค่ายสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ดังภาพประกอบ

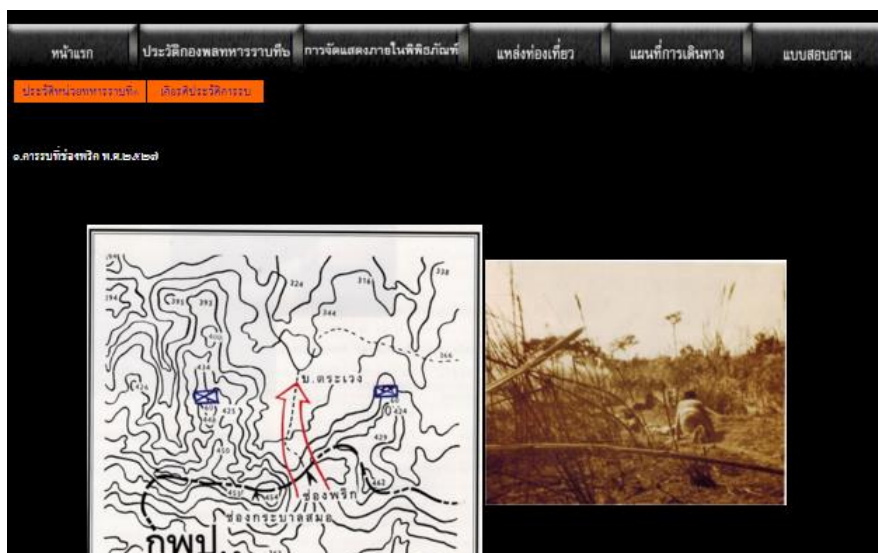
ภาพประกอบที่ 16 แสดงหน้าประวัติกองพลทหารราบที่6

2.1 หน้าเว็บประวัติหน่วยกองพลทหารราบที่6 ประกอบด้วยข้อมูลประวัติหน่วยกอง
พลทหารราบที่6 มีหน่วยที่ขึ้นตรงทั้งหมดจำนวน 15 ดังภาพประกอบ

ภาพประกอบที่ 17 แสดงหน้าประวัติหน่วยกองพลทหารราบที่6

2.2 หน้าเว็บเกียรติประวัติการรบกองพลทหารราบที่6 ประกอบด้วยที่เกี่ยวข้องดังนี้
การรบที่ช่องพริก การรบที่ช่องพระพะลัย การรบที่ช่องอานม้า การรบที่ช่องโอบก การรบที่ช่องบ้าน
ตาคุมการรบที่ช่องบก การรบที่ปราสาทพระวิหาร ดังภาพประกอบที่

ภาพประกอบที่ 18 แสดงหน้าเกียรติประวัติการรบกองพลทหารราบที่6

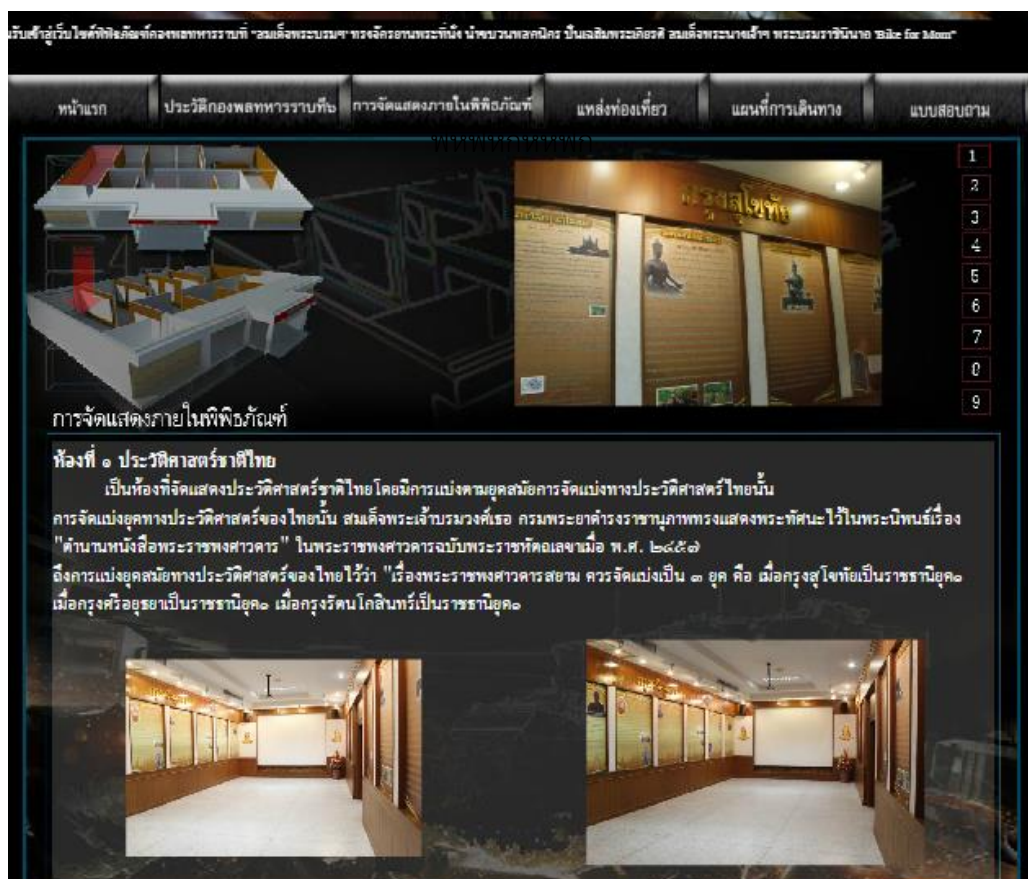
3. หน้าเว็บการประวัติพิพธิภณท์กองพลทหารราบที่6 ประกอบด้วยข้อมูลประวัติการก่อตั้ง
พิพธิภณท์กองพลทหารราบที่6

ภาพประกอบที่ 19 แสดงหน้าประวัติพิพธิภณท์กองพลทหารราบที่6

3.1 หน้าเว็บการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์กองพลทหารราบที่6 ประกอบด้วยข้อมูลการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์กองพลทหารราบที่6 มีทั้งหมดจำนวน 9 ห้อง และวิดีโอแนะนำพิพิธภัณฑ์กองพลทหารราบที่6 ดังภาพประกอบที่

ภาพประกอบที่ 20 แสดงหน้าการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์กองพลทหารราบที่6

4. หน้าเว็บแหล่งท่องเที่ยวภายในกองพลทหารราบที่6 ประกอบด้วยข้อมูลดังนี้
พระบรมราชานุสาวรีย์ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช พิพิธภัณฑ์ทหาร
กองพลทหารราบที่6 ศูนย์พัฒนากีฬากอล์ฟ กองพลทหารราบที่6 ดังภาพประกอบที่

ภาพประกอบที่ 21 แสดงหน้าแหล่งท่องเที่ยวภายในกองพลทหารราบที่6

5. หน้าแผนที่การเดินทางสู่กองพลทหารราบที่6 ประกอบด้วยข้อมูลดังนี้
กองพลทหารราบที่6 ตั้งอยู่บ้านโสกเชือก ตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด 45280 ดัง
ภาพประกอบที่

ภาพประกอบที่ 22 แสดงหน้าแผนที่การเดินทางสู่กองพลทหารราบที่6

6. การออกแบบหน้าแบบประเมินเว็บไซต์ แสดงข้อมูลแบบสอบถามวัดความพึงพอใจของผู้ใช้ที่มีต่อเว็บไซต์พิพิธภัณฑ์กองพลทหารราบที่6 ดังภาพประกอบที่

แบบประเมินความพึงพอใจในการใช้เว็บไซต์ พิพิธภัณฑ์กองพลทหารราบที่6

แบบสอบถามนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความพึงพอใจแบบสอบถามวัดความพึงพอใจของผู้ใช้ที่มีต่อเว็บไซต์พิพิธภัณฑ์กองพลทหารราบที่6 อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด แบ่งออก 2 ตอน คือ

ความพึงพอใจของผู้ใช้ที่มีต่อเว็บไซต์พิพิธภัณฑ์กองพลทหารราบที่6 อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด คำชี้แจง : กรุณาทำเครื่องหมาย / ลงช่อง ( ) ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน เกณฑ์การประเมิน 5 = มากที่สุด 4 = มาก 3 = ปานกลาง 2 = น้อย 1 = น้อยที่สุด

*จำเป็น

ตอนที่1 ความพึงพอใจในการใช้งานเว็บไซต์พิพิธภัณฑ์กองพลทหารราบที่6 *

1.ด้านเนื้อหา

	5	4	3	2	1
เนื้อหามีความเข้าใจง่าย	☐	☐	☐	☐	☐
ความถูกต้องของเนื้อหา	☐	☐	☐	☐	☐
การจัดหมวดหมู่ของเนื้อหาาง่ายต่อการใช้งาน	☐	☐	☐	☐	☐
ความสอดคล้องของเนื้อหาภาพและเสียงในวิดีโอ	☐	☐	☐	☐	☐

ภาพประกอบที่ 23 แสดงหน้าแบบประเมินเว็บไซต์

ผลการวิเคราะห์เว็บไซต์พิพิธภัณฑสถานกองพลทหารราบที่6 บ้านโสกเชือก อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด

การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้นำเว็บไซต์พิพิธภัณฑสถานกองพลทหารราบที่6 บ้านโสกเชือก อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด เผยแพร่ให้กับบุคคลที่สนใจเข้าชมเว็บไซต์และตอบแบบสอบถามออนไลน์เพื่อประเมินความพึงพอใจ ได้จากการกำหนดกลุ่มประชากรแบบเจาะจงคือเจ้าหน้าที่กองพลทหารราบที่6 (สาย5 กองกิจการพลเรือน) และนำผลสำรวจมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สูตรทางสถิติ คือ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานดังตารางต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ความพึงพอใจของผู้ใช้ที่มีต่อเว็บไซต์พิพิธภัณฑสถานกองพลทหารราบที่6
อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด

ตาราง 1 แสดงข้อมูลค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของรวมทั้ง 5 ด้าน ความพึงพอใจของผู้ใช้ที่มีต่อเว็บไซต์พิพิธภัณฑสถานกองพลทหารราบที่6 บ้านโสกเชือก อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด

	ความพึงพอใจที่มีต่อเว็บไซต์	$\bar{x}$	S.D	ระดับความพึงพอใจ
1.	ด้านเนื้อหา	4.31	0.48	มาก
2.	ด้านตัวอักษร	4.27	0.38	มาก
3.	ด้านภาพ	4.13	0.63	มาก
4.	ด้านวิดีโอ	4.18	0.56	มาก
5.	ด้านการใช้งานเว็บไซต์	4.22	0.58	มาก
	รวม	4.22	0.42	มาก

จากตาราง พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อเว็บไซต์ โดยมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.22$, S.D. = 0.42) โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านเนื้อหา ($\bar{x} = 4.31$, S.D. = 0.48) ด้านตัวอักษร ($\bar{x} = 4.27$, S.D. = 0.38) ด้านการใช้งาน ($\bar{x} = 4.22$, S.D. = 0.58) ด้านวิดีโอ ($\bar{x} = 4.18$, S.D. = 0.56) ด้านภาพ ($\bar{x} = 4.13$, S.D. = 0.63)

ตาราง 2 แสดงข้อมูลค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านเนื้อหา ความพึงพอใจของผู้ใช้ที่มีต่อเว็บไซต์พิพิธภัณฑ์กองพลทหารราบที่6 บ้านโสกเชือกอำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านเนื้อหา

	ความพึงพอใจที่มีต่อเว็บไซต์	$\bar{x}$	S.D	ระดับความพึงพอใจ
1.	เนื้อหาที่มีความเข้าใจง่าย	4.18	0.60	มาก
2.	ความถูกต้องของเนื้อหา	4.45	0.52	มาก
3.	การจัดหมวดหมู่ของเนื้อหา ต่อการใช้งาน	4.27	0.90	มาก
4.	ความสอดคล้องของเนื้อหา กับภาพและเสียงในวีดิทัศน์ภายใน เว็บไซต์	4.36	0.80	มาก
	รวม	4.31	0.48	มาก

จากตาราง พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อเว็บไซต์ด้านเนื้อหา โดยมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.31$, S.D. = 0.48) โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ความถูกต้องของเนื้อหา ($\bar{x} = 4.45$, S.D. = 0.52) ความสอดคล้องของเนื้อหา
กับภาพและเสียงในวีดิทัศน์ภายในเว็บไซต์ ($\bar{x} = 4.36$, S.D. = 0.80) การจัดหมวดหมู่ของเนื้อหา
ต่อการใช้งาน ($\bar{x} = 4.27$, S.D. = 0.90) เนื้อหาที่มีความเข้าใจง่าย ($\bar{x} = 4.18$, S.D. = 0.60)

ตาราง 3 แสดงข้อมูลค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านตัวอักษร ความพึงพอใจของผู้ใช้ที่มีต่อเว็บไซต์พิพิธภัณฑ์กองพลทหารราบที่6 บ้านโสกเชือก อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านตัวอักษร

	ความพึงพอใจที่มีต่อเว็บไซต์	$\bar{x}$	S.D	ระดับความพึงพอใจ
1.	ขนาดตัวอักษรอ่านง่าย	4.27	0.46	มาก
2.	รูปแบบตัวอักษรมีความสวยงาม	4.09	0.70	มาก
3.	สีตัวอักษรเหมาะสมกับเว็บไซต์	4.45	0.52	มาก
	รวม	4.27	0.38	มาก

จากตาราง พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อเว็บไซต์ด้านตัวอักษร โดยมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.27$, S.D. = 0.38) โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ สีตัวอักษรเหมาะสมกับเว็บไซต์ ($\bar{x} = 4.45$, S.D. = 0.52) ขนาดตัวอักษรอ่านง่าย ($\bar{x} = 4.27$, S.D. = 0.46) รูปแบบตัวอักษรมีความสวยงาม ($\bar{x} = 4.09$, S.D. = 0.70)

ตาราง 4 แสดงข้อมูลค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านภาพ ความพึงพอใจของผู้ใช้ที่มีต่อเว็บไซต์พิพิธภัณฑ์กองพลทหารราบที่6 บ้านโสกเชือกอำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด

	ความพึงพอใจที่มีต่อเว็บไซต์	$\bar{x}$	S.D	ระดับความพึงพอใจ
1.	ภาพกับเนื้อหา มีความสอดคล้องกัน	4.18	0.75	มาก
2.	ขนาดของภาพมีความเหมาะสมกับเว็บไซต์	4.09	0.83	มาก
	รวม	4.13	0.63	มาก

จากตาราง พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อเว็บไซต์ด้านตัวอักษร โดยมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.13$, S.D. = 0.63) โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ภาพกับเนื้อหา มีความสอดคล้องกัน ($\bar{x} = 4.18$, S.D. = 0.75) ขนาดของภาพมีความเหมาะสมกับเว็บไซต์ ($\bar{x} = 4.09$, S.D. = 0.83)

ตาราง 5 แสดงข้อมูลค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านวิดีโอความพึงพอใจของผู้ใช้ที่มีต่อเว็บไซต์พิพิธภัณฑ์กองพลทหารราบที่6 บ้านโสกเชือก อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านวิดีโอ

	ความพึงพอใจที่มีต่อเว็บไซต์	$\bar{x}$	S.D	ระดับความพึงพอใจ
1.	เนื้อหาของวิดีโอมีความเข้าใจง่าย	4.18	0.75	มาก
2.	ระยะเวลาของวิดีโอมีความเหมาะสม	4.18	0.60	มาก
3.	ขนาดของวิดีโอเหมาะสมกับการใช้งาน	4.18	0.98	มาก
	รวม	4.18	0.56	มาก

จากตาราง พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อเว็บไซต์ด้านวิดีโอ โดยมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.18$, S.D. = 0.56) โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ขนาดของวิดีโอเหมาะสมกับการใช้งาน ($\bar{x} = 4.18$, S.D. = 0.98) เนื้อหาของวิดีโอมีความเข้าใจง่าย ($\bar{x} = 4.18$, S.D. = 0.775) ระยะเวลาของวิดีโอมีความเหมาะสม ($\bar{x} = 4.18$, S.D. = 0.60)

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านการใช้งานเว็บไซต์ข้อมูลความพึงพอใจของผู้ใช้ที่มีต่อเว็บไซต์พิพิธภัณฑ์กองพลทหารราบที่6 บ้านโสกเชือก อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการใช้งานเว็บไซต์

	ความพึงพอใจที่มีต่อเว็บไซต์	$\bar{x}$	S.D	ระดับความพึงพอใจ
1.	การจัดรูปแบบง่ายต่อการใช้งาน	4.27	0.78	มาก
2.	การแสดงผลได้อย่างรวดเร็ว	4.00	0.77	มาก
3.	การจัดวางปุ่มเมนูง่ายต่อการใช้งาน	4.18	0.87	มาก
4.	ลิงค์สามารถเชื่อมโยงไปสู่หน้าต่างๆได้ดี	4.45	0.68	มาก
	รวม	4.22	0.58	มาก

จากตาราง พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อเว็บไซต์ด้านการใช้งานเว็บไซต์ โดยมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.22$, S.D. = 0.58) โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ลิงค์สามารถเชื่อมโยงไปสู่หน้าต่างๆได้ดี ($\bar{x} = 4.45$, S.D. = 0.68) การจัดรูปแบบง่ายต่อการใช้งาน ($\bar{x} = 4.27$, S.D. = 0.78) การจัดวางปุ่มเมนูง่ายต่อการใช้งาน ($\bar{x} = 4.18$, S.D. = 0.87) การแสดงผลได้อย่างรวดเร็ว ($\bar{x} = 4.00$, S.D. = 0.77)

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าและการพัฒนาเว็บไซต์พิพิธภัณฑ์กองพลทหารราบที่ 6 อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ในครั้งนี้ผู้ศึกษาค้นคว้าได้สรุปอภิปรายผลและข้อเสนอแนะตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. สรุปผล
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผล

จากการศึกษาค้นคว้าในการพัฒนาเว็บไซต์เว็บไซต์พิพิธภัณฑ์กองพลทหารราบที่ 6 อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งมีจุดประสงค์เพื่อให้ความรู้เรื่องประวัติของค่ายสมเด็จพระพุทธิยอกฟ้าจุฬาโลกมหาราชและกิจกรรมต่างๆที่ทางค่ายฯได้จัดขึ้น

ผลที่ได้จากการวิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้ใช้งานที่มีต่อเว็บไซต์เว็บไซต์พิพิธภัณฑ์กองพลทหารราบที่ 6 อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่าความพึงพอใจของผู้ใช้บริการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.22$, S.D. = 0.42) โดยด้านที่มีระดับความพึงพอใจมาก ได้แก่ ด้านเนื้อหา ($\bar{x} = 4.31$, S.D. = 0.48) ด้านตัวอักษร ($\bar{x} = 4.27$, S.D. = 0.38) ด้านภาพ ($\bar{x} = 4.13$, S.D. = 0.63) ด้านวิดีโอ ($\bar{x} = 4.18$, S.D. = 0.56) ด้านการใช้งาน ($\bar{x} = 4.22$, S.D. = 0.58) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

ด้านที่ 1 ด้านเนื้อหา ผู้ใช้งานมีความพึงพอใจต่อเว็บไซต์พิพิธภัณฑ์กองพลทหารราบที่ 6 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีระดับความพึงพอใจสูงสุด คือ ความถูกต้องของเนื้อหา ($\bar{x} = 4.45$, S.D. = 0.52) รองลงมา ความสอดคล้องของเนื้อหาทั้งภาพและเสียงในวิดีโอที่ค้นภายในเว็บไซต์ ($\bar{x} = 4.36$, S.D. = 0.80) รองลงมา การจัดหมวดหมู่ของเนื้อหาต่อการใช้งาน ($\bar{x} = 4.27$, S.D. = 0.90) รองลงมา เนื้อหาที่มีความเข้าใจง่าย ($\bar{x} = 4.18$, S.D. = 0.60) ตามลำดับ

ด้านที่ 2 ด้านตัวอักษร ผู้ใช้งานมีความพึงพอใจต่อเว็บไซต์พิพิธภัณฑ์กองพลทหารราบที่ 6 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีระดับความพึงพอใจสูงสุด คือ สีตัวอักษรเหมาะสมกับเว็บไซต์ ($\bar{x} = 4.45$, S.D. = 0.52) รองลงมา ขนาดตัวอักษรอ่านง่าย ($\bar{x} = 4.27$, S.D. = 0.46) รองลงมา รูปแบบตัวอักษรมีความสวยงาม ($\bar{x} = 4.09$, S.D. = 0.70) ตามลำดับ

ด้านที่ 3 ด้านภาพ ผู้ใช้งานมีความพึงพอใจต่อเว็บไซต์พิพิธภัณฑ์กองพลทหารราบที่ 6 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีระดับความพึงพอใจสูงสุด คือ ภาพกับเนื้อหา มีความสอดคล้องกัน ($\bar{x} = 4.18$, S.D. = 0.75) รองลงมา ขนาดของภาพมีความเหมาะสมกับเว็บไซต์ ($\bar{x} = 4.09$, S.D. = 0.83) ตามลำดับ

ด้านที่ 4 ด้านวิดีโอ ผู้ใช้งานมีความพึงพอใจต่อเว็บไซต์พิพิธภัณฑ์กองพลทหารราบที่ 6 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีระดับความพึงพอใจสูงสุด คือ ขนาดของวิดีโอเหมาะสมกับการใช้งาน ($\bar{x} = 4.18$, S.D. = 0.98) รองลงมา เนื้อหาของวิดีโอมีความเข้าใจง่าย ($\bar{x} = 4.18$, S.D. = 0.775) รองลงมา ระยะเวลาของวิดีโอมีความเหมาะสม ($\bar{x} = 4.18$, S.D. = 0.60) ตามลำดับ

ด้านที่ 5 ด้านการใช้งาน ผู้ใช้งานมีความพึงพอใจต่อเว็บไซต์พิพิธภัณฑ์กองพลทหารราบที่ 6 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีระดับความพึงพอใจสูงสุด คือ ลิงค์สามารถเชื่อมโยงไปสู่หน้าต่างๆ ได้ดี ($\bar{x} = 4.45$, S.D. = 0.68) รองลงมา การจัดรูปแบบง่ายต่อการใช้งาน ($\bar{x} = 4.27$, S.D. = 0.78) รองลงมา การจัดวางปุ่มเมนูง่ายต่อการใช้งาน ($\bar{x} = 4.18$, S.D. = 0.87) รองลงมา การแสดงผลได้อย่างรวดเร็ว ($\bar{x} = 4.00$, S.D. = 0.77) ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากการศึกษาค้นคว้าในการพัฒนาเว็บไซต์เว็บไซต์พิพิธภัณฑ์กองพลทหารราบที่ 6 อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด และเพื่อตอบแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ใช้บริการเว็บไซต์ในด้านต่างๆ ผู้ศึกษาพบประเด็นที่น่าสนใจและนำมาอภิปรายผลดังนี้

ด้านเนื้อ พบว่า การพัฒนาเว็บไซต์พิพิธภัณฑ์กองพลทหารราบที่ 6 มีความพึงพอใจเท่ากับ ($\bar{x} = 4.31$, S.D. = 0.48) ซึ่งอยู่ในระดับมาก เนื่องจากการวิเคราะห์จัดข้อมูลของเนื้อหาให้มีความถูกต้องก่อนนำเสนอ และสอดคล้องกับภาพและเสียงในวีดิทัศน์ภายในเว็บไซต์ สอดคล้องกับผลงานการศึกษาของ สุรศักดิ์ ้วยคุณา (2549 : 25) ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการจัดตั้งพิพิธภัณฑ์ทหาร

แห่งชาติมีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาความคิดเห็น ของข้าราชการทหาร ที่มีต่อแนวทางในการจัดตั้ง พิพิธภัณฑ์ทหารแห่งชาติ และเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการทหารจำแนกตามตัวแปร เพศ อัตราชั้นยศ อายุ ระดับการศึกษา ภูมิลำเนา ความสนใจในประวัติศาสตร์และพิพิธภัณฑ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นข้าราชการในสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม (ในศาลว่าการกลาโหม) จำนวน 295 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ความถี่ (frequency) ร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ด้านตัวอักษร พบว่า การพัฒนาเว็บไซต์พิพิธภัณฑ์กองพลทหารราบที่6 มีความพึงพอใจเท่ากับ ($\bar{x} = 4.27$, S.D. = 0.38) ซึ่งอยู่ในระดับมาก ผู้ศึกษาได้ออกแบบขนาดของตัวอักษรให้มีขนาดที่เหมาะสมแก่การมองเห็นของผู้ใช้งานและเพิ่มสีของตัวอักษรให้มีความคมชัดมากขึ้น สอดคล้องกับ ผลงานการศึกษาของ ยุภาพร ธัญวิวัฒน์กุล (2544 : 151) ศึกษาเรื่องการออกแบบเว็บไซต์เพื่อ การศึกษาวัฒนธรรมทวารวดีสำหรับพิพิธภัณฑ์ในประเทศไทยผลการวิจัยพบว่าผู้เข้าชมเว็บไซต์มากขึ้น ภายหลังจากที่มีการประชาสัมพันธ์ผ่านแหล่งสืบค้นข้อมูลต่างๆส่วนประสิทธิภาพของเว็บไซต์ควร ปรับปรุงสีสันและขนาดของตัวอักษร ให้เหมาะสมแก่การมองเห็นของผู้ใช้งาน สรุปได้ว่า ผู้ใช้พอใจใน การออกแบบและได้รับความรู้เพิ่มเติมจากเว็บไซต์แต่ควรปรับปรุงขนาดตัวอักษรให้มีขนาดอ่านง่ายขึ้น

ด้านภาพ พบว่า การพัฒนาเว็บไซต์พิพิธภัณฑ์กองพลทหารราบที่6 มีความพึงพอใจเท่ากับ ($\bar{x} = 4.13$, S.D. = 0.63) ซึ่งอยู่ในระดับมาก ผู้ศึกษาได้จัดหารูปภาพที่สอดคล้องกับเนื้อหาเพื่อให้ ผู้ใช้งานเกิดความเข้าใจกับเนื้อหาและปรับขนาดของรูปภาพให้เหมาะสมกับการมองเห็นของผู้ใช้งาน สอดคล้องกับผลงานการศึกษาของ กิดานันท์ มลิทอง (2542 : 23) ให้ข้อเสนอแนะว่าหลักการพื้นฐาน ในการออกแบบเว็บไซต์โดยทั่วไปนั้นไม่ควรมีข้อความและรูปภาพมากเกินไป ควรจะออกแบบ เว็บไซต์เพื่อนให้มีการนำเสนอได้อย่างน่าสนใจทั้งในเรื่องของสีสัน ตัวอักษร รูปภาพ การจัดหน้า และ ความคมชัดเมื่อนำเสนอบนหน้าจอ เป็นต้นเพราะหากมีการให้หลักการออกแบบที่ดีเข้ามาช่วยในการ พัฒนาเว็บไซต์แล้ว การที่จะออกแบบพัฒนาเว็บไซต์จะมีความน่าสนใจ และสามารถดึงดูดผู้เข้าชมให้ กลับมาเยี่ยมชมใหม่ได้

ด้านวิดีโอ พบว่า การพัฒนาเว็บไซต์พิพิธภัณฑ์กองพลทหารราบที่6 มีความพึงพอใจเท่ากับ ($\bar{x} = 4.18$, S.D. = 0.56) ซึ่งอยู่ในระดับมาก ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์เนื้อหาความถูกต้องของข้อมูลก่อน นำมาจัดทำวิดีโอและปรับขนาดของวิดีโอให้ง่ายแก่การมองเห็นของผู้ใช้งาน สอดคล้องกับผลงาน การศึกษาของ ชลิตา ไวรักษ์ (2550 : 16) ได้กล่าวไว้ว่าองค์ประกอบอื่นที่ใช้ดึงดูดความสนใจในเว็บไซต์ หมายถึง ลูกเล่นที่ใช้ดึงดูดความสนใจของผู้ใช้บริการ ช่วยสร้างบรรยากาศในการนำเสนอข้อมูลให้

น่าสนใจ ที่นิยมใช้คือ วิดีโอขนาดสั้น เป็นการนำเสนอข้อมูลที่เหมาะกับเว็บไซต์ที่เกี่ยวกับข่าว โฆษณา หรือการบรรยายต่างๆ วิดีโอที่นำเสนอบนเว็บไซต์ควรมีความยาวไม่เกิน 5 นาที

ด้านการใช้งานเว็บไซต์ พบว่า การพัฒนาเว็บไซต์พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติขอนแก่น มีความพึงพอใจเท่ากับ ($\bar{x} = 4.22$, S.D. = 0.58) ซึ่งอยู่ในระดับมาก ผู้ศึกษาได้ตรวจสอบลิงค์การเชื่อมโยงของหน้าเว็บไซต์ให้มีการเชื่อมโยงที่ถูกต้องกับการแสดงผลของเนื้อหาที่ผู้ให้ต้องการและจัดรูปแบบของเว็บไซต์ให้ง่ายต่อการใช้งานซึ่งสอดคล้องกับผลงานการศึกษาค้นคว้าของ ทศพร ภาวะพรม (2550 : 44-45) ได้พัฒนาเว็บไซต์ให้ความรู้เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์การออกแบบเว็บไซต์การให้ความรู้เรื่องคอมพิวเตอร์เบื้องต้นเพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์เบื้องต้นในแต่ละบทจะมีการทดสอบสำหรับผู้เข้าได้ทดสอบความรู้ของผู้เข้าชมก่อนและหลังชมเว็บบอร์ดในแต่ละการทดสอบโปรแกรมกลุ่มตัวอย่างจำนวน 15 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อโปรแกรมในระดับมากคิดเป็น 73.34% ได้แก้ด้านรูปแบบของเว็บไซต์ ความน่าสนใจของเว็บไซต์ความเข้าใจเนื้อหาความสะดวกในการเข้าใช้เว็บบอร์ด เนื้อหาและข้อมูลรูปภายในเว็บไซต์ ความเร็วในการเข้าชมเว็บไซต์

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะด้านการใช้งานเว็บไซต์

การแสดงผลในแต่ละเนื้อหามีการแสดงผลที่ช้า และหน้าเว็บไซต์ที่มีการนำไฟล์แฟลชมาจัดทำเว็บไซต์ไม่สามารถแสดงผลได้กับเว็บเบราว์เซอร์บางชนิดได้ ควรเปลี่ยนเป็นไฟล์ในรูปแบบอื่น และควรปรับขนาดของไฟล์รูปภาพให้มีขนาดเล็กลงเพื่อให้ความเร็วในการแสดงผลของหน้าจอเว็บไซต์เพิ่มขึ้น

2. ข้อเสนอแนะการศึกษาค้นคว้าครั้งต่อไป

ความออกแบบเว็บไซต์ให้สามารถแสดงผลเป็นภาษาอังกฤษและภาษาไทยได้ เพื่อให้พร้อมรับการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

INFORMATION SCIENCE

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรกต เกตุแก้ว. ยุทธภูมิมรณะ เนิน 642 ช่องพระพลัย. กรุงเทพฯ : อนิเมทกรุ๊ป, 2555.
- _____. สมรภูมินรกเนิน 538. กรุงเทพฯ : อนิเมทกรุ๊ป, 2555.
- กำธร เจริญวัฒน์ . ยุทธการที่ 'ช่องบก' แผลต้งสหพันธ์อินโดจีนของเวียดนาม. กรุงเทพฯ : 2530.
- ดนัย ไชโยธธา. ยุคกรุงธนบุรีถึงกรุงรัตนโกสินทร์. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2546.
- ฐิตารัตน์ รัชตะวรรณ. การออกแบบและสร้างเว็บไซต์ด้วยตัวเอง. นนทบุรี : ไอดีซี, 2547.
- ทัศน์า ทัศนมิตร. สงคราม อินโดจีนและสนธิสัญญาที่ทำให้ไทยต้องเสียเขาพระวิหาร. กรุงเทพฯ : แสงดาว, 2552.
- ทศพร ภาวะพรหม. การพัฒนาเว็บไซต์ความรู้เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์เบื้องต้น. อุบลราชธานี, 2550
- ธิดา สาระยา. ปราสาทพระวิหาร. พิมพ์ครั้งที่ 4 . กรุงเทพฯ : วิริยะธุรกิจ, 2552.
- บุญชม ศรีสะอาด. วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย. มหาสารคาม : ภาควิชาพื้นฐานของการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2552
- ประเวศน์ วงษ์คำชัย. หลักการออกแบบและพัฒนาเว็บไซต์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี, 2550
- ประภาส ปันตบแต่ง. ก่อนภาคประชาคมล่มสลาย. กรุงเทพฯ : เคล็ดไทย, 2551.
- ประมวล ธรรมวิจิตร. ไปชะเง้อดูเขาพระวิหารและช่องบก. กรุงเทพฯ : 2530.
- ไพฑูรย์ มีกุล. ประวัติศาสตร์ไทยสมัยต้น. กศ.บ. ประวัติศาสตร์. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2532.
- ยุภาพร ธัญวิวัฒน์กุล. การออกแบบเว็บไซต์เพื่อการศึกษาเรื่องวัฒนธรรมทวารวดี สำหรับพิพิธภัณฑ์ไทย. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล. 2544.
- รุ่งโรจน์ ภิรมย์อนุกุล. จารึกทำให้เรารู้จักปราสาทเขาพระวิหารมากกว่าที่คิด. กรุงเทพฯ : ศิลปวัฒนธรรม, 2556.
- หลวง วิจิตรวาทการ. งานค้นคว้าเรื่องขุนชาติไทย. กรุงเทพฯ : สร้างสรรค์บุ๊คส์, 2549.
- วิชิตวงศ์ ณ ป้อมเพชร์ ราชบัณฑิต. สงครามทวงคืนดินแดน. กรุงเทพฯ : แสงดาว, 2552.

สุพล ฤกษ์สำราญ. พิธีเปิดพระบรมราชานุสาวรีย์ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก
มหาราช. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์ พับลิชชิ่ง, 2540.

สุรศักดิ์ ้วยคุณา. แนวทางในการจัดตั้งพิพิธภัณฑ์ทหารแห่งชาติ. วิทยานิพนธ์วท.บ.
ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา, 2549.

อรอนงค์ น้อยวงศ์. นโยบายต่างประเทศไทยต่อปัญหาก็มพูชา สมัยรัฐบาลพลเอก เปรม ติณสูลานนท์. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.

อานันท์ ปันยารชุน. ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับเวียดนามในทศวรรษปัจจุบันและสู่
ทางความร่วมมือในอนาคต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2539.

INFORMATION SCIENCE

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบประเมินความพึงพอใจ

แบบสอบถามวัดความพึงพอใจของผู้ใช้ที่มีต่อเว็บไซต์พิพิธภัณฑ์กองพลทหารราบที่6

อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความพึงพอใจแบบสอบถามวัดความพึงพอใจของผู้ใช้ที่มีต่อเว็บไซต์พิพิธภัณฑ์กองพลทหารราบที่6 อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด แบ่งออก 2 ตอน คือ

ตอนที่1 ความพึงพอใจของผู้ใช้ที่มีต่อเว็บไซต์พิพิธภัณฑ์กองพลทหารราบที่6

อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด

ตอนที่2 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ใช้ที่มีต่อเว็บไซต์พิพิธภัณฑ์

กองพลทหารราบที่6 อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด

ตอนที่1 ความพึงพอใจของผู้ใช้ที่มีต่อเว็บไซต์พิพิธภัณฑ์กองพลทหารราบที่6 อำเภอศรีสมเด็จ

จังหวัดร้อยเอ็ด คำชี้แจง : กรุณาทำเครื่องหมาย / ลงช่อง ( ) ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

เกณฑ์การประเมิน 5 = มากที่สุด 4 = มาก 3 = ปานกลาง 2 = น้อย 1 = น้อยที่สุด

รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
ด้านเนื้อหา					
1. เนื้อหามีความเข้าใจง่าย					
2. ความถูกต้องของเนื้อหา					
3. การจัดหมวดหมู่ของเนื้อหาทำงานใช้งาน					
4. ความสอดคล้องของเนื้อหากับภาพและเสียงในวีดิทัศน์ ภายในเว็บไซต์					
ด้านตัวอักษร					
1. ขนาดตัวอักษรอ่านง่าย					
2. รูปแบบตัวอักษรมีความสวยงาม					
3. สีตัวอักษรเหมาะสมกับเว็บไซต์					

รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
ด้านภาพ					
1. ภาพกับเนื้อหา มีความสอดคล้องกัน					
2. ขนาดของภาพ มีความเหมาะสมกับเว็บไซต์					
ด้านวิดีโอ					
1. เนื้อหาของวิดีโอ มีความเข้าใจง่าย					
2. ระยะเวลาของวิดีโอ มีความเหมาะสม					
3. ขนาดของวิดีโอ เหมาะสมกับการใช้งาน					
ด้านการใช้งานเว็บไซต์					
1. การจัดรูปแบบง่ายต่อการใช้งาน					
2. การแสดงผลได้อย่างรวดเร็ว					
3. การจัดวางปุ่มเมนูง่ายต่อการใช้งาน					
4. ลิงค์สามารถเชื่อมโยงไปสู่หน้าต่างๆ ได้ดี					

ตอนที่2 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ใช้ที่มีต่อเว็บไซต์พิพิธภัณฑ์กองพลทหารราบที่6

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ข
ค่าความเชื่อมั่น

ภาคผนวก ค
เอกสารขออนุญาตลงพื้นที่

ประวัติย่อของผู้ศึกษาค้นคว้า

ประวัติย่อผู้ศึกษาค้นคว้า

ชื่อ	นายอาทิตย์ พรหมจรรย์
วันเกิด	วันที่ 7 มีนาคม พ.ศ.2536
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 119/44 หมู่ที่ 7 ตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด 45280
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2555	มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ ร้อยเอ็ด
พ.ศ. 2558	ศึกษาปริญญาตรีศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ) สาขาสารสนเทศศาสตร์ คณะวิทยาการสารสนเทศ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม